

ÅRSMELDING 2024

Årsmelding 2024 er først og fremst laget som en nettside i [Framsikt](#). Vi anbefaler nettversjonen for best mulig brukeropplevelse.

1.	KOMMUNEDIREKTØRENS INNLEDNING	3
2.	VEDTAK.....	4
3.	LESERVEILEDNING	5
4.	SOSIAL BÆREKRAFT - MEDBORGERSKAP OG GODE LIV	11
5.	KLIMA- OG MILJØMESSIG BÆREKRAFT.....	13
6.	ØKONOMISK BÆREKRAFT - KUNNSKAPSBASERT VERDISKAPING	17
7.	ROBUST ORGANISASJON.....	20
8.	ORGANISASJON OG MEDARBEIDERE.....	33
9.	LIKESTILLING, MANGFOLD OG INKLUDERING	42
10.	HMS OG SYKEFRAVÆR	50
11.	SAMFUNNSSIKKERHET OG BEREDSKAP	59
12.	EIERSKAP - FORVALTNING AV KOMMUNENS EIERINTERESSER.....	66
13.	KOMMUNALE FORETAK	69
14.	ØKONOMISK STATUS OG UTVIKLING - KOMMUNENS SAMLETE VIRKSOMHET.....	73
15.	ÅRSREGNSKAPET FOR KOMMUNEKASSEN - REDEGJØRELSE FOR VESENTLIGE BUDSJETTAVVIK	89
16.	BARNEHAGE	110
17.	SKOLE.....	119
18.	BARN OG FAMILIE	126
19.	KULTUR	134
20.	HELSE- OG OMSORGSTJENESTER.....	141
21.	VELFERD, ARBEID OG INKLUDERING.....	150
22.	INFRASTRUKTUR, SAMFUNNSUTVIKLING OG MILJØ	155
23.	KIRKER OG GRAVLUNDER.....	165
24.	DEMOKRATISK STYRING.....	167
25.	ORGANISASJON, LEDELSE OG STYRING	168
26.	SENTRALT BUDSJETTOMRÅDE.....	176
27.	INTERKOMMUNALT POLITISK RÅD	178
	VEDLEGG: STATUS INVESTERINGSPROSJEKTER (EGET DOKUMENT).....	180

1. Kommunedirektørens innledning

Ingen enkelthendelse definerer 2024 i Tromsø kommune så sterkt som presentasjonen av årsregnskapet for 2023. Den 8. mars la vi fram et resultat som viste et merforbruk på nesten 250 millioner kroner. Resultatet kom som en overraskelse på mange, men det bekreftet også noe vi har visst lenge: Vi har skjøvet store utfordringer foran oss i mange år. Vi har visst at eldrebølgen skulle slå inn. Vi har sett tendensene til økt utenforskap. Vi har tatt opp lån, vel vitende om at rentene ville bli høyere.

I 2024 kunne ikke optimismen og viljen lenger stå imot beinharde økonomiske realiteter. Tromsø kommune er i en alvorlig økonomisk situasjon, og dette ble kjent og erkjent i 2024. I løpet av året er det også blitt klart at mange kommuner er i samme båt. Hele den norske velferdsmodellen skjelver under vekten av store, røde kommune-tall. Derfor er 2024 også året da nødvendige omstillinger har fått betydelig større kraft og høyere tempo.

Handlingsprogrammet som ble vedtatt i desember, er en omfattende omstillingsplan for Tromsø kommune, som skal bidra til at vi dimensjonerer tjenestene våre i tråd med nye rammebetingelser, både økonomiske og sosiale. Vi har gjennomført betydelige innsparinger. Blant annet har vi redusert antall stillinger, vikarbruk, konsulenttjenester og vedlikeholdsutgifter, samt utsatt flere investeringer. Selv om dette har vært krevende, ser vi nå at tiltakene begynner å gi effekt. Samtidig har Tromsø kommune fortsatt å levere omfattende tjenester av høy kvalitet.

Vi jobber for å sikre gode oppvekstvilkår gjennom barnehager, skoler og et bredt fritids- og kulturtilbud. I 2024 har vi etablert den organisasjonen som skal realisere Tromsø som europeisk ungdomshovedstad i 2026 – et stort medvirkningsprosjekt som skal sikre at de unge får legge premisser for den videre utviklinga av Tromsø-samfunnet. Vi skaper folkehelse og fremtidens velferdstjeneste gjennom et omfattende tjenestetilbud innenfor forebygging og aktivitet. I 2024 starta vi arbeidet med den første helhetlige planen for helse- og velferdsplaner i Tromsø kommune. Planen blir en viktig del av utviklingsarbeidet i kommunen framover.

Vi legger til rette for bolig og fysisk utforming gjennom flere investeringer og byggeprosjekt. Arbeidet for sosialt rettferdig og miljøvennlig klimaomstilling har blant resultert i at Tromsø kommune i 2024 arrangerte den første årlige bærekraftkonferansen for næringslivet, og at vi etablerte partnernettverket Næring for klima.

Ingenting er så trygt som en kommune. Og i urolige tider har vi intensivert arbeidet med samfunnssikkerhet, næringsutvikling og samarbeid i Arktis. Geopolitiske spenninger og økende digitalisering skaper nye sårbarheter. For å møte disse utfordringene har vi gjennomført tiltak for å styrke beredskapen i kommunen. Tromsø skal være en trygg havn i en urolig verden, og det forutsetter en samfunnsutvikling som ivaretar bolyst, næringsutvikling og samarbeid over kommune- og landegrenser. Du kan lese mer om de ulike temaene i de respektive kapitlene, hvor vi gir en grundig gjennomgang av kommunens arbeid i 2024.

Tromsø kommune står foran store utfordringer. Vi har de neste fire årene på oss til å omstille tjenesteproduksjonen vår slik at den er i tråd med nye økonomiske og sosiale rammer. Dette vil få konsekvenser for innbyggerne. Det vil kreve mye av ledere, medarbeidere og tillitsvalgte. Nye rammebetingelser vil også kreve mye av politikerne våre, som må ta vanskelige valg. Vi har en robust organisasjon med dyktige ledere og medarbeidere som hver dag jobber for å sikre gode tjenester til våre innbyggere.

Jeg håper vi i 2024 har lagt grunnlaget for et godt samarbeid mellom administrasjon, politikk, medarbeidere og tillitsvalgte. Det er nøkkelen til å lykkes med krevende og nødvendig omstilling.

2. Vedtak

1. Tromsø kommunes årsregnskap 2024 vedtas.
 - a. Merforbruk i driftsregnskapet i 2024 på kroner 205,1 millioner kroner dekkes inn i 2025 med 108 millioner kroner og i 2026 med 97,1 millioner kroner. Årsbudsjett 2025 justeres i sak om økonomirapport pr. februar.
 - b. Udekket beløp i investeringsregnskapet i 2024 på kroner 56,4 millioner kroner dekkes inn i tertialrapport 1-2025.
2. Tromsø kommunes konsoliderte årsregnskap for 2024 vedtas.
3. Tromsø kommunes årsberetning for 2024 vedtas.

3. Leserveiledning

Årsmeldingen er en del av årsrapporteringen for Tromsø kommune for 2024.

Selve årsmeldingen er utformet som et digitalt dokument ([Framsikt](#)) med mange muligheter for deg som leser. Dokumentet tilpasser seg slik at det kan leses på mobil, nettbrett og PC.

Vi anbefaler å bruke menyen oppe til høyre for å navigere deg mellom de forskjellige kapitlene i dokumentet. Nede til høyre på den enkelte side finner du et pil-ikon, som tar deg tilbake til toppen av siden. Dersom du leter etter noe spesifikt kan du bruke søkefunksjonen som ligger på toppen av alle sidene.

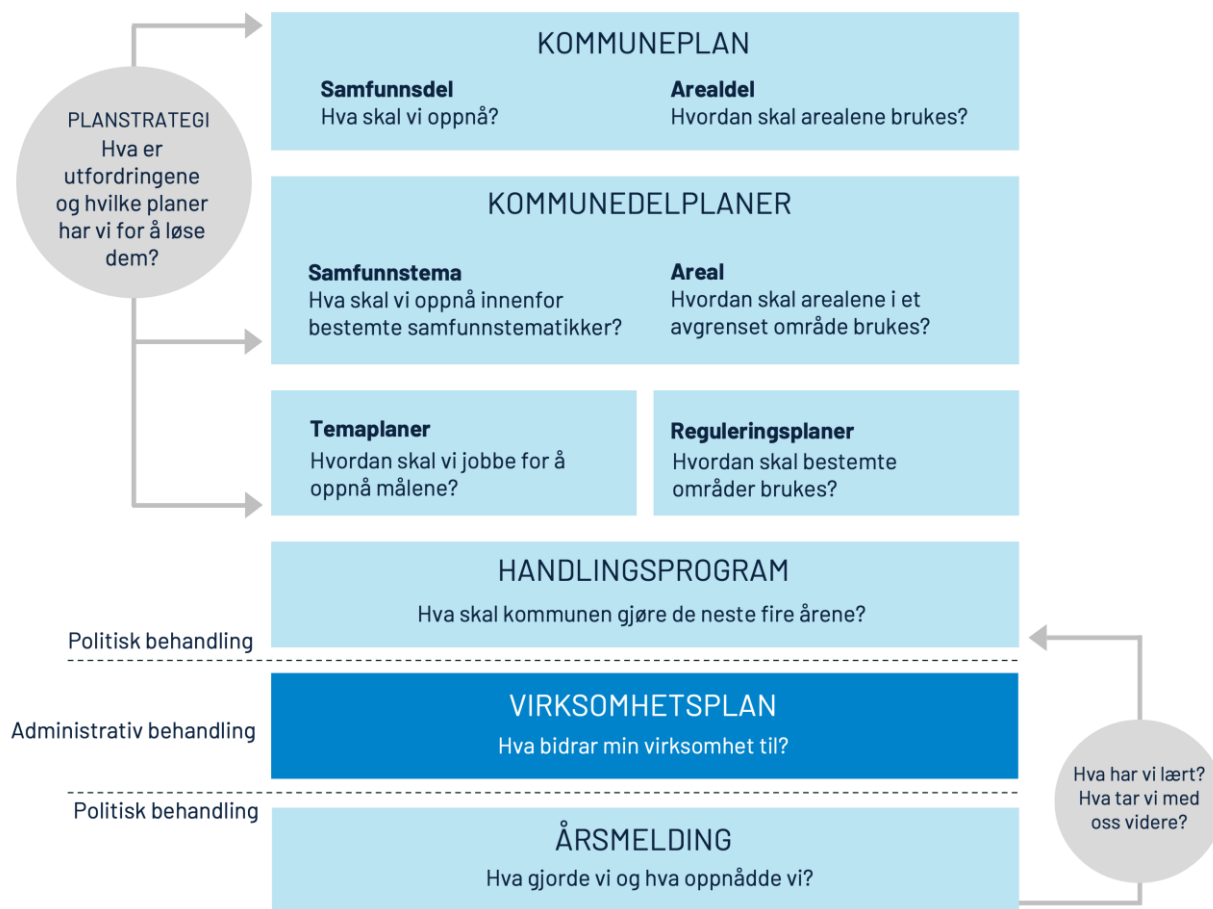
Mange av tabellene og de grafiske elementene gir deg også mer informasjon ved å trykke på dem, eller ved å føre musepekeren over den.

Deler av informasjonen er tilgjengelig flere steder slik at du skal slippe hoppe så mye imellom de fanene i dokumentet. Det er også lenker i teksten du kan trykke på for å finne mer informasjon om enkelte temaer.

Under de ulike overskriftene i årsmeldingen finnes følgende informasjon:

- Hovedkapitler viser overordnede kapitler, mens du lengre ned på hovedsiden finner våre tjenesteområder som viser kapitler knyttet spesifikt til den enkelte sektor
- Under de ulike kapitlene for hovedmålene våre (sosial bærekraft, økonomisk bærekraft, klima- og miljømessig bærekraft og robust organisasjon) finnes et utdrag av aktiviteter organisasjonen har gjennomført for å bidra til måloppnåelse gjennom året som har gått
- Eierskap viser kommunens eierskap i ulike hel- eller deleide selskaper
- Kommunale foretak viser oversikten over våre foretak; Tromsø Havn KF, Tromsøbadet KF, Tromsø Brann og redning KF og Tromsøbolig KF
- Under økonomisk status og utvikling gjøres det rede for både kommunens samlede virksomhet og kommunekassen separat. Med kommunens samlede virksomhet menes kommunekassen og de fire kommunale foretakene (KF) sett under ett. Det er også egne kapitler i årsmeldingen om det enkelte kommunale foretak som tar for seg virksomheten i 2024.
- Under overskriftene av hver ansvarsramme (skole, barnehage, helse og omsorg ...) følger en beskrivelse av den enkelte sektor, oppfølgingen av strategier fra kommuneplanens samfunnsdel, status økonomi og status på politiske vedtak tilhørende ansvarsrammen

Oppbygging av dokumentet

Illustrasjonen ovenfor viser plansystemet i Tromsø kommune. Den hierarkiske oppbyggingen viser forholdet mellom planene. Kommuneplanen er plassert øverst, og består av en samfunnsdel og en arealplan. I samfunnsdelen fastsettes langsiktige hovedmål for samfunnsutviklingen. Her har vi også definert delmål og strategier for å oppnå de overordnede målsettingene. I tillegg er den retningsgivende for hvordan kommuneorganisasjonen skal jobbe. Arealplanen fastlegger hvordan vi skal bruke arealene våre. De underliggende kommunedelplanene og temaplanene skal ta utgangspunkt i kommuneplanen, slik at alt vi gjør bidrar til at vi jobber for å nå de overordnede målene.

Kommuneplanens samfunnsdel

Kommuneplanens samfunnsdel heter "Tromsø vil". Her finner vi hovedmål, delmål og strategier. Hovedmålet vårt fram mot 2032 er å bli **et bærekraftig Tromsø**. Dette betyr at vi skal jobbe for et sosialt, miljømessig og økonomisk bærekraftig samfunn.

Sosial bærekraft

Alle innbyggere er likeverdige, likestilte og har gode hverdagsliv.

Klima- og miljømessig bærekraft

All utvikling skjer innenfor naturens tålegrense og med en stadig reduksjon av klimagassutslipp.

Økonomisk bærekraft

Verdiskapingen er kunnskapsdrevet, innenfor naturens tålegrense og velferdsutviklingen kommer hele samfunnet til gode.

Disse målene er felles for kommuneorganisasjonen og hele Tromsøsamfunnet. Kommuneorganisasjonen skal i tillegg jobbe for å bli **en robust organisasjon**. I "Tromsø vil" finner vi tilhørende delmål og strategier for det enkelte hovedmålet.

Handlingsprogrammet

I Tromsø kommune har vi valgt å kombinere handlingsdelen av kommuneplanens samfunnsdel, altså oppfølgingen av denne, med økonomiplanen vår. Det gjør vi for å lettere se koblingen mellom overordnede mål og strategier, og tildeling av midler til konkrete tiltak for å nå disse målene.

Kommuneplanens samfunnsdel

2020 2021 2022 2023 2024 2025 2026 2027 2028 2029 2030 2031 2032

Handlingsprogram

2025 2026 2027 2028

Planverket vårt gir oss en utfordring når det gjelder tidsperspektiv: Handlingsprogrammet er fireårig, mens kommuneplanens samfunnsdel har et tolvårig perspektiv. Hvordan skal vi prioritere innsats og peke retning for den gjeldende handlingsprogramperioden? I Tromsø kommune har vi valgt å løse dette gjennom **fokusområder**. Dem fem utvalgte nedenfor, er et resultat av en omfattende medvirkningsprosess med våre folkevalgte. Disse ble politisk vedtatt i 2024, og er gjeldende i denne valgperioden.

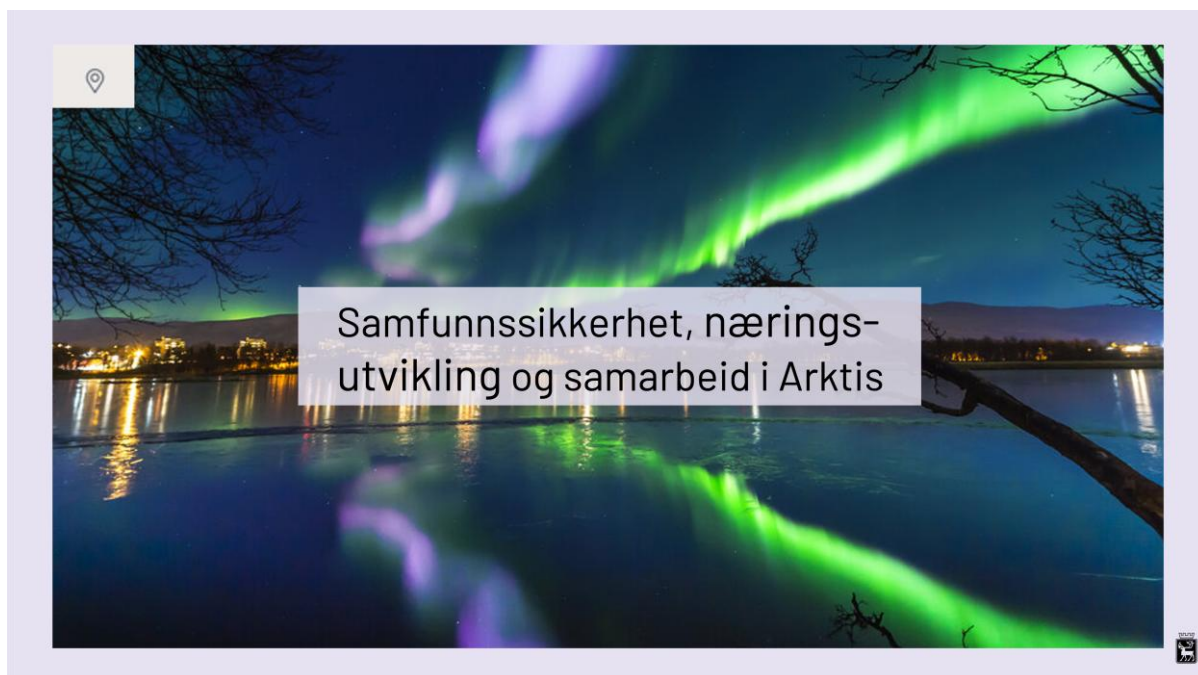

Sikre gode oppvekstsvilkår

Folkehelse og fremtidens velferdstjenester

4. Sosial bærekraft - medborgerskap og gode liv

Sosial bærekraft betyr at alle innbyggerne i kommunen er likeverdige, likestilt og har gode hverdagsliv.

Fokus på forebygging og inkludering i oppvekstsektoren

De seneste årene har vi sett et økt, nasjonalt fokus på forebygging og tidlig innsats. Blant annet gir oppvekstreformen av 2022 og ny opplæringslov av 2024, tydelige føringer for dette. I Tromsø kommune jobber vi med forebygging på mange områder for barn og unge. I barnehagesektoren er det i 2024 gjennomført kurs i arbeidsmodellen "Se meg", som blant annet vektlegger tverrfaglig samarbeid. Det er også opprettet egne ressursteam for å følge opp barn med behov for ekstra støtte. På oppdrag fra kontrollutvalget i Tromsø kommune, har KomRev NORD gjennomført en forvaltningsrevisjon med fokus på kvalitet i barnehagene. Denne viser at kommunen i stor grad oppfyller kravene til bemanning og kompetanse. Dette gir oss gode forutsetninger for å gi Tromsøs yngste innbyggere en god start. For å forebygge utfordringer knyttet til barns trivsel og utvikling, har helsestasjonen etablert et nytt tilbud for å støtte og veilede foresatte i deres omsorgsrolle, med fokus på temaer som regulering og grensesetting. I tillegg er det satt i gang helsefremmende tiltak knyttet til foreldrerollen og forebygging av psykisk uhelse hos barn og foreldre, som særlig vektlegger støtte til minoritetsspråklige familier.

Kommunen har også satt barnets situasjon i fokus når familien mottar sosiale tjenester eller velferdstjenester. Dette gjør vi eksempelvis gjennom "barneperspektivsamtaler" hos Nav, deltakelse i prosjektet "[Barn som pårørende](#)", tilbud om foreldreveiledning hos Flyktningtjenesten, og etablering av familiekoordinatorer i "[Nye mønstre](#)".

I skolesektoren har opplæringsloven gitt nye føringer for undervisningspraksis, blant annet i form av et fokus på inkludering fremfor spesialundervisning. Elevundersøkelser viser imidlertid at mobbing er et økende problem i Tromsøskolen. I 2024 ble det innført sosiallærere og miljøterapeuter i ungdomsskolene som et motvirkende tiltak. Dette er viktig, da mobbing gjerne forsterker samfunnsproblemer som ensomhet og utenforskap. Vi ser også en økning i antall unge som mottar sosialhjelp. For å forebygge og redusere dette, har det blitt satt i gang flere prosjekter, blant annet "[Ungt utenforskap - Uttaførr](#)". Prosjektet skal styrke samhandlingen mellom innbyggere, frivillig sektor, næringsliv og kommunen. Det jobbes også med å videreutvikle samarbeidet mellom skolehelsetjenesten og kultur, for at barn og unge skal få bedre tilgang til fritidsaktiviteter, eksempelvis gjennom styrking av [Opplevelseskortet](#).

Velferd, helse og folkehelse i dyrtid

Undersøkelser viser at det står bra til med [folkehelsen og den generelle trivselen](#) i Tromsø. Samtidig står vi i noen utfordringer som påvirker innbyggernes hverdagsliv. Dette er blant annet knyttet til prisveksten i samfunnet de siste årene, og boligmangel. Vi ser at andelen som mottar sosiale stønader øker, særlig som supplering til annen inntekt. Det er også en stor økning i antall husstander som bor i midlertidig bolig, og vi ser at nye grupper, spesielt barnefamilier, søker om akutt bosted.

Tromsø kommune jobber med disse utfordringene, eksempelvis gjennom etableringen av et tverrgående Ressursteam for bolig, som har som mål å ivareta de som ikke lar seg løse gjennom ordinær saksbehandling. Erfaringer herfra skal tas inn i planleggingen av "ei dør inn" for boligspørsmål. Det pågår også et arbeid med å fremskaffe differensierte boliger. Tre tomter for til sammen 8 småhus er avklart, og en plan for naboskapsarbeid er under utvikling. I tillegg jobbes det med å gjøre startlånsordningen kjent for flere, slik at flere får mulighet til å benytte seg av den. I 2024 har vi hjulpet 132 husstander å kjøpe egen bolig gjennom denne. 62% av disse, er småbarnsfamilier.

Vi jobber også målrettet med å få flere til å gå over fra å motta ytelser, til arbeid og utdanning, og dette gir effekter. Det ser vi spesielt i introduksjonsprogrammet for flyktninger, hvor 70,4 % av de som avsluttet introduksjonsprogrammet har gått over i arbeid eller utdanning.

I 2024 ble det utarbeidet en ny helhetlig og langsiktig plan for helse, velferd og omsorg. Denne har fått tittelen "Aktive og selvstendige - sammen", og er et resultat av en omfattende prosess. Planen legger vekt på lavterskeltilbud, innbyggernes egne ressurser og en styrkebasert tilnærming i tjenesteutøvelsen. Implementering og oppfølging av denne planen vil være et viktig arbeid fremover.

Boligmangel preger også helse- og omsorgssektoren, men her har vi samtidig oppnådd viktige milepæler i løpet av 2024. Blant annet hadde vi driftsoppstart av 20 avlastningsplasser i Inga Sparboes veg. Det er også satt i gang bygging av 8 omsorgsboliger i Nordlyset og 8 boliger i Bo i Nord/Kroken, og prosjekteringen av Kvaløya Bo- og velferdssenter nærmer seg ferdigstillelse. For å rette fokuset tydeligere mot forebygging også når det gjelder bolig tjenester, jobber vi med å styrke tilbud på lavere trinn i omsorgstrappa, og trekke inn nye aktører. Dette er blant annet gjort i et nytt dagaktivitetstilbud på Havtun, Brensholmen. Her jobber frivilligheten og kommunen sammen for å skape gode tilbud til innbyggerne, basert på samhold, aktiviteter, sosiale møteplasser og felles måltider.

Tilrettelegging for friluftsliv, folkehelse og gode nærmiljø

Tromsø kommune støttet frivillighet, lag og foreninger innen idrett og friluftsliv med 2,3 millioner kroner i 2024. Dette gjør vi for å sikre aktive nærmiljø og engasjement for omgivelsene. Vi ser også at innbyggerne i Tromsø er aktive og flinke til å benytte seg av friluftslivstilbud: I 2024 satte Turbo utlansrekord.

I 2024 ble nye friluftstoaletter på Charlottenlund og i Telegrafbukta ferdigstilt, og en [ny turveg er etablert i Hamnafjæra](#). Denne sikrer bedre tilgjengelighet til området, slik at flest mulig har mulighet til å nyte gode naturopplevelser i bydelen.

Høsten 2024 inngikk Tromsø kommune en avtale med Kommunal- og distriktsdepartementet om områdesatsing i bydelen Kroken for perioden 2024-2028. Områdesatsinger er et virkemiddel for å gjøre en ekstra innsats for tjenesteutvikling og bedre nærmiljøkvaliteter i levekårsutsatte områder. Målet er å styrke helse- og livskvalitet gjennom å jobbe for aldersvennlige og attraktive møteplasser for alle, bidra til et mer inkluderende samfunn med aktive deltakere, og jobbe for positiv omdømmebygging. Disse områdene er valgt ut med bakgrunn i kunnskapsgrunnlag fra blant annet folkehelse rapporter og levekårsanalyser. Konkrete tiltak og prosjekter vil utvikles og igangsettes i dialog med innbyggere, kommunale tjenester og andre aktører.

5. Klima- og miljømessig bærekraft

Klima- og miljømessig bærekraft betyr at all utvikling skjer innenfor naturens tålegrense og med en stadig reduksjon av klimagassutslipp

Utvikling klimagassutslipp i Tromsø

Tromsø kommune har som mål å redusere klimagassutslippene med 50 % innen 2025, og 85 % innen 2030, med utgangspunkt i utslippsnivået i 2009. Utslippsmålene gjelder for hele Tromsø kommune, altså samfunnet, med alle sine innbyggere og turister, bedrifter og institusjoner, bygninger, trafikk, transport med flere.

Tromsø innenfor kommunegrensene

Klimagassutslippene for 2023 ble publisert av Miljødirektoratet i januar 2025. Tallene for 2024 publiseres tidligst januar 2026. Oppdateringer i beregningene fra Miljødirektoratet har gitt endringer i historiske utslippstall helt tilbake til 2009.

Utviklingen fra 2022

Utslippene viste en nedgang på nærmere 10 000 tonn CO₂-ekvivalenter fra 2022 til 2023, som tilsvarer 3,5 %. Nedgangen i utslippet skyldes i stor grad nedgangen i utslippene fra veitrafikk, som fortsetter å gå strukturelt ned. Utslippene fra veitrafikk har gått ned med 8 200 tonn CO₂-ekvivalenter fra 2022 (minus 11 %).

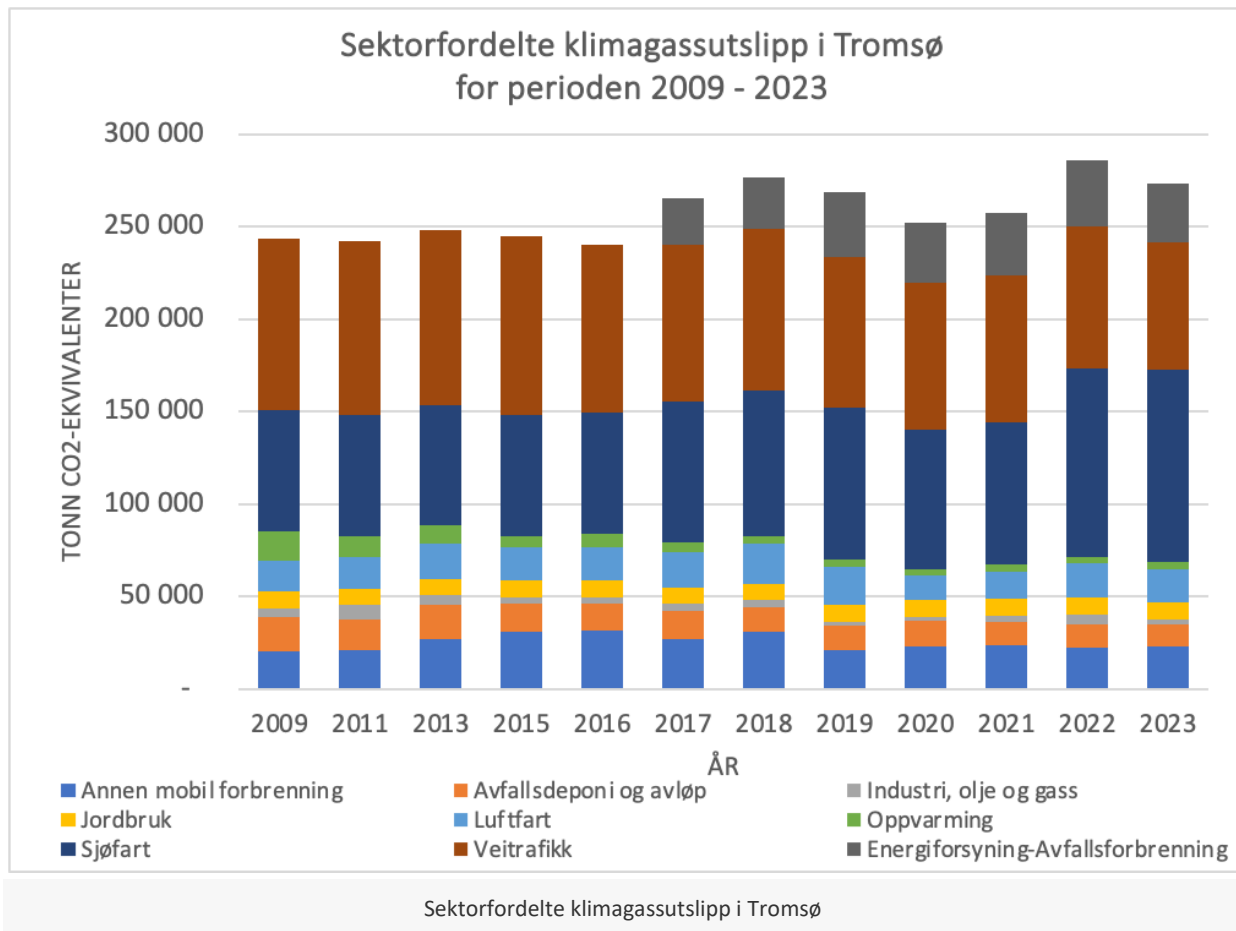
Utslippene fra sjøfart og luftfart under ett har økt relativt lite med 1 228 tonn CO₂-ekvivalenter fra 2022 (pluss 1 %), opp fra 120 383 tonn CO₂-ekvivalenter i 2022.

Utslippene fra transport samlet er på 190 261 tonn CO₂-ekvivalenter i 2023, ned fra 197 267 tonn CO₂-ekvivalenter i 2022. Utslippene fra transport samlet utgjør 70 % av kommunens samlede klimagassutslipp.

Utslippene fra de øvrige sektorer viser en variasjon over de siste årene, uten en tydelig ned- eller oppadgående trend. I 2023 ga en nedgang i utslipp fra energiforsyning (avfallsforbrenning) på 3 500 tonn CO₂-ekvivalenter ift. 2022, et vesentlig bidrag til den totale nedgangen i utslipp, men dette er en variasjon pga. kapasitetsutnyttelse, og er ikke del av en nedadgående trend.

Utviklingen fra 2009

Utslippstallene for 2023 viser en økning siden 2009, som i stor grad kan tilskrives oppstarten av avfallsforbrenning til energiforsyning i 2017. Korrigert for avfallsforbrenningens klimagassutslipp, har Tromsø mellom 2009 og 2023 et temmelig konstant utslippsnivå: Mellom 240 000 og 250 000 tonn CO₂-ekvivalenter årlig, med unntak av de koronapåvirkede årene 2020 og 2021, da utslippene var noe lavere. Sterkt økende utslipp fra sjøfart har motvirket utslippsreduksjoner i andre sektorer.

Utviklingen av utslippene per sektor

For sektorene 'Oppvarming' og 'Avfall og avløp' har utslippene over denne perioden gått ned jevnt og trutt, med cirka 19 000 tonn CO₂-ekvivalenter fra 35 000 tonn i 2009, som følge av deponiforbudet for brennbart avfall og lovpålagt utfasing av oljefyring. Avfallsforbrenning for produksjon av fjernvarme står for cirka 12 % av Tromsøs totale klimagassutslipp. Utslippene fra veitrafikk har også betydelig gått ned med omtrent 24 000 tonn CO₂-ekvivalenter, og er i 2023 omtrent 26 % lavere enn i 2009.

Utslippene fra luftfart og sjøfart har derimot økt kraftig fra 2009 til 2023. Sjøfart alene har gått opp fra 65 230 til 103 876 tonn CO₂. Samlet har utslippene gått opp med 39 400 tonn til 121 600 tonn CO₂ total. Dette er en oppgang på 48%. Luftfart og sjøfart utgjør dermed 45 % av Tromsøs totale CO₂-utslipp.

En annen viktig sektor er 'Mobil forbrenning', som er dominert av bygg- og anleggsaktiviteter. Sektoren bidrar med mellom 8-13 % av det totale utslippet, og varierer betydelig avhengig av antall og størrelse av prosjektene som gjennomføres de ulike årene.

Utviklingen viser viktigheten av en raskest mulig innføring av tiltak for redusering av utslipp i de ulike bransjene, gjennom blant annet karbonfangst og lagring (CCS) ved avfallsforbrenning, elektrifisering av veitrafikk og sjøfart, og utslippsfri bygg- og anleggsaktivitet.

Utslipp per innbygger

Utslippene per innbygger fortsetter å gå ned. I perioden 2009 til 2023 har antall innbyggere i Tromsø gått opp fra omtrent 66 900 til 78 700. Klimagassutslippet pr. innbygger har i perioden 2009-2022 gått ned fra 3,58 til 3,45 tonn CO₂-ekvivalenter. Korrigert for utslipp fra avfallsforbrenningen, som ikke

fantas i 2009, har utslippet i denne perioden gått ned til fra 3,58 til 3,07 tonn CO₂-ekvivalenter, som betyr 14,2 % nedgang i klimagassutslipp pr. innbygger.

Tromsø kommune som virksomhet

De oppdaterte utslippstallene fra kommuneorganisasjonen for 2023, frembrakt gjennom Klimapartneres metode Klimakost, viser en nedgang i de **direkte utslippene** over de siste årene, på tross av en oppgang fra 2022 til 2023 på 6 %. Nedgangen over tid er en følge av den pågående elektrifiseringen av kommunens kjøretøy, samt innføringen av kjøreplanlegging, begge tiltak i kommunens klima-, miljø- og energiplan. Oppgangen fra 2022 til 2023 er en følge av høy brøyteaktivitet i 2023 pga. vinterværet.

Kommunens direkte utslipp ble beregnet til 2289 tonn CO₂-ekvivalenter i 2021, 1698 tonn i 2022 og 1802 tonn i 2023.

De **indirekte utslippene** for bruk av energi viser lite endring over tid, og er dominert av fjernvarmeforbruket. Størrelsesorden er på cirka 2900 tonn CO₂-ekvivalenter årlig.

Kommunens indirekte utslipp fra blant annet bygg, reise, varer og tjenester, varierer sterkt fra år til år, og er i størrelsesorden 50 000 til 60 000 tonn CO₂-ekvivalenter. Datagrunnlaget er ikke standardisert, noe som gjør det vanskelig å tyde variasjoner eller trender.

Utslippreduserende tiltak

Mange utslippsreduserende tiltak som er tatt opp i Tromsø kommunes Klima-, miljø- og energiplan 2018-2025, er nå gjennomført eller under gjennomføring. Siden planen ble vedtatt i november 2018 har kommunen også gjennomført og igangsatt flere tiltak i egen organisasjon, blant annet:

- En økende andel av den kommunale bilparken er elektrisk eller hybrid-elektrisk. I 2024 ble det anskaffet 31 elbiler. Det er blitt anskaffet 197 elbiler siden 2019, dels med støtte av Miljødirektoratet (Klimasats-midler). Ved inngangen av 2025 er 43 % av kommunens bilpark (alle kjøretøy) på 457 biler elektrisk. For lette kjøretøy er tallet 49 %, opp fra 32 % i 2023. Det synes derav utfordrende å nå målet om 70 % elbiler innen 2025, men det går fremover.
- Siden 2009 er 197 elbil-ladere for egen bilflåte installert, herav 13 i 2024, og 100 av de støttet med Klimasats-midler.
- 19 el-sykler er anskaffet til bruk i daglig arbeid (med støtte av Klimasats-midler).
- Digitale møteplasser, både internt i kommunen og nasjonalt, er godt innført, og bidrar til mindre reising og lavere utslipp.
- Kommunen skal prioritere gjenbruk/renovering fremfor nybygg.
- Det stilles krav om fossilfrie bygg- og anleggsplasser i kommunale prosjekter. Utslippsfrie bygg- og anleggsplasser etterstrebes.
- Renoveringen av Storgata-Nord og Gyllenborgbrua er veiprosjekter som gjennomføres delvis utslippsfritt.
- Den nye Kvaløysletta ungdomsskole bygges etter BREEAM NOR Excellent standard med krav om 40 % utslippsreduksjon.
- Gjennomføringen av bypakke Tenk Tromsø, et samarbeid med Troms fylkeskommune og Statens Vegvesen, legger blant annet bedre til rette for syklende og gående, og et bedre kollektivtilbud. Dette har ført til økt bussbruk og redusert biltrafikk.
- Miljøledelsesverktøyet Miljøfyrtårn Hovedkontormodell er under innføring i kommunen. Sentraladministrasjonen og Rådhus, samt flere barnehager, skoler og et sykehjem er sertifisert i perioden 2022-2024. Innføringen i kommunen rulles ut videre i 2025. Verktøyet vil gi en bedre og konkret oversikt over kommunens klima- og miljøfotavtrykk, som vil føre til mer effektive, kunnskapsbaserte forbedringstiltak.

- Klimabudsjett som styringsverktøy for redusert klimafotavtrykk og reduksjon av klimagassutslipp er under utvikling og tatt inn i kommunens handlingsprogram. Klimabudsjettet kobler utslippsmål og andre klima-, miljø- og energimål til kommunens investerings- og driftsbudsjetter. Kostnader og innsparinger ved innføring av klimatiltak, satt av til forventet effekt, blir dermed tydelig, som bidrar til bedre prioritering. Systemet for innrapportering av energiforbruket er ikke på plass enda.

Konklusjon

Tromsø kommunes mål om å redusere klimagassutslippene med 50 % innen 2025 og 85 % innen 2030 ser ikke ut til å innfris. Omstillingen til et lavutslippssamfunn er kompleks og er avhengig av blant annet tempoet i teknologiutvikling og -innføring, adferdsendring, lovgivning og forskrifter. Denne omstillingen er i gang, som nedgangen i klimagassutslipp pr innbygger tyder på.

For både innbyggere og næringer krever en omstilling ofte dyre anskaffelser eller investeringer i maskiner, prosesser og infrastruktur. Samtidig øker antall innbyggere, vokser de næringer og utvikles det nye næringer, som bidrar til mer klimagassutslipp.

I Tromsøsamfunnet jobber ulike næringer, organisasjoner og bransjer med å redusere Tromsøs klimaavtrykk. For å kunne lykkes er vår felles innsats helt avgjørende. Effektene av samfunnets og kommunens innsats vil vises etter hvert, men omstillingen går for sakte for at vi sammen skal nå målene for direkte utslipp når det gjelder tidsfristene 2025 og 2030 i dagens klima-, miljø- og energiplan 2018-2025.

6. Økonomisk bærekraft - kunnskapsbasert verdiskaping

Økonomisk bærekraft betyr at verdiskapingen er kunnskapsdrevet, innenfor naturens tålegrense, og at velferdsutviklingen kommer hele samfunnet til gode.

Syssetting

Blant Tromsø kommunes 79 421 innbyggere, var 81,3% av alle i alderen 20-66 år sysselsatte i 2024. Det utgjør 41.712 personer i aldersgruppen (av totalt 51.300) og 52,5% av befolkningen. Av disse er det flest som jobber innen helse- og sosialtjenester (27%) og undervisning (13%).¹

Syssettingsandelen i Tromsø er høy sammenlignet med flere storbyer i landet. Syssettingsgraden for samme aldersgruppe i Drammen kommune var for eksempel på 75,4%, mens den i Oslo kommune lå på 78,4%.

Befolkningsutvikling²

-	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Folketall ved inngangen av 1. kvartal	76734	77075	77399	77765	78372	79204
Fødte	831	791	925	777	808	799
Døde	455	466	431	483	450	510
Fødselsoverskudd	376	325	494	294	358	289
Innvandring	996	813	1100	1332	1191	1056
Utvandring	617	534	600	619	622	661
Innflytting, innenlands	2930	3134	3217	3188	3372	3364
Utflytting, innenlands	3369	3618	3766	3755	3534	3375
Netto innvandring og flytting	-60	-205	-49	146	407	384
Folketall ved utgangen av 4. kvartal	76974	77095	77544	77992	78745	79421
Folkevekst	325	121	449	448	753	676

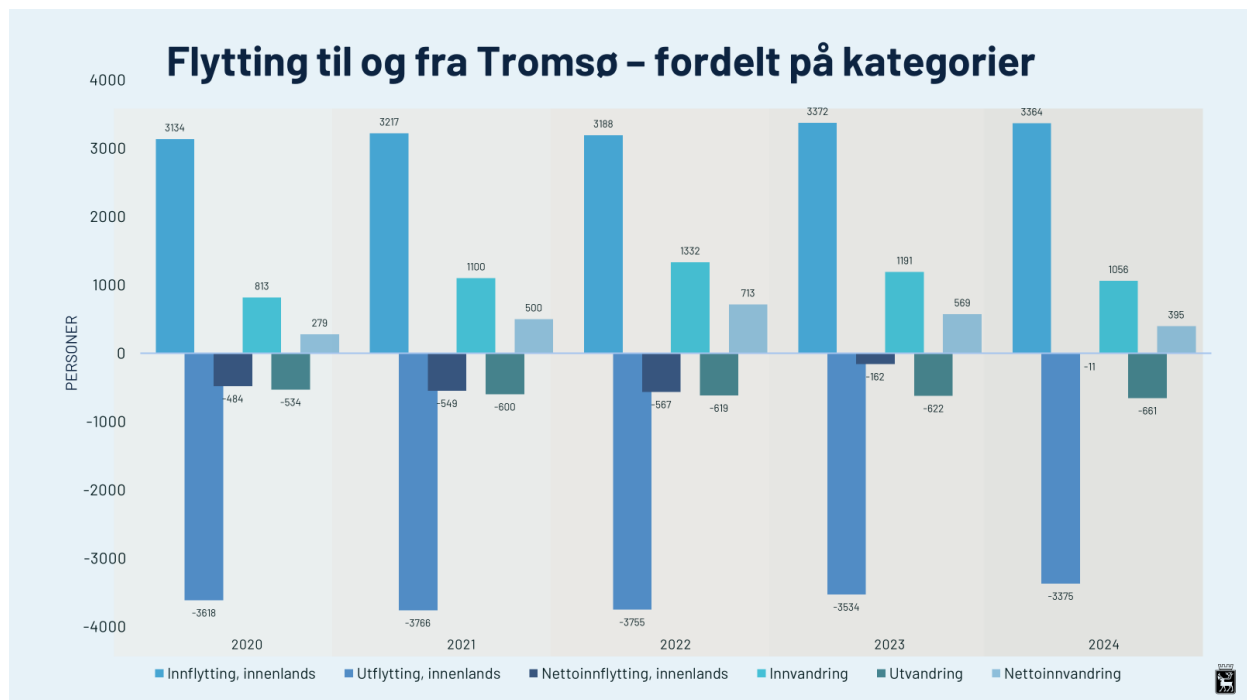
I løpet av 2024 økte folketallet i Tromsø kommune med 676 innbyggere. Dette er en nedgang fra 2023, men likevel en betydelig høyere vekst enn i de foregående årene. Tromsø har vokst svært raskt i

¹ SSB-tabell 07984 og SSB-tabell 07459

² SSB-tabell 07459 og SSB-tabell 01222

perioden 2000-2020, men veksten har flatet noe ut siden 2019, med en gjennomsnittlig årlig vekst på 462 personer. I fireårsperioden 2015-2018 hadde vi en gjennomsnittlig årlig vekst på nær 1000 personer.

Fødselsoverskuddet i 2024 var på 289. Dette er på nivå med 2022, men en del lavere enn de andre årene siden 2019. Vi hadde også en positiv nettotilflytting på 384 personer. Tallene viser at vi har høy innenlands flyttemobilitet, hvor det er noen flere som flytter fra Tromsø, enn til. Dette har vært tilfellet alle år siden 2019, men i 2024 var innenlandske flyttetapet betraktelig mindre enn de foregående årene. Innvandring og utvandring holder seg ganske stabilt med et årlig gjennomsnitt på omkring 1000 personer som flytter hit, og 600 personer som flytter ut. Innvandring fra utlandet er det som i størst grad bidrar til den positive nettotilflyttingen de siste årene.

Grafen viser flytting til og fra Tromsø kommunen i perioden 2020 til 2024, fordelt på kategoriene innflytting, utflytting, nettoinnflytting, innvandring, utvandring og nettoinnvandring. Kilde: Tall bearbeidet fra SSB-tabell 01222.

Samfunnsutvikling og samarbeid med næringslivet

Reiseliv

Tromsø kommune samarbeider tett med det lokale næringslivet på flere sentrale områder. De siste årene har reiselivet i Tromsø opplevd en storartet vekst, og den økte turismen byr på både muligheter og utfordringer. For å sikre at Tromsø utvikles og forvaltes som en attraktiv og bærekraftig destinasjon, etablerte Tromsø kommune i 2024 Reisemålsledelsen. Dette er et rådgivende og koordinerende organ, bestående av representanter fra Tromsø kommune, Visit Tromsø, Næringsforeningen i Tromsøregionen, Troms fylkeskommune, Tromsø Havn, Tromsø Ungdomsråd, bydelsråd, utviklingslag, fagforeninger og Avinor. Denne brede representasjonen skal sikre at ulike perspektiver og interesser blir ivaretatt i beslutningsprosesser.

Reisemålsledelsen skal jobbe for at næringsutvikling, besøksforvaltning og lokalsamfunnet sees i sammenheng, og styrke samhandlingen mellom ulike aktører. Dette innebærer blant annet å håndtere besøk, utvikle handlingsplaner for bærekraftig reisemålsutvikling og videreføre merkeordningen for

bærekraftige reisemål. I tillegg skal Reisemålsledelsen være en høringsinstans for saker som handler om reiselivet.

Et sterkere bærekraftsfokus

Tromsø kommune jobber aktivt for å engasjere flere deler av samfunnet i arbeidet med å nå det overordnede målet om å bli «et bærekraftig Tromsø». Dette krever felles innsats og samarbeid mellom ulike aktører. Som en del av prosjektet «Klimaomstilling på lag med næringslivet», arrangerte vi Bærekraftskonferansen 2024, med sirkulærøkonomi som hovedtema. Arrangementet ble gjennomført i samarbeid med Næringsforeningen i Tromsøregionen og Klimapartnere Troms, med støtte fra Miljødirektoratet. Konferansen samlet rundt 200 deltakere fra både offentlig og privat sektor, og vil bli arrangert på nytt i 2025.

Gjennom samme prosjekt har vi også etablert nettverket «Næring for klima», som består av lokale bedrifter fra både offentlig og privat sektor. Gjennom nettverket inviterer Tromsø kommune alle virksomheter som ønsker å redusere sine klimagassutslipp og stille strengere klimakrav til sine underleverandører, til å underskrive en klimakontrakt med ordfører. Nettverket møtes to ganger i halvåret for kompetanseheving og diskusjon om ulike tematikker, og har om lag 30 medlemmer. Den første samlingen fant sted høsten 2024, med energieffektivisering av bygg som tema. Målet er at nettverket skal bidra til konkrete reduksjoner i klimagassutslippene i Tromsø.

Økt konkurranse om arbeidskraft

Tromsø har, som mange andre kommuner i landet, et stort behov for arbeidskraft. Kampen om arbeidskraft er global, og det er økende konkurranse om å tiltrekke seg hoder og hender for å kunne løse nødvendige oppgaver, både nå og i fremtiden. Vi vet at vi står i en situasjon hvor vi blir stadig flere eldre, samtidig som vi har høy innenlands fraflytting. For å møte denne utfordringen har vi ønsket å styrke vår kunnskap om hva som skal til for å gjøre byen mer attraktiv som bosted og arbeidsmarked – særlig blant unge. Gjennom forprosjektet «Attraktive Tromsø» har vi i 2024 jobbet med å kartlegge og definere strategier for å styrke byens attraktivitet, med mål om å identifisere tiltak som bidrar til å både beholde og tiltrekke kompetanse. Initiativet er finansiert av Troms fylkeskommune. Forprosjektet ble sluttført høsten 2024, og basert på innsikt fra dette har vi søkt om midler til hovedprosjektet «Rekruttering til Tromsøregionen 2025-2027». Dette består av tre arbeidspakker:

1. Kartlegging av behov og tiltak for rekruttering
2. Kompetanseprogram for arbeidsgivere
3. Tiltak for å motivere arbeidsgivere til å utlyse stillinger

Prosjektet er foreløpig delvis finansiert, og vi avventer tilbakemelding på søknader om støtte. Dersom vi får tilsagn, er planen at prosjektet igangsettes i 2025.

7. Robust organisasjon

En robust organisasjon betyr at kommunen er en attraktiv organisasjon og arbeidsgiver som utvikler og gjennomfører oppgavene sammen med innbyggerne for en hensiktsmessig forvaltning av kommunens ressurser

Politisk virksomhet og organisering

Tromsø kommune er organisert etter formannskapsmodellen, som er kommunelovens hovedmodell.

Kommunestyret har 43 medlemmer og er kommunens øverste organ. Hvis ikke annet følger av lov eller delegasjon er det kommunestyret som gjør vedtak på vegne av kommunen. Kommunestyret har det øverste tilsyn med den kommunale forvaltning, og kan kreve enhver sak lagt fram for seg til orientering eller avgjørelse.

Kommunestyret.

Foto: Tromsø kommune/Sebastian Wilches/Stina Grønbech

Formannskapet består av 13 medlemmer og er valgt blant kommunestyrets medlemmer. Ordfører og varaordfører er valgt blant formannskapets medlemmer. Formannskapet behandler forslag til handlingsprogram med årsbudsjett for kommende år, tertialrapporter og en rekke andre viktige saker, før de endelig avgjøres av kommunestyret.

Kommunestyret har opprettet fire hovedutvalg:

- Helse- og velferdsutvalget
- Kommune- og byutviklingsutvalget
- Miljø-, idrett-, kultur- og samfunnsutviklingsutvalget
- Oppvekst- og utdanningsutvalget

Formannskapet

Foto: Tromsø kommune/Sebastian Wilches/Stina Grønbech

På sine områder har hovedutvalgene delegert myndighet. I saker utvalgene ikke selv kan avgjøre, innstiller de til kommunestyret.

Tromsø kommune har også flere råd og rådgivende utvalg som kan uttale seg i alle saker som har betydning for sine områder:

- Lovpålagt:
 - Kommunalt råd for mennesker med nedsatt funksjonsevne
 - Eldreråd
 - Ungdomsråd
 - Administrasjonsutvalget
 - Valgstyret
 - Samevalgstyret
- Opprettet av kommunestyret:
 - Likestillingsutvalget
 - Mangfolds- og integreringsutvalget
 - Hasteutvalg for fellesskap og sosial utjevning
 - Fiskeriutvalget
 - Viltnemda

Klageutvalget behandler klager på enkeltvedtak som treffes av kommunale organer.

Kontrollutvalget er kommunestyrets kontrollorgan, og rapporterer sine funn til kommunestyret. Utvalget skal sikre at kommunen følger lover, regler, kommunens egne planer, vedtak og retningslinjer. Kontrollutvalget fører særlig tilsyn med den kommunale administrasjonen.

Kommunestyret besluttet i sitt møte 20. mars å legge ned Studentutvalget som utvalg og heller opprette et samarbeidsforum som forankres i en avtale mellom partene.

I 2024 gjennomførte Tromsø kommune 155 møter og behandlet 991 politiske saker. Møtene i kommunestyret, formannskapet og hovedutvalgene har blitt strømmet og delt på kommunens nettside.

Tabellen under viser antall politiske møter, antall avlyste møter og antall behandlede saker i de ulike utvalgene.

Utvalg	Antall medlemmer	Gjennomførte møter	Avlyste møter	Saker behandlet
Kommunestyret	43	9	-	193
Formannskapet	13	21	-	191
Helse- og velferdsutvalget	11	12	-	45
Kommune- og byutviklingsutvalget	11	10	-	70
Miljø-, idrett-, kultur- og samfunnsutviklingsutvalget	11	10	-	121
Oppvekst- og utdanningsutvalget	11	10	-	57
Administrasjonsutvalget	7	5	-	9
Eldrerådet	9	11	-	44
Kommunalt råd for mennesker med nedsatt funksjonsevne	10	9	-	44
Ungdomsrådet	13	24	-	128
Valgstyret	13	3	-	5
Samevalgstyret	13	1	-	1
Fiskeriutvalget	5	2	-	5
Hasteutvalg for fellesskap og sosial utjevning	8	7	1	8
Likestillingsutvalget	7	6	-	20
Mangfolds- og integreringsutvalget	9	11	1	34
Viltnemda	7	4	1	16
SUM	201	155	3	991

Administrativ organisering av Tromsø kommune

Kommunedirektøren er kommunens øverste administrative leder og har det løpende ansvaret for kommunens drift, og for at administrasjonen drives i samsvar med gjeldende lover og forskrifter. Kommunedirektøren skal sørge for at saker som legges frem for kommunestyret, formannskapet og andre politiske råd og utvalg er forsvarlig utredet, og for at politiske vedtak iverksettes. Kommunedirektøren har fått delegert myndighet fra kommunestyret i alle ikke-prinsipielle saker gjennom delegasjonsreglementet.

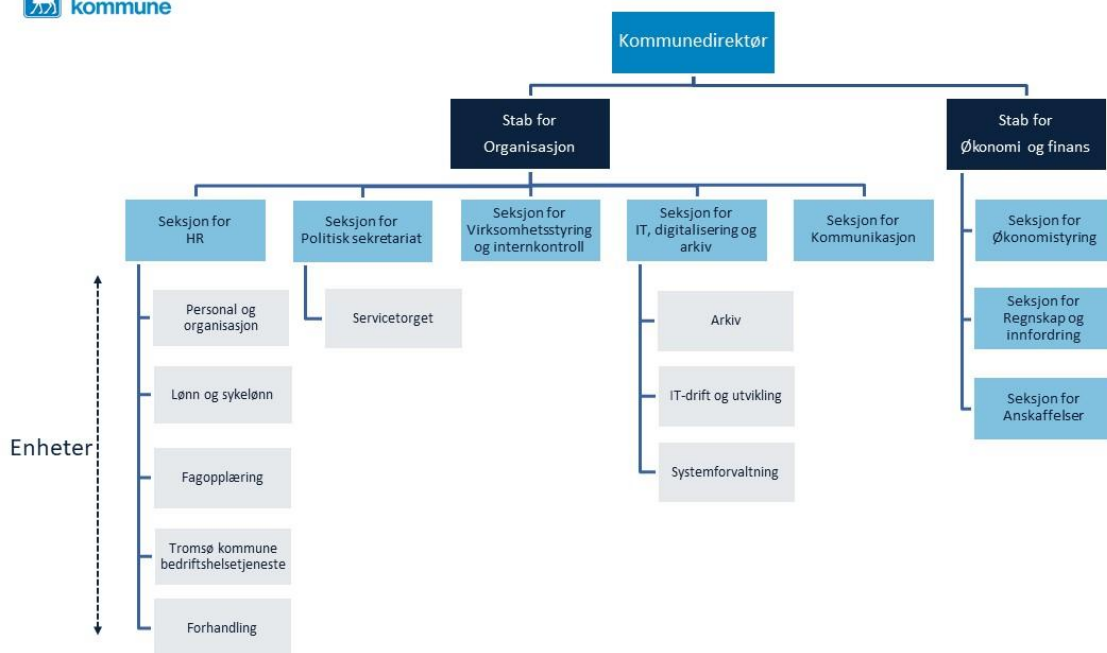
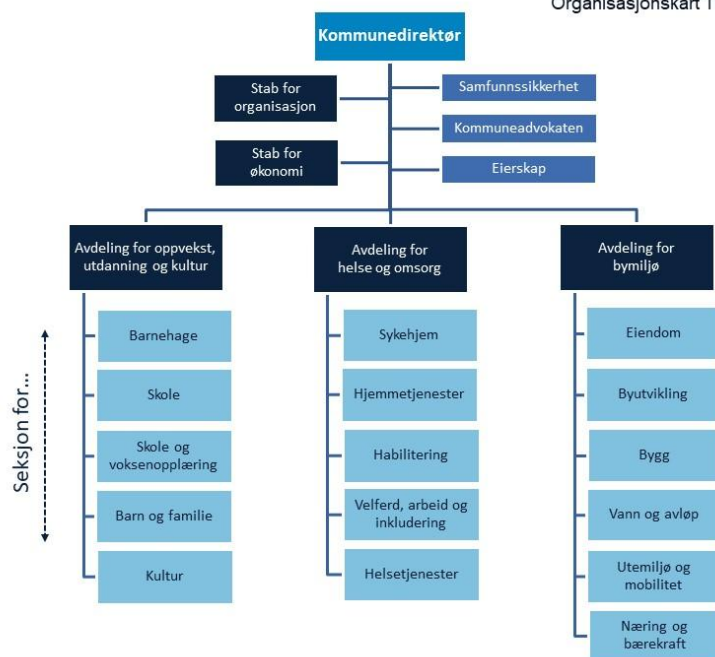
Kommunens administrative virksomhet er delt inn i fire ledernivå:

- Kommunedirektør
- Avdelinger og staber med direktører
- Seksjoner med seksjonsledere
- Enheter med enhetsledere

Direktører, seksjons- og enhetsledere er ansvarlige for sine virksomheter innen rammen av de fullmakter som er delegert fra kommunedirektøren. Det innebærer at direktører, seksjons- og enhetsledere har myndighet til å ivareta drift av kommunens tjenester, både når det gjelder faglige, økonomiske, personalmessige og organisatoriske forhold.

I 2024 ble det foretatt nye organisatoriske endringer. Stab for samfunn ble lagt ned og de fire seksjonene i staben ble fordelt på følgende måte:

- Seksjon for kommunikasjon ble flyttet til stab for organisasjon
- Seksjon for samfunnssikkerhet ble flyttet under kommunedirektøren
- Seksjon for servicetorget ble flyttet som enhet under seksjon for politisk sekretariat
- Seksjon for samfunn, innovasjon og næring ble flyttet som seksjon til avdeling for bymiljø, og endret navn til seksjon for næring og bærekraft

Styring og kontroll

Virksomhetsstyring omfatter styring og ledelse på alle nivåer for å sikre at kommunen løser sine oppgaver og når fastsatte mål mest mulig effektivt innenfor tildelte økonomiske rammer. Dette skal skje i samsvar med gjeldende lover, regler og politiske vedtak. Helhetlig virksomhetsstyring handler om aktivt å legge forholdene til rette for at kommunen skal oppnå de ønskede resultater, unngå

styringssvikt og hindre svekket omdømme. Risikostyring og internkontroll skal være en integrert del av den helhetlige virksomhetsstyringen.

Internkontroll

Tromsø kommune utarbeidet et helhetlig system for internkontroll og startet implementeringen av dette i 2022. Organisasjonens modenhet på internkontrollområdet var ved oppstarten av dette arbeidet vurdert som lav, og det ble derfor lagt en plan for kontinuerlig og systematisk oppfølging over tid for å komme opp på et akseptabelt nivå. Videre implementeringsarbeid pågikk i 2024, og det er gjennomført en tertiær evaluering av utviklingen gjennom den ordinære virksomhetsrapporteringen.

Når det gjelder bevissthet og modenhet i organisasjonen viser internkontrollrapporteringen omtrent uendret tilstand fra året før, og det gjenstår fortsatt en del arbeid for å i større grad skape en risikobasert tilnærming til grunn for internkontrollen. Dette innebærer at Tromsø kommune fremover må prioritere å øke bruken av risikovurderinger for å sikre at vi etterlever pålagte krav og forebygger uønskede hendelser. Det må også settes større fokus på dedikerte verktøy ved gjennomføring av risikovurderinger, og støtte og opplæring i bruken av disse.

Det finnes flere kjente risikoer som er fortsatt ikke redusert til et akseptabelt nivå, og arbeidet med å iverksette tiltak for å styre disse må gis prioritet. Dette gjelder særlig for risikoer innenfor områder som IKT-sikkerhet, personvern og arkiv.

Etikk

Ansatte og folkevalgte i Tromsø kommune skal kjennetegnes av høy etisk standard. Kommunen forvalter samfunnets felles midler og utøver myndighet på et bredt felt. Det er derfor høye krav til den etiske holdningen hver enkelt viser i arbeidet for kommunen.

I 2022 ble det gjennomført en revisjon av kommunens etiske regelverk. Arbeidet med implementering av kommunens etiske standard startet i 2023. Det inkluderte blant annet utarbeidelse av e-læring og spørsmål for dilemmatrening som en del av opplæringspakken for nyansatte. Opplæring i etikk, samt iverksettelse av systematiske tiltak for å sikre etterlevelse av regelverket fortsatte videre i 2024.

Gjennom årlig lederbekreftelse i kommunen rapporteres det blant annet på arbeidet med etikk, noe som hjelper med å følge opp arbeidet på området, samt sikrer fokus i organisasjonen. I årets lederbekreftelse svarer 95 % at de er kjent med innholdet i Tromsø kommunes etiske standard. Det er en liten nedgang fra 98 % i 2023. Videre bekrefter 68 % at de sørger for at det jevnlig gjennomføres etisk refleksjon, dilemmatrening mv. sammen med ansatte. Også her er det en liten nedgang fra 69 % fra året før. Det er vanskelig å knytte konkrete kommentarer til denne endringen, men organisasjonen bør være oppmerksom på utviklingen i 2025.

Personvern og informasjonssikkerhet

Personvernregelverket gir regler for når og hvordan personopplysninger kan brukes, og stiller krav til at vi skal identifisere, håndtere og beskytte personopplysningene om våre innbyggere. Etterlevelse av personvernregelverket er svært viktig for at innbyggerne våre skal ha tillit til oss som offentlig myndighet.

Arbeidet med personvern og informasjonssikkerhet skal være risikobasert. På enkeltområder jobbes det godt med hensyn til systematiske gjennomføringer av risiko- og personvernkonsekvensvurderinger, og enhetene håndterer i større grad henvendelser som gjelder innbyggernes rettigheter. Antall meldte avvik og etterspørsel på rådgivning fra ulike enheter, tilsier også at det er økt fokus på personvern og

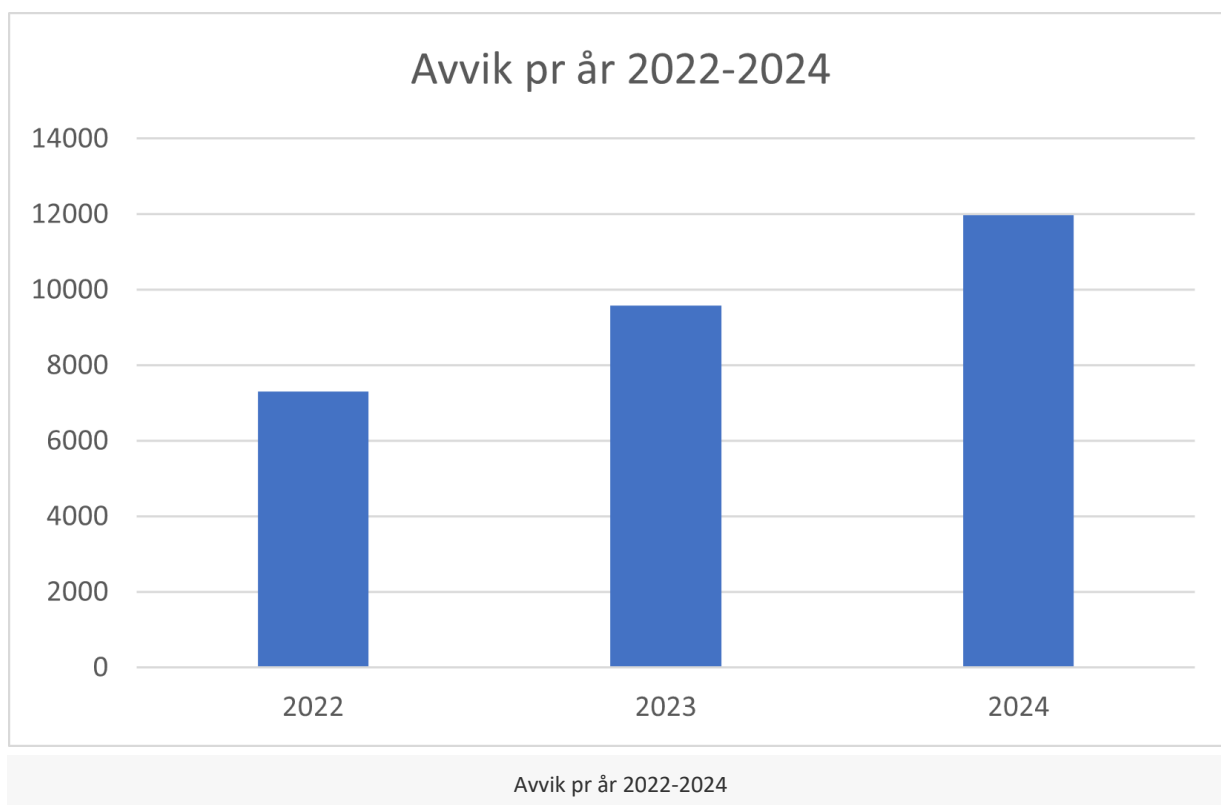
informasjonssikkerhet i organisasjonen, men på overordnet nivå er etterlevelsen av personvernregelverket ikke er høy nok.

Personvernregelverket er også et helt sentralt regelverk for både utvikling og bruk av kunstig intelligens, og det er grunn til å tro at kommunens behov for KI vil kunne utfordre personvernet framover. Skal vi lykkes med bruk av kunstig intelligens er vi helt avhengig av å prioritere området og øke kompetansen.

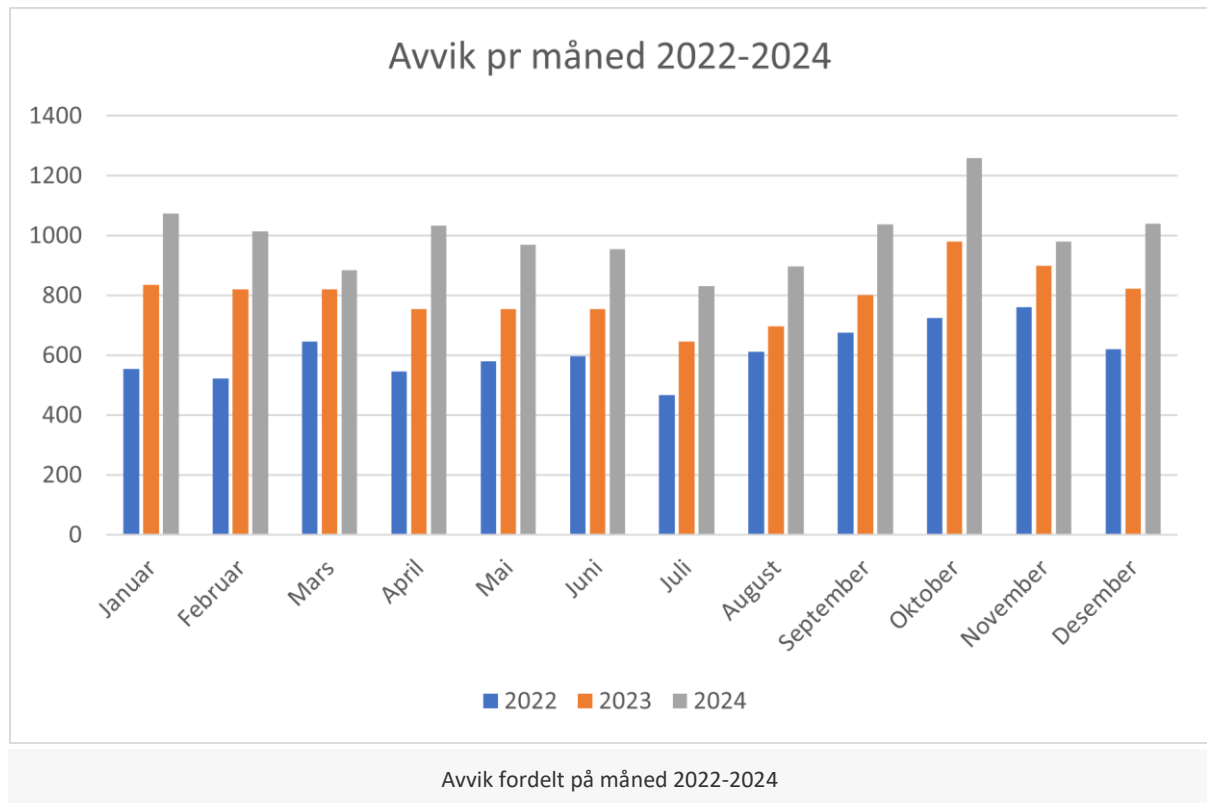
Avvik og tilsyn

Avvik

Med avvik mener vi mangel på oppfyllelse av krav gitt i eller i medhold av lov og forskrift, samt kommunens egne krav og bestemmelser. Hensikten med avviksrapportering er å få dokumentert tilfeller der internkontrollen ikke fungerer tilstrekkelig, for eksempel fordi en risiko ikke er oppdaget, fordi en rutine ikke ble fulgt eller fordi ansatte manglet kunnskapen om hvordan en situasjon skulle håndteres. Det er ikke nok å avdekke og rapportere avvik. Det er oppfølgingen som har effekt, for å sikre læring og forbedring, og unngå risikoen for at liknende hendelser skjer igjen.

Avvikstillene pr måned sammenlignet med samme periode i 2022, 2023 og 2024 ser slik ut:

Tallene viser en positiv trend og det meldes betydelig flere avvik i 2024 sammenlignet 2023, enda større forskjell sammenlignet med 2022. I 2024 er det meldt inn 11980 avvik. Dette er 2388 flere avvik sammenlignet mot 2023, og utgjør en positiv økning på 25 prosent. Økningen sammenlignet med 2022 er på 4665 avvik, dette er en økning på 64 % på bare to år. Trenden med økning er fordelt ut over hele året, med en økning for alle månedene i 2024, sammenlignet med samme måned i 2022 og 2024.

Tromsø kommune er en stor organisasjon, og avvikstillene viser at det meldes få avvik når en tar virksomhetens størrelse i betraktning. Dette har medført behov for å sette inn tiltak.

Det er særlig tre områder hvor vi har jobbet med forbedring:

1. Kunnskap – vi har gjennomført flere fysiske opplæringer, både for ledere, medlemmer i HMS-grupper og ansatte. Vi har også hatt opplæringer gjennom ledernetverket og for ansatte på teams. I tillegg har vi en egen e-læring.
2. Kultur – det er stort fokus på å fremme at det er positivt å melde avvik.
3. Forenkle – det har vært fokus på å gjøre det enklere å melde avvik, for eksempel gjennom bruk av smarttelefon og å lage typiske avvik. Økt tilgjengelig gjennom telefonen og delvis ferdigutfylte avvik, er med på å senke terskelen for å melde avvik.

Selv om trenden er positiv, er det viktig å fortsette arbeidet med å etablere en positiv avvikskultur for å øke antall meldte avvik ytterligere. Det er gjort mye bra arbeid knyttet til avviksområdet. Fremover blir det også viktig å fortsette med opplæring ut i organisasjonen.

Det er fortsatt avdeling for helse og omsorg som melder mest avvik i kommunen, etterfulgt av avdeling for oppvekst, utdanning og kultur. Ser vi bort fra avvikene som er meldt i de to nevnte avdelingene meldes det svært få avvik i organisasjonen. Dette skyldes hovedsakelig en manglende avvikskultur og manglende opplæring av ansatte.

Figurene nedenfor viser utviklingen for avvik i kategoriene organisatorisk og psykososialt arbeidsmiljø pr kvartal for 2023 og 2024.

Som det fremkommer av figurene har Tromsø kommune som helhet hatt en kraftig økning i antallet avvik knyttet til psykososialt og organisatorisk arbeidsmiljø i 2024, men antallet avvik har særlig hatt en drastisk økning i 3. tertial. Økningen er på over 100% sammenlignet med samme periode i 2023. Dette kan ses i sammenheng med den økonomiske situasjonen Tromsø kommune er i, og de tiltak som ble iverksatt etter sommeren 2024. For ansatte i Tromsø kommune påvirker økonomiske innstramminger arbeidshverdagen organisatorisk ved at det blir økt arbeidsbelastning, usikkerhet og redusert ressurstilgang fra eksempelvis støttefunksjoner. Psykososiale konsekvenser av økonomiske innstramminger vil kunne være økt stress og usikkerhet, redusert trivsel og økt sykefravær.

Statlige tilsyn

Tromsø kommune fører oversikt over statlige tilsyn. Tilsynsmyndighet kan defineres som:

“Tilsynsmyndighet er et offentlig, oftest statlig organ som har til oppgave å påse at lover og forskrifter følges”

Oversikt over tilsyn som pågår, fortsatt er åpne ved utløpet av året, eller som har blitt avsluttet i denne perioden, følger nedenfor:

Tilsyn	Status	Avvik og pålegg
Statens jernbanetilsyn gjennomførte 23.03.2023 et ikke-varslet tilsyn ved Tromsø Alpinpark for å undersøke om sikkerhetsstyringssystemet tilfredsstiller regelverkets krav. Ekstra oppmerksomhet på utforming av på- og avstigningsplasser, og trekktraseer for skitrekk.	Ferdig	Endelig tilsynsrapport ble oversendt 12.4.2024. Rapporten inneholder 4 avvik. Tilsynet ble avsluttet med brev av 4.11.2024.
Statsforvalteren har gjennomført tilsyn med Tromsø kommune og Universitetssykehuset Nord-Norge, for å undersøke samhandlingen om utskrivningsklare pasienter. Som en del av tilsynet gjennomførte Statsforvalteren et tilsynsbesøk i virksomhetene, fra 20.06.22 til 24.06.22. Tilsynet ble gjennomført som en systemrevisjon.	Pågår	Statsforvalteren konkluderer med at Tromsø kommune ikke ivaretar utskrivningsklare pasienters rett til nødvendige helse- og omsorgstjenester. Dette er brudd på helse- og omsorgstjenesteloven §§ 3-1 og 4-1, jf. forskrift om ledelse og kvalitetsforbedring i helse- og omsorgstjenesteloven §§ 6-9. Statsforvalteren har konkretisert noen forventninger til det videre arbeidet, herunder månedlig rapportering på tall og oppfølging fra ledelsen. Det ble gjennomført møte 7.10.2024
Arbeidstilsynet gjennomførte 22.11.2023 tilsyn ved Bøya boligjeneste for å kontrollere og bidra til at virksomheten arbeider systematisk med helse, miljø og sikkerhet for å forebygge at arbeidstakerne får muskel- og skjelettplager, og psykiske plager.	Ferdig	Det er i etterkant av tilsynet gitt fem pålegg, blant annet grunnet manglende risikovurderinger, tiltak og planer knyttet til systematisk HMS-arbeid knyttet til psykiske plager og vold/trusler om vold.

Tilsyn	Status	Avvik og pålegg
		Tilsynet ble avsluttet med brev av 31.12.2024
Statsforvalteren gjennomførte tilsyn 23.5.2024-24.5.2024 av medisindispensere i Tromsø kommune, som en del av et landsomfattende tilsyn. Statsforvalterens konklusjon i rapport: - Tromsø kommune legger ikke til rette for forsvarlig administrasjon av legemidler ved hjelp av medisindispenser til eldre hjemmeboende pasienter. - Kommunens ledelse har ikke, gjennom sine styringstiltak, fulgt med på om det skjer systematiske egnethetsvurderinger, opplæring og evaluering av tiltaket/tjenesten	Pågår	Temaet for det landsomfattende tilsynet med kommunale helse- og omsorgstjenester 2024 er om pasienter får forsvarlig administrasjon av legemidler med bruk av medisindispenser. Statsforvalteren ber om at plan for å rette lovbrudd sendes innen 24.6.2025
Arbeidstilsynet gjennomførte et dokumenttilsyn med Storelva skole i forbindelse med en arbeidsulykke på Tromsøbadet på bakgrunn av melding fra virksomheten.	Ferdig	I brev av 27.8.2024 har Arbeidstilsynet vedtatt 7 pålegg knyttet til tilsynet. Arbeidstilsynet har ansett påleggene som oppfylt i brev av 24.9.2024
Statsforvalteren gjennomførte 6.6.2023 tilsyn med Storelva kunstgressbane. Tema for tilsynet var Tromsø kommunes (den ansvarlige) etterlevelse av forurensningsforskriftens kapittel 23A, Utforming og drift av idrettsbaner der det brukes plastholdig løst fyllmateriale.	Ferdig	Det ble i etterkant av tilsynet avdekket seks avvik. Statsforvalteren har ansett påleggene som oppfylt i brev av 1.10.2024
Statsforvalteren gjennomførte i tidsrommet 14.2-15.3.2024 skriftlig tilsyn med Tromsø kommune. Tema for tilsynet er kommunens systematiske folkehelsearbeid med å fremme god psykisk helse hos barn og unge	Pågår	Statsforvalteren vil arrangere en samling med alle fylkets kommuner for å presentere resultatene fra undersøkelsen og starte en diskusjon om kommunenes arbeid for å fremme barn og unges psykiske helse på en langsiktig og systematisk måte. Samling ble arrangert 28.11.2024.
Statsforvalteren gjennomførte 11.4.2024 tilsyn ved Remiks Næring - Mottak og mellomlagring av farlig avfall. Tilsynet ble gjennomført for å kontrollere om gjeldende krav fastsatt i eller i medhold av forurensningsloven overholdes. Inspeksjonen inngår i Statsforvalterens aksjon for anlegg for mottak og mellomlagring av farlig avfall.	Ferdig	Statsforvalterens konklusjon: - Avvik 1 - Internkontrollen har mangler - Avvik 2 - Virksomheten hadde noe mangelfull merking av farlig avfall - Anmerkning - Organisasjonskart er ikke oppdatert Tilsynet ble lukket av Statsforvalteren i brev av 4.12.2024

Tilsyn	Status	Avvik og pålegg
Arbeidstilsynet gjennomførte 21.11.2024 tilsyn ved Finnvik bofellesskap for å kontrollere og bidra til at virksomheten arbeider systematisk med helse, miljø og sikkerhet for å forebygge at arbeidstakerne får muskel- og skjelettplager, og psykiske plager.	Pågår	Det er i etterkant av tilsynet gitt 9 pålegg, blant annet grunnet manglende kartlegginger, risikovurderinger, tiltak og planer knyttet til systematisk HMS-arbeid knyttet til psykiske plager og vold/trusler om vold. Kommunen er gitt frist for retting innen 13.03.25 og 15.04.25 (forskjellige frister på forskjellige avvik).
Kommunetilsyn med kommunens forsøplingsmyndighet (forurensingsloven § 28) Statsforvalteren gjennomførte i 2024 brevtilsyn med kommunene i alle fylkene på temaet forsøpling.	Ferdig	Tromsø kommune svarte skriftlig 14.6.2024. Statsforvalteren fant avvik knyttet til internkontroll og risikovurderinger. Statsforvalteren forventer at Tromsø kommune retter opp avvikene, men det ble ikke gitt pålegg om retting. Tilsynet ble avsluttet med tilsynsrapporten av 7.11.2024.

8. Organisasjon og medarbeidere

Medarbeidere

Tromsø kommunes medarbeidere er den viktigste ressursen for å oppfylle samfunnsoppdraget og levere gode tjenester til innbyggerne i kommunen. Kommunens [HR-strategi](#) vedtatt i 2023 har som formål å bidra til at Tromsø kommune skal være en attraktiv, ansvarlig, inkluderende, fremtidsrettet og endringsdyktig organisasjon.

For å realisere strategien ble det samtidig utarbeidet handlingsplaner for ledelse, livsfase, lønnspolitikk, HMS, samt kompetanse og rekruttering. Det ble tidlig i 2024 besluttet prioriterte tiltak fra handlingsplanene for det kommende året.

Utvikling i årsverk

Tabellen under viser utvikling i antall fastlønte årsverk i Tromsø kommune, fordelt på ansvarsrammer, fra 2021 til 2024 per 31. desember.

Med fastlønnede menes alle ansatte i kommunen, med unntak av timelønnede. Det gjøres også beregninger av variabel lønn omregnet til årsverk. Beregningen av variabel lønn inkluderer timelønn for ansatte i ulike typer ansettelsesforhold. Det kan være fulltidsansatte som jobber overtid, deltidsansatte som jobber timer i tillegg og vikarer eller pensjonister som jobber både ordinære timer og overtid. Tallene sier derfor ikke noe om hvor mange ansatte som bare jobber på timebasis. Antall variable årsverk i Tromsø kommune har gått ned fra 770 i 2023 til 738 i 2024, dette tilsvarer en reduksjon på 4,2%.

Rapporteringen av årsverk i årsmeldingen baserer seg på uttrekk fra lønns- og personalsystemet per 12. desember hvert år. En svakhet ved denne metoden er at den ikke fanger opp variasjoner gjennom året. For å få en mer løpende oversikt følger kommunen opp årsverksutviklingen kontinuerlig gjennom månedlige uttrekk. Disse gir et bedre grunnlag for å forstå utviklingen over tid. I 2024 har det i gjennomsnitt vært 89 flere årsverk enn i 2023, når både faste og variable årsverk inkluderes. Fra januar til august 2024 var antallet årsverk høyere enn tilsvarende måneder året før, mens fra september og ut året var det lavere enn samme periode i 2023.

Det er 31 færre fastlønte årsverk i 2024 enn det var i 2023, dette tilsvarer en reduksjon på 0,6%. Antall årsverk innenfor ansvarsramme for *Skole og Kultur* er redusert med henholdsvis 2,9% og 5,7%, mens både *Helse- og omsorgstjenester* og *Infrastruktur, samfunnsutvikling og miljø* har økt antall årsverk noe. Sammenlignet med 2021 er antallet fastlønte årsverk økt med 6,2%.

Utvikling, antall fastlønte årsverk i Tromsø kommune pr. 31 desember

Ansvarsramme	2021	2022	2023	2024	Endring fra 2023 til 2024	Prosentvis endring fra 2023 til 2024
Barnehage	489	491	483	475	-8	-1,7 %
Skole	1 260	1 278	1 313	1 275	-38	-2,9 %
Barn og familie	277	294	299	301	2	0,7 %
Kultur	133	134	141	133	-8	-5,7 %
Helse- og omsorgstjenester	1 502	1 529	1 649	1 663	14	0,8 %
Velferd, arbeid og inkludering	254	282	309	303	-6	-1,9 %
Infrastruktur, samfunnsutvikling og miljø	542	547	567	583	16	2,8 %
Demokratisk styring	12	12	9	12	3	33,3 %
Organisasjon, ledelse og styring	281	292	304	298	-6	-2,0 %
Totalt	4 750	4 859	5 074	5 044	-31	-0,6 %

Fastlønte ansatte per 31. desember 2024

Tabellen under viser utvikling for fastlønte medarbeidere i Tromsø kommunen innen ulike områder fra 2021 til 2024.

År	2021	2022	2023	2024
Antall kvinner	3 897	3 950	4 042	3 959
Antall menn	1 528	1 539	1 657	1 674
Antall totalt	5 425	5 489	5 699	5 633
Antall årsverk kvinner	3 381	3 471	3 580	3 524
Antall årsverk menn	1 369	1 388	1 494	1 520
Antall årsverk totalt	4 750	4 859	5 074	5 044

Årsmelding 2024

Snitt stillingsprosent kvinner	86,80 %	87,90 %	88,60 %	89,00 %
Snitt stillingsprosent menn	89,60 %	90,20 %	90,20 %	90,80 %
Snitt stillingsprosent totalt	87,60 %	88,50 %	89,00 %	89,60 %
Andel kvinner 0-49,99 % stilling	8,50 %	8,30 %	8,00 %	7,70 %
Andel kvinner 50-99,99 % stilling	20,40 %	18,10 %	17,10 %	16,70 %
Andel kvinner 100 % stilling	71,10 %	73,60 %	74,90 %	75,70 %
Andel menn 0-49,99 % stilling	8,50 %	8,20 %	7,80 %	7,10 %
Andel menn 50-99,99 % stilling	10,80 %	11,20 %	12,10 %	11,40 %
Andel menn 100 % stilling	80,70 %	80,60 %	80,10 %	81,40 %
Andel totalt 0-49,99 % stilling	8,50 %	8,30 %	8,00 %	7,50 %
Andel totalt 50-99,99 % stilling	17,70 %	16,20 %	15,60 %	15,10 %
Andel totalt 100 % stilling	73,80 %	75,50 %	76,40 %	77,40 %
Snittlønn kvinner	511 344	532 526	568 801	606 602
Snittlønn menn	522 453	546 306	582 335	618 900
Snittlønn totalt	514 504	536 391	572 737	610 259
Gj.sn. kvinnelønn i % av menns lønn	97,90 %	97,50 %	97,70 %	98 %
Andel menn i Helse- og omsorgstjenester	19,40 %	19,80 %	20,50 %	21,30 %
Andel menn i kommunale barnehager	12,20 %	12,50 %	13,80 %	15,00 %
Andel kvinner i Infrastruktur, samfunnsutvikling og miljø	37,60 %	39,70 %	39,10 %	39,50 %
Andel menn i Barn og familie	-	-	-	9,20 %
Fraværsdager sykt barn, kvinner	8 851	10 518	8 155	8 968
Fraværsdager sykt barn, menn	2 446	3 095	3 024	2 920
Antall dager fødselspermisjon, kvinner	30 081	25 207	23 709	19 030
Antall dager fødselspermisjon, menn	7 009	7 121	12 008	6 694

Omstilling

Året 2024 har vært preget av behov for omstilling i Tromsø kommune.

Medvirkning og partssamarbeid er sentralt i omstillingsprosesser, dette er også vektlagt i Tromsø kommunes ulike retningslinjer for omstillinger. Tillitsvalgte og verneombud har vært viktige bidragsyttere i arbeidet med omstilling, blant annet med deltakelse i styringsgruppe for tiltak knyttet til omstilling og i partssammensatte arbeidsgrupper i alle avdelinger og staber.

Omstilling og endringsledelse har også vært prioritert på ledersamlinger og frokostmøter gjennom året. Temaer som har vært løftet frem er veileder for planlagte omstillinger, lederkommunikasjon i endringsprosesser og endringsledelse.

Vårt interne arbeidsmarked

Vårt interne arbeidsmarked (VIA), tidligere kjent som "stillingsbanken", er Tromsø kommunes system for å håndtere omstilling av ansatte som har behov for ny stilling på grunn av helsemessige årsaker, overtallighet, eller oppsigelse grunnet virksomhetens forhold.

Fra 01.januar 2024 ble plikten til å tilby «annet passende arbeid» og fortrinnsrett til nyansettelse utvidet til å gjelde på konsernnivå. Dette innebærer at Tromsø kommune, inkludert kommunale foretak (KF-er) og datterselskaper, skal vurderes som én enhet i slike saker.

Det har tidligere ikke vært ført statistikk over antall innmeldte arbeidstakere i VIA, men det anslås at 10-15 personer årlig blir omstilt grunnet helsemessige årsaker.

Enhet for personal og organisasjon har gjennomført flere informasjonsmøter/kurs angående VIA i 2024 både for ledere og personalkonsulenter, dette vil fortsette i 2025.

Rekruttere, utvikle og beholde

Tromsø kommune skal være en attraktiv og robust arbeidsgiver. For å oppnå dette må kommunens ledere kunne rekruttere, utvikle og beholde kompetente medarbeidere.

Rekruttering

I 2024 utlyste Tromsø kommune, inkludert kommunale foretak, totalt 2 595 stillinger. Dette er 279 færre stillinger enn i 2023. Av de utlyste stillingene var 67 % fulltidsstillinger, to tredjedeler av de utlyste fulltidsstillingene var faste stillinger.

Totalt antall tilsetninger gjennom rekrutteringssystemet gikk ned fra 2 064 i 2023 til 1 338 i 2024, en reduksjon på 35 %. Dette kan med stor sannsynlighet forklares med økonomisk innstramning og ansettelsesstopp fra september 2024.

Kommunen jobber kontinuerlig med å effektivisere tilsettingsprosessene for å sikre at gode kandidater ikke faller fra underveis og at rett kompetanse kommer på plass til rett tid. Som del av dette arbeidet har digital referansesjekk vært tilgjengelig for ledere og andre som arbeider med rekruttering siden mars 2023. Bruk av digital referansesjekk anslås å ha hatt en betydelig effektiviseringsgevinst tilsvarende over 80 arbeidstimer spart per måned for Tromsø kommune som helhet.

Gjennomsnittlig tid fra søknadsfrist til tilsetting er redusert med fire dager - fra 53 dager i 2023 til 49 dager i 2024.

Antall utlyste stillinger Tromsø kommune utvikling 2021-2024

År	Antall utlyste stillinger	Fulltid	Deltid	Fast fulltid
2024	2 595	1 743	849	1 190
2023	2 874	2 319	564	1 027
2022	2 950	2 217	785	1 258
2021	2 082	1 369	513	877

Søkere

I 2024 har kommunen mottatt 9 243 jobbsøknader fordelt på rundt 2 600 utlyste stillinger. Antallet søkere per stilling varierer betydelig mellom ulike yrkesgrupper. Sykepleierstillinger og andre stillinger innen helse har færrest søknader, med et gjennomsnitt på henholdsvis 1,8 og 2,25 søknader per utlysning. Til sammenligning er konkurransen om administrative stillinger, som rådgiverstillinger og stillinger innen kommunikasjon og beredskap, langt høyere, med i snitt over 14 søknader per utlyste stilling. For stillinger innen skole og barnehage ligger gjennomsnittet på nærmere 5 søknader per stilling.

Tromsø kommune har en stor overvekt av søkere i aldersgruppen 20-29 år. Det store behovet for ferievikarer og ufaglært arbeidskraft kan bidra til å forklare dette bildet, i tillegg til at kommunen jobber for å rekruttere faglærte som har hatt sin lærlingetid eller praksis gjennom studietiden i kommunen. Sammenlignet med 2023 har antall søkere i aldersgruppen 20-29 år økt noe, mens antall søkere i alle de andre gruppene er redusert.

Om lag én av fire søkere er interne kandidater som allerede jobber i kommunen. Andelen interne søkere er noe redusert fra 2023.

I 2024 har antall søkere med annen nasjonalitet enn norsk økt med 23,5 % sammenlignet med 2023, nesten 25% av søkerne oppgir annen nasjonalitet enn norsk. I og med at det totale antallet ansettelser er redusert betydelig fra 2023 har antall ansettelser med både norsk og annen nasjonalitet gått ned. Antall ansettelser av søkere med annen nasjonalitet enn norsk har falt med 10 %, mens tilsetninger av søkere med norsk nasjonalitet har gått ned med 33 %.

Turnover

Turnover beskriver hvor stor andel av de ansatte i organisasjonen som slutter fra ett år til et annet. I HR-strategien er det satt mål om å redusere ekstern turnover i Tromsø kommune til landsgjennomsnittet i løpet av en femårsperiode. I 2023 var landsgjennomsnittet for turnover i kommuner og fylkeskommuner på 12,7%.

I 2024 har 870 fastlønnede medarbeidere fratrådt sin stilling i kommunen, dette gir en turnover på 15,26 %.

Stillinger som har særlig høy turnover inkluderer lærere, assistenter, miljøveiledere og sykepleiere, mens rådgivere og fagarbeidere har en lavere turnover. For lederstillinger har det vært en markant nedgang i turnover fra 12,1 % i 2023 til 6,35 % i 2024.

Når det gjelder alder, har ansatte under 25 år og over 65 år høyest turnover. Turnoveren er høy i aldersgruppen under 25 fordi mange er i en fase der de tar utdanning, prøver ulike jobber og søker erfaring, også unge lærlinger som har fullført sin læreperiode blir en del av denne statistikken. For medarbeidere over 60 år kan en forhøyet turnover forklares med at flere nærmer seg pensjonsalder, trapper ned eller velger nye arbeidsformer. I tillegg til disse har aldersgruppen 25–34 år høy turnover tilsvarende 24 %.

Tabellen under viser utviklingen i ekstern turnover for fastlønte ansatte i Tromsø kommune fra 2021 til 2024. Oversikten sier ikke noe om intern turnover, altså hvor mange ansatte som slutter og begynner i en ny stilling i kommunen i løpet av året.

Turnover fastlønte ansatte	2021	2022	2023	2024
Antall ansatte pr. 31. desember	5 425	5 489	5 699	5 633
Antall tiltredelser	911	898	1 037	859
Antall fratredelser	-845	-834	-827	-870
Netto utvikling	66	64	210	-11
Prosent	15,80 %	15,40 %	15,10 %	15,26 %

For å bedre forstå og redusere turnover startet Tromsø kommune prosjektet “Turnover og Offboarding” i 2023. Prosjektet hadde som mål å sikre en strukturert og verdig avslutning av arbeidsforhold, samt å samle inn data som kan brukes til å forbedre arbeidsmiljøet og ansettelsesvilkårene i kommunen. Implementeringsfasen av prosjektet har pågått gjennom hele 2024, og arbeidet har blant annet inkludert rutine for offboarding, mal for sluttamtaler og slutttest og et anonymt spørreskjema som sendes ut til alle ansatte som slutter.

Den anonyme spørreundersøkelsen "Turn the Page" har gitt verdifull innsikt i hvorfor ansatte slutter, og hvilke tiltak som kan redusere turnover i kommunen. Ved å ta grep om lønn, arbeidspress, karrieremuligheter og ledelse kan kommunen skape et mer stabilt og attraktivt arbeidsmiljø.

I 2024 ble undersøkelsen sendt til 632 ansatte som sluttet mellom 1. september og 31. desember, inkludert tilkallingsvikarer. Responsraten var lav (under 10 %), og det er iverksatt tiltak for å øke svarprosenten i 2025.

Hovedfunn fra undersøkelsen:

- 79 % av de midlertidig ansatte som besvarte undersøkelsen ønsket fast stilling, men fikk det ikke.

- 25 % av respondentene gikk videre til en annen stilling i Tromsø kommune, mens 23 % fikk jobb i offentlig sektor utenfor kommunen.
- 22 % oppga bedre lønn og/eller betingelser som viktigste eller nest viktigste grunn til å bytte jobb.
- 12 % oppga henholdsvis stort arbeidspress, sosialt arbeidsmiljø eller personlig livssituasjon som hovedårsaker til jobbskiftet.
- Andre viktige årsaker til jobbskifte var nærmeste leder, manglende karrieremuligheter, mangel på kompetanseutvikling og opplevelse av å ikke få brukt sin kompetanse.

Undersøkelsen viser at tilhørighet og sosiale forhold generelt vurderes som gode, mens oppfølging av avvik og opplevelsen av en verdifull medarbeidersamtale får mindre positive tilbakemeldinger.

Systematiske sluttsamtaler gir sammen med spørreundersøkelsen et godt grunnlag for å arbeide videre med tiltak for å gjøre Tromsø kommune til en bedre arbeidsplass.

Kompetanse og karriereutvikling

For at Tromsø kommune skal nå sine mål, er det avgjørende både å rekruttere riktig kompetanse og legge til rette for kompetanseutvikling blant ansatte. Opplevelsen av utviklingsmuligheter er også en viktig faktor for å beholde og motivere medarbeidere.

Kompetanseutvikling

Kompetanseutvikling blant kommunens medarbeidere skjer primært gjennom det daglige arbeidet, blant annet gjennom nye arbeidsoppgaver, utviklingsarbeid og samarbeid med kollegaer. Tromsø kommune fremmer livslang læring og tilrettelegger, gjennom permisjonsreglementet vedtatt i juni 2024, for at medarbeidere blant annet kan delta på kurs, hospitere ved andre tjenestesteder eller få permisjon ved utdanning.

Kommunen tilbyr også kompetanseutvikling gjennom e-læringsportalen KS-læring, hvor ansatte har tilgang til et bredt utvalg av nettkurs. Fysiske kurs for ansatte og ledere arrangeres også gjennom læringsportalen.

Per i dag inneholder KS-læring 80 nasjonale og egenproduserte nettkurs, samt 63 passeringstester innen legemiddelhåndtering. I 2024 var det 6 873 påmeldte til og 5 720 fullførte nettkurs i KS-læring. Totalt er det 30 093 påmeldte og 24 906 gjennomførte nettkurs i KS-læring for Tromsø kommune.

For å styrke kompetansen blant medarbeiderne er det opprettet fire kurspakker:

- Kurspakke i informasjonssikkerhet og personvern for ledere: påmeldte 158 – 80 fullførte
- Kurspakke i informasjonssikkerhet og personvern for medarbeidere: påmeldte 957 – 648 fullførte
- Opplæringspakke for ufaglærte i sykehjem: påmeldte 173 – 27 fullførte (prøveprosjekt med Mortensnes sykehjem)
- Kurspakke for nyansatte i Tromsø kommune (nyopprettet i 2024) - påmeldte 79 – 19 fullførte

Det er anskaffet en ny og mer moderne læringsplattform gjennom KS som skal implementeres i løpet av 2025. Tromsø kommune deltar som pilotkommune i prosjektet.

Gjennom hele 2024 har det vært gjennomført månedlige samlinger i HR-forum for administrativt personell. Målet med forumet er å styrke den lokale lederstøtten, skape nettverk og løfte problemstillinger til HR sentralt for å sørge for målrettet prioritering som treffer organisasjonens behov.

Læringer i Tromsø kommune

Tromsø kommune er en sentral aktør innen fagopplæringsfeltet og skal bidra til at ungdom og voksne gjennomfører videregående yrkesopplæring. Arbeidet med lærlingeordningen baserer seg på en kartlegging av kommunens behov for fagarbeidere og mulige læreplaner. Kommunen arbeider for å organisere opplæringen slik at den sikrer at overordnede mål og det helhetlige kompetansefeltet blir dekket innenfor læretiden.

Kommunen samarbeider tett med fylkeskommunen og andre aktører med yrkesfag som satsingsområde. I 2024 har samarbeidet særlig fokusert på nye rutiner for kontrakter og status som overordnet lærebedrift i tråd med den nye opplæringsloven.

Det har gjennom 2024 vært satt fokus på å øke antall lærlingplasser i tekniske fag.

Nøkkeltall for lærlingeordningen 2024:

- 81 lærlinger totalt fordelt på 6 fag pr. 31.12. 2024
 - 10 lærlinger i «Menn i helse»
 - 62 kvinner – 19 menn
 - 23 med minoritetsbakgrunn
 - 49 avlagte fagprøver

Fremover vil det satses på å øke inntak av lærlinger til 2 lærlinger per 1000 innbyggere i Tromsø kommune. Dette vil imidlertid avhenge av det økonomiske handlingsrommet. Det er blant annet behov for flere fagarbeidere i barnehagene og det vil arbeides for rekruttering av voksne til fagopplæring. Videre vil det prioriteres å styrke og utvikle veilederopplæringen for å sikre høy kvalitet blant veiledere ute på enhetene.

Ledelse og medbestemmelse i Tromsø kommune

Ledelse

HR-strategien og Tromsø kommunes lederprinsipper, raus, til stede, tydelig og handlekraftig, danner grunnlaget for hvordan ledelse skal utøves i kommunen.

Det er opprettet tre ulike ledernetter i Tromsø kommune. Formålet med nettverkene er at lederne kan dele erfaringer, diskutere felles utfordringer, samles om felles mål og motta relevant informasjon fra sentraladministrasjonen og kommuneledelsen.

Ledernetverkene legger til rette for at lederne kan bygge nettverk på tvers av organisasjonsrammer og ledernivåer.

Det har vært gjennomført 5 nettverkssamlinger for ledernetverket og seksjonsledernetverket i løpet av 2024. Sentrale tema på samlingene har vært effektive ledergrupper og ledelse av endring og omstilling. En gang i måneden inviteres ledere i kommunen til et digitalt frokostmøte hvor aktuelle temaer tas opp. Frokostmøtene skal bidra til at ledere har tilgang til relevant informasjon og faglig påfyll.

I tillegg til dette har det gjennom 2024 vært arrangert ledersamlinger internt i seksjoner og avdelinger i kommunen. Enhet for personal og organisasjon har også ressurser som tilbyr løpende lederstøtte og bidrar inn i en rekke prosesser knyttet til utvikling av lederskap og ledergrupper i kommunen.

Fremover vil det være behov for å arbeide med introduksjonsprogram for nye ledere i kommunen. Introduksjonsprogrammet "ny som leder" har i liten grad vært aktivt etter pandemien og en strukturert tilnærming til opplæring av nye ledere vil kunne gi stor verdi for organisasjonen og den enkelte leder.

Partssamarbeid og medbestemmelse

I den norske arbeidslivsmodellen er tillitsvalgtes mulighet for medinnflytelse en svært viktig verdi. Det er gjennom samarbeid og tillit de beste forutsetninger for utvikling av kvalitativt gode tjenester i kommunen skapes. For at retten til medbestemmelse skal bli godt ivaretatt må arbeidsgiver og tillitsvalgte ha regelmessig dialog, hvor utfordringer og målsettinger drøftes. Godt samarbeid mellom arbeidsgiver og tillitsvalgte er viktig for å utvikle organisasjonen, levere tjenester av god kvalitet og utvikle helsefremmende arbeidsplasser.

Tromsø kommune har i 2024 gjennomført månedlige informasjons- og samhandlingsmøter mellom administrasjonens øverste ledelse, hovedtillitsvalgte og hovedverneombud. Disse samhandlingsmøtene skal benyttes til å sikre tidlig og god informasjon mellom partene om pågående og kommende prosesser, politiske saker, og eventuelle andre saker som berører de ansatte på tvers av tjenestene i organisasjonen. På det enkelte arbeidssted ivaretas medbestemmelse mellom lokal leder og plasstillitsvalgt.

Det er også gjennomført informasjonsmøter hver 14. dag mellom ordfører, kommunedirektør og én representant fra hver av de fire store hovedsammenslutningene UNIO, Akademikerne, LO Kommune og YS Kommune, samt hovedverneombud.

9. Likestilling, mangfold og inkludering

Likestilling, likebehandling og antidiskriminering

Tromsø kommune har forankret likestilling, likebehandling og antidiskriminering som grunnleggende prinsipper i sin overordnede [HR-strategi](#). Kommunen anerkjenner at likestilling ikke kun handler om fravær av diskriminering, men om å legge til rette for likeverdige muligheter og vilkår uavhengig av kjønn, etnisk identitet, religion, sosial status, seksuell orientering, alder og funksjonsevne.

Kommunen har iverksatt tiltak for å oppfylle kravene i § 26 i Likestillings- og diskrimineringsloven, men anerkjenner samtidig at dette er et pågående utviklingsarbeid som krever kontinuerlig innsats. Arbeidet ble intensivert i 2024, med særlig vekt på systematisk kartlegging, målrettede analyser og implementering av tiltak i samsvar med lovens krav. De lønnspolitiske retningslinjene er utformet for å sikre en likelønnspraksis som er i tråd med nasjonale føringer, gjeldende avtaleverk og lovgivning.

Som et ledd i kommunens arbeid med aktivitets- og redegjørelsesplikten har Tromsø kommune igangsatt et sertifiseringsløp i Likestilt arbeidsliv, i regi av Agder fylkeskommune. Denne sertifiseringen anses som et viktig virkemiddel for å etablere en mer systematisk og kunnskapsbasert tilnærming til likestillings- og mangfoldsarbeidet i organisasjonen.

Arbeidet har vært noe forsinket, men kommunen opprettholder en klar intensjon om å fullføre sertifiseringsprosessen innen utgangen av 2025, eventuelt i løpet av første halvår 2026. Gjennom dette arbeidet vil kommunen sikre at kravene i aktivitets- og redegjørelsesplikten blir oppfylt på en systematisk og bærekraftig måte, og at likestillingsperspektivet forblir en integrert del av kommunens HR-strategi.

Tiltak for å fremme likestilling og hindre diskriminering

Rekruttering

Det er utarbeidet en handlingsplan for rekruttering der ulike tiltak for å fremme likestilling og hindre diskriminering er skissert. Tiltakene retter seg mot alle nivå i organisasjonen og skal sikre at Tromsø kommune oppleves som en inkluderende og ikke diskriminerende arbeidsgiver - både for ansatte og for de som vurderer et arbeidsforhold til kommunen.

Språk

I 2023 ble det innført nye rutiner for fastsetting av språkkrav ved stillingsutlysninger. Gjennom 2024 ser vi at de endrede rutinene gir utslag i lavere språkkrav i mange stillingsannonser der dette er hensiktsmessig. Ved å ikke stille høyere krav til norskspråklig kompetanse enn det som er nødvendig for å utføre jobben, legges det til rette for økt mangfold og inkludering. Mer tilpassede språkkrav åpner for jobbsøkere som ellers ikke ville blitt vurdert som kvalifiserte.

At antall søkere med annen nasjonalitet enn norsk er økt med 23,5 % fra 2023 kan blant annet henge sammen med reduserte krav til norskspråklig kompetanse i en del stillinger.

Tromsø kommune samarbeider med Ressurs Tromsø om minoritetsspråklige lærlinger og yrkesvei til fagbrev.

Livsfasepolitikk

I juni 2024 ble nytt permisjonsreglement for Tromsø kommune vedtatt i administrasjonsutvalget. Permisjonsreglementet er utformet med formål om å fremme trivsel, utvikling og mangfold gjennom fleksible ordninger og tilrettelegge for at kommunens medarbeidere kan oppnå balanse mellom arbeidsliv, familieliv og andre individuelle behov.

En del av Tromsø kommune sin livsfasepolitikk handler om å sikre at de ansatte har kunnskap om personalforsikringer og pensjonsordninger. I løpet av 2024 har det vært gjennomført fysiske og digitale møter om personalforsikringer og pensjonsordninger for ansatte, ledere og administrativt personell i kommunen. Det er også opprettet en pensjonsveileder som er gjort tilgjengelig for alle medarbeidere i kommunen. Veilederen inneholder informasjon om blant annet alderspensjon, avtalefestet pensjon og forhold knyttet til uførepensjon, maksdato og arbeidsavklaringspenger.

Livsfase er et av åtte innsatsområder i sertifiseringsløpet innen Likestilt arbeidsliv, videreutvikling av Tromsø kommune sin livsfasepolitikk vil være en viktig del av dette arbeidet.

Seniorer i Tromsø kommune

Tromsø kommune har de siste årene stadig fått flere ansatte som regnes som seniorer (60+). Seniorene står også i større stillinger og gjennomsnittlig stillingsprosent i aldersgruppen 60+ er nå 86,55 %. Tromsø kommune følger utviklingen ved årlig utarbeidelse av personalstatistikk som inneholder blant annet stillingsprosenter, lønn, og fravær.

Tabellen under viser utvikling fra 2021 til 2024 i antall fastlønnede ansatte som er 60 år eller eldre (per 31. desember).

År	2021	2022	2023	2024
Antall kvinner	440	457	468	462
Antall menn	155	171	166	172
Antall totalt	595	628	634	634
Antall årsverk kvinner	364,14	381,89	394,94	392,43
Antall årsverk menn	138,78	153,63	150,40	156,31
Antall årsverk totalt	502,92	535,52	545,34	548,74
Snitt stillingsprosent kvinner	82,76	83,56	84,39	84,94
Snitt stillingsprosent menn	89,54	89,84	90,6	90,88
Snitt stillingsprosent totalt	84,53	85,27	86,02	86,55

Faktisk tilstand for likestilling i Tromsø kommune

Kjønnsfordeling i Tromsø kommune

Tromsø kommune har en betydelig overvekt av kvinnelige ansatte. Menn utgjør i underkant av 30 % av arbeidsstyrken. Kommunen ønsker en jevnere kjønnsfordeling, spesielt i tjenesteområder der kvinner er sterkt overrepresentert. Et av tiltakene for å rekruttere flere menn til helse- og omsorgssektoren er deltakelse i prosjektet *Menn i Helse*, som har som formål å øke antallet mannlige helsefagarbeidere.

Over tid har kjønnsfordelingen i tradisjonelt manns- og kvinnedominerte yrker i kommunen blitt mer balansert. Selv om fremgangen går sakte, er utviklingen tydelig. Innen *Helse- og omsorgstjenester* har andelen menn økt fra 15,2 % i 2009 til 21,3 % i 2024. Innenfor ansvarsramme for *Infrastruktur, samfunnsutvikling og miljø* har andelen kvinnelige ansatte økt fra 33 % i 2009 til 39,5 % i 2024. For ansvarsramme *Barn og familie* er det fortsatt en særlig stor overvekt av kvinner, og kun 9,2 % av de ansatte er menn.

Deltid

HR-strategien til Tromsø kommune fastslår at fleksible arbeidstidsordninger, nye måter å organisere arbeidet på og tilpasning av stillingsprosent kan bidra til at flere innbyggere kan være yrkesaktive og stå lengre i arbeid. Samtidig skal kommunen jobbe systematisk for en heltidskultur, slik at alle som ønsker og kan jobbe fulltid, tilbys 100 % stilling. Dette vil også bidra til å redusere bruken av uønskede midlertidige stillinger og vikarer. Det er utformet en standardformulering for stillingsannonser der det lyses ut fulltidsstillinger som kan benyttes der det er rom for å løse oppgavene ved hjelp av flere deltidsstillinger. Den viser til at dersom ønskelig, er arbeidsgiver villig til å vurdere kvalifiserte kandidater for en lavere stillingsprosent. Dette er et særskilt tilretteleggingstiltak for studenter og personer med delvis uførhet.

Kommunen ønsker i størst mulig grad å tilby heltidsstillinger, og gjennomsnittlig stillingsprosent har vært jevnt økende de siste årene. I 2024 er gjennomsnittlig stillingsprosent nesten 90 %, dette er noe høyere enn kommunesektoren som helhet hvor gjennomsnittlig stillingsprosent i 2023 var 84,1 % (ifølge [KS sin statistikk om kommuneansatte](#)). Andel ansatte i 100 % stilling øker, men det er fortsatt flere kvinner enn menn som jobber deltid.

Seksjoner med en høyere andel deltidsansatte oppgir at dette hovedsakelig skyldes ansattes ønske om deltid og tjenestebehov som krever enkelte deltidsstillinger. Det er imidlertid ikke gjennomført en systematisk kartlegging av hvor mange deltidsansatte som ønsker full stilling. Kartlegging av ufrivillig deltid vil være del av sertifiseringsløpet i Likestilt arbeidsliv som nå pågår, og dette vil kunne gi kommunen bedre oversikt over situasjonen og bidra til videre tiltak for en sterkere heltidskultur.

Kjønnsdelt lønns- og personalstatistikk for Tromsø kommune (per 31. desember 2024)

Ansatte	Kvinner	Menn	Totalt
Antall fastlønte ansatte	3 959	1 674	5 633
Antall fastlønte årsverk	3 524	1 520	5 044
Gj.sn. stillingsprosent	89,0 %	90,8 %	89,6 %
Gj.sn.lønn pr. ansatt	606 602	618 900	610 259
Gj.sn. kvinnelønn i % av menns lønn	-	-	98 %
-	-	-	-
Kommunedirektørens ledergruppe	3	2	5

Årsmelding 2024

Gj.sn.lønn kommunedirektørens ledergruppe	1 430 667	1 601 804	1 499 121
Seksjonsledere i avdelinger og staber	11	17	28
Gj.sn. lønn seksjonsledere i avdelinger og staber	1 058 364	1 061 529	1 060 286
Enhetsledere	55	39	94
Gj.sn.lønn enhetsledere	939 909	926 564	934 372
-	-	-	-
Andel deltidsstillinger (ekskl. lærlinger og omsorgspersoner) 0 - 49,99 %	7,7 %	7,1 %	7,5 %
Andel deltidsstillinger (ekskl. lærlinger og omsorgspersoner) 50 - 99,99 %	16,7 %	11,4 %	15,1 %
Andel deltidsstillinger (ekskl. lærlinger og omsorgspersoner) 100 %	75,6 %	81,5 %	77,4 %
-	-	-	-
Menn i kvinnedominerte yrker og kvinner i mannsdominerte yrker	-	-	-
Andel menn i Helse- og omsorgstjenester	-	21,3 %	-
Andel menn i Kommunale barnehager	-	15,0 %	-
Andel menn innen Barn og familie	-	9,2 %	-
Andel kvinner i Infrastruktur, samfunnsutvikling og miljø	39,5 %	-	-
-	-	-	-
Seniorer (60 år og eldre) antall	462	172	634
Seniorer (60 år og eldre) Gj.sn. stillingsprosent	84,9 %	90,9 %	86,6 %
-	-	-	-
Foreldrepermisjoner (fravær antall dager)	19030	6 694	-
Barns sykdom (fravær antall dager)	8 968	2 920	-
-	-	-	-
Ansvarsramme Barnehage	-	-	-
Antall ansatte	419	74	493
Gj.sn. stillingsprosent	96,1 %	97,5 %	96,3 %
Gj.sn.lønn pr. ansatt	556 094	525 577	551 513
Seksjonsledere og enhetsledere	5	1	6
-	-	-	-
Ansvarsramme Skole	-	-	-
Antall ansatte	904	451	1 355
Gj.sn. stillingsprosent	92,9 %	96,5 %	94,0 %
Gj.sn.lønn pr. ansatt	647 873	637 620	644 461
Seksjonsledere og enhetsledere	26	11	37
-	-	-	-
Ansvarsramme Barn og familie	-	-	-
Antall ansatte	295	30	325
Gj.sn. stillingsprosent	92,4 %	95,0 %	92,7 %
Gj.sn.lønn pr. ansatt	658 828	646 960	657 732

Årsmelding 2024

Seksjonsledere og enhetsledere	4	1	5
-	-	-	-
Ansvarsramme Kultur	-	-	-
Antall ansatte	92	76	168
Gj.sn. stillingsprosent	80,4 %	78,0 %	79,3 %
Gj.sn.lønn pr. ansatt	644 329	612 030	629 718
Seksjonsledere og enhetsledere	0	5	5
-	-	-	-
Ansvarsramme Helse- og omsorgstjenester	-	-	-
Antall ansatte	1 586	429	2 015
Gj.sn. stillingsprosent	83,5 %	79,0 %	82,5 %
Gj.sn.lønn pr. ansatt	563 983	566 768	564 576
Seksjonsledere og enhetsledere	11	10	21
-	-	-	-
Ansvarsramme Velferd, arbeid og inkludering	-	-	-
Antall ansatte	215	99	314
Gj.sn. stillingsprosent	96,8 %	95,9 %	96,5 %
Gj.sn.lønn pr. ansatt	619 417	591 305	610 554
Seksjonsledere og enhetsledere	3	2	5
-	-	-	-
Ansvarsramme Infrastruktur, samfunnsutvikling og miljø	-	-	-
Antall ansatte	237	363	600
Gj.sn. stillingsprosent	95,7 %	98,0 %	97,2 %
Gj.sn.lønn pr. ansatt	619 920	629 764	625 876
Seksjonsledere og enhetsledere	9	13	22
-	-	-	-
Ansvarsramme Demokratisk styring	-	-	-
Antall ansatte	8	13	21
Gj.sn. stillingsprosent	57,4 %	53,2 %	54,8 %
Gj.sn.lønn pr. ansatt	813 831	820 425	817 913
Seksjonsledere og enhetsledere	1	1	2
-	-	-	-
Ansvarsramme Organisasjon, ledelse og styring	-	-	-
Antall ansatte	147	118	265
Gj.sn. stillingsprosent	97,4 %	98,5 %	97,9 %
Gj.sn.lønn pr. ansatt	728 362	735 752	731 653
Direktører, seksjonsledere og enhetsledere	11	14	25

Merknader til tabellen ovenfor:

- Lønns- og stillingsopplysninger pr 31.12.2024 for fastlønte ansatte i Tromsø kommune totalt (ekskl. ansatte i kommunale foretak).

Årsmelding 2024

- Omsorgspersoner er ikke inkludert ved beregning av snittlønn.
- Snittlønn er eksklusiv pensjonsgivende tilleggslønn som ikke er inkludert i årslønna.
- Opplysninger for ansvarsramme Organisasjon, ledelse og styring er eksklusiv lærlingene.

Lønn og kjønn

Likestilling mellom kjønnene er en sentral del av Tromsø kommunes lønnspolitiske handlingsplan. Gjennom gode lønns- og arbeidsvilkår for alle medarbeidere ønsker kommunen å fremme likestilling og mangfold, samt forhindre diskriminering. Kvinner og menn skal ha lik lønn for arbeid av lik verdi.

Tromsø kommune publiserer årlig en lønnsstatistikk som viser gjennomsnittslønn for kvinner og menn innen alle stillingskategorier. I 2024 utgjør kvinners gjennomsnittslønn 98 % av menns gjennomsnittslønn.

Den kjønnsdelte lønnsstatistikken er basert på årslønn for 100 % stilling, uten justering for deltidsarbeid.

Kjønnsdelt lønnsstatistikk på stillingskategori / stillingsnivå (pr. 31. desember 2024)

-	År	2021	2021	2022	2022	2023	2023	2024	2024
Stillingskategori / stillingsnivå									
	Kjønn	Snitt årslønn	Snitt kvinne-lønn i % av menns	Snitt årslønn	Snitt kvinne-lønn i % av menns	Snitt årslønn	Snitt kvinne-lønn i % av menns	Snitt årslønn	Snitt kvinne-lønn i % av menns
Kommunedirektørens ledergruppe (endringer i sammensetning over tid)	Kvinner	1 224 000	90,0 %	1 285 000	93,3 %	1 355 125	94,3 %	1 430 667	89,3 %
-	Menn	1 360 000	-	1 377 433	-	1 437 517	-	1 601 804	-
Seksjonsledere i avd. og seksjoner (endringer i sammensetning over tid)	Kvinner	903 154	98,4 %	959 401	99,4 %	1 007 300	98,1 %	1 058 364	99,7 %
-	Menn	918 212	-	965 286	-	1 026 467	-	1 061 529	-
Enhetsledere (endringer i sammensetning over tid)	Kvinner	796 769	99,1 %	837 491	101,0 %	892 724	101,6 %	939 909	101,4 %
-	Menn	803 852	-	829 163	-	878 500	-	926 564	-
Avd.ledere og andre mellomledere	Kvinner	651 463	105,4 %	675 390	105,5 %	723 795	105,4 %	769 268	104,3 %
-	Menn	618 120	-	639 903	-	686 721	-	737 228	-
Akademikere	Kvinner	674 526	98,8 %	690 994	95,6 %	743 731	97,1 %	787 056	97,6 %

Årsmelding 2024

-	Menn	682 951	-	722 523	-	766 316	-	806 038	-
Høgskoleutdannede	Kvinner	527 640	102,9 %	539 944	102,8 %	572 584	103,0 %	610 845	103,8 %
-	Menn	512 952	-	525 152	-	555 709	-	588 553	-
Pedagogisk personale	Kvinner	561 455	99,6 %	572 638	99,6 %	622 099	99,5 %	661 247	99,6 %
-	Menn	563 444	-	575 066	-	625 418	-	664 157	-
Fagarbeidere / hjelpepleiere	Kvinner	441 183	99,8 %	455 095	98,6 %	480 109	98,1 %	512 870	98,3 %
-	Menn	442 125	-	461 351	-	489 581	-	521 788	-
Sekretærer / 1. sekr. / helsesekretær	Kvinner	460 930	103,8 %	476 911	109,2 %	495 746	100,9 %	525 869	99,0 %
-	Menn	444 050	-	436 633	-	491 300	-	531 100	-
Konsulenter	Kvinner	487 940	99,3 %	503 483	94,0 %	528 623	95,1 %	558 905	94,7 %
-	Menn	491 155	-	535 541	-	555 977	-	590 362	-
Saksbehandlere	Kvinner	521 421	101,4 %	541 880	103,7 %	575 541	104,5 %	606 338	103,9 %
-	Menn	514 035	-	522 539	-	550 497	-	583 400	-
Ufaglærte	Kvinner	381 488	100,6 %	393 106	100,5 %	417 953	100,1 %	440 757	99,5 %
-	Menn	379 317	-	391 249	-	417 449	-	442 856	-
Totalt	Kvinner	511 344	97,9 %	532 526	97,5 %	568 801	97,7 %	606 602	98 %
-	Menn	522 453	-	546 306	-	582 335	-	618 900	-

Lønnsforhandlinger

KS hovedtariffavtale er delt inn i tre forhandlingskapitler, kapittel 3, 4 og 5. Ansatte i kapittel 3 (ledere) og 5 (akademikere) har sin lønnsregulering gjennom årlige lokale lønns-forhandlinger, mens ansatte i kapittel 4 i hovedsak har sin lønnsregulering i sentrale tariffoppgjør, hvor det enkelte år avsettes lønnsmidler til lokale lønnsforhandlinger. Høsten 2024 har det vært gjennomført lokale lønnsforhandlinger i alle tre forhandlingskapitler.

Kapittel 3 omfatter kommunens ledergruppe (KLG - eksklusiv kommunedirektør), seksjonsledere i avdelinger og staber, samt enhetsledere. Kapittel 5 omfatter akademiker-gruppene (leger, arkitekter, rådgivere, ingeniører, jordmødre, psykologer m.fl.). I Tromsø kommune utgjør disse kapitlene totalt drøyt 675 årsverk, fordelt på 28 fagforeninger. Det ble inngått enighetsprotokoller med samtlige forbund i 2024.

Kapittel 4 omfatter øvrige ansatte i kommunen, med store stillingsgrupper som undervisningspersonell, helsepersonell, barnehagepersonell m.fl. Totalt nærmere 4 700 ansatte, fordelt på 21 fagforeninger. Også her ble det inngått enighetsprotokoller med samtlige forbund i 2024.

I det sentrale tariffoppgjøret ble det avsatt en lokal lønnspott på drøyt 27 millioner til fordeling til ansatte i Tromsø kommune tilhørende kapittel 4. Ledergrupper og store konkurranseutsatt stillingsgrupper (sammenlignet med tariffområdene Spekter/UNN og Private barnehager (PBL)) ble prioritert i forhandlingene. Det var også fokus på å beholde kompetanse og erfaring, samt å rette opp i utilsiktede skjevheter.

10. HMS og sykefravær

Sykefravær

Fravær	Korttid	Langtid	Samlet fravær
Årlig sykefravær 2020	2,83 %	6,79 %	9,62 %
Årlig sykefravær 2021	2,92 %	6,93 %	9,85 %
Årlig sykefravær 2022	4,39 %	6,79 %	11,19 %
Årlig sykefravær 2023	3,66 %	7,26 %	10,92 %
Årlig sykefravær 2024	3,44 %	7,50 %	10,95 %

HMS i Tromsø kommune

Tromsø kommune har en overordnet HMS-handlingsplan for 2024–2027 med fokus på målstyrt HMS-arbeid. [Kommuneplanens samfunnsdel](#) fremhever viktigheten av en robust organisasjon. Et sentralt element i HMS-arbeidet er målet om at Tromsø kommune ønsker å være en attraktiv organisasjon og arbeidsgiver. For å nå dette målet arbeider vi systematisk med medarbeidermedvirkning, helse, miljø og sikkerhet (HMS), samt organisasjons- og lederutvikling.

Tromsø kommunes [HR-strategi](#) støtter opp om kommuneplanens mål og har som formål å utvikle en attraktiv, ansvarlig, inkluderende, fremtidsrettet og endringsdyktig organisasjon. Strategien er bygget rundt tre fokusområder: organisasjonskultur, kompetanse samt rekruttering og ledelse. Gjennomgående tema i HR-strategien er blant annet arbeidsmiljø og HMS.

Fra 2024 er det strategiske HMS-arbeidet forankret i HR-strategien. HMS-målene er basert på kartlegging og risikovurderinger, avviksstatistikk, medarbeiderundersøkelsen (10-faktor) og sykefraværstatistikk. Tromsø kommune anser det systematiske HMS-arbeidet og utviklingen av en sterk HMS-kultur som avgjørende for å skape et godt arbeidsmiljø, øke nærværet og levere tjenester av høy kvalitet. For å oppnå dette har kommunen forpliktet seg til følgende:

- Styrke og utvikle det systematiske HMS-arbeidet på alle nivåer i organisasjonen.
- Skape arbeidsplasser preget av godt samarbeidsklima, medvirkning og medarbeiderskap.
- Utvikle trygge og helsefremmende arbeidsplasser som gir mestring, trivsel og arbeidsglede.

Hver avdeling, stab, seksjon og enhet skal, gjennom HMS-utvalg og HMS-grupper, utarbeide egne mål som bygger på løpende kartlegging og risikovurderinger. Disse målene skal være i tråd med Tromsø kommunes overordnede mål og bidra til en kontinuerlig forbedring av arbeidsmiljøet.

I tråd med kommuneplanens samfunnsdel og arbeidsgiverstrategien har Tromsø kommune utarbeidet HMS-mål og handlingsplan for perioden 2024-2027. Målene er tilgjengelig for alle ansatte i interne filsystemer.

Medvirkning

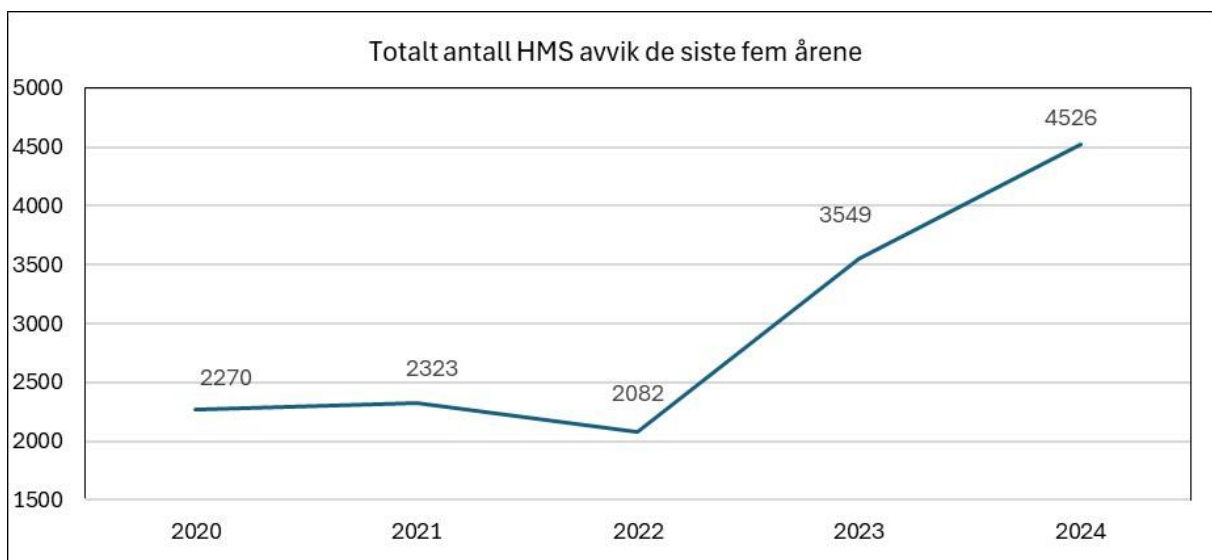
Arbeidstakere har både rett og plikt til å medvirke i HMS-arbeidet. Dette er et viktig virkemiddel for å oppnå et forsvarlig arbeidsmiljø. I årsrapporteringen 2024 rapporterer ledere om høy grad av medvirkning både fra ansatte og verneombud, og at lederne legger godt til rette for medvirkning gjennom ulike arenaer og tiltak, der ansatte, verneombud og tillitsvalgte deltar aktivt. For å sikre

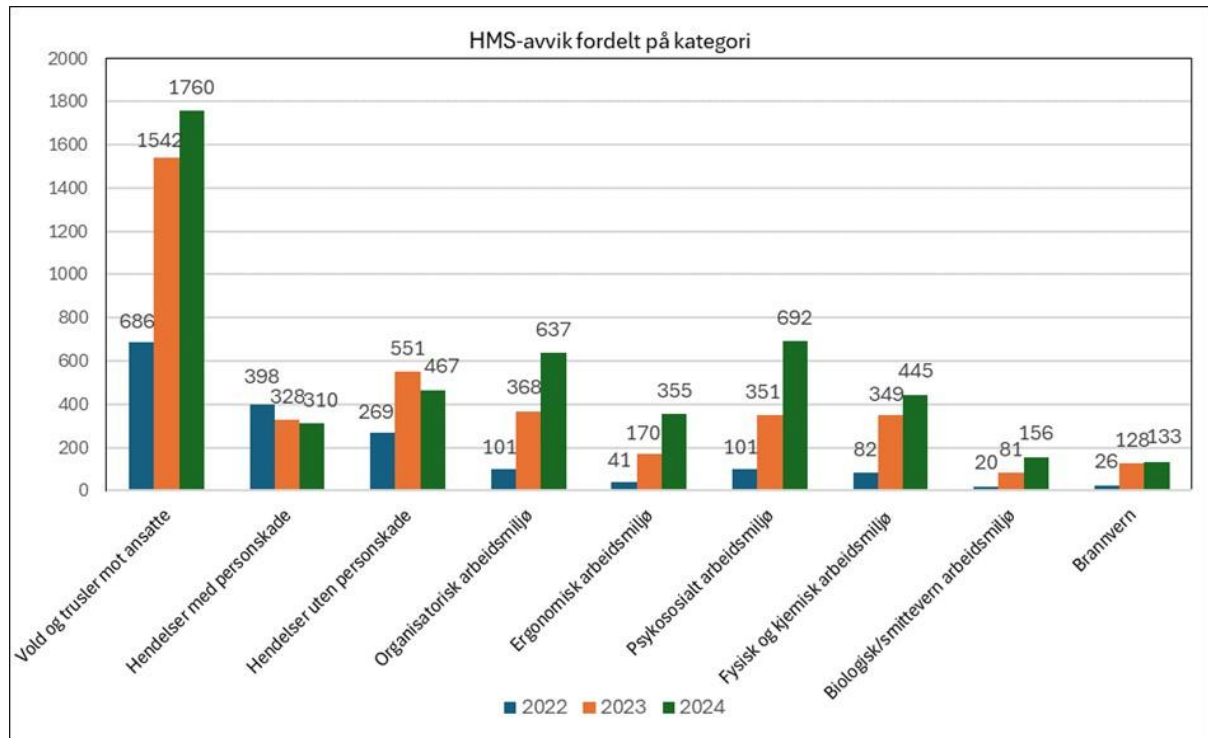
medvirkning arrangeres faste HMS-møter, personalmøter, vernerunder og oppfølging av 10-faktor-resultater.

HMS-avvik

Formålet med et avvikssystem er å bidra til kontinuerlig læring og forbedring i virksomheten. Registrering og håndtering av avvik skal føre til positive konsekvenser både for den enkeltes arbeidshverdag og for virksomheten som helhet. Systematisk og helhetlig oppfølging av avvik gir verdifull styringsinformasjon, slik at avdekkede avvik effektivt lukkes, og nye lignende avvik forebygges. God HMS-avvikshåndtering handler om å identifisere hva som har skjedd, forstå årsakene, rette opp og sørge for at det ikke skjer igjen.

Medarbeidere må være trygge på at HMS-avvik blir tatt på alvor og håndtert på en seriøs måte. I 2024 ble det meldt inn 4526 HMS-avvik (per 21.01.25). Det er en økning på 28 % fra 2023 og 117 % fra 2022. Denne økningen kan delvis forklares med et økt fokus på avviksrapportering og tydeliggjøring av prosedyrer for å melde avvik. Siden oktober 2022 har Tromsø kommune hatt økt fokus på avvik og avvikshåndtering. Størst antall avvik er det i kategorien vold og trusler mot ansatte.

HMS-årsrapportering 2024

Et godt arbeidsmiljø krever både systematikk og kompetanse. I Tromsø kommune bygger HMS-arbeidet på klare mål, handlingsplaner og årshjul. Årsrapporten for 2024 oppsummerer hvordan det systematiske HMS-arbeidet har bidratt til å sikre planlegging, organisering og gjennomføring av HMS-tiltak. En del av datagrunnlaget for årsrapporten er en undersøkelse sendt til ledere i alle seksjoner og enheter, hvor 73 % har svart.

Årsrapporteringen er gjennomført sammen med verneombud. Kun 1 % av lederne rapporterer at deres enhet mangler verneombud. I årsrapporteringen har 81 % av lederne bekreftet at de har utarbeidet lokale HMS-mål, og 66 % bekrefter å ha utarbeidet HMS-handlingsplan. Dette betyr at selv om det er mange som utarbeider HMS-mål, jobber ikke alle målrettet og systematisk med tiltak for å nå målene.

En HMS-gruppe er en arbeidsgruppe som arbeider med HMS-arbeidet på lokalt nivå. Alle ledere, med unntak av én, bekrefter at det er etablert HMS-grupper for sitt tjenesteområde.

88 % av lederne oppgir at det er gjennomført risikovurdering (ROS) innen HMS det siste året, men omfanget varierer. Årsrapporteringen viser at det gjennomføres ROS innen HMS-området, men ikke alle arbeidsmiljøfaktorer er dekket. På spørsmålet «I hvilken grad har enheten/seksjonen gjennomført skriftlig risikovurdering av alle arbeidsoppgaver og områder med et HMS-perspektiv?» svarte 14 % «i svært stor grad», 43 % «i stor grad», 31 % «i noen grad», 5,6 % «i liten grad» og 2,8 % «i svært liten grad» mens 4,2 % svarte at de ikke har gjort skriftlige kartlegginger. 70 % oppgir at ansatte er informert om risikoen knyttet til deres arbeidsoppgaver.

Tromsø kommune har i 2024 hatt åtte tilsyn i seks av disse tilsynene ble det avdekket mangelfulle kartlegginger og risikovurderinger innen områdene muskel- og skjelettplager samt vold og trusler.

I 2024 utgjorde vold og trusler mot ansatte 35,5 % av alle innmeldte HMS-avvik. Rapporteringen viser at 75 % av enhetene oppgir at det er risiko for vold og trusler på arbeidsplassen. Blant disse har 71 %

gjennomført en skriftlig risikovurdering, mens 10 % er usikre på om en slik vurdering er blitt gjort. Dette er en betydelig forbedring fra 2023, da andelen som hadde gjennomført risikovurdering da var 64 %.

Til tross for fremgangen, er det kun 46 % av enhetene som gir sine ansatte jevnlig opplæring og øvelse i forebygging og håndtering av vold og trusler. Positivt er det at 84 % av enhetene oppgir at ansatte mottar informasjon om risikoen knyttet til slike situasjoner.

Tromsø kommune har et behov for å intensivere arbeidet med risikovurdering, kartlegging og systematisk forebygging av vold og trusler på arbeidsplassen. Det er også viktig å styrke opplæringen og sikre god informasjonsflyt til de ansatte.

Vernerunde er en kartleggingsmetode som egner seg best for fysiske arbeidsmiljøfaktorer. 82 % av lederne rapporterer at det ble gjennomført vernerunde i 2024.

Tilsyn

Tilsyn fra Arbeidstilsynet er et virkemiddel for å kontrollere at virksomheter oppfyller kravene i arbeidsmiljøregelverket. Hvis tilsynet avdekker brudd på regelverket, kan Arbeidstilsynet gi ulike reaksjoner.

I 2024 gjennomførte Arbeidstilsynet åtte tilsyn i Tromsø kommune: fire varslede tilsyn, to dokumenttilsyn og to uanmeldte tilsyn. Tilsynene resulterte i 33 pålegg fordelt på syv av sakene. Ett tilsyn medførte ikke til noen pålegg.

Tjenestestedene har jobbet systematisk med oppfølging av påleggene, og ved utgangen av 2024 var 22 av 33 pålegg oppfylt. Fem tilsynssaker er avsluttet, ett tilsyn har delvis oppfylte pålegg, og to tilsynssaker med til sammen 10 pålegg har frister i mars 2025. Bedriftshelsetjenesten og HMS-rådgiver har bistått tjenestestedene i oppfølgingen av flere pålegg.

Tema og funn

Tilsynene omfattet systematisk HMS-arbeid, forebygging av muskel- og skjelettplager, psykiske belastninger og oppfølging av arbeidsulykker. Fokusområder inkluderte byggherrens plikter, risikovurdering ved risiko for vold og trusler, og bruk av bedriftshelsetjenesten, inkludert planer for bistand.

Forbedringsområder

Tilsynene avdekket behov for bedre kartlegging og risikovurdering av ergonomiske, organisatoriske og psykososiale faktorer. Det er også behov for en mer systematisk oppfølging av arbeidsulykker, verneombudsrollen og bruk av bedriftshelsetjenesten.

Arbeidsmiljøutvalget

Arbeidsmiljøutvalget (AMU) er et besluttende og rådgivende organ som skal virke for gjennomføring av et fullt forsvarlig arbeidsmiljø i Tromsø kommune. Arbeidsgiver og arbeidstaker har like mange representanter i utvalget.

Aktuelle saker og tema som har vært i AMU 2024:

- ROS-analyse av de arbeidsmiljømessige konsekvensene ved omorganisering av stab for samfunn
- Nye HMS-mål for Tromsø kommune
- HMS-handlingsplan for perioden 2024-2027
- Fordeling av budsjettmidler avsatt til HMS-arbeidet i 2024
- Årshjul for Arbeidsmiljøutvalget 2024-2025

- Kriterier for HMS-pris 2023
- Prosedyre for Sikker jobb analyse
- Årsrapport helse, miljø og sikkerhet 2023
- Kvinnehuset - søknad til Arbeidstilsynet - bekreftelse på medvirkning
- Sykefravær (regelmessige oppdateringer)
- Avviksstatistikk HMS
- Sydspissen Lavterskelsenter - medvirkning AMU
- Informasjon om Arbeidstilsynets aktiviteter 1. halvår 2024
- Nytt permisjonsreglement for Tromsø kommune
- Informasjon om medarbeiderundersøkelsen 2024
- HMS-arbeidet i avdelingene/stabene
- Karlsøyvegen 21 - bekreftelse på medvirkning fra arbeidsmiljøutvalget
- Medarbeiderundersøkelsen 10-faktor
- Årsrapport for 2023 fra Tromsø kommunes bedriftshelsetjeneste
- Omorganisering av stabsområdet
- Vinner av HMS-prisen 2024
- Handlingsprogram 2025-2028
- Endring av fleksitidsreglement

HMS-utvalgene

HMS-utvalgene skal fungere som et bindeledd for håndtering av HMS-saker som berører flere seksjoner. Utvalgene skal utarbeide og følge opp seksjonstilpassede tiltak, slik at HMS-utfordringer knyttet til spesifikke seksjoner følges opp tettere og mer målrettet i forhold til arbeidsmiljøet. Utvalgene fungerer som rådgivende organer for både AMU og arbeidsgiver innen HMS-området.

I Tromsø kommune er det bestemt at hvert direktørområde skal ha et HMS-utvalg. I 2024 var det fem utvalg, og fire av dem svarte på HMS-rapporteringen for 2024.

HMS-utvalgene skal ivareta avdelingens helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid for å forebygge ulykker og belastninger i arbeidsmiljøet. Målet er å utvikle et helsefremmende og godt arbeidsmiljø for å sikre høyt nærvær og god trivsel på arbeidsplassen. Utvalgene skal også bidra til å utforme tiltak som støtter opp under de overordnede HMS-målene for Tromsø kommune.

Følgende tema har vært på sakslistene til HMS-utvalgene:

- Avvik
- Nærværarbeid
- Sykefravær
- Risikovurderinger
- Vold og trusler
- 10-faktor
- Statusrapporter fra HMS-gruppene
- Omorganiseringsprosesser
- Organisering av HMS-arbeidet

Bedriftshelsetjeneste (BHT)

Bedriftshelsetjeneste (BHT) er en fagkyndig og uavhengig rådgivende tjeneste innen forebyggende HMS-arbeid. Tjenesten bistår arbeidsgiver og ansatte med å følge opp arbeidsmiljøet. BHT er godkjent av Arbeidstilsynet og fikk ny godkjenning 21. september 2023, som er gyldig til 21. september 2028.

BHT og Tromsø kommune har en overordnet samarbeidsplan som tar utgangspunkt i kommunens behov for bistand de kommende årene. Planen er knyttet til kommunens HMS-mål og fokuserer på å ivareta et trygt og helsefremmende arbeidsmiljø.

HMS-pris

HMS-prisen tildeles årlig av Arbeidsmiljøutvalget (AMU) til en avdeling, seksjon eller enhet i Tromsø kommune som har utmerket seg med systematisk HMS-arbeid. Formålet med prisen er å fremme HMS-kultur og synliggjøre gode eksempler som kan inspirere andre.

Kriterier for HMS-prisen:

- Ansatte har fått opplæring i hvordan melde avvik
- HMS-avvik tas opp i HMS-gruppen
- HMS-avvik benyttes til læring og utvikling for å forhindre gjentakelse.
- Ansatte informeres om hvilke avvik som er levert inn og hvordan de er behandlet.

HMS-prisen 2023 ble tildelt Grønnegata 103 Boligtjenesten

Grønnegata 103 Boligtjenesten har gjennom det siste året utmerket seg med sitt systematiske arbeid for å forbedre arbeidsmiljøet, redusere sykefravær og sikre høy kvalitet på tjenestene. Grønnegata 103 Boligtjenesten har hatt et vedvarende fokus på HMS-arbeid, med særlig vekt på:

- Etablering av en god kultur for å melde avvik, rask oppfølging og læringstiltak for å unngå gjentakelser.
- Styrking av det psykososiale arbeidsmiljøet gjennom gode relasjoner, åpenhet og debriefing etter hendelser.
- Opplæring og kompetanseheving, inkludert fagdager og internundervisning.

Prisen, som består av et kunstverk, blomster og 25 000 kroner til arbeidsmiljøtiltak, ble overrakt av kommunedirektøren før jul. Avdelingsleder Randi Beate Johansen uttrykte stor stolthet over tildelingen og fremhevet anerkjennelsens betydning for personalets innsats.

Overrekkelse av HMS-prisen 2024

Tidligere vinnere:

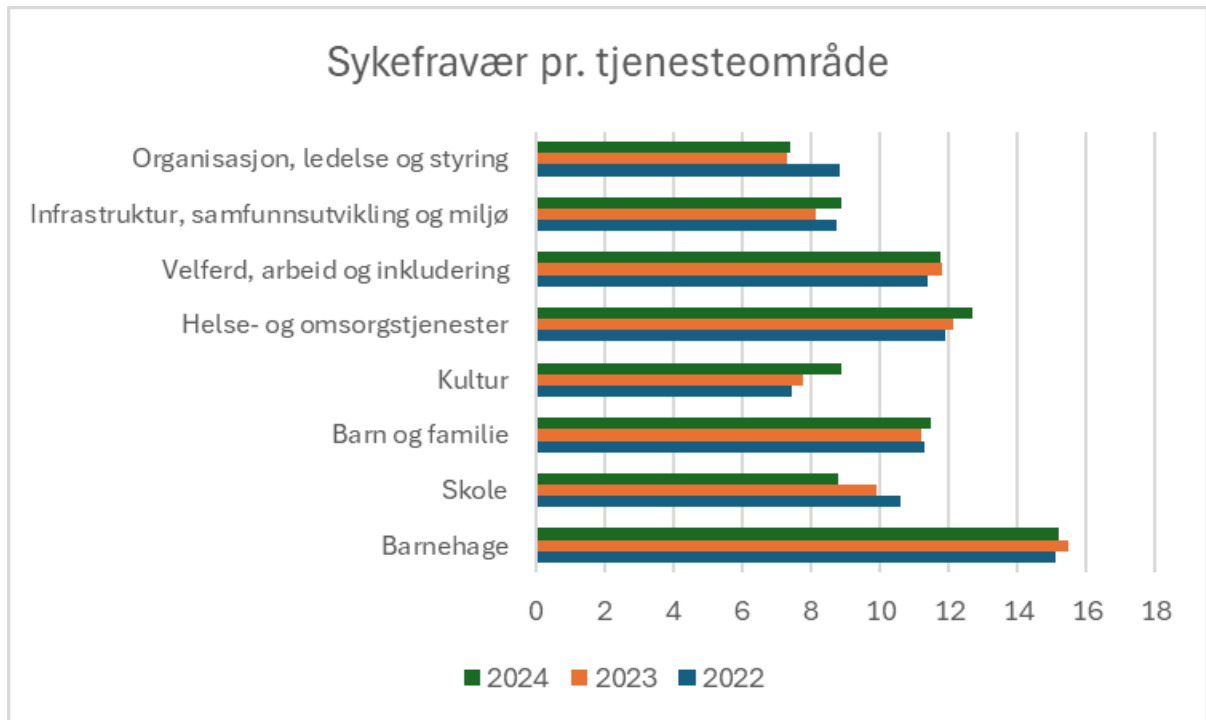
2022 – Tomasjordneset barnehage, for deres målrettede arbeid med 10-faktor, høy deltakelse i medarbeiderundersøkelsen, og en betydelig reduksjon i sykefraværet fra 29 % til 4,4 %.

Sykefravær

Sykefraværet i Tromsø kommune i 2024 var 11,1 % og det er en liten økning fra 2023, da det var 10,9 %. De to største avdelingene hadde fortsatt de høyeste sykefraværstallene:

- Helse og omsorg (HESO): 12,7 % (økning på 0,7 prosentpoeng fra 2023)
- Oppvekst, utdanning og kultur (AOUK): 10,7 % (reduksjon på 0,5 prosentpoeng fra 2023)

Seksjon for barnehage (15,4 %), sykehjem (15,1 %) og hjemmetjenester (12,5 %) er blant de med høyest sykefravær og samtidig størst antall årsverk.

Korttidsfraværet i 2024 viser en svak nedgang sammenlignet med fjoråret, mens langtidsfraværet har økt noe. Denne trenden er i tråd med utviklingen vi har sett de siste årene.

Kjønn og aldersbasert fravær

Kjønnsfordelingen blant ansatte i Tromsø kommune er omtrent 70 % kvinner og 30 % menn. Vi har ikke data om kjønnsmangfoldet i organisasjonen. Sykefraværet i 2024 var 12,9 % for kvinner (opp fra 12,3 % i 2023) og 6,8 % for menn (ned fra 7,5 %).

Tromsø kommune har ikke egne årsaksdata for sykefravær, men ifølge NAVs statistikk for kommunal forvaltning i Tromsø utgjorde muskel- og skjelettlidelser den største andelen av sykefraværet (31 % i første kvartal 2024), mens psykiske lidelser sto for 28 %. Det har generelt vært en økning i sykefravær relatert til psykiske lidelser de siste årene, mens andelen sykefravær knyttet til muskel- og skjelettlidelser har vært relativt stabil.

Nasjonale studier viser at kvinner i gjennomsnitt har høyere sykefravær enn menn. Resultatene fra en ny registerstudie fra NAV viser at kjønnsforskjellen i sykefravær i stor grad kan forklares med at kvinner oftere enn menn er sykmeldt med diagnoser som kvinner har større risiko for å få enn menn ([Lima, 2024](#)). Dette gjelder spesielt psykiske lidelser som depresjon og angst, samt muskel- og skjelettlidelser, migrene, hodepine og revmatiske sykdommer. Forskning viser at kvinner også har høyere sykefravær knyttet til kreft, særlig brystkreft, som er mer vanlig blant kvinner i yrkesaktiv alder. Selv om kvinner jobber i yrker med høyere sykefravær, kan denne forskjellen ikke alene forklare det høyere sykefraværet blant kvinner. Studier viser at kvinner har lengre sykefravær enn menn for flere sykdommer.

Tromsø kommune jobber for tiden med en livsfasepolitikk for å tilrettelegge for ansatte i ulike livsfaser, deriblant konkrete tiltak for kvinner.

Aldersgruppen 16–19 år har lavest sykefravær, men har hatt den største økningen i sykefravær. Det har vært en liten økning i sykefraværet blant aldersgruppene 30–39 år og 40–49 år. For seniorene har fraværet gått ned siden 2023 og er nå på samme nivå som i 2022.

Oppsummering tiltak sykefravær og HMS

Tiltak for å redusere sykefraværet

I oktober 2023 ble en rådgiver for psykososialt arbeidsmiljø ansatt. Rådgiveren har i 2024 jobbet systematisk med sykefravær, nærvær samt vold og trusler, og har vært en del av nærværsteamet. Nærværsteamet er et tverrfaglig innsatsteam sammensatt av representanter fra ulike deler av organisasjonen, inkludert rådgiver for psykososialt arbeidsmiljø, bedriftshelsetjenesten, NAV Arbeidslivssenter, hovedtillitsvalgte og hovedverneombudet. Ved behov kan også eksterne ressurser som arbeidsrettsjurister, Ressurs Tromsø, omstillingsrådgiver eller HMS-rådgiver kalles inn. Teamet prioriterer enheter og seksjoner basert på avviksstatistikk, sykefraværstatistikk og resultater fra 10-faktor. Arbeidet deles i to faser: først fokuseres det på sykefravær, deretter legges det vekt på nærvær og systematisk HMS-arbeid.

Enheter med høyest sykefravær er ofte preget av høy emosjonell belastning, tunge løft samt utfordringer knyttet til vold og trusler. Seksjon for HR, sammen med HMS-rådgiver, nærværsteam og bedriftshelsetjeneste, har hatt stort fokus på systematisk HMS-arbeid, forebygging og håndtering av vold og trusler, samt sykefraværsoppfølging.

Vold og trusler

Kommunen jobber aktivt med å forebygge vold og trusler på flere tjenesteområder. Ifølge lederbekreftelsen rapporterer 84 % av enhetene at ansatte får informasjon om risikoen knyttet til slike situasjoner, men kun 46 % gir jevnlig opplæring og øvelse i forebygging og håndtering av vold og trusler. Helse og omsorg har imidlertid gjennomført felles opplæring med fokus på håndtering av vold eller trusler om vold.

Lederstøtte

Lederrollen er sentral i oppfølging og forebygging av sykefravær. Støtte til ledere, samt opplæring i hvordan de kan følge opp den enkelte medarbeider, er viktig. Enhet for personal og organisasjon har løpende bistått ledere i sykefraværssaker, og det er gjennomført ulike kurs i sykefraværsoppfølging. Arbeidsgiverens oppfølgingsansvar for sykemeldte ansatte er avgjørende for å sikre en forsvarlig håndtering av ansattes helse og arbeidsforhold.

11. Samfunnssikkerhet og beredskap

Innledning

I 2024 har vi satt enda sterkere søkelys på samfunnssikkerhet og beredskap – en satsning som er helt nødvendig for å møte de store utfordringene Tromsø står overfor i årene som kommer. Klimaendringer fører til hyppigere og mer uforutsigbart ekstremvær, noe som utfordrer vår evne til å levere gode tjenester til innbyggerne. Samtidig skaper geopolitiske spenninger et økt behov for robuste samfunnsfunksjoner, og digitalisering åpner både nye muligheter og sårbarheter. Demografiske endringer reiser også viktige spørsmål om hvordan vi best sikrer et trygt og velfungerende samfunn. For å møte disse utfordringene har vi i 2024 gjennomført en rekke tiltak for å styrke sikkerheten og beredskapen i Tromsø.

Tromsø skal være en trygg havn i en urolig verden. For å ta vare på tryggheten må vi opprettholde en samfunnsutvikling som ivaretar bolyst, næringsutvikling og samarbeid over både kommune- og landegrenser i Arktis.

Foto: Perspektivet museum / Fjellanger Widerøe. Bildet er tatt 15. august 1955.
Skansen er et festningsverk som ble bygd på 1200-tallet og festningsvollen er det eneste synlige sporet etter middelalderen i byen.

Samarbeid gir bedre beredskap

En robust beredskap forutsetter et tett samarbeid mellom myndighetene, næringslivet og innbyggerne. Gjennom samarbeid kan vi forebygge uønskede hendelser mer effektivt, og styrke vår evne til å håndtere kriser og ulykker når de oppstår.

Som den arktiske hovedstaden har vi stort fokus på [øst-vest samarbeid](#) i Norden, et område som har fått økt betydning etter at Sverige og Finland ble medlemmer i NATO. I 2024 øvde vi for første gang på [grensekryssende kommunikasjon](#) ved bruk av [Nødnett](#) sammen med våre kollegaer i Sverige og Finland. Dette er viktig kompetanse for å sikre godt samarbeid på tvers av landegrensene i krisesituasjoner.

Klimaendringene fører til at det blir flere ulykker og hendelser på Svalbard. Derfor har Tromsø brann og redning KF inngått en [samarbeidsavtale](#) med Longyearbyen brann og redning om bistand ved ekstraordinære hendelser. Denne avtalen er et viktig skritt mot raskere og mer effektiv respons ved større ulykker på Svalbard. Tromsø 110-sentral har også overtatt ansvaret for [110-tjenesten](#) i Longyearbyen. Dette innebærer at alle anrop til **nødnummer 110** håndteres i Tromsø.

Vi har i også tatt i bruk [ny teknologi](#) i 110-sentralen som gir oss bedre situasjonsforståelse og raskere respons i nødsituasjoner. 110-operatørene kan i tillegg samarbeide enda tettere med 110-sentralen i Finnmark, slik at vi kan bruke ressursene mer effektivt i en krise. Dette gir økt trygghet og sikkerhet for innbyggerne når det skjer akutte ulykker i kommunen.

For å kartlegge hvordan vi kan få enda bedre samvirke mellom nødetatene har vi i 2024 ledet arbeidet med å utrede [samlokalisering](#) av nødmeldetjenestene i Tromsø. Dette prosjektet er et samarbeid mellom kommunen, Troms politidistrikt og Universitetssykehuset Nord-Norge (UNN) og skal sikre befolkningen raskere og riktig hjelp i akutte nødsituasjoner. Vi har også kartlagt hvordan vi kan bidra til økt samvirke mellom kommunen og den frivillige redningstjenesten i Tromsø. Dette arbeidet vil vi følge opp videre i 2025.

For å forebygge og begrense konsekvensene av akutte ulykker er det avgjørende med tett samarbeid mellom myndighetene, næringslivet og innbyggerne. Dette blir viktig i årene fremover ettersom vi vil oppleve flere uønskede hendelser, slik som skredet i Tromsdalen du kan se i denne videoen fra 2024.

Kunnskap gir økt trygghet

Troms er Norges farligste snøskredfylke med høyest antall skredulykker og døde i skred. Vi bidro derfor i gjennomføringen av International Snow Science Workshop (ISSW), verdens største konferanse om snøskred, som i 2024 ble gjennomført i Tromsø.

90 prosent av dødsulykkene er utløst av de som omkommer eller noen de er sammen med. Forebygging handler derfor først og fremst om å gi folk kunnskap til å ta gode og trygge valg gjennom tilgang til oppdatert informasjon, råd og veiledning. Som en del av konferansen arrangerte vi derfor et gratis [snøskredseminar](#) der rundt 600 deltakere fikk muligheten til å lære, dele erfaringer og bygge kompetanse sammen med skred eksperter og den frivillige skredredningstjenesten i Tromsø.

Kommunen vår byr på fantastiske muligheter for friluftsliv, noe som gjør kommunen til et attraktivt sted å bo og leve. På samme tid er det avgjørende at alle tar ansvar for egen sikkerhet, slik at vi [unngår ulykker](#) i fjellet.

Foto: Tromsø kommune / Kristoffer Karlsen
Tromsø kommune arrangerte i 2024 et snøskredseminar med rundt 600 deltagere.

I årene fremover vil klimaendringene føre til økt naturfare i Tromsø. Vi samarbeider derfor tett med statlige myndigheter for å skaffe ny og oppdatert [kunnskap om naturfaren](#) i Tromsø, og vi har i 2024 fått oppdatert [skredfarekartlegging](#) av bebyggelsen i Ullsfjorden. Vi deltar også i et [forskningsprosjekt](#) som skal gi økt kunnskap om hvordan vi kan forebygge og redusere konsekvensene av ekstremvær og naturfare. Snøskred kan også utgjøre en fare mot bolighus enkelte steder i kommunen. Vi har derfor fått støtte fra Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) til å overvåke farenivået for skred mot bebyggelse. Dette setter oss i stand til å evakuere innbyggerne når det er nødvendig. Målet er at alle innbyggerne i Tromsø skal ha et trygt sted å bo.

Vi har et godt samarbeid med nabokommunene våre i [Tromsøregionens interkommunale politiske råd](#). Med støtte fra Statsforvalteren i Troms har vi gjennomført forprosjektet til [nasjonalt snøskredsenter i Lyngen](#), og vi har nylig levert søknad om finansiering til Nærings- og fiskeridepartementet. Skredulykker er en stor utfordring for alle kommunene i regionen, og dette er et godt eksempel på hvordan vi kan jobbe sammen på tvers av kommunegrensene for å løse felles problemstillinger.

Det har også vært viktig å ta vare på tryggheten for de som ferdes på havet. I 2024 arrangerte Tromsø brann og redning KF et nasjonalt kompetanseseminar for redningsinnsats til sjøs (RITS) i samarbeid med Universitetet i Tromsø. Som en del av dette arbeidet fikk vi vist frem denne kapasiteten for statsminister Jonas Gahr Støre i Tromsø. [Demonstrasjonen](#) var et samarbeid mellom brannvesenet, Kystvakten, Redningshelikoptertjenesten og kommunen og viste hvordan ulike aktører effektivt kan samvirke i maritime redningsoperasjoner.

Foto: Forsvaret

Mannskaper fra Tromsø brann og redning KF øver på sjøredning sammen med redningshelikopter og Kystvakten.

Vi har i tillegg hatt fokus på utfordringene knyttet til reiseliv og turisme. For å øke trafiksikkerheten gikk vi sammen med Utrykningspolitiet (UP) og Trygg Trafikk for å gi råd om [å kjøre bil på vinteren](#) i Nord-Norge. Denne informasjonskampanjen fikk [nasjonal oppmerksomhet](#) og er nå tatt i bruk i hele Nord-Norge.

Under Arctic Frontiers 2024 arrangerte vi et gratis [publikumsarrangement](#) med samfunnssikkerhet og beredskap som tema. Her deltok Politiets sikkerhetstjeneste (PST) for å belyse sammensatte- og hybride trusler i nordområdene. Hensikten med arrangementet var å øke kunnskapen om blant annet valgpåvirkning og etterretningsvirksomhet fra andre stater. Uten kunnskap om hvordan vi kan rammes risikerer vi å ikke oppdage krisen før det er for sent. Derfor er slike arrangementer viktig for å øke forståelsen blant innbyggerne og næringslivet i Tromsø.

Planlegging for en usikker fremtid

Den sikkerhetspolitiske situasjonen i Europa har satt ekstraordinære hendelser og krisehåndtering høyere på agendaen. Stortinget har nylig vedtatt en ny langtidsplan for forsvaret som vil få stor betydning for kommunen i årene fremover. Som en del av dette arbeidet deltok kommunen på øvelsen [Nordic Response 2024](#), hvor over 20 000 deltakere fra 13 land trente på ulike scenarier. I Tromsø øvde vi sammen med Politiet, Forsvaret, og Universitetssykehuset i Nord-Norge (UNN) på [masseskade](#) etter en terroraksjon. Slike øvelser er avgjørende for å styrke samhandlingen mellom sivilsamfunnet og forsvaret i krisesituasjoner.

Foto: Forsvaret / Frederik Ringnes
Mannskap fra Tromsø brann og redning KF slukker brann i kjøretøy under øvelsen Nordic Response 2024.

I tillegg har vi hatt stort fokus på oppdatering og revisjon av kommunens beredskapsplaner, og flere av de anbefalte tiltakene fra [helhetlig risiko- og sårbarhetsanalyse for Tromsø](#) er fulgt opp. Vi var blant de første kommunene i landet som tok i bruk det nye nasjonale verktøyet for krisehåndtering, [Rayvn](#), for å sikre bedre koordinering og respons i en krisesituasjon.

Et annet viktig område er samarbeidet med næringslivet i Tromsø. Vi har flere eksempler som viser at det lokale næringslivet har stor vilje og motivasjon til å bidra når kriser oppstår. Samtidig medfører den sikkerhetspolitiske utviklingen nye sårbarheter, særlig knyttet til forsyningssikkerhet og kritisk infrastruktur.

Sammen med Kongsberggruppen, Stortingets nordområderpartnerskap og Nord Universitet arrangerte vi derfor en politisk debatt på Arendalsuka om [beskyttelse av kritisk infrastruktur i Nord-Norge](#). Både i Europa og Norge har vi sett eksempler på hvordan ødeleggelsen av viktig infrastruktur kan lamme samfunnsfunksjoner. For å sikre kritisk infrastruktur er et tett samarbeid mellom statlige myndigheter, næringslivet og kommunene i Nord-Norge helt nødvendig.

Tromsø er helt avhengig av import for å sikre tilgang til nødvendige varer og tjenester i en krise. Derfor har vi 2024 kartlagt og innhentet kunnskap om matproduksjon og matsikkerhet i Troms fylke. Mat er en kritisk del av vår beredskap og trygghet, ønsket vi å få en oversikt over hva som produseres, hvor selvforsynte vi er, samt hvilke utfordringer og muligheter som finnes for lokal matproduksjon.

Rapporten [Matsikkerhet i Troms](#) gir en oversikt over sårbarheter og styrker i lokal matproduksjon, og legger grunnlaget for bedre beredskap i tilfelle kriser eller ved svikt i varetransport. Vi har hatt tett dialog med Næringslivets hovedorganisasjon (NHO) og nasjonale myndigheter for å finne løsninger som kan bidra til økt forsyningssikkerhet i en krisesituasjon.

Fotograf ukjent, Arbeiderbevegelsens arkiv og bibliotek. Lisens: CC-BY-NC-ND
Norske myndigheter kontrollerer rasjoneringskort, september 1939.

Det nasjonale målet er at vi skal være 50 prosent selvforsynt. I Troms produserer vi mye mat, særlig sjømat og meieriprodukter, men ikke nok til at vi når målet om 50 prosent selvforsyningsgrad. Rapporten inneholder derfor også flere forslag til tiltak som vi kan sette i verk for å øke selvforsyningsgraden.

Veien videre

I 2024 har vi gjennomført viktige tiltak for å øke sikkerheten til innbyggerne i Tromsø. Dette kommer også frem i en [undersøkelse](#) Statsforvalteren i Troms gjennomførte i 2024. Vi vil fortsette arbeidet for å sikre et trygt og robust samfunn, med bred involvering av innbyggere, næringsliv og frivillige organisasjoner. Samarbeid på tvers av sektorer og et tett partnerskap mellom offentlige og private aktører vil være avgjørende for å møte fremtidens utfordringer på en helhetlig måte.

For å skape et tryggere samfunn må hver og en av oss tenke over hvordan vi kan være [best mulig forberedt](#) dersom en ulykke inntreffer. Selv om det meste fungerer godt i Norge, må vi likevel være forberedt på at ekstremvær, pandemier eller ulykker kan ramme oss. Det er også viktig at vi i fellesskap bygger et inkluderende samfunn hvor folk føler ansvar for hverandre og er villige til å bidra når det trengs som mest.

For at skal være godt forberedt på fremtidens utfordringer må både myndigheter, næringsaktører og innbyggere ta et felles ansvar. Sammen kan vi bygge et tryggere samfunn som er godt rustet til å håndtere både forventede og uforutsette hendelser.

Foto: DSB / Daniel Fatnes

Norske myndigheter forventer at flest mulig er forberedt på å klare seg selv i en uke
slik at myndighetene kan prioritere de som har størst behov for hjelp i en krise.

12. Eierskap - forvaltning av kommunens eierinteresser

Kommunestyret har den 13.november 2024 vedtatt ny [eierskapsmelding](#) som inkluderer en eierstrategi for kommunale aksjeselskap, kommunale foretak og interkommunale selskaper. Eierstrategien fastsetter de overordnede prinsipper for kommunens forvaltning av eierposisjoner.

Figuren nedenfor viser samlet oversikt over Tromsø kommunens eierinteresser. I tillegg har kommunen mindre aksjeposter i selskaper utenfor Tromsø-regionen, samt kommunale stiftelser, Tromsø kommunale pensjonskasse og interkommunale samarbeid som følges opp av eierskapsteamet.

Aksjeselskap (AS)	Eierandel	Hovedmotiv for eierskap
Arnestedet Eiendom AS	100,00 %	Finansielt, boligpolitisk
Arnestedet Næringseiendom AS	100,00 %	Finansielt, næringspolitisk /byutvikling
Tromsø Parkering AS	100,00 %	Finansielt, parkeringsfaglig
ProTromsø AS	100,00 %	Næringspolitisk
Hyre Tromsø AS	100,00 %	Samfunnspolitisk, inkludering
Alfheim stadion II AS	100,00 %	Samfunnspolitisk, kultur og idrett
Remiks Miljøpark AS	99,99 %	Finansielt, miljø- og gjenvinning
Aurora Kino AS	64,40 %	Samfunnspolitisk, kultur og formidling
Ressurs Tromsø AS	55,40 %	Samfunnspolitisk, inkludering
Skarphallen Eiendom AS	50,00 %	Samfunnspolitisk, kultur og idrett
Arktisk Filharmoni AS	50,00 %	Samfunnspolitisk, kultur og formidling
Grøtsund Industripark AS	50,00 %	Samfunnspolitisk, næring og industri
Troms Kraft AS	40,00 %	Finansielt, Infrastruktur og forsyningssikkerhet
Jordobservasjon Tromsø AS	33,33 %	Samfunnspolitisk, næring
Tromsø Sentrum AS	33,33 %	Samfunnspolitisk, næring
Romssa Sàmi Viessu – Samisk Hus Tromsø AS	33,33 %	Samfunnspolitisk, kultur og formidling
Storelva Idrettspark AS	27,87 %	Samfunnspolitisk, kultur og idrett
Hålogaland Teater AS	25,00 %	Samfunnspolitisk, kultur og formidling
Visit Tromsø-Region AS	16,67 %	Samfunnspolitisk, næring / reiseliv
Nordområdevegen AS	12,06 %	Samfunnspolitisk, samferdsel

Langsundforbindelsen AS	8,06 %	Samfunnspolitisk, samferdsel
Gågaten Tromsø AS	2,85 %	Samfunnspolitisk, næring
Troms Holding AS	1,67 %	Samfunnspolitisk, næring
Bredbåndsfylket AS	0,81 %	Samfunnspolitisk, IT/Infrastruktur
Mindre aksjeposter/samvirkeforetak	Eierandel	Hovedmotiv for eierskap
Skalandtunnelene AS	0,45 %	Samfunnspolitisk, samferdsel
Biblioteksentralen SA	0,31 %	Samfunnspolitisk, kultur og formidling
Filmparken AS	0,16 %	Samfunnspolitisk, kultur og eiendomsutvikling
Galvano Tia AS	0,01 %	Samfunnspolitisk, inkludering

Interkommunale selskap (IKS)	Eierandel	Hovedmotiv for eierskap
K-Sekretariat IKS	17,99 %	Samfunnspolitisk, effektivisering og samarbeid
KomRev Nord IKS	17,70 %	Samfunnspolitisk, effektivisering og samarbeid
Nasjonalt kommune-samarbeid for 110-sentralene IKS	6,00 %	Samfunnspolitisk, effektivisering og samarbeid
Kommunale foretak	Hovedmotiv for opprettelse og deltakelse	
Tromsø Havn KF	Samfunnspolitisk, havnefaglig organ, næring og finansielt	
Tromsøbadet KF	Samfunnspolitisk, kultur og idrett	
Tromsø Brann og redning KF	Samfunnspolitisk, beredskap og brannsikkerhet	
Tromsøbolig KF	Samfunnspolitisk, bolig og velferd	

Interkommunale samarbeid	Hovedmotiv for opprettelse og deltakelse
Interkommunal øyeblikkelig hjelp -KAD senger	Samfunnspolitisk, helse og omsorg
Krisesenteret for Tromsø og omegn	Samfunnspolitisk, helse og beredskap
Ishavskysten friluftsråd	Samfunnspolitisk, kultur og idrett
Tromsøområdets regionråd	Samfunnspolitisk, effektivisering og samarbeid
Akuttberedskap barnevernet	Samfunnspolitisk, barn og unge, beredskap
Interkommunalt samarbeid PPT	Samfunnspolitisk, opplæring, barn og unge
Utviklingssenter for sykehjem og hjemmetjenester i Troms og Finnmark	Samfunnspolitisk, helse og omsorg
Responscenter velferdsteknologi	Samfunnspolitisk, helse og beredskap

110-sentralen i Troms	Samfunnspolitisk, brann og beredskap
-----------------------	--------------------------------------

Øvrige selskap/eierformer	Hovedmotiv for opprettelse og deltakelse
KLP	Offentlig tjenestepensjon – sykepleiere og leger
Tromsø kommunale pensjonskasse (TKP).	Offentlig tjenestepensjon

Stiftelser	Hovedmotiv for opprettelse og deltakelse
Nordlysfestivalen	Samfunnspolitisk, kultur og formidling
Stiftelsen Polaria	Samfunnspolitisk, kultur og formidling
Perspektivet museum	Samfunnspolitisk, kultur og formidling
Ordkalotten	Samfunnspolitisk, kultur og formidling
Stiftelsen kommunale boliger	Samfunnspolitisk, bolig og velferd
Tromsø Internasjonale filmfestival	Samfunnspolitisk, kultur og formidling
Tromsø International School	Samfunnspolitisk, opplæring, barm og unge
Stiftelsen 4h Læringstun	Samfunnspolitisk, opplæring, barm og unge
Stiftelsen Fontenehuset	Samfunnspolitisk, helse og inkludering

13. Kommunale foretak

Tromsøbadet KF

Tromsøbadet KF drifter, vedlikeholder og videreutvikler et helårs folkebad i Tromsø kommune. Foretaket skal drives på en forretningsmessig forsvarlig måte i henhold til lovverk, foretakets vedtekter og forutsetningene for tildeling av statlige tippemidler.

I 2024 fylte Tromsøbadet fem år, noe som ble markert med en fem dager lang jubileumsfeiring med aktiviteter, konkurranser og temadager med fokus på trygghet, inkludering og folkehelse.

Besøksnivået i 2024 var rekordhøyt, med 303 007 gjester, en økning på over 9500 sammenlignet med 2023. Medlemsmassen vokste med 37 %, og kombinasjonsmedlemskap som inkluderer treningssenteret Puls er stadig mer populære.

Tromsøbadet har videreutviklet skolesvømmingstilbudet med utesvømming, som gir barn en ny dimensjon av svømmeopplæring og bedre forutsetninger for selvberging i naturlige omgivelser. Samarbeidet med svømmeidretten har fortsatt, og det er gjennomført flere nasjonale og lokale stevner.

Inkludering og folkehelse har vært viktige satsingsområder. Over 3 300 billetter er utdelt til barn i lavinntektsfamilier og ideelle organisasjoner. I tillegg har Tromsøbadet videreutviklet aktivitetstilbudet med nye arrangementer, inkludert velværekonsepter og temakvelder for voksne.

Driftsresultatet for 2024 viser et underskudd på 363 120 kroner. Avviket fra budsjett skyldes hovedsakelig økte kostnader til vedlikehold, samt inndekning av høy turnover og sykefravær. Samtidig hadde Tromsøbadet en totalomsetning som oversteg budsjettet, drevet av høyere besøkstall og økte salgsinntekter. Sommeren 2024 var anlegget stengt i tre uker for planlagt vedlikehold, noe som medførte et midlertidig inntektsbortfall, samtidig som faste kostnader og vedlikeholdsutgifter løp som normalt.

Foretaket har i 2024 fortsatt arbeidet med å sikre bærekraftig drift og redusere energikostnader, blant annet gjennom forbedret styring av varme- og sirkulasjonssystemer. Styret vedtok i 2024 en 10-årig utviklingsplan for å legge til rette for videreutvikling av anlegget og sikre langsiktig økonomisk bærekraft.

Ved utgangen av 2024 hadde Tromsøbadet 42 årsverk, hvorav 32,5 var fast ansatte. I løpet av året ble det gjennomført en intern omorganisering for å skape en mer spesialisert struktur med tydeligere ledelse. HMS-arbeidet har vært prioritert, med systematiske vernerunder og tett oppfølging av arbeidsmiljøet.

Tromsøbadet har gjennom året hatt en tett dialog med Tromsø kommune om videre utvikling av anlegget og driftsforutsetninger, inkludert avtalen om fjernvarme og planlagte investeringer.

Tromsø Havn KF

Tromsø er et viktig logistisk knutepunkt i nord og er en av Norges største fiskeri- og cruisehavner. Tromsø Havns viktigste samfunnsansvar er å legge til rette for maritim næringsutvikling og være en pådriver for det grønne maritime skiftet i nord. Foretaket skal stimulere til verdiskapning både i kommunen og regionen. Det forventes at havnens investeringer skal bidra til positive ringvirkninger i form av økt lokal og regional omsetning og sysselsetting.

Tromsø Havn KF hadde i 2024 et positivt netto driftsresultat på 19,5 millioner kroner. Resultatet ble vesentlig forbedret fra 2023, da netto driftsresultat endte på negativt 5,3 millioner kroner.

Resultatforbedringen skyldes enkelttransaksjoner, primært der avdrag bokført i 2023 er reversert i 2024. Dette gjenspeiles i finansutgiftene for året.

Året bød på høy aktivitet med totalt 10 000 fartøyanløp og en omsetning på 175,1 millioner kroner, som er 9,1 millioner kroner mer enn budsjettet og 17,6 millioner kroner mer enn regnskap 2023. Driftsutgiftene endte marginalt under budsjettet nivå og 22,4 millioner over regnskap 2023. Økningen skyldes i all vesentlighet overføringer til Tromsø Kommune, og må sees i sammenheng med endringen i finansutgifter.

Tromsø Havns bidrag til det grønne skiftet omfattet investeringer i infrastruktur for å tilrettelegge for mer sjøgående gods. Disse tiltakene skal styrke foretakets posisjon som en ledende havn i nord.

Arbeidet med maritim næringsutvikling gir positive ringvirkninger lokalt og regionalt. Fra fiske til cruise har foretakets aktivitet bidratt til verdiskapning og sysselsetting, noe som understreker Tromsø havns viktige rolle i den lokale og regionale økonomien.

Tromsø brann og redning KF

Tromsø brann og redning (TBR) ivaretar kommunens plikter etter brann- og eksplosjonsvernloven og tilhørende forskrifter, og har ansvar for det interkommunale samarbeidet mot akutt forurensning for 13 kommuner i Midt- og Nord-Troms.

Samfunnsoppdraget gjennom 2024 har vært:

- Vi er her for tryggheten til deg og dine
- Fokuset vårt er å forebygge hendelser før de oppstår
- Når hendelser oppstår, er vi der.

Foretakets hovedoppgaver er forebygging og skadebegrensning ved uønskede hendelser, inkludert akutt forurensning. Det omfatter blant annet ulykker, naturkatastrofer, branner og trafikkulykker. Nasjonale trusselvurderinger stiller økte krav til den sivile beredskapen, som TBR er en del av i kommunen.

For at personell i Tromsø brann og redning skal levere trygghet til innbyggere og besøkende i kommunen, må de selv oppleve trygghet. Helse, miljø og sikkerhet for egne ansatte er derfor en kontinuerlig prosess, med internt arbeid og støtte fra bedriftshelsetjenesten med jevnlig helseundersøkelser. I 2024 gjennomførte vi internrevisjon og startet oppdatering av internkontrollsystemet – et arbeid som fortsetter i 2025.

Foretaket har arrangert og deltatt i viktige begivenheter som barnehageuka, åpen dag på brannstasjonen og utdanningsmesser. Foretakets synlighet på sosiale medier styrker forebyggende arbeid og kontakten med barn og unge. I tillegg har dronebruk for skorsteinsinspeksjon, i samarbeid med UiT og teknologileverandører, har vakt stor nasjonal interesse. I 2024 ble det gjennomført:

- 1320 feiinger
- 1169 tilsyn med fyringsanlegg
- 153 tilsyn med særskilte brannobjekter
- 92 tilsyn med farlig stoff

Beredskapsavdelingen løste 2137 oppdrag i 2024, en økning på 27 % fra 2023. Av disse var 1538 knyttet til unødvendige automatiske brannalarmer, en økning på 32 % fra 2023. De øvrige oppdragene varierte i kompleksitet, og innsatsen, ofte i samarbeid med andre nødetater, bidro til å redde liv og verdier. Det

ble også inngått en bistandsavtale med Longyearbyen brann og redning for å støtte de i ekstraordinære hendelser.

I mai 2024 startet arbeidet med en ny risiko- og sårbarhetsanalyse (ROS), som danner grunnlag for forebyggende og beredskapsanalyser i 2025. Tromsø kommune prioriterer samfunnssikkerhet og har støttet behovet for å etablere et øvingsfelt for nødetatene. Øving og trening øker profesjonaliteten, reduserer skaderisiko og styrker beredskapen. Et slikt øvingsfelt er nødvendig når Tromsø brann og redning, i samarbeid med øvrige nødetater og aktører innenfor beredskap, skal videreutvikles for å møte økte krav til totalberedskap og totalforsvar som del av Tromsø kommune, regionen og Nord-Norge.

Foretaket har tatt eierskap til Tromsø kommunes krevende økonomiske situasjon. Budsjettrammer i 2024 har vært nøkterne, men forsvarlige. Ulike tiltak som utsettelse av anskaffelser og brudd på brannordningen både innen forebyggende, beredskap og støttetjenester bidro samlet til at foretaket dekket inn merforbruket fra 2023. Foretaket avsluttet 2024 med et positivt netto driftsresultat på 3,38 millioner kroner. Etter inndekning av tidligere års merforbruk, samt disponering av bundne avsetninger, avsatte foretaket 1,66 mill. til disposisjonsfond, hvilket utgjør 1,7 % av driftsbudsjett.

Tromsøbolig KF

Tromsøbolig KF er et velferdspolitisk virkemiddel for å fremskaffe, eie, forvalte og utvikle utleieboliger til de målgruppene kommunen til enhver tid ønsker å tilgodese med boliger. Foretaket forvalter realverdiene som eiendommene representerer gjennom kostnadseffektivt vedlikehold, drift, forvaltning og utvikling av eiendommene.

Tromsøbolig KF er en viktig del av kommunens tjenester til befolkningen. Foretaket er dynamisk i forhold til de behov som vanskeligstilte innbyggerne har for bolig. Tromsøbolig KF har i 2024 ansvaret for prosjektering, bygging, forvaltning, drift og vedlikehold av kommunale velferdsboliger, rus og psykiatriboliger, omsorgsboliger med og uten base, krisesenteret og formålsbygg med omsorgsbolig.

Foretaket er inne i sitt andre hele driftsår, og oppbygningen av kompetanse, organisasjon og strukturer har pågått fram til sommeren 2024. Sommeren 2024 var majoriteten av de 22 medarbeiderne på plass, og høsten ble brukt til å bygge organisasjonsstruktur og -kultur.

Tromsøbolig KF har totalt 1 094 aktive utleieenheter og en bygningsmasse på totalt 84 460 m² fordelt på følgende kategorier:

- 270 kommunale boliger
- 347 boliger i borettslag og sameier
- 61 rus og psykiatriboliger
- 317 omsorgsbolig
- 75 flyktningeboliger
- 24 midlertidig boliger

Foretaket har ved oppgradering av utleieenheter i 2024 hatt fokus på funksjonalitet og materialvalg som reduserer fremtidige skader og gjør bygningsdeler lett utskiftbare, samt gjort ombygginger for å sikre bedre energieffektivitet og robusthet i kommunale boliger. Tromsøbolig har bistått Tromsø kommune i arbeidet med realisering av Bymyra - 60 boliger for flyktninger. Samtlige boliger ble tatt i bruk på senhøsten 2024.

Fra september til desember har antall lukkede avvik og oppgaver utført økt med 50 %. Antallet kontrakter økt med 4,5 %, som tilsvarer ytterligere 50 flere husstander som har kommet i hus. Kommunen har redusert vakanser på tildeling med 50 % og effektivisert tildelingsrutinene.

Netto driftsresultat ble på 50,1 millioner kroner negativt. Foretaket har ikke fondsmidler og hele driftsresultatet er derfor fremført til inndekning i senere år. Merforbruket må dekkes inn av Tromsøbolig KF i løpet av 2025 (året etter at merforbruket oppsto). Dersom merforbruket ikke er fullt ut dekket inn i regnskapet i året etter at merforbruket oppsto, skal det resterende beløpet overføres fra kommunekassen til foretaket i budsjettet for 2026 (det andre året etter at merforbruket oppsto), jmfør kommuneloven § 14-12, 2. ledd.

14. Økonomisk status og utvikling - kommunens samlede virksomhet

I kapittelet om økonomisk status og utvikling gjøres det rede for både kommunens samlede virksomhet og kommuneekassen separat. Med kommunens samlede virksomhet menes kommuneekassen og de fire kommunale foretakene (KF) sett under ett. Det er også [egne kapitler i årsmeldingen om det enkelte kommunale foretak](#) som tar for seg virksomheten i 2024.

I gjennomgangen av den økonomiske stillingen til kommunens samlede virksomhet er det fokus på sentrale økonomiske nøkkeltall som brutto og netto driftsresultat, disposisjonsfond og lånegjeld.

For at netto driftsresultat skal være et mest mulig presist uttrykk for kommunens økonomiske handlingsrom, er det i resultatvurderingen i denne årsmeldingen tatt hensyn til bruk av og avsetning av midler til bundne driftsfond, som er midler som finansierer øremerket aktivitet eller selvkostområder, og som dermed ikke kan benyttes fritt. Begrepet *korrigert netto driftsresultat* er netto driftsresultat med tillegg/fratrekk av postene avsetninger til bundne driftsfond og bruk av bundne driftsfond.

For å kunne vurdere kommunens økonomiske handleevne over tid vises det økonomiske nøkkeltall for perioden 2021-2024. Foreløpige KOSTRA-tall for 2024 ble publisert av SSB 17. mars 2025, og er basert på kommunens avlagte regnskap. Endelige tall i KOSTRA publiseres 16. juni.

Tallene sammenlignes med gjennomsnittet i ASSS-kommunene, landsgjennomsnittet og gjennomsnittet for kommunene i Troms. ASSS står for Aggregerte Styringsdata for Samarbeidende Storkommuner. Nettverket består av totalt 12 kommuner.

Det gjøres oppmerksom på at *konsoliderte regnskapstall* og *konserntall* i KOSTRA ikke nødvendigvis er det samme, og derfor er det andre tall eksempelvis for brutto driftsinntekter for KOSTRA konsern enn det kommunens avlagte konsoliderte regnskap viser. I det konsoliderte årsregnskapet til kommunen inngår kommuneekassen og de fire kommunale foretakene. I KOSTRA-konsern inngår i tillegg interkommunale selskap etter lov om interkommunale selskaper (IKS-loven), lånefond etter kommuneloven § 14-14, interkommunale politiske råd etter kommuneloven kapittel 18, kommunale oppgavefellesskap etter kommuneloven kapittel 19 samt interkommunale styrer etter gammel kommunelov som ennå ikke er omdannet.

Økonomisk stilling

Netto driftsresultat i 2024 ble på omtrent samme nivå som året før, med et negativt resultat på 298,9 millioner kroner. I 2023 ble resultatet 304,5 millioner kroner negativt. De to årene med sterkt negative resultat kommer etter to år med positive resultater. Resultatet i 2022 var imidlertid sterkt påvirket av ekstraordinære inntekter det året, og det samme kan til en viss grad sies om 2021.

Målt i prosent av brutto driftsinntekter ble resultatet i 2024 - 3,7 %, mot -4 % i 2023. Resultatene er de svakeste Tromsø kommune har hatt noensinne.

Etter disponeringer og dekning av netto driftsresultat er årsregnskap 2024 avsluttet med et merforbruk på 255,2 millioner kroner, som kommer til inndekning i senere år. Dette tilsvarer merforbruket i Tromsø kommuneekasse (205,1 mill. kroner) og merforbruket i Tromsøbolig KF (50,1 mill. kroner). De øvrige enhetene i konsernet avsluttet driftsregnskapet i balanse (0). Merforbruk i Tromsø kommuneekasse skal dekkes inn i driftsregnskapet i 2025, hvis merforbruket ikke kan dekkes inn året etter at det oppstod, skal det dekkes inn senest i 2026 (det andre året etter at det oppstod kommuneloven § 14-11).

Merforbruket i Tromsøbolig KF må dekkes inn i løpet av 2025 (året etter at merforbruket oppsto). Dersom merforbruket ikke er fullt ut dekket inn i regnskapet i året etter at merforbruket oppsto, skal det resterende beløpet overføres fra kommunekassen til foretaket i budsjettet for 2026 (det andre året etter at merforbruket oppsto), jmfør kommuneloven § 14-12, 2. ledd. Tromsøbolig KF har merforbruk på 13,4 millioner kroner fra 2023, som ikke er dekket inn i 2024. I budsjettet for 2025, jf. handlingsprogram 2025-2028, er det tatt høyde for inndekning av de 13,4 millioner kroner fra 2023.

Ved utarbeidelsen av årsbudsjettet for 2024 ble det ikke tatt tilstrekkelig høyde for en sterk og økende ubalanse i kommunens drift i 2023. Dermed ble budsjettet utarbeidet med et for optimistisk utgangspunkt. I tillegg har sviktende skatteinntang, lavere utbytteinntekter enn forventet, økte renteutgifter og utgiftsvekst innenfor flere områder (blant annet sosialhjelp og spesialundervisning) ført til ytterligere ubalanse mellom inntekter og utgifter.

Etter at regnskapsresultatet for 2023 ble kjent i mars 2024 ble det (i kommunekassen) satt i gang et stort arbeid med økonomisk omstilling for å redusere driftsutgiftene, med mål om at kommuneøkonomien kommer i balanse og at den økonomiske handleevnen blir styrket.

Det har vist seg vanskelig å justere ned driftsutgiftene tilstrekkelig i løpet av året for å tilpasse seg inntektene. Likevel var det en positiv utvikling i 2024, ved at driftsutgiftene samlet sett ble lavere enn det som ble rapportert som prognoser i løpet av høsten. Driftsutgiftene (korrigert sum bevilgninger drift, netto) endte på 5,728 mrd. kroner i kommunekassen, mens det i siste økonomirapport (oktober) ble rapportert 5,774 mrd. kroner. I tertialrapport 2-2024 var prognosen 5,666 mrd. kroner. Det vil si at det ikke var full effekt av alle tiltak som var skissert i tertialrapport 2, men effekten var likevel merkbar. Flere av tiltakene som ble gjort hadde sitt utspring i innkjøps- og ansettelsesstoppen som ble innført høsten 2024.

Effekten av disse tiltakene og reduksjonen i driftsutgiftene ble imidlertid mer enn utlignet av høyere finansutgifter enn budsjettet, herunder høyere renteutgifter og betydelig lavere utbytteinntekter, slik at det driftsresultatet endte opp med å bli svakere enn rapportert i løpet av året.

Utgangspunktet for 2025 og påfølgende år har også blitt mer krevende enn det var ved utarbeidelsen av handlingsprogram 2025-2028, ved at det regnskapsmessige merforbruket som må dekkes inn ble 62 millioner kroner mer enn det da ble antatt.

Økonomisk oversikt drift

(tall i hele tusen kroner)	Regnskap 2024	Regnskap 2023
Rammetilskudd	-2 287 610	-2 136 113
Inntekts- og formuesskatt	-2 908 836	-2 833 427
Eiendomsskatt	-273 601	-261 689
Andre skatteinntekter	-18 153	-16 359
Andre overføringer og tilskudd fra staten	-401 185	-281 499
Overføringer og tilskudd fra andre	-907 278	-875 295
Brukerbetalinger	-223 596	-228 960
Salgs- og leieinntekter	-1 038 765	-960 703
Sum driftsinntekter	-8 059 024	-7 594 045
Lønnsutgifter	4 053 524	3 765 431
Sosiale utgifter	783 122	710 697
Kjøp av varer og tjenester	2 459 034	2 430 887
Overføringer og tilskudd til andre	520 378	498 529
Avskrivninger	527 809	520 552
Sum driftsutgifter	8 343 866	7 926 096
Brutto driftsresultat	284 842	332 051
Renteinntekter	-180 908	-150 420
Utbytter	-181 963	-157 207
Gevinster og tap på finansielle omløpsmidler	16	-21 691
Renteutgifter	513 445	404 897
Avdrag på lån	391 286	417 416
Netto finansutgifter	541 876	492 995
Motpost avskrivninger	-527 809	-520 552
Netto driftsresultat	298 909	304 494
	-3,71 %	
Disponering eller dekning av netto driftsresultat:		
Overføring til investering	75 832	10 139
Avsetninger til bundne driftsfond	37 618	34 282
Bruk av bundne driftsfond	-35 648	-42 949
Avsetninger til disposisjonsfond	23 164	641
Bruk av disposisjonsfond	-148 138	-292 049
Dekning av tidligere års merforbruk	3 478	0
Sum disponeringer eller dekning av netto driftsresultat	-43 695	-289 936
Fremført til inndeckning i senere år (merforbruk)	255 214	14 559

Driftsinntekter

Driftsinntektene i 2024 endte på 8,059 milliarder kroner, en økning på 465 millioner (6,1 %) kroner fra 2023.

Rammetilskuddet økte med 151,5 millioner kroner fra 2023. Denne økningen må sees i sammenheng med den svake utviklingen i skatteinngangen i 2024, der anslaget fra regjeringen ble justert ned på høsten, og kommunene ble i nysalderingen av statsbudsjett 2024 på slutten av året kompensert med økt rammetilskudd for svikten i skatteinngangen.

Inntekts- og formueskatt gikk ned med 75,4 millioner kroner eller -2,6 % fra 2023. Skattøren ble redusert fra 11,15 i 2023 til 10,95 i 2024, og forklarer noe av utviklingen. Samtidig var det lavere vekst i den løpende skatteinngangen enn forventet, og oppgjørene knyttet til inntektsåret 2023 (fordelingsoppgjør og marginoppgjør) ikke slo ut så positivt som anslått i budsjetteringen.

Utviklingen i skatteinngang lokalt i Tromsø i 2024 var en del av en nasjonal trend. Skatteinntektene for kommunene samlet sett ble lavere enn alle anslagene som kom i løpet av året fra regjeringen. Nærmere omtale er gitt i kapittelet om kommunekassen.

Eiendomsskatten økte med 11,9 millioner kroner fra 2023 (4,6 %). Det ble gjennomført kontorjustering for 2024 på 4,3 %. I tillegg ble fritak for eiendomsskatt på fylkeskommunale bygg tatt bort, noe som ga en økning i inntektene på 5 millioner kroner.

Andre skatteinntekter ble 18,2 millioner kroner i 2024, mot 16,4 millioner kroner i 2023. Disse skatteinntektene kommer i sin helhet fra produksjonsavgift på landbasert vindkraft, som trådte i kraft 1. juli 2022. For produksjonsavgift i 2024 var satsen 2,3 øre/kWh, en økning fra 2023 da satsen var 2 øre/kWh. Selv om utbetalingen til kommunene knyttet til produksjonsavgift for 2024 først skjer i 2025, er inntekten iht. kommunale regnskapsregler regnskapsført i 2024 (fremskutt regnskapsføring) siden det er en kjent inntekt.

Andre overføringer og tilskudd fra staten utgjorde 401,2 millioner kroner i 2024, som er 119,7 millioner kroner mer enn i 2023 (42,5 %). Økningen skyldes først og fremst høyere integreringstilskudd og tilskudd til enslige mindreårige i 2024 på grunn av den store flyktningstrømmen fra Ukraina. Kommunens inntekter fra integreringstilskudd og tilskudd til enslige mindreårige flyktninger ble 82,9 millioner kroner høyere i 2024 enn i 2023. Selve satsene for integreringstilskudd ble ikke prisjustert i statsbudsjettet for 2024, så hele økningen gjenspeiler en aktivitetsvekst. Videre ble inntektene fra havbruksfond 57,6 millioner kroner i 2024, som er 37,1 millioner kroner mer enn i 2023.

Overføringer og tilskudd fra andre endte på 907,3 millioner kroner i 2024, en økning på 32 millioner kroner fra 2023 (3,7 %). Forklaringene er økte sykelønnsrefusjoner, økte refusjoner fra staten (f.eks. øremerkete tilskudd) og engangsinntekter i 2024 som gjelder forsikringsoppgjør/forlik knyttet til saken med brannsikkerhet ved Otium sykehjem.

Brukerbetalinger endte på 223,6 millioner kroner i 2024, en nedgang på 5,4 millioner kroner fra året før (-2,3 %). Nedgangen har sammenheng med lavere inntekter fra foreldrebetaling i barnehage og SFO. Maksimalprisen for en barnehageplass ble redusert fra 3000 kroner til 2000 kroner fra 1. august, og det ble innført gratis halvdagsplass i SFO fra skoleåret 2023/2024. På motsatt side ble det i 2024 høyere inntekter fra vederlag fra sykehjemsplasser på grunn av økning i antall plasser, blant annet som følge av at det ble tatt i bruk institusjonsplasser ved Seminaret i løpet av 2023 som det er helårseffekt av i 2024.

Salgs- og leieinntektene endte på 1 038,8 millioner kroner i 2024, en økning på 78 millioner kroner fra 2023 (8,1 %). Økningen skyldes høyere inntekter innen gebyrfinansierte tjenester som byggesak, vann

og avløp og renovasjon (sistnevnte motsvares i kommunens regnskap av utgift/overføring til Remiks husholdning AS) og inntekter fra tomteutleie.

Driftsutgifter

Utgifter til lønn eksklusive sosiale utgifter (pensjon og arbeidsgiveravgift) endte på 4,054 milliarder kroner i 2024, en økning på 7,7 %. Ettersom lønnsoppgjøret i 2024 var på 5,2 %, med virkningsdato 1. mai og 1. oktober for enkelte av oppgjørene, viser dette at det har vært en ganske stor aktivitetsvekst i kommunen i løpet av 2024. Det var i 2024 i gjennomsnitt 89 flere årsverk (faste og variable årsverk) enn i 2023. Fra januar til august 2024 var antallet årsverk høyere enn tilsvarende måneder året før, mens fra september og ut året var det lavere enn samme periode i 2023.

Sosiale utgifter var på 783,1 millioner kroner, 72,4 millioner kroner høyere enn i 2023 (10,2 %). Økningen må sees i sammenheng med økning i lønnsutgiftene, og høy lønnsvekst som gir høye reguleringspremier. Videre har det i 2024 som i 2023 vært en økning i amortiseringskostnaden og administrasjonskostnadene knyttet til pensjon.

Kjøp av varer og tjenester utgjorde 2,459 milliarder kroner i 2024, en økning på 28 millioner kroner, eller 1,2 %. Dette er godt under kommunal deflator i 2024, hvor siste kjente anslag ved utarbeidelsen av denne årsmeldingen er 4,4 %. Dermed var det realnedgang fra 2023 til 2024 på denne utgiftsposten. Det er også en markant endring fra tidligere år, hvor det fra 2022 til 2023 var en vekst på 8 %. Fra 2021 til 2022 var veksten på 9,2 %. Det ble innført innkjøpsstopp, reisestopp og stopp i bruk av eksterne konsulenter i kommunekassen høsten 2024 (jf. [tertiarapport 2-2024](#)), og dette bidrar til å forklare utgiftsutviklingen fra året før.

Overføring og tilskudd til andre endte på 520,4 millioner kroner, 21,8 millioner kroner mer enn i 2023 (4,4 %). Det var en økning i økonomisk sosialhjelp på 25 millioner kroner fra 2023 til 2024, som for en stor del skyldes dyrtid og økning av innbyggere med vanskelig økonomisk situasjon. Det var også en økning i overføring til private som gjelder utgifter til allmennleger i spesialisering (ALIS). Kompetanseforskriften setter krav til at alle leger med kliniske oppgaver i kommunen skal være spesialister i allmennmedisin eller under spesialisering i allmennmedisin. Statlig tilskudd dekker utgifter og tapte inntekter relatert til utdanningsløpet. Tilskuddet skal også dekke lønn/honorar til veiledere, men Tromsø kommune betaler mer til veiledere enn det vi får dekket av det statlige tilskuddet, og derfor har vi nettoutgifter knyttet til ALIS. På motsatt side ble utbetalingene over Fremtidsfondet lavere enn året før, og utgiftene til kommunal bostøtte er redusert, i tråd med utfasingen av ordningen.

Avskrivningene økte med 7,3 millioner kroner fra 2023 til 2024 (1,4 %), til 527,8 millioner kroner. Økningen har sammenheng med økte utgifter til investeringer i anleggsmidler.

Disponering/dekning av netto driftsresultat

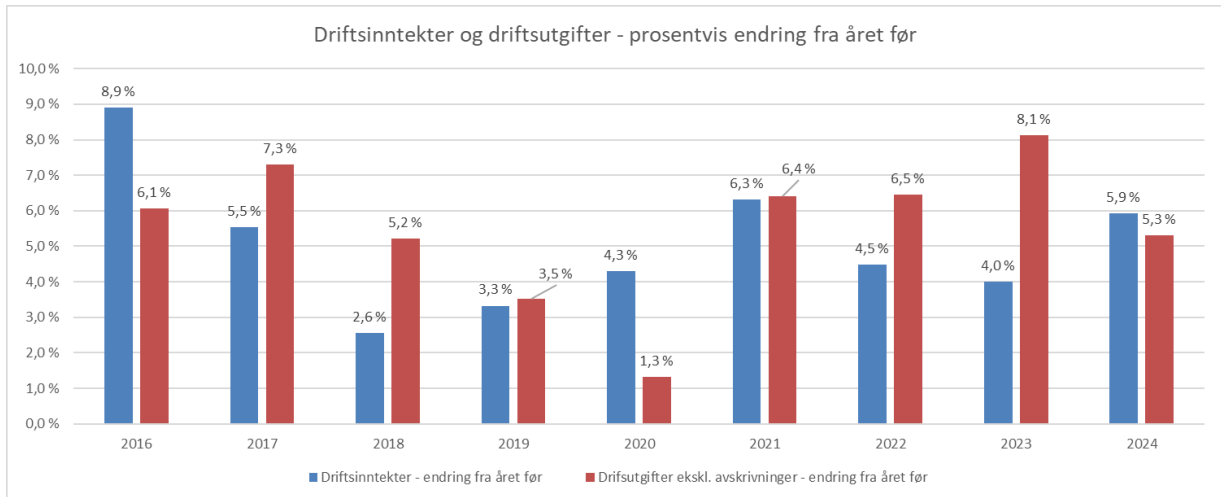
Av det negative netto driftsresultatet på 298,9 millioner kroner ble i sum 43,7 millioner kroner dekket. Regnskapet endte da med et merforbruk på 255,2 millioner kroner.

Utvikling i inntekter og utgifter ekskl. avskrivninger

Figuren under viser årlig endring i driftsinntekter og driftsutgifter fra 2016 til 2024 i Tromsø kommune (avskrivninger er tatt ut siden de ikke har resultateffekt i regnskapet, det er avdragsutgiftene som har resultateffekt).

Driftsinntekter er rammetilskudd, inntekts- og formueskatt, eiendomsskatt, andre skatteinntekter, andre overføringer og tilskudd fra staten og fra andre, brukerbetalinger og salgs- og leieinntekter. Utbytte fra selskaper regnes ikke som driftsinntekter.

Driftsutgifter omfatter lønnsutgifter, sosiale utgifter, kjøp av varer og tjenester, overføringer og tilskudd til andre. Driftsutgifter inkluderer ikke rente- og avdragsutgifter.

I 2024 vokste inntektene med 5,9 %, mens utgiftene vokste med 5,3 %, en differanse på 4 prosentpoeng. Det er første gang siden pandemiåret 2020 at driftsinntektene har vokst mer enn driftsutgiftene. Skatteinntektene økte mindre enn budsjettet i 2024, men dette ble motsvart av en økning i rammetilskuddet. Kommunen fikk også høye inntekter fra integreringstilskudd pga. stort antall bosatte flyktninger.

Utviklingen i Tromsø kommune i 2024 skilte seg ut fra landsgjennomsnittet, ettersom det på landsbasis var en større vekst i utgiftene (5,9 %) enn i inntektene (5,2 %) i 2024.

For perioden sett under ett har inntektene vokst nominelt med 42,7 %, mens utgiftene har vokst med 52,7 %. Utgiftene har dermed vokst med 10 prosentpoeng mer enn inntektene fra 2016 til 2024.

Inntektsveksten skal også dekke eventuell vekst i rente- og avdragsutgifter (finansutgifter) som følge av lånefinansierte investeringer.

En situasjon med vedvarende større vekst i utgifter enn inntekter vil ikke være bærekraftig, og vil i det minste kreve at det ikke er vekst i finansutgiftene for at kommunens resultater ikke skal bli negative og hindre at det økonomiske handlingsrommet blir negativt.

Resultatvurdering

Brutto driftsresultat

Brutto driftsresultat viser differansen mellom årets driftsinntekter og årets driftsinntekter utenom renter og avdrag. Dette resultatet skal dekke netto rente- og avdragsutgifter samt eventuelle pliktige avsetninger til fond (bundne avsetninger).

Brutto driftsresultat ble negativt med 284,8 millioner kroner i 2024. Resultatet ble 47,2 millioner kroner bedre enn i 2023.

Tallene under viser brutto driftsresultat for Tromsø kommune, gjennomsnittet i ASSS-kommunene, landsgjennomsnittet og gjennomsnittet i Troms og Finnmark for 2021-2024.

Brutto driftsresultat

	Tromsø 2022	Tromsø 2023	Tromsø 2024	ASSS med Oslo 2024	Landet 2024	Troms - Romsa - Tromssa (fra 2024) 2024
Brutto driftsresultat i prosent av brutto driftsinntekter (B)	-0,5 %	-4,4 %	-3,6 %	-1,7 %	-0,6 %	0,2 %

Resultatene viser at Tromsø kommune gjennomgående har svakere brutto driftsresultat enn gjennomsnittene det sammenlignes med. Selv om resultatet ble noe bedre i 2024 er det sterkt negativt, og langt unna et nivå som er bærekraftig.

Netto driftsresultat

Netto driftsresultat blir betraktet som den viktigste enkeltindikatoren for å vurdere den økonomiske situasjonen i en kommune. Netto driftsresultat bygger på brutto driftsresultat, men tar i tillegg hensyn til kommunens finanstransaksjoner (netto rente- og avdragsutgifter).

Indikatoren viser dermed hva som er igjen etter at alle årets driftsutgifter (lønns- og driftsutgifter samt rente- og avdragsutgifter) er trukket fra alle årets driftsinntekter. Avskrivninger tas også med, men disse nulles ut med motpost og har dermed ikke resultateffekt.

Netto driftsresultat i 2024 ble negativt med 298,9 millioner kroner eller -3,7 % målt i forhold til kommunens samlede inntekter. Resultatet var på nivå med 2023, da resultatet var negativt med 304,5 millioner kroner.

Oversikten under viser opprinnelig budsjettert driftsresultat, prognose iht. økonomirapportene i løpet av året, revidert budsjett og regnskap for kommunekassen, de fire foretakene og totalt for Tromsø kommune.

Driftsresultatene er i denne oversikten korrigert for avsetning til og bruk av bundne fond. Dette gjøres siden det for flere av regnskapsenhetene har betydning for resultatvurderingen og det økonomiske handlingsrommet som netto driftsresultat gir uttrykk for i 2024.

Negative tall er positive resultat, og positive tall er negative resultat.

	Opprinnelig budsjett drift 2024	Årsprognose tertialrapport 1-2024	Årsprognose tertialrapport 2-2024	Revidert budsjett	Regnskap 2024
Kommunekassen	-27 366	91 829	229 488	71 943	277 049

Årsmelding 2024

Tromsø Havn KF (prognose= resultat 1. og 2. kvartal)	-9 953	242	-11 128	-5 531	-21 495
Tromsøbolig KF	0	42 400	45 789	0	50 108
Tromsøbadet KF	-3 956	-756	0	0	363
Tromsø Brann og redning KF	0	-4 444	-4 216	-4 216	-5 147
Totalt	-41 275	129 271	259 933	62 196	300 879

Resultatet ble sett under ett veldig mye svakere enn opprinnelig og revidert budsjettert og en del svakere enn prognosene i tertialrapport 2-2024.

Tromsø Havn KF og Tromsø Brann og redning KF fikk bedre resultat enn opprinnelig budsjettert og rapportert i løpet av året. Kommunekassen og Tromsøbolig KF fikk svakere driftsresultat enn budsjettert og rapportert i løpet av året.

Tallene under viser netto driftsresultat for Tromsø kommune, gjennomsnittet i ASSS-kommunene, landsgjennomsnittet og gjennomsnittet i Troms og Finnmark for 2021-2024.

Netto driftsresultat i % av brutto driftsinntekter

	Tromsø 2022	Tromsø 2023	Tromsø 2024	ASSS med Oslo 2024	Landet 2024	Troms - Romsa - Tromssa (fra 2024) 2024
Netto driftsresultat i prosent av brutto driftsinntekter (B)	1,6 %	-4,0 %	-3,7 %	-0,3 %	-0,4 %	-1,6 %
Korrigert Netto driftsresultat i % av brutto driftsinntekt (B) (Konsolidert)	2,6 %	-3,9 %	-3,7 %	-0,5 %	-0,7 %	-1,6 %
Korrigert netto driftsresultat i prosent av brutto driftsinntekter (bundne fond, premieavvik og premiefond) (B)	-1,4 %	-7,0 %	-6,6 %	-3,1 %	-2,9 %	-4,3 %

Øverst vises netto driftsresultat slik det direkte fremkommer av økonomioppstillingene. Tromsø kommune har betydelig svakere resultat enn de ulike gjennomsnittene.

I midten er det tall for netto driftsresultat korrigert for avsetning til og bruk av bundne driftsfond. Siden dette er midler som er knyttet til bestemte formål (øremerkete tilskudd og selvkostområder), og fond kun representerer en tidsforskyvning i forbruket mellom regnskapsår, er det fornuftig å korrigere for

disse postene når det økonomiske handlingsrommet skal vurderes. I enkelte år, som i 2022, var det betydelig forskjell mellom netto driftsresultat før og etter korrigering for bundne fond.

Nederst vises netto driftsresultat korrigert for bundne fond og i tillegg premieavvik og premiefond. Verken premieavvik eller premiefond representerer økonomisk handlingsrom. Ved en slik korrigering av resultatet ser vi at tallet for både Tromsø og de utvalgte gjennomsnittene faller betraktelig.

Disponering eller dekning av netto driftsresultat

I henhold til budsjett- og regnskapsforskriften skal et positivt netto driftsresultat avsettes til fond eller overføres til investeringer, dersom det ikke må gå til å dekke et eventuelt merforbruk fra tidligere år i hvert enkelt regnskap i konsernet. Et negativt netto driftsresultat må dekkes av tidligere oppsparte midler, evt. dekkes inn seinere år dersom det ikke er midler på fond. Reglene om årsavslutning i kapittel 4 i budsjett- og regnskapsforskriften gjelder likevel ikke for det konsoliderte årsregnskapet, slik at bunnlinjen i det konsoliderte årsregnskapet blir summen av bunnlinjene i enhetene. Det konsoliderte driftsregnskapet kan derfor vise merforbruk selv om flere av enhetene har positive resultater.

Av det negative netto driftsresultatet på 298,9 millioner kroner ble 75,8 millioner kroner overført til investeringsregnskapet.

Det ble avsatt 37,6 millioner kroner til bundne fond, mens det ble brukt 35,6 millioner kroner av bundne driftsfond til å finansiere driftsutgifter i 2024. Dette er bruk av midler som er avsatt i tidligere regnskapsår til bestemte formål (f.eks. ubrukte øremerkete tilskudd eller avsetning til fond innen selvkosttjenester). Det er her dermed bare tale om en ren tidsforskyvning i forbruket mellom regnskapsår.

Det ble avsatt 23,2 millioner kroner til disposisjonsfond, mens det ble brukt 148,1 millioner kroner av disposisjonsfondet. Netto bruk av disposisjonsfond utgjorde dermed 124,9 millioner kroner. Disposisjonsfondet ble redusert fra 190,6 millioner kroner til 65,7 millioner kroner i løpet av 2024.

Fremført til inndekning i senere år (merforbruk)

Bunnlinjen i det konsoliderte årsregnskapet er summen av bunnlinjene i virksomhetene, dvs. kommunekassen og de fire kommunale foretakene.

Det konsoliderte driftsregnskapet for 2024 ble avsluttet med et merforbruk på 255,2 millioner kroner. Dette tilsvarer merforbruket i kommunekassen og Tromsøbolig KF. De øvrige enhetene i konsernet avsluttet driftsregnskapet i balanse (0).

Merforbruk må dekkes inn av Tromsø brann og redning KF og Tromsøbolig KF i løpet av 2024 (året etter at merforbruket oppsto). Dersom merforbruket ikke er fullt ut dekket inn i regnskapet i året etter at merforbruket oppsto, skal det resterende beløpet overføres fra kommunekassen til foretaket i budsjettet for 2025 (det andre året etter at merforbruket oppsto), jmfør kommuneloven § 14-12, 2. ledd. Tromsø brann og redning KF har merforbruk på 2,3 mill. kroner fra 2022, som ikke er dekket inn, og som dermed må overføres fra kommunekassen til foretaket i budsjettet for 2024.

Merforbruket i Tromsø kommunekasse skal i utgangspunktet dekkes inn i driftsregnskapet i 2025. Hvis merforbruket ikke kan dekkes inn året etter at det oppstod, skal det dekkes inn senest i 2026, jf. kommuneloven § 14-11.

Merforbruket i Tromsøbolig KF må dekkes inn i løpet av 2025 (året etter at merforbruket oppsto). Dersom merforbruket ikke er fullt ut dekket inn i regnskapet i året etter at merforbruket oppsto, skal

det resterende beløpet overføres fra kommunekassen til foretaket i budsjettet for 2026 (det andre året etter at merforbruket oppsto), jamfør kommuneloven § 14-12, 2. ledd. Tromsøbolig KF har merforbruk på 13,4 mill. kroner fra 2023, som ikke er dekket inn i 2024. I budsjettet for 2025, jamfør [handlingsprogram 2025-2028](#), er det tatt høyde for inndekning av de 13,4 millioner kroner fra 2023.

Disposisjonsfond

Midler på disposisjonsfond kan benyttes fritt til både drift og investering.

Saldo på fondet ved inngangen til 2024 utgjorde 190,6 millioner kroner, eller 6,6 % av brutto driftsinntekter.

Det ble netto brukt 124,9 millioner kroner av disposisjonsfondet i 2024.

Ved utgangen av 2024 er det 65,7 millioner kroner på disposisjonsfond, som tilsvarer 0,8 % av brutto driftsinntekter. Dette er en reduksjon på 1,7 prosentpoeng fra 2023.

Av disposisjonsfondet er 18 millioner kroner i Tromsøbadet KF, 1,7 millioner kroner i Tromsø Brann og redning KF og 46 millioner kroner i Tromsø Havn KF.

Figuren under viser disposisjonsfond i prosent av brutto driftsinntekter for Tromsø kommune, gjennomsnittet i ASSS-kommunene, landsgjennomsnittet og gjennomsnittet i Troms og Finnmark for 2021-2024.

Disposisjonsfond

	Tromsø 2021	Tromsø 2022	Tromsø 2023	Tromsø 2024	ASSS med Oslo 2024	Landet 2024	Troms - Romsa - Tromssa (fra 2024) 2024
Disposisjonsfond i % av brutto driftsinntekter (B) (Konsolidert)	4,8 %	6,6 %	2,5 %	0,8 %	11,5 %	10,7 %	5,7 %

Kommunen bygde opp disposisjonsfondet i 2022 i betydelig grad, men både i 2023 og 2024 ble netto driftsresultat negativt og en stor del av disposisjonsfondet er brukt til å dekke dette.

Grafen viser at denne utviklingen også gjelder for landet for øvrig og ASSS-kommunene. Det var en nedgang i disposisjonsfondet i både 2023 og 2024 for kommunene sett under ett og for ASSS-kommunene, men nedgangen er betydelig mindre enn for Tromsø kommune.

Tromsø kommune har over år hatt betydelig mindre fondsmidler enn de øvrige ASSS-kommunene og landsgjennomsnittet, noe som har gjort kommunen sårbar for inntektssvikt og økte utgifter, og som også har redusert muligheten til å finansiere investeringer med egne midler. Vi ser nå ved utgangen av 2024 at kommunen ikke har hatt tilstrekkelig med økonomiske reserver og at handlingsrommet kommunen hadde for et par år siden er brukt opp.

Investeringsregnskap

Under vises bevilgningsoversikt investering for kommunens samlede virksomhet. Det konsoliderte investeringsregnskapet utarbeides ved å slå sammen årsregnskapene til de enhetene som skal inngå i konsolideringen. Transaksjonene og mellomværende mellom enhetene skal elimineres i henhold til god kommunal regnskapsskikk (§ 10-1 i budsjett- og regnskapsforskriften). Bunnlinjen i investeringsregnskapet blir summen av bunnlinjene i enhetenes investeringsregnskap.

Årsmelding 2024

<i>(tall i hele tusen kroner)</i>	Regnskap 2024	Regnskap 2023
Investeringer i varige driftsmidler	1 570 285	1 017 388
Tilskudd til andres investeringer	24 294	22 520
Investeringer i aksjer og andeler i selskaper	30 858	57 272
Utlån av egne midler	36 000	55
Avdrag på lån	49 002	41 657
Sum investeringsutgifter	1 710 440	1 138 892
Kompensasjon for merverdiavgift	-179 241	-127 869
Tilskudd fra andre	-154 983	-134 305
Salg av varige driftsmidler	-10 757	-8 558
Salg av finansielle anleggsmidler	-200	-8 626
Utdeling fra selskaper	0	0
Mottatte avdrag på utlån av egne midler	-49 502	-41 750
Bruk av lån	-1 230 693	-736 132
Sum investeringsinntekter	-1 625 375	-1 057 241
Videreutlån	394 962	333 914
Bruk av lån til videreutlån	-394 962	-333 914
Avdrag på lån til videreutlån	76 731	140 493
Mottatte avdrag på videreutlån	-100 485	-78 799
Netto utgifter videreutlån	-23 754	61 694
Overføring fra drift	-75 832	-10 139
Avsetninger til bundne investeringsfond	14 448	13 729
Bruk av bundne investeringsfond	-8 950	-48 795
Avsetninger til ubundet investeringsfond	168	0
Bruk av ubundet investeringsfond	0	0
Dekning av tidligere års udekket beløp	69 438	0
Sum overføring fra drift og netto avsetninger	-729	-45 206
Fremført til inndekning i senere år (udekket beløp)	60 582	98 140

Det konsoliderte investeringsregnskapet for 2024 ble avsluttet med et udekket beløp på 60,6 millioner kroner som følge av at tre av regnskapsenhetene har udekket beløp i 2024. Kommunekassen hadde et udekket beløp på 56,4 millioner kroner, Tromsøbolig KF 1,75 millioner kroner og Tromsø brann og redning KF 2,46 millioner kroner. Tromsøbadet KF og Tromsø Havn KF avsluttet sine investeringsregnskap uten udekket beløp (i 0).

Et udekket beløp i investeringsregnskapet skal føres opp til dekning på investeringsbudsjettet året etter at det oppstod, etter at så mye som mulig av beløpet er strøket mot avsetninger til ubundet investeringsfond (§ 4-5 i budsjett- og regnskapsforskriften).

Under viser kommunens investeringer i % av brutto driftsinntekter.

Investering

	Tromsø 2021	Tromsø 2022	Tromsø 2023	Tromsø 2024	Landet 2024	ASSS med Oslo 2024	Troms - Romsa - Tromsø (fra 2024) 2024
Brutto investeringsutgifter i prosent av brutto driftsinntekter (prosent)	11,8 %	20,3 %	13,4 %	19,3 %	15,6 %		19,1 %

Lånegjeld

Tromsø kommune har en svært høy lånegjeld, som også har økt betydelig de siste to årene. I løpet av 2024 økte kommunens langsiktige lånegjeld med 1,25 mrd. kroner, fra 11,043 mrd. kroner til 12,3 mrd. kroner. I dette tallet inngår ikke kommunens pensjonsforpliktelser.

Dette er en økning på 11,4 % fra utgangen av 2023. I 2023 økte lånegjelden svært mye, da med 697,9 millioner kroner. I løpet av de to siste årene har dermed den langsiktige lånegjelden økt med 1,95 mrd. kroner, eller 18,9 %.

Gjennomsnittlig vektet kapitalbinding er på 8 år og vektet rentebindingstid er på 4,1 år. Ved årets slutt var 56 % av gjelden sikret gjennom fastrente- og rentebytteavtaler. Dette er en økning på 7 prosentpoeng fra 2023 da andelen var 49 %. I 2022 var 42,4 % av gjelden sikret gjennom fastrente og rentebytteavtaler, slik at andelen av gjeld som er sikret har økt markant de siste to årene.

Figuren under viser netto lånegjeld i % av brutto driftsinntekter, og er et mål på gjeldsbelastningen i kommunene.

I KOSTRA er netto lånegjeld definert som all langsiktig gjeld (eksklusive pensjonsforpliktelser) fratrasket totale utlån og ubrukte lånemidler. I totale utlån inngår formidlingslån og ansvarlige lån (utlån av egne midler). I langsiktig gjeld inngår også lån til selvfinansierende tjenester (vann og avløp).

Tallene er sammenlignet med landsgjennomsnittet, gjennomsnittet i ASSS og kommunene i Troms og Finnmark.

Lånegjeld

	Tromsø 2021	Tromsø 2022	Tromsø 2023	Tromsø 2024	ASSS med Oslo 2024	Landet 2024	Troms - Romsa - Tromsø (fra 2024) 2024
Egenfinansiering av investeringene i prosent av totale brutto investeringer (prosent)	48,4 %	6,3 %	27,0 %	21,0 %		31,1 %	22,2 %
Netto lånegjeld i prosent av brutto driftsinntekter (B)	117,5 %	120,4 %	119,6 %	123,0 %	85,8 %	90,7 %	114,1 %

Tromsø kommune har høyere gjeldsgrad enn landsgjennomsnittet, ASSS-gjennomsnittet og gjennomsnittet i fylket i 2024. Lånegjelden i prosent av inntekter gikk opp med 3,6 prosentpoeng fra 2023 til 2024 i Tromsø. Sammenlignet med ASSS var økningen i Tromsø noe mindre enn gjennomsnittet, men sammenlignet med landet og Troms hadde Tromsø noe mindre økning.

På grunn av høy gjeld og økt rente brukes en stadig større del av kommunens driftsinntekter til å dekke rente- og avdragsutgifter, noe grafen under viser. Dermed blir det mindre å bruke på andre områder. Det er tilsvarende utvikling på landsbasis og i kommunene i Troms, mens utviklingen i ASSS-kommunene sett under ett er mer stabil.

Renter og avdrag

	Tromsø 2021	Tromsø 2022	Tromsø 2023	Tromsø 2024	Landet 2024	ASSS med Oslo 2024	Troms - Romsa - Tromsø (fra 2024) 2024
Netto finans og avdrag i prosent av brutto driftsinntekter (B) (Konsolidert)	5,0 %	4,6 %	6,5 %	6,7 %	4,9 %	3,8 %	7,5 %

Likviditet

Likviditetsgrad er nøkkeltall som brukes for å si noe om hvor god likviditet en kommune har. Likviditet er et mål for betalingsevne.

Likviditetsgrad 1 beskriver forholdet mellom omløpsmidler og kortsiktig gjeld og bør være større enn 2.

Likviditeten har svekket seg betydelig i løpet av 2024, og har tidvis vært veldig krevende. Sammenlignet med 2023 har den forverret seg med 70,5 %. Likviditetsgrad 1 har forverret seg fra 0,55 i 2022 til 0,48 i 2024.

Et for høyt utgiftsnivå gjør at kommunen flere ganger enn tidligere år har måttet benytte kassekreditten til å dekke sine forpliktelser. I 2023 brukte man 168,4 mill. kroner ved årsskiftet, mens i 2024 har man brukt 664,6 mill. kroner.

Likviditeten bygger delvis på hvordan inntektssystemet for kommunal sektor fungerer, hvor blant annet rammetilskuddet utbetales i ti terminer (alle måneder unntatt august og desember). I tillegg er det store månedlige variasjoner i skatteinntektene (inntekts- og formueskatt) som følge av at forskuddstrekk og forskuddsskatt utbetales i henholdsvis seks og fire terminer, samt at skatteoppgjør (marginoppgjør og fordelingsoppgjør) knyttet til foregående inntektsår kommer på slutten av året (november). Det er i tillegg pågående investeringsprosjekter, og låneopptak som tas opp i løpet av året til disse. Etter hvert som lånebeholdning reduseres og avdragsbetalinger inntreffer vil likviditeten svekkes.

Tabellen under viser arbeidskapital eksklusiv premieavvik i prosent av brutto driftsinntekter. Vi ser en betydelig forverring fra 2021 til 2024.

Arbeidskapital

	Tromsø 2021	Tromsø 2022	Tromsø 2023	Tromsø 2024	Landet 2024	ASSS med Oslo 2024	Troms - Romsa - Tromsø (fra 2024) 2024
Arbeidskapital ex. premieavvik (Fylkes-)Kommuners konsoliderte regnskap Andel av brutto driftsinntekter (prosent)	0,7 %	-1,8 %	-7,9 %	-12,8 %			0,0 %
Arbeidskapital ex. premieavvik i prosent av brutto driftsinntekter (B)	0,8 %	-1,7 %	-8,1 %	-12,9 %	11,6 %	7,0 %	-0,5 %

Pensjon

Pensjonskostnaden i regnskapet for 2024 utgjorde 526,6 millioner kroner, som er 51,9 millioner kroner høyere enn i 2023 (11 %). I 2022 var pensjonskostnaden 399,3 millioner kroner, så det har vært en vekst på 227,3 millioner kroner på to år, eller 57 %.

Høye pensjonskostnader i 2023 og 2024 skyldes for det første høy lønnsvekst, som gir høye reguleringspremier, samt økt rentekostnad på pensjonsforpliktelsen som følge av høyere rente og lønnsvekst. Videre var det i gjennomsnitt flere årsverk i kommunen i 2024 enn i 2023. Økningen i pensjonskostnad i 2023 var i tillegg sterkt påvirket av den svake avkastningen på pensjonsmidlene i 2022. I 2023 ble derfor den regnskapsmessige verdien av pensjonsmidlene justert betydelig ned, og dette bidro til en høyere netto pensjonskostnad i 2023. Dette var ikke tilfelle i 2024.

Økning i administrasjonskostnaden utgjør 5,4 millioner kroner av den samlede kostnadsøkningen på 51,9 millioner kroner fra 2023 til 2024, dvs. drøyt 10 %. Administrasjonskostnaden består av en administrativ del og en kapitalforvaltningsdel. Økningen skyldes utgifter forbundet med at Tromsø kommunale pensjonskasse i 2024 flyttet til nye lokaler i Fredrik Langes gate. I tillegg har vært kostnader til systemutvikling ved innføring av ny offentlig tjenstepensjon og pålagte kontrollfunksjoner iht. EU-direktiv om tjenstepensjon. Dessuten ble pensjonskassens husleie for 2023 på 0,4 millioner kroner bokført i 2024.

Innbetalt pensjonspremie i 2024 (etter bruk av premiefond) var 631,1 millioner kroner, som er 8 millioner kroner høyere enn i 2023.

Det er i 2024 brukt 61,1 millioner kroner av premiefond. Det ble brukt betydelig mer enn i 2023 da tallet var 26,4 millioner kroner. Økningen må sees i sammenheng med kommunens likviditetsmessige utfordringer.

Etter kommunale regnskapsregler er det beregnet pensjonskostnad og ikke innbetalt pensjonspremie som belastes driftsregnskapet. Videre oppstår det et avvik, kalt premieavvik, når årets pensjonspremie (betalt premie) til pensjonsselskapet er større eller mindre enn beregnet netto pensjonskostnad. Siden premieavviket ikke representerer tilgang av midler må det til slutt «gå i null» ved at inntektsføring av premieavvik i et år fører til utgifter i senere år. Dette kalles amortisering.

For 2024 var premieavviket (inntekt) 152,1 millioner kroner høyere enn amortiseringen av tidligere års premieavvik (kostnad).

Årsmelding 2024

Intensjonen med ordningen med premieavvik er å jevne ut den årlige pensjonsbelastningen i regnskapet, og unngå store svingninger mellom år, ved at premieavvik som oppstår et år belastes kommende års regnskap. I praksis har innbetalt pensjonspremie nesten utelukkende vært høyere enn den beregnede pensjonskostnaden. Ordningen har derfor medført at belastning av faktiske pensjonsutgifter i driftsregnskapet har blitt utsatt i tid.

Per utgangen av 2024 utgjør kommunens akkumulerte premieavvik 1,226 mrd. kroner inklusiv arbeidsgiveravgift, en økning på 10 millioner kroner fra 2023.

Dette beløpet vil måtte fordeles på fremtidige år i henhold til fastsatte regler om fordeling av premieavvik. Premieavviket påvirker både likviditeten og budsjettbalansen til kommunen. Vi ser at det årlige premieavviket har økt veldig de siste to årene.

Pensjon

	Tromsø 2021	Tromsø 2022	Tromsø 2023	Tromsø 2024	ASSS med Oslo 2024	Landet 2024	Troms - Romsa - Tromssa (fra 2024) 2024
Netto driftsutgifter (170) Årets premieavvik	-106 202	-398 176	-393 096	-381 547	-6 456 068	-14 291 526	-745 633
Amort. tidl. års premeavvik nettodriftsutgifterandel av totale utgifter (prosent)	2,7 %	2,6 %	3,2 %	3,5 %		2,9 %	3,5 %
B.3.4 Premieavvik Beløp (1000 kr) (konsolidert)	595 566	853 197	1 062 884	1 226 503	25 856 511		

15. Årsregnskapet for kommunekassen - redegjørelse for vesentlige budsjettavvik

I denne delen presenteres og kommenteres tall for kommunekassen.

Bevilgningsoversikt drift § 5-4 første ledd

Avvik er differansen mellom regnskap 2024 og revidert budsjett 2024. Avvik med negativt fortegn er negativt budsjettavvik (mindreinntekt eller merforbruk), mens avvik med positivt fortegn er positivt budsjettavvik (mindreforbruk eller merinntekt).

(tall i hele tusen kroner)	Regnskap 2024	Rev. budsjett 2024	Oppr. budsjett 2024	Avvik	Avvik i %	Regnskap 2023
Rammetilskudd	-2 287 610	-2 299 781	-2 218 000	-12 171	0,5 %	-2 136 113
Inntekts- og formuesskatt	-2 908 836	-2 900 000	-3 050 000	8 836	-0,3 %	-2 833 427
Eiendomsskatt	-273 601	-268 700	-267 900	4 901	-1,8 %	-261 689
Andre generelle driftsinntekter	-382 084	-385 901	-408 649	-3 817	1,0 %	-270 732
Sum generelle driftsinntekter	-5 852 131	-5 854 382	-5 944 549	-2 251	0,0 %	-5 501 962
Korrigert sum bevilgninger drift, netto	5 728 420	5 623 635	5 613 035	-104 784	-1,9 %	5 441 557
Avskrivninger	443 100	505 550	506 843	62 450	12,4 %	434 417
Sum netto driftsutgifter	6 171 519	6 129 185	6 119 878	-42 334	-0,7 %	5 875 974
Brutto driftsresultat	319 388	274 803	175 329	44 585	16,2 %	374 013
Renteinntekter	-242 050	-242 600	-277 550	-550	0,2 %	-199 783
Utbytter	-181 963	-235 191	-175 000	-53 228	22,6 %	-157 207
Gevinster og tap på finansielle omløpsmidler	16	0	0	-16		-21 699
Renteutgifter	490 253	472 119	479 096	-18 134	-3,8 %	382 539
Avdrag på lån	328 797	329 000	306 385	203	0,1 %	323 563
Netto finansutgifter	395 052	323 328	332 931	-71 724	-22,2 %	327 412
Motpost avskrivninger	-443 100	-505 550	-506 843	-62 450	12,4 %	-434 417
Netto driftsresultat	271 341	92 581	1 417	-178 760	-193,1 %	267 008
Disponering eller dekning av netto driftsresultat:						
Overføring til investering	0	0	300	0		9 968
Avsetninger til bundne driftsfond	37 243	18 995	7 630	-18 247	-96,1 %	32 167
Bruk av bundne driftsfond	-31 534	-39 633	-36 413	-8 099	20,4 %	-40 387
Avsetninger til disposisjonsfond	0	0	27 366	0		0
Bruk av disposisjonsfond	-71 943	-71 943	-300	0	0,0 %	-268 757
Dekning av tidligere års merforbruk	0	0	0	0		0
Sum disponeringer eller dekning av netto driftsresultat	-66 234	-92 581	-1 417	-26 346	28,5 %	-267 008
Fremført til inndekning i senere år (merforbruk)	205 106	0	0	-205 106		0

Generelle driftsinntekter

Rammetilskudd

Rammetilskuddet utgjør ca. 40 % av de frie (generelle) driftsinntektene og ca. 30 % av de totale inntektene til kommunen. Størrelsen på rammetilskuddet for kommunene samlet sett sees i sammenheng med skatteinntektene hvor det er forutsatt at skatteinntektene skal utgjøre 40 % av de totale inntektene til sektoren.

Rammetilskuddet i 2024 utgjorde 2,288 milliarder kroner, som er 151,5 millioner kroner mer enn i 2023. I løpet av året ble rammetilskuddet økt med 81,8 millioner kroner. I nysalderingen av statsbudsjettet i

november ble kommunenes rammetilskudd økt med 4,3 milliarder kroner, hvor Tromsø kommune ble tildelt 60,9 millioner kroner. Bevilgningen var begrunnet i en mer krevende økonomisk situasjon for kommunene enn opprinnelig lagt til grunn, med økt kostnadsvekst, merkostnader til demografi og pensjon og lavere skatteinntekter enn lagt til grunn i revidert nasjonalbudsjett 2024.

Rammetilskuddet i 2024 ble 12,2 millioner kroner lavere enn budsjettet (-0,5 %). Avviket er i all hovedsak knyttet til inntektsutjevningen, og har sammenheng med skatteinngangen nasjonalt ble lavere enn det som ble lagt til grunn i budsjettet. Dette er nærmere omtalt under avsnittet om skatteinntekter nedenfor.

Innteks- og formuesskatt

Skatt på alminnelig inntekt fra personlige skattytere deles mellom staten, kommuner og fylkeskommuner. Fordelingen bestemmes ved at det fastsettes maksimalsatser på skattørene for kommuner og fylkeskommuner. Skatteinntektene er kommunens største inntekt, og den kommunale skattøren fastsettes av Stortinget ut fra et mål om de skal utgjøre 40 % av totale driftsinntekter. Skatteinntektene utgjør rundt 60 % av de frie inntektene (skatt og rammetilskudd).

Den kommunale skattøren fastsettes innenfor et samlet opplegg for kommuneøkonomien og sees i sammenheng med utviklingen i skattegrunnlagene, endringer i personbeskatningen og fordelingen av inntektene til kommuner og fylkeskommuner mellom overføringer og skatter.

Inntekter fra innteks- og formuesskatt endte på 2,909 milliarder kroner i 2024, 9 millioner kroner høyere enn revidert budsjettet (0,3 %).

Det ble opprinnelig budsjettet med inntekter fra innteks- og formuesskatt i kommunen på 3,050 milliarder kroner i 2024. I 2023 endte kommunens skatteinntekter på 2,833 milliarder kroner. Det ble dermed budsjettet med en vekst på 217 millioner kroner i de kommunale skatteinntektene, eller 7,6 % fra 2023. Skatteinntektene i 2024 ble kun 2,7 % høyere enn i 2023. I løpet av 2024 ble det klart at forutsetningene i statsbudsjettet om skatteinngangen i kommunal sektor ikke ville holde, og at det ville bli en historisk svikt i skatteinngangen både nasjonalt og lokalt sammenlignet med budsjettforutsetningene.

Kommunebudsjettet ble imidlertid først justert ned i siste økonomirapport til kommunestyret, ettersom det var stor usikkerhet rundt hva regjeringen ville gjøre for å dekke opp for skattesvikten. I siste budsjettjustering ble det lagt til grunn en nasjonal skatteinngang på 214 mrd. kroner og en lokal skatteinngang på 2,9 milliarder kroner, og inntektsutjevningen ble budsjettet med utgangspunkt i dette og beregnet til 52 millioner kroner.

[Inntektsutjevningen](#) er en omfordeling fra skattesterke kommuner til skattesvake kommuner, dvs. kommuner med skatteinntekter pr. innbygger over landsgjennomsnittet til kommuner med skatteinntekter pr. innbygger under landsgjennomsnittet.

Den faktiske skatteinngangen på landsbasis ble 210,5 milliarder kroner, dvs. 3,5 milliarder kroner lavere enn anslaget kommunen la til grunn i siste økonomirapport i 2024. Dette medførte at inntektsutjevningen endte på 39,2 millioner kroner, 12,8 millioner kroner svakere enn forutsatt i budsjettet.

Eiendomsskatt

Inntektene fra eiendomsskatt endte på 273,6 millioner kroner i 2024, en økning på 11,9 millioner kroner fra 2023. Inntektene ble 4,9 millioner kroner høyere enn budsjettet, som tilsvarer 1,8 %. Årsaken til

dette er at fritak for eiendomsskatt på fylkeskommunale bygg ble tatt bort, noe som ga en økning i inntektene på 5 millioner kroner.

Andre generelle driftsinntekter

Andre generelle driftsinntekter består av integreringstilskudd, inntekter fra havbruksfond og produksjonsavgift på landbasert vindkraft. I tillegg er det en del mindre refusjonsinntekter knyttet til f.eks. rentekompensasjonsordninger for rehabilitering og investering i skole- og svømmeanlegg, samt omsorgstjenester til eldre.

Andre generelle driftsinntekter utgjorde 382 millioner kroner, 111,4 millioner kroner mer enn i 2023, men 3,8 millioner kroner lavere enn budsjettet i 2024 (1 %). Årsaken til avviket er at integreringstilskuddet ble lavere enn budsjettet. Det ble i 2024 bosatt 458 flyktninger, mens det i budsjettet ble lagt til grunn 500. Dette gir et negativt budsjettavvik på 6 millioner kroner. Avviket motsvares noe av høyere inntekt fra produksjonsavgift på landbasert vindkraft og ikke-budsjettet tilskudd fra Husbanken som gjelder rentekompensasjon ved investeringer i kirker og kirkeinventar (tilskudd som videreformidles til kirkelig fellesråd).

Netto finansutgifter

Netto finansutgifter og avskrivninger

Netto finansutgifter består av renteutgifter og -inntekter, avdrag på lån, utbytter og gevinster og tap på finansielle omløpsmidler.

Netto finansutgifter endte på 395 millioner kroner i 2024, som er 71,7 millioner kroner høyere enn budsjett, eller 22,2 %. Utgiftene ble 67,6 millioner kroner høyere enn i 2023.

Alle poster under netto finansutgifter viser negative budsjettavvik.

Avdrag

Kommunekassen har i 2024 betalt 312,3 mill. kroner i avdrag, bokført i driftsregnskapet. For at kommunekassen skal belastes med beregnet minste tillatte avdrag er det i tillegg gjort avsetninger for 16,5 millioner kroner, slik at totalt sett er kommunekassen belastet med 328,8 millioner kroner i avdrag.

Opprinnelig budsjett var på 306 millioner kroner, men ble i løpet av året justert opp til 329 millioner kroner. Det er dermed ikke budsjettavvik på denne posten.

Hovedårsaken til at budsjettposten ble økt var at det i opprinnelig budsjett 2024 ble lagt til grunn at lån som er tatt opp til kjøp av tomter ikke skal avdras, slik at kommunens minimumsavdrag dermed vil reduseres. Det ble i løpet av året avklart at også lån til tomtekjøp skal avdras og videre at lånefinansiert tomtekjøp i kommunale foretak skal behandles på samme måte som om det hadde vært kommunekassen selv som hadde stått for låneopptaket og tomtekjøpet. Budsjettposten måtte som en konsekvens av denne avklaringen justeres opp med 24 millioner kroner.

Avskrivninger

Avskrivningene skal gjenspeile verditapet på kommunens investeringer i bygg, anlegg og maskiner. I kommuneregnskapet er det avdragsutgiftene som har resultateffekt, mens effekten av avskrivninger nulles ut. Det er ikke noe krav at de årlige avdragene må være like de årlige avskrivningene, men dersom avdragene over tid er lavere enn avskrivningene vil kommunen til slutt ende opp med å betale avdrag på

lån knyttet til bygg, anlegg og maskiner som er utrangert. I 2024 var avdragene 328,8,6 millioner, mens avskrivningene utgjorde 443,1 millioner kroner.

Avskrivningene ble 62,5 millioner kroner lavere enn budsjettet. Årsaken til budsjettavviket er at budsjettet ble satt for høyt og det ble heller ikke gjort justeringer i løpet av året, noe som burde vært gjort.

Renteutgifter

Netto renteutgifter ble samlet sett 490,3 millioner kroner, 18,1 millioner kroner høyere enn budsjettet og 107,7 millioner kroner høyere enn i 2023. Budsjettet ble oppjustert med 11,2 millioner kroner i løpet av året. Budsjettavviket skyldes en beregningsfeil ved fastsettelsen av budsjettet, slik at ikke alle renteutgifter ble hensyntatt i budsjetteringen.

Renteinntekter

Renteinntektene endte på 242 millioner kroner, 0,6 millioner kroner under budsjett og 42,2 millioner kroner mer enn i 2023. Budsjetterte renteinntekter ble justert ned med 35,5 millioner kroner i løpet av året. Dette må sees i lys av kommunens anstrengte likviditet.

Tromsø kommune har en anstrengt økonomi og likviditet som blant annet innebærer lavere renteinntekter. Selv om rentenivået i 2024 er høyere enn før, så har det til tider vært veldig lite midler på kommunens bankkonto. Dette forklares med forhold som svak skatteinngang, høy investeringsaktivitet som genererer store utbetalinger, forsinket salg av eiendommer og et for høyt driftsnivå. Det har i 2024 vært nødvendig å bruke kassekreditten i mye større grad enn året før.

Utbytter

Utbytteinntektene økte fra 157,2 millioner kroner i 2023 til 182 millioner kroner i 2024. Budsjetterte utbytteinntekter var 235,1 millioner kroner. Det har vært en forventning om at flere av kommuneselskaper/foretak skulle levere utbytte/overføringer i tråd med kommunenes vedtatte eierskapsmelding. Det har kommunen ikke klart i tilstrekkelig grad, og det er derfor et budsjettavvik på 53,2 millioner kroner på denne posten. Kommunen forvalter et stort eierskap, hvor flere av selskapene har et kommersielt formål. For disse selskapene/foretakene har kommunestyret vedtatt at kommunen skal ha avkastning på investert kapital.

Brutto og netto driftsresultat

Brutto driftsresultat

Brutto driftsresultat viser differansen mellom årets driftsinntekter og årets driftsinntekter utenom renter og avdrag. Avskrivninger inngår i dette resultatet. Brutto driftsresultat skal dekke netto rente- og avdragsutgifter samt eventuelle pliktige avsetninger til fond (bundne avsetninger) samt avsetninger for å sikre at den økonomiske handleevnen blir ivaretatt over tid.

Brutto driftsresultat ble i 2024 negativt med 319,4 millioner kroner, hvilket var 54,6 millioner kroner bedre enn i 2023 (14,6 %).

Resultatet ble imidlertid 44,6 millioner kroner svakere enn budsjettet, eller -16,2 %. Opprinnelig ble det budsjettet med et negativt brutto driftsresultat på 175,3 millioner kroner, som i løpet av året ble justert til 274,8 millioner kroner negativt.

Årsaken til at brutto driftsresultat ble svakere enn budsjettet er at driftsutgiftene (målt ved korrigert sum bevilgninger drift) ble 104,8 millioner kroner høyere enn budsjettet.

De generelle driftsinntektene endte opp med å bli 2,2 millioner kroner lavere enn budsjettet (- 0,04 %), slik at det her var et ubetydelig avvik. Avskrivninger ble 62,4 millioner kroner lavere enn budsjettet. Budsjettet her var satt for høyt i 2024 (dette har ikke betydning for netto driftsresultat siden avskrivninger elimineres og ikke har resultateffekt).

Når brutto driftsresultat er negativt, er kommunen avhengig av et positivt bidrag fra finanspostene for å gå i pluss før disponering eller dekning av årets resultat.

Netto driftsresultat

Netto driftsresultat viser hva som er igjen etter at alle årets driftsutgifter (lønns- og driftsutgifter samt rente- og avdragsutgifter) er trukket fra alle årets driftsinntekter. Avskrivninger tas også med, men disse nulles ut med motpost og har dermed ikke resultateffekt.

Netto driftsresultat ble 271,3 millioner kroner negativt, eller -3,4 % av brutto driftsinntekter. Dette er om lag samme nivå som i 2023, da netto driftsresultat endte på 267 millioner kroner negativt (-3,5 %). Resultatet ble 178,8 millioner kroner svakere enn budsjettet. I løpet av året ble budsjettet resultat justert ned med 91,2 millioner kroner, fra 1,4 millioner kroner negativt i opprinnelig budsjett til 92,6 millioner kroner negativt.

Korrigert for avsetning til og bruk av bundne fond ble resultatet 277 millioner kroner negativt i kommunekassen (-3,6 %). Dette er 18,2 millioner kroner svakere enn i 2023.

Disponering eller dekning av netto driftsresultat

Det ble netto brukt 71,9 millioner kroner av disposisjonsfondet i 2024 til å finansiere det negative driftsresultatet. Med dette er disposisjonsfondet tømt ved utgangen av 2024.

Det ble netto brukt 31,5 millioner kroner av bundne driftsfond til å finansiere årets driftsutgifter, og avsatt 37,2 millioner kroner til bundne driftsfond.

Fremført til inndekning i seinere år

Driftsregnskapet for 2024 er gjort opp med et merforbruk til inndekning i seinere år på 205,1 millioner kroner.

Et slikt regnskapsmessig merforbruk må etter kommuneloven dekkes inn i løpet av 2 år for å unngå [ROBEK](#). Altså må et merforbruk opparbeidet i 2024 være dekket inn seinest i årsregnskapet for 2026. Dersom merforbruket utgjør mer enn 3 % av driftsinntektene, innebærer det innmelding i ROBEK selv om det ikke er gått 2 år. For Tromsø kommune går 3 %-grensen ved ca. 230 millioner kroner. Vi er derfor avhengig av at de innsparingstiltakene som ligger til grunn for budsjettbalansen i 2025 blir satt i verk og får effekt som planlagt.

Ved utarbeidelsen av handlingsprogram 2025-2028 og årsbudsjett 2025 ble det lagt til grunn at kommunen ville få et merforbruk i 2024 på 142,9 millioner kroner til inndekning i seinere år. Ettersom merforbruket endte på 205,1 millioner kroner, må budsjettet for 2025 justeres for å ta høyde for at merforbruket ble 62,2 millioner kroner høyere.

Bevilgningsoversikt drift § 5-4 andre ledd

Avvik er differansen mellom regnskap 2024 og revidert budsjett 2024. Avvik med negativt fortegn er negativt budsjettavvik (merforbruk), mens avvik med positivt fortegn er positivt budsjettavvik (mindreforbruk).

(tall i hele tusen kroner)	Regnskap 2024	Rev. budsjett 2024	Oppr budsjett 2024	Avvik	Avvik i %	Regnskap 2023
Barnehage	792 685	792 483	787 894	-202	0,0 %	757 408
Skole	1 022 570	1 014 239	966 771	-8 331	-0,8 %	996 870
Barn og familie	403 452	387 025	386 768	-16 427	-4,2 %	376 793
Kultur	143 736	148 451	153 992	4 716	3,2 %	142 358
Helse- og omsorgstjenester	2 119 990	2 042 229	1 959 062	-77 761	-3,8 %	1 993 666
Velferd, arbeid og inkludering	600 839	577 862	583 196	-22 976	-4,0 %	554 551
Infrastruktur, samfunnsutvikling og miljø	545 221	556 869	533 363	11 647	2,1 %	562 532
Kirker og gravlunder	41 375	39 506	38 206	-1 869	-4,7 %	36 653
Demokratisk styring	30 320	29 088	28 876	-1 231	-4,2 %	27 527
Organisasjon, ledelse og styring	321 196	320 684	335 340	-511	-0,2 %	329 521
Sentralt budsjettområde	-138 361	-159 101	-30 670	-20 740	13,0 %	-191 162
Interkommunalt politisk råd	931	605	0	-327	-54,0 %	0
Sum bevilgning drift, netto	5 883 953	5 749 942	5 742 798	-134 011	-2,3 %	5 586 717
Herav:						
Avskrivninger	74 107	74 107	73 800	0	0,0 %	70 827
Netto renteutgifter og -inntekter	75 718	72 838	84 746	-2 881	-4,0 %	72 684
Overført til investering	0	0	0	0		0
Avsetninger til bundne driftsfond	37 243	18 995	7 630	-18 247	-96,1 %	32 067
Bruk av bundne driftsfond	-31 534	-39 633	-36 413	-8 099	20,4 %	-30 418
Avsetninger til disposisjonsfond	0	0	0	0		0
Bruk av disposisjonsfond	0	0	0	0		0
Korrigert sum bevilgninger drift, netto	5 728 420	5 623 635	5 613 035	-104 784	-1,9 %	5 441 557

Barnehage

For ansvarsramme barnehage ble resultatet et merforbruk på 0,2 millioner kroner (0,03 %).

Barnehagerammen ble i 2024 redusert med 0,5 millioner kroner på bakgrunn av forventet mindreforbruk meldt i rapporteringen per oktober. Reell besparelse ble litt mindre enn forventet, noe som er årsaken til merforbruket ved årets slutt.

Skole

For ansvarsramme skole viser årsregnskapet et merforbruk på 8,3 millioner kroner (0,8 %).

Skolene hadde et samlet merforbruk på 33 millioner kroner, etter fradrag for ikke fordelte styrkingsmidler som var lagt på sentralt ansvar. Dette er i tråd med det som ble rapportert i tertialrapport 1-2024. Merforbruket til de ordinære skolene på 25 millioner er i hovedsak knyttet til lovpålagt krav om lærernorm, lovfestet rett til individuell tilrettelagt opplæring (spesialundervisning) og

særskilte behov tilknyttet enkeltelever. Merforbruket for Voksenopplæringa på 8 millioner kroner skyldes utgifter til husleie som enheten ikke hadde fått budsjettmidler til, fordi det var forutsatt at enheten skulle flytte til kommunalt eide lokaler tidligere enn den faktisk gjorde.

For å redusere avviket, ble det gjort en rekke tiltak i 2024 som til sammen ga en effekt på 24,7 millioner kroner:

- Tiltak som er nevnt i tertialrapport 2 med til sammen 9,9 millioner kroner
 - Tilskudd Vitensenteret – 0,6 millioner kroner
 - Sosiallærere i barneskolen – 2,3 millioner kroner
 - Beholde og rekruttere samisklærere – 0,6 millioner kroner
 - Søkbare midler skolehager - 0,5 millioner kroner
 - Styrke tospråklig fagopplæring - 2 millioner kroner
 - Sparte kommunale midler til trykte læremidler på grunn av at vi fikk tilskudd fra staten på 3,9 millioner kroner
- Lavere refusjonskostnader til andre kommuner og private skoler, samt høyere refusjonsinntekter fra andre kommuner, fylkeskommunen og IMDI på til sammen 6,6 millioner kroner
- Mindreforbruk på ordningen gratis kjernetid SFO 3. trinn med 5,4 millioner kroner
- Styrking tildelt i forbindelse med behandling av rapporteringen per oktober 2024, hvor skolerammen ble tilført til sammen 2,8 millioner kroner i styrking for å ikke gjennomføre foreslått tiltak om å avvike søskenmoderasjon på tvers og deler av tiltaket rekruttering samisklærere.

Årsresultatet for skolerammen er en forbedring på 15,5 millioner kroner i forhold til det som var rapportert i tertialrapport 2-2024.

Barn og familie

For ansvarsramme barn og familie ble resultatet et merforbruk på 16,4 millioner kroner ved årets slutt (4,2 %).

Barn- og familierammen ble i løpet av 2024 redusert med totalt 5,4 millioner kroner på bakgrunn av rapportert mindreforbruk. I utgangspunktet lå det an til balanse på denne rammen etter disse budsjettjusteringene. Det gjøres for øvrig oppmerksom på at disse budsjettjusteringene kun gjaldt for 2024.

Årsaken til merforbruket ved årets slutt er å finne i barnevernstjenesten, hvor det ble et merforbruk på 17,3 millioner kroner. Det ble for denne enheten rapportert om balanse ved årets slutt i tertialrapport 2-2024 og i økonomirapporten pr. oktober. Det viser seg at økonomirapporteringen i barnevernstjenesten ikke har vært korrekt i løpet av året.

I handlingsprogrammet for 2022-2025 ble det vedtatt at husleiebudsjetten til barneverntjenesten skulle trekkes ut fra april 2022, da det var planlagt at enheten skulle flytte inn i et kommunalt bygg (Mellomveien 110). Flytteprosessen ble forsinket. I handlingsprogram 2023-2026 ble rammen derfor tilført 5 millioner kroner i 2023 for å dekke husleieutgiftene, med utgangspunkt i at enheten da skulle være på plass i kommunalt bygg fra 2024.

Flyttingen ble ikke gjennomført i 2024, men det lå an til at husleieutgiftene i 2024 ville dekkes innenfor rammen gjennom innsparinger på øvrige områder. Dette lot seg ikke realisere, og i tillegg er det økte utgifter i tjenesten pga. nødvendig innleie av vikarer samt kostnadskreven klienter, som det heller ikke ble rapportert om i løpet av året.

På øvrige tjenester innenfor denne rammen førte vakante stillinger hos Fact Ung og Ressurssenter til et mindreforbruk på 0,7 millioner kroner. Det var også mindreforbruk innenfor forebyggende helsetjenester på 2,4 millioner kroner, som i hovedsak skyldes effekt av innkjøpsstopp og vakanser, samt høyere sykelønnsrefusjoner enn budsjettert på grunn av høyt sykefravær. Mindreforbruket her motsvares av et merforbruk innenfor miljøtjenester til barn og unge på 2,2 millioner kroner. Dette avviket ble ikke rapportert i løpet av året. Det har vært et økende behov for tjenester, som ikke har vært mulig å løse innenfor rammen uten å komme i konflikt med forsvarlighetskravet i helse- og omsorgstjenesteloven.

Kultur

For kulturrammen ble resultatet et mindreforbruk på 4,7 millioner kroner (3,2 %). Resultatet ble bedre enn rapportert i løpet av året. Ut fra årsprognosen siste økonomirapport til kommunestyret og budsjettjusteringene der, lå det an til at rammen ville gå i balanse.

Resultatet skyldes i hovedsak større effekt av innsparingstiltakene enn forventet, blant annet gjennom å holde stillinger vakante, ikke gjøre utbetalinger for gjenværende søkbare tilskuddsordninger og redusere driftskostnader.

Kulturrammen ble i 2024 redusert med totalt 7,3 millioner kroner på bakgrunn av forventet mindreforbruk meldt i rapporteringen per august og oktober. Disse budsjettjusteringene ble kun gjort for 2024, og påvirker ikke 2025-budsjettet. I tillegg til gjennomføring av planlagte innsparingstiltak, har det vært gjort ytterligere tiltak som bidro til et bedre resultat ved årets slutt. Konsekvensene av innsparingstiltakene er utsettelse av innkjøp til vedlikehold, reduserte tjenester, kutt i eksterne midler og stopp i ordninger for søkbare tilskudd.

Helse- og omsorgstjenester

Regnskapet for 2024 viste et merforbruk på 77,8 millioner kroner (3,8 %). Budsjettavviket ble 0,5 mill. kr høyere enn forventet i rapportering pr. oktober.

Merforbruket besto av:

- 22,9 millioner kroner i merforbruk knyttet til utskrivningsklare pasienter (somatikk). Budsjettavviket ble 2 mill. kr lavere enn i rapportering pr. oktober.
- 5 millioner kroner i merforbruk på grunn av branntekniske mangler ved Otium bo- og velferdssenter. Budsjettavviket ble 1 mill. kr lavere enn i rapportering pr. oktober.
- Merforbruk på 2,1 millioner kroner på grunn av branntekniske mangler i omsorgsboliger. Budsjettavviket ble 0,2 mill. kr lavere enn i rapportering pr. oktober.
- Merforbruk på 9,7 millioner kroner på grunn av økte utgifter til brukerstyrt personlig assistanse (BPA). Budsjettavviket ble 0,6 mill. kr høyere enn i rapportering pr. oktober.
- Merforbruk på 17,3 millioner kroner på grunn av akutte behov for omfattende helse- og omsorgstjenester til nye tjenestemottakere. Budsjettavviket ble 0,9 mill. kr høyere enn i rapportering pr. oktober.
- 13,8 mill. kr i merforbruk på grunn av utgifter til ekstrahjelp, overtid og kjøp av vikartjenester. Budsjettavviket ble 3,2 mill. kr høyere enn i rapportering pr. oktober.
- 7 millioner kroner i mindreinntekt som følge av endringer i ordning for refusjon av utgifter til særlig ressurskrevende helse- og omsorgstjenester. Budsjettavviket ble 1 mill. kr lavere enn i rapportering pr. oktober.

Velferd, arbeid og inkludering

Regnskapet for 2024 viser et merforbruk på 23 millioner kroner (4 %). Budsjettavviket ble 6,8 millioner kroner høyere enn forventet i rapportering pr. oktober. Dette skyldes at utgiftene til blant annet økonomisk sosialhjelp og utskrivningsklare pasienter innen psykiatri ble noe høyere enn estimert.

Infrastruktur, samfunnsutvikling og miljø

Regnskapet for 2024 viste et mindreforbruk på 11,6 millioner kroner. Mindreforbruket utgjør 2,1 % av budsjettet.

Resultatet ble betydelig bedre enn rapportert i løpet av året. Prognosen i siste økonomirapport i 2024 var et merforbruk på 31,5 millioner kroner.

Det var i 2024 krevende å styre aktiviteten i kommunens vinterdrift innenfor budsjettet, på grunn av stor utgiftsvekst med betydelig prisvekst i snøbrøytingskontrakter som ikke har blitt kompensert budsjettmessig. Dette medførte et merforbruk på 21,6 millioner kroner. Det jobbes aktivt for å redusere driftsutgiftene, noe som har gitt og også fremover vil gi besparelser på flere områder, som for eksempel overtidsutgifter.

Årsakene til at resultatet samlet sett for rammen ble positivt til tross for merforbruket innen vinterdrift er at det ble større effekt av innsparingstiltak enn det som ble forutsatt i nevnte økonomirapport, blant annet knyttet til innkjøpsstopp. I tillegg ble planlagt vedlikeholdsaktivitet i stor grad satt på vent og budsjettmidler ble stående ubrukt, uten at dette fullt ble synliggjort i økonomirapportene i løpet av året.

I 2023 avdekket Tromsø kommune store og alvorlige mangler ved brannsikkerheten ved Otium sykehjem. Dette medførte et omfattende arbeid både for å kartlegge og dokumentere avvikene for på den måten å få dem utbedret. Som følge av de alvorlige avvikene var det nødvendig å gjennomføre en rekke tiltak av midlertidig karakter i 2023 og 2024 for å sikre videre drift på Otium mens utbedringsarbeidet pågikk, blant annet ekstra bemanning og vektere for å sikre at beboere kunne evakueres ved en brann. Tromsø kommune inngikk helt på slutten av 2024 et forlik med entreprenør Econor, som ga kommunen en inntekt på 4 millioner kroner. Det var ikke tatt høyde for de økonomiske konsekvensene av forliket i rapporteringen i løpet av året, og dette bidrar derfor til å forklare en del av mindreforbruket på rammen.

Videre er det ubrukte midler i Fremtidsfondet og andre tilskuddsordninger. Innenfor vann og avløp ble resultatet 4 millioner kroner bedre enn budsjettet. På eiendom endte det med et mindreforbruk på 3,9 millioner kroner, noe mer enn rapportert i løpet av året. Mindreforbruket skyldes ekstraordinære inntekter knyttet til salg av strøkslekeplassrettigheter, merinntekter fra utleie av kommunal grunn, vakanser og innkjøpsstopp.

Kirker og gravlunder

Regnskapet for denne ansvarsrammen viser et avvik på 1,87 millioner kroner. Dette avviket er kun av teknisk karakter og er ikke reelt, ettersom tilskudd fra Husbanken på 1,86 millioner kroner i tråd med kommunale regnskapsregler er regnskapsført under Andre generelle driftsinntekter i [bevilgningsoversikt drift](#), og ikke under kirkerammen. Budsjettet for dette tilskuddet er derimot ved en feil lagt i bevilgningsoversikt pr. ansvarsramme, under 8000 Kirker og gravlunder.

Det er derfor ikke budsjettavvik knyttet til dette området i 2024.

Kort om økonomisk resultat i Tromsø kirkelige fellesråd

Tromsø kirkelige fellesråd har i løpet av 2024 gjennomført justeringer for å komme i økonomisk balanse. Krevende lønnsoppgjør, prisvekst og renteøkninger har gitt driftsmessige utfordringer. Fellesrådet tok tidlig i året tak i utfordringene og fikk gjennom tøffe tiltak, og justerte ned aktivitetsnivået i tråd med de økonomiske rammene. En viktig årsak til at dette ble gjennomført var et utvidet og godt samarbeid med den statlig finansierte kirkedriften, økte konsertinntekter og at gravlunds- og krematorievirksomheten drives til selvkost.

Demokratisk styring

På dette området endte det med et merforbruk på 1,2 millioner kroner. Avviket skyldes endringer i den politiske organiseringen, med flere medlemmer i ulike utvalg. Godtgjørelser har økt i løpet av året og det har påløpt engangsutgifter til de folkevalgte som til sammen utgjør 500 000 kroner til bruk av egen PC. I tillegg er det høyere utgifter enn budsjettert til arrangementer og reiser.

Organisasjon, ledelse og styring

På ansvarsramme 9100 Organisasjon, ledelse og styring ble det et merforbruk på 0,5 millioner kroner ved årets slutt. Avviket utgjør 0,2 % av budsjettet.

Det ble høyere utgifter enn budsjettert innenfor IT (lisensutgifter), som motsvares av mindreforbruk i øvrige deler av budsjettet på denne ansvarsrammen.

Med utgangspunkt i den siste økonomirapporten i 2024 (oktober) lå det an til balanse på denne ansvarsrammen, men det endte altså med et merforbruk på 0,5 millioner kroner. Det ble ikke like stor effekt av innsparringstiltakene som forutsatt i oktoberrapporten.

Sentralt budsjettområde

Resultatet for ansvarsramme 9200 Sentralt budsjettområde ble et merforbruk på 20,7 millioner kroner. Budsjettavviket utgjør 13 %. Årsakene til avviket er som følger:

Lønnsoppgjør 2024

Forventet årslønnsvekst i 2024 var i utgangspunktet på 4,9 %, men anslaget ble i revidert nasjonalbudsjett 2024 oppjustert til 5,2 % i tråd med oppgjøret i frontfaget.

Det ble i handlingsprogram 2024-2027 og opprinnelig budsjett 2024 satt av 145 millioner kroner til å dekke lønnsoppgjøret i 2024. Budsjettet ble i løpet av året justert ned til 136 millioner kroner. Årsaken til denne nedjusteringen var at budsjetteringen av lønnsoppgjøret tok utgangspunkt i et antall årsverk/stillinger som er høyere enn det faktiske antallet som inngår i lønnsoppgjøret, for eksempel lønn i vakante stillinger.

Effekten av lønnsoppgjøret i de ulike kapitlene i hovedtariffavtalen i 2024 ble 131,3 millioner kroner. I tillegg til dette ble basistilskudd til fastleger og fysioterapeuter justert opp med totalt 10,7 millioner kroner, hvor 6,3 millioner gjelder justering for 2023 som ikke var gjennomført budsjettmessig. Det var ved en inkurie ikke satt av midler tilstrekkelig med midler til dette.

Samlet sett ble derfor utgiftene på dette området 142 millioner kroner i 2024, 6 millioner kroner mer enn budsjettert.

Pensjon

Pensjonskostnadene på sentralt område ble 5 millioner kroner høyere enn budsjettet, og er knyttet til at det positive premieavviket endte lavere enn budsjettet. Et positivt premieavvik fremkommer som en inntekt i kommunens budsjett og regnskap, slik at det ble en mindreinntekt på dette området.

Premieavviket oppstår når årets pensjonspremie (betalt premie) til pensjonsselskapet er større eller mindre enn den beregnede netto pensjonskostnaden, som gjøres etter regler fastsatt av Kommunal- og distriktsdepartementet. Dersom pensjonspremien er større enn den beregnede pensjonskostnaden, vil det bli et positivt premieavvik i kommunens regnskap.

Overføring Tromsø Havn KF

Det ble for 2024 budsjettet med en overføring fra Tromsø Havn KF på 24 millioner kroner.

Tromsø havn KF vedtok 31. oktober 2024 å betale et ekstraordinært utbytte til Tromsø kommune (kommunekassen) på 13,88 millioner kroner basert på reduserte låneavdrag i 2024 og aktivering av advokatkostnader ved en rettstvist knyttet til en kai. Videre vedtok havnestyret 27. desember 2024 en overføring på 5 millioner kroner.

Til sammen er det dermed overført 18,88 millioner kroner fra Tromsø havn KF til kommunekassen, som er 5,12 millioner kroner mindre enn budsjettet.

Husleie

På sentralt budsjettområde ligger det innsparingstiltak i form av reduserte husleieutgifter for kommunen samlet. Dette tiltaket ble lagt inn i handlingsprogrammet, men har ikke blitt realisert som forutsatt, og derfor er det et negativt avvik på 4 millioner kroner. Dette avviket ble noe høyere enn rapportert i siste økonomirapport (oktober, da avviket ble oppgitt til 1,9 millioner kroner). Årsaken til dette er at etter at Voksenopplæringen flyttet til Mellomvegen 110 høsten 2024, ble gjenstående husleie for Strandgata 41 belastet sentralt budsjettområde i stedet for på skolerammen.

Interkommunalt politisk råd

Resultatet for ansvarsramme 9300 Interkommunalt politisk råd ble et merforbruk på 0,3 millioner kroner. Budsjettavviket utgjør 54 %.

Avviket på 0,3 millioner skyldes at representantskapet i Tromsøregionen IPR i møtet 06.06.24 vedtok det samlede budsjett i rådet til 2 millioner. Dette er opp fra 1,3 millioner i 2023 som lå til grunn for Tromsø kommunes opprinnelige budsjett for 2024. Denne økningen har ikke blitt justert for i kommunens budsjett for 2024.

Kommunestyret vedtok i sak 166/23 samarbeidsavtalen for Tromsøregionens IPR. Rådet var tidligere plassert organisatorisk og budsjettmessig under ansvarsramme 9100 Organisasjon, ledelse og styring. I henhold til samarbeidsavtalen skal ikke rådet utarbeide eget årsbudsjett, årsregnskap og årsberetning i henhold til unntaksregelen i § 8-3 i budsjett og regnskapsforskriften. Fra § 8-4 i samme forskrift skal den økonomiske rammen for rådet vises i kontorkommunens årsbudsjett som en egen bevilgning i bevilgningsoversiktene etter budsjett- og regnskapsforskriften §§ 5-4 og 5-5. I tertialrapport 1-2024 ble derfor ansvarsramme 9300 Interkommunalt politisk råd opprettet. Opprinnelig budsjett 2024 for ansvarsrammen er derfor 0.

Bevilgningsoversikt investering § 5-5 første ledd

Avvik er differansen mellom regnskap 2024 og revidert budsjett 2024. Avvik med negativt fortegn er negativt budsjettavvik (merforbruk eller mindreinntekt), mens avvik med positivt fortegn er positivt budsjettavvik (mindreforbruk eller merinntekt).

(tall i hele tusen kroner)	Regnskap 2024	Rev. budsjett 2024	Oppr. budsjett 2024	Avvik	Avvik i %	Regnskap 2023
Investeringer i varige driftsmidler	1 466 765	1 519 733	1 709 350	52 968	3,5 %	906 635
Tilskudd til andres investeringer	24 294	13 470	12 750	-10 824	-80,4 %	22 520
Investeringer i aksjer og andeler i selskaper	20 369	20 378	16 400	9	0,0 %	57 272
Utlån av egne midler	49 721	90 585	97 800	40 864	45,1 %	73 102
Avdrag på lån	49 002	48 988	45 522	-14	0,0 %	41 657
Sum investeringsutgifter	1 610 151	1 693 153	1 881 822	83 003	4,9 %	1 101 186
Kompensasjon for merverdiavgift	-176 402	-203 020	-191 163	-26 618	13,1 %	-124 932
Tilskudd fra andre	-150 298	-73 888	-23 568	76 410	-103,4 %	-121 949
Salg av varige driftsmidler	-8 889	-57 505	-384 200	-48 616	84,5 %	-8 196
Salg av finansielle anleggsmidler	-200	0	0	200		-8 626
Utdeling fra selskaper	0	0	0	0		0
Mottatte avdrag på utlån av egne midler	-49 502	-49 488	-45 522	14	0,0 %	-41 750
Bruk av lån	-1 198 431	-1 380 563	-1 237 069	-182 132	13,2 %	-736 132
Sum investeringsinntekter	-1 583 721	-1 764 464	-1 881 522	-180 743	10,2 %	-1 041 585
Videreutlån	394 962	600 000	600 000	205 038	34,2 %	333 914
Bruk av lån til videreutlån	-394 962	-600 000	-600 000	-205 038	34,2 %	-333 914
Avdrag på lån til videreutlån	76 731	150 000	150 000	73 269	48,8 %	140 493
Mottatte avdrag på videreutlån	-100 485	-150 000	-150 000	-49 515	33,0 %	-78 799
Netto utgifter videreutlån	-23 754	0	0	23 754		61 694
Overføring fra drift	0	0	-300	0		-9 968
Avsetninger til bundne investeringsfond	14 448	4 000	0	-10 448	-261,2 %	13 729
Bruk av bundne investeringsfond	-8 950	-8 950	0	0	0,0 %	-48 795
Avsetninger til ubundet investeringsfond	0	0	0	0		0
Bruk av ubundet investeringsfond	0	0	0	0		0
Dekning av tidligere års udekket beløp	48 196	76 261	0	28 065	36,8 %	0
Sum overføring fra drift og netto avsetninger	53 694	71 311	-300	17 617	24,7 %	-45 035
Fremført til inndekning i senere år (udekket beløp)	56 369	0	0	-56 369		76 261

Investeringsregnskapet oppsummert

Investeringsregnskapet for 2024 ble avsluttet med et udekket beløp på 56,4 millioner kroner. Årsaken er at det er prosjekter som mangler bevilgning i budsjettet og det mangler egenkapitalfinansiering i regnskapet for 2024 for enkelte prosjekter som ikke kan lånefinansieres.

På slutten av året ble det gitt et utlån til Arnestedet Eiendom AS på 36,0 millioner kroner som ikke har bevilgning i årets investeringsbudsjett. Det er også gjort investeringer i aksjer og andeler i 2024 på 20,4 millioner kroner, som ved årsslutt mangler egenkapitalfinansiering.

I 2023 ble investeringsregnskapet avsluttet med et udekket beløp på 76,3 millioner kroner. I 2024 ble det dekket inn 48,3 millioner kroner av dette. Ved utgangen av 2024 er derfor akkumulert udekket beløp i investeringsregnskapet 84,4 millioner kroner. Dette må dekkes inn i investeringsbudsjettet for 2025.

Investeringsutgifter

Investeringsutgiftene i 2024 var på totalt 1 610 millioner kroner, 83 millioner kroner under revidert budsjett. I løpet av året ble budsjettet redusert med 188 millioner kroner. Sum investeringsutgifter i 2024 var 509 millioner kroner høyere enn i 2023.

Av investeringsutgiftene var 1 466,8 millioner kroner investeringer i varige driftsmidler. Investeringer i anleggsmidler ble 53 millioner kroner lavere enn budsjettet, mens tilskudd til andre investeringer ble 10,8 millioner kroner høyere enn budsjettet. Avviket skyldes at det ikke ble tatt tilstrekkelig høyde for overføringer til private ifm. justeringsavtaler iht. merverdiavgiftsloven.

De siste årene har det vært en svært høy investeringstakt, som har skapt en gjeldsvekst og økning i finansutgiftene som ikke samsvarer med påregnelige inntektsrammer i årene som kommer. Det økonomisk bærekraftige målet er skattefinansierte investeringsrammer på maksimalt 500 millioner kroner årlig hvor skattefinansiert låneramme ikke skal overstige et snitt på 350 millioner pr år i fireårsperioden, jf. handlingsprogrammet.

Tromsø kommunes investeringer i varige driftsmidler var i 2024 på totalt 1 466,8 millioner kroner, herunder investeringer i innenfor vann og avløp (selvkost) med 122,2 millioner kroner. Samlede investeringer var i 2024 på 96,5 % av budsjettet. I 2023 var dette tallet 98,9 %, i 2022 92 % og i 2021 og 99 %. I løpet av året ble budsjettet redusert med 189,6 millioner kroner.

Utover ordinære investeringer er det utgiftsført tilskudd til andre investeringer på 24,3 millioner kroner, kjøp av aksjer og andeler på 20,4 millioner kroner, utlån av egne midler på 49,7 millioner kroner og avdrag på lån på 49 millioner kroner (knyttet til Tromsø brann og redning KF og Tromsøbolig KF).

Investeringer i varige driftsmidler

Det ble samlet sett investert for 53 millioner kroner mindre enn revidert budsjett, et budsjettavvik på 3,5 %. Innenfor en del prosjekter ble ikke bevilgningen brukt, mens det i andre prosjekter ble større utgifter enn forventet. Her kan nevnes:

- Ungdomsskole Kvaløya: Budsjettavviket i 2024 på 42,8 millioner kroner skyldes at flere utgifter enn forventet ble bokført i 2024, i stedet for 2025 (periodisering). Budsjettavviket betyr dermed ikke at prosjektet blir dyrere enn budsjettet. Prosjektets totalramme er 937 mill. kr., og prosjektet styrer innenfor denne rammen.
- Oppgradering Kveldroven omsorgsboliger: Det ble brukt 2,9 millioner kroner av bevilgningen på 7 millioner kroner. Prosjektet er forsinket i påvente av nødvendig reguleringsplanarbeid.
- Kommunale boliger - flyktninger: I 2024 ble det et mindreforbruk på 9,9 millioner kroner i prosjektet. Årsaken er at prosjektet i Tindvegen har blitt stanset inntil videre på grunn av kostnadsbildet.
- Oppgradering helse- og omsorgsbygg: I 2024 ble det samlet sett et mindreforbruk på 4,15 millioner kroner. Hovedårsaken er at arbeidene ved Sør-Tromsøya sykehjem og Helsehuset har blitt forsinket og vil fortsette i 2025.
- Kulturkvartalet: Mindreforbruk på 3,15 millioner kroner. Dette skyldes at det tok lengre tid enn planlagt å gjennomføre tilbudskonkurranse, og forsinkelser pga. klagebehandling.

- Overtakelse anlegg private utbyggere: Avvik fra budsjett (14,3 mill. kr.) kommer av at det kan være vanskelig å forutse når ulike utbyggingsområder ferdigstilles og overtas, og posten kan ha stor variasjon fra år til år.

Investeringsinntekter

Investeringsinntektene endte på 1,583 milliarder kroner i 2024, 181 millioner kroner under budsjett. Det var relativt store endringer i budsjettet i løpet av året og dermed i finansieringen av kommunens investeringer. Salg av varige driftsmidler ble justert ned med 326,7 millioner kroner i løpet av året, og endte på beskjedne 8,9 millioner kroner. Tilskudd fra andre ble oppjustert med 50 millioner kroner, mens regnskapet viste en merinntekt på 76,4 millioner kroner. Bruk av lån ble 182 millioner kroner under budsjett, og må sees i sammenheng med at det er tiltak som ikke kan lånefinansieres.

Videreutlån

Pr. 31.12.2024 har kommunen 1,9 mrd. kroner i utlånte startlån. Årets nye utlån er 395,0 mill. kroner, mot 333,9 mill. kroner i 2023.

Bundne investeringsfond

Fondsbeholdningen for bundne investeringsfond er økt fra 22,9 mill. kroner i 2023 til 28,4 mill. kroner i 2024. Økningen skyldes blant annet avsetning av avdrag på startlån på 10,4 mill. kroner. I tillegg er det satt på fond 2,5 mill. kroner som gjelder tilskudd til investeringer i kulturkvartalet, samt 1,5 mill. kroner vedrørende anleggsbidrag til fremtidig bruk. Bruk av tidligere års avsetning på 9,0 mill. kroner gjelder Tromsøpakke III.

Bevilgningsoversikt investering § 5-5 andre ledd

Avvik er differansen mellom regnskap 2024 og revidert budsjett 2024. Avvik med negativt fortegn er negativt budsjettavvik (merforbruk), mens avvik med positivt fortegn er positivt budsjettavvik (mindreforbruk)

[Nærmere redegjørelse av budsjettavvik finnes her.](#)

Prosjektnavn (tall i hele tusen kroner)	Regnskap 2024	Rev. budsjett 2024	Oppr budsjett 2024	Avvik	Avvik i %	Regnskap 2023
Barnehage						
Oppgradering førskolebygg	1 753	1 800	1 000	47	2,6 %	2 164
Elvestrand bhg - uteområde	31	31	0	0	0,0 %	1 455
Uteområde barnehage	757	1 000	1 000	243	24,3 %	1 064
Sum Barnehage	2 541	2 831	2 000	290	10,2 %	4 683
				0		
Skole				0		
Tilrettelegging for bruk av skoler på ettermiddagstid	0	0	0	0		1 921
Normalhall Storelva skole	1 579	1 400	0	-179	-12,8 %	-960
Ungdomsskole Kvaløya	242 845	200 000	200 000	-42 845	-21,4 %	22 312
Nybygg Tromsdalen skole	1 084	1 500	5 500	416	27,7 %	4 389
Oppgradering Mellomvegen 110	0	0	0	0		91 148
Oppgradering skolebygg	12 434	17 000	10 000	4 566	26,9 %	30 010
Renovering skolegårder	4 758	10 000	14 000	5 242	52,4 %	9 537
Sum Skole	262 700	229 900	229 500	-32 800	-14,3 %	158 357
				0		
Barn og familie				0		
Ettervernsboliger, barnevern	288	220	0	-68	-30,9 %	410
Samhandlingssystem barnevern	3 348	2674	2 600	-674	-25,2 %	0
Sum Barn og familie	3 636	2 894	2 600	-742	-25,6 %	410
				0		
Kultur				0		
Oppgradering Turbo-lager	0	200	500	200	100,0 %	0
Verdensteatret	374	1 500	10 000	1 126	75,1 %	50
Rådstua	1 391	1 250	35 000	-141	-11,3 %	1 126
Oppgradering kulturbygg	1 533	3 000	0	1 467	48,9 %	0
Oppgradering idrettsbygg	8 005	12 600	3 000	4 595	36,5 %	4 397
Valhall oppgradering	0	0	1 000	0		0
Investering Kunst	5 061	5 410	5 000	349	6,5 %	3 501
Midler til krykkje-tiltak	0	0	0	0		1 051
Muségata 2	16 302	15 500	20 000	-802	-5,2 %	2 876
Kulturkvartalet	5 849	9 000	1 000	3 151	35,0 %	379
Opprustning Hella	392	399	0	7	1,8 %	2 864
Sum Kultur	38 907	48 859	75 500	9 952	20,4 %	16 244

Årsmelding 2024

Prosjektnavn (tall i hele tusen kroner)	Regnskap 2024	Rev. budsjett 2024	Oppr budsjett 2024	Avvik	Avvik i %	Regnskap 2023
Helse- og omsorgstjenester				0		
Investeringsprosjekt som mangler bevilgning	0	0	0	0		112
Utskifting teknisk utstyr Sør-Tromsøya sykehjem	6 589	6 300	3 000	-289	-4,6 %	307
Inventar og utstyr Helse og omsorg	1 875	2 000	2 000	125	6,3 %	0
Pasientvarsling	3 513	3 500	2 000	-13	-0,4 %	160
Velferdsteknologi	0	0	0	0		126
Kvaløysletta dagsenter, modulbygg	503	1 300	0	797	61,3 %	0
Dagsenter yngre demente Karlsøyvegen 21	0	0	0	0		0
Snarvegen boliger	0	0	0	0		2 062
Kvaløysletta BOV	8 269	9 500	6 000	1 231	13,0 %	3 518
Oppgradering Ryllikveien	8 475	8 800	6 050	325	3,7 %	0
Oppgradering Sommereng, brannsløkkeanlegg	133	2 000	11 500	1 867	93,4 %	0
Renovering Kv.sletta sykehjem	103	110	6 300	7	6,4 %	1 599
Renovering/tilrettelegging Sydspissen	53 088	53 000	34 500	-88	-0,2 %	3 262
Etablering nytt sentralkjøkken	1 500	1 500	0	0	0,0 %	0
Sommerlystveien avlastningsboliger	0	0	0	0		31 871
Ryavegen omsorgsboliger	1 440	1 300	70 000	-140	-10,8 %	4 473
Nansenvegen Omsorgsboliger eldre	0	0	0	0		84
Forsøket 5	33 487	35 000	26 000	1 513	4,3 %	6 825
Oppgradering Kveldroeven, inkl tjenestebase	2 926	7 000	11 500	4 074	58,2 %	991
Finnhvalvegen, ombygging til personalbase	0	0	20 000	0		0
Små hus 4 stk (ROP) Gårsværvegen	734	700	15 000	-34	-4,9 %	2 287
Nordlyset bofelleskap	253	200	0	-53	-26,5 %	0
Kvinnehuset	6 480	9 000	35 000	2 520	28,0 %	5 025
Oppgradering helse- og omsorgsbygg	13 647	17 800	10 000	4 153	23,3 %	11 693
Seminaret plan 5. (somatisk omsorg)	0	0	0	0		3 068
Kroken Bofellesskap utviklingshemmede	339	300	0	-39	-13,0 %	391
Sum Helse- og omsorgstjenester	143 354	159 310	258 850	15 956	10,0 %	77 854
				0		
Velferd, arbeid og inkludering				0		
Ny legevakt	0	0	0	0		12 871
Kommunale boliger - flyktninger	140 093	150 000	250 000	9 907	6,6 %	3 618
Kjøp av boliger sosiale formål	5 893	16 000	0	10 107	63,2 %	15 476

Årsmelding 2024

Prosjektnavn (tall i hele tusen kroner)	Regnskap 2024	Rev. budsjett 2024	Oppr budsjett 2024	Avvik	Avvik i %	Regnskap 2023
Sum Velferd, arbeid og inkludering	145 986	166 000	250 000	20 014	12,1 %	31 965
				0		
Infrastruktur, samfunnsutvikling og miljø				0		
Overtakelse anlegg private utbyggere	20 996	6 688	0	-14 308	-213,9 %	44 969
Tilrettelegging for bruk av skoler på ettermiddagstid	458	500	3 500	42	8,4 %	0
Oppgradering Mellomvegen 110	114 340	120 000	92 000	5 660	4,7 %	0
Ny legevakt	6 896	8 000	10000	1 104	13,8 %	0
Kroken sykehjem	1 121	1 500	0	379	25,3 %	0
Sommerlystveien avlastningsboliger	102	103	0	1	1,0 %	0
Fiber idrettshall	0	0	0	0		745
Omsorgsbolig Inga Sparboes veg	107 261	107 500	98 900	239	0,2 %	0
Garasje - Havtun bo- og servicesenter	404	3 500	0	3 096	88,5 %	0
Garasje - Lakselvbukt bo- og servicesenter	87	50	0	-37	-74,0 %	0
Sjursnes bo- og servicesenter	1 192	5 000	0	3 808	76,2 %	0
Garasje - Sjursnes bo- og servicesenter	696	5 750	0	5 054	87,9 %	0
ENØK - kort og langsiktige tiltak	6 210	6 500	5 000	290	4,5 %	7 749
Straktiltak bygg	19 647	16 000	10 000	-3 647	-22,8 %	16 366
Oppgrad. Ventilasjon og Brannsikkerhet - Sandnessund Skole	6 197	9 000	0	2 803	31,1 %	0
Utstyr idrett	3 549	3 000	3 000	-549	-18,3 %	4 286
Tromsøbadet resterende	42	45	0	3	6,7 %	0
Opplæringsbasseng	2	2	0	0	0,0 %	18 418
Ny Tromsøhallen	3 289	3 000	1 000	-289	-9,6 %	0
Tromsdalen idrettshall - oppgradering	5 642	6 000	0	358	6,0 %	0
Oppgradering kulturbygg	0	0	0	0		480
Tromsø Alpinpark	6 998	8 400	0	1 402	16,7 %	0
Tromsøhallen oppgradering	183	737	0	554	75,2 %	263
Alfheim svømmehall	2 528	1 500	3 500	-1 028	-68,5 %	613
Valhall oppgradering	123	630	0	507	80,5 %	18
Kunstgressbane toppdekke	8 292	10 000	10 000	1 708	17,1 %	414
Skytebane	1 343	1 500	1 000	157	10,5 %	1 281
Kjøp av skarphallen (mva. periodisering)	2	0	0	-2		680
Oppgradering fasiliteter hockey	26	100	12 000	74	74,0 %	0
Krykkjehotell	1 531	2 450	0	919	37,5 %	0
Tidligfase-prosjekter Utbygging	789	1 500	0	711	47,4 %	0
Fjellheisplatået	741	1 500	9 000	759	50,6 %	534

Årsmelding 2024

Prosjektnavn (tall i hele tusen kroner)	Regnskap 2024	Rev. budsjett 2024	Oppr budsjett 2024	Avvik	Avvik i %	Regnskap 2023
Toaletter Charlottenlund	4 837	4 500	1 200	-337	-7,5 %	5 379
Toaletter Telegrafbukta	2 228	1 800	1 300	-428	-23,8 %	4 197
Skredsikring Gammelgård	612	620	0	8	1,3 %	7 606
Templarheimen skytebane og skistadion	0	0	0	0		-299
Lys turveg Kroken	0	2 000	2 000	2 000	100,0 %	0
Parker, nærmiljøtiltak, friluftstiltak	6 381	8 000	8 000	1 619	20,2 %	7 092
Prostneset bypark	5 489	4 500	22 200	-989	-22,0 %	1 302
Strandtorget bypark	0	0	0	0		7 026
Sikring mur Skansevollen	0	0	0	0		709
Aktivetspark Kroken	50	300	1 000	250	83,3 %	509
Nansenplassen Skatepark	306	220	0	-86	-39,1 %	22 894
Byfornyng sentrum	4 954	4 000	5 000	-954	-23,9 %	2 110
Bydelsparker og møteplasser	0	0	0	0		3
4G Kattfordeidet/Nakkedalen	0	0	0	0		621
4G Sjursnes	51	150	0	99	66,0 %	1 524
4G Rekvik	27	50	1 000	23	46,0 %	0
Utbyggingsavtaler, bidrag infrastruktur	10 174	11 500	1 500	1 326	11,5 %	2 786
Kjøp av tomtearealer	16 638	17 000	7 000	362	2,1 %	465
Geo-datautstyr Byutvikling	393	393	500	0	0,0 %	904
Gen. grunnnerverv/innløsing	223	2 000	2 500	1 777	88,9 %	356
Utvikling av kommunale eiendommer	6 215	7 300	12 000	1 085	14,9 %	10 077
Anskaffelse transportmidler	598	600	2 500	2	0,3 %	5 404
Driftsmateriell bydrift	21 544	16 000	10 000	-5 544	-34,7 %	9 007
Elektrifisering transportmidler	10 663	12 500	12 500	1 837	14,7 %	27 391
Ladestasjoner kommunale tjenestebiler	449	1 000	2 000	551	55,1 %	968
Robotisering/maskiner, Fagrent	79	1 100	500	1 021	92,8 %	566
Ivaretagelse brannkrav	6 827	6 850	3 000	23	0,3 %	6 654
Oppgradering lekeplasser	2 099	2 100	3 000	1	0,0 %	2 855
Trafikksikkerhet, aksjon skoleveg	7 136	5 500	7 000	-1 636	-29,7 %	11 567
Fortau Røstbakken	4 724	1 800	2 000	-2 924	-162,4 %	9 712
Utbedring bro Gyllenborg	37 366	43 800	43 800	6 434	14,7 %	59 195
Opparbeidelse utfartsparkering	0	0	0	0		-574
Fortau Mortensnes	6 465	6 200	9 000	-265	-4,3 %	6 450
Fortau Mortensnes TRINN 3	1 148	6 400	0	5 252	82,1 %	166
Fortau Mortensnes TRINN 4 og 5	525	700	0	175	25,0 %	915
Nansenvegen 59 - oppgradering uterom	170	170	0	0	0,0 %	0
Byvekstavtale egenandel	87 498	92 500	37 000	5 002	5,4 %	77 316
Veger og fortau	18 222	16 000	30 000	-2 222	-13,9 %	23 113
Storgata Nord	61 747	60 000	60 000	-1 747	-2,9 %	62 306

Årsmelding 2024

Prosjektnavn (tall i hele tusen kroner)	Regnskap 2024	Rev. budsjett 2024	Oppr budsjett 2024	Avvik	Avvik i %	Regnskap 2023
Nyskogvegen Bru	0	0	0	0		5 230
Landfester flytekaier, distriktskaier	615	1 000	1 000	385	38,5 %	506
Ny kai Oldervik	2 062	1 800	3 500	-262	-14,6 %	98
Skadedyr Otium	0	0	0	0		192
Investeringer Vann og avløp	122 221	139 100	240 000	16 879	12,1 %	114 521
Sum Infrastruktur, samfunnsutvikling og miljø	771 423	809 908	790 900	38 485	4,8 %	595 635
				0		
Organisasjon, ledelse og styring				0		
IKT - fordelingspost	26 908	25 000	20 000	-1 908	-7,6 %	21 175
Oppvekstadministrativt system	100	100	5 000	0	0,0 %	0
SAMLOK Tromsø	1 944	1 430	1 500	-514	-35,9 %	1
Kommunale andel havnetiltak distrikt	265	4500	4 500	4 235	94,1 %	310
Sum Organisasjon, ledelse og styring	29 217	31 030	31 000	1 813	5,8 %	21 486
Kirker og gravlunder						
Investeringstilskudd	0	0	0	0		0
Sum kirker og gravlunder	0	0	0	0		0
Sentralt budsjettområde						
Kjøp av Åsgårdmarka	69 001	69 001	69 000	0	0,0 %	0
Sum sentralt budsjettområde	69 001	69 001	69 000	0	0,0 %	0
				0		
Investeringer i varige driftsmidler	1 466 765	1 519 733	1 709 350	52 968	3,5 %	906 635
				0		
Tilskudd til andres investeringer				0		
Overtakelse anlegg fra private utbyggere	11 544	720	0	-10 824	-1503,3 %	13 020
Investeringstilskudd Kirkelig Fellesråd	12 750	12 750	12 750	0	0,0 %	9 500
Tilskudd til andres investeringer	24 294	13 470	12 750	-10 824	-80,4 %	22 520
Investeringer i aksjer og andeler i selskaper				0		
Alfheim stadion 2	0	0	0	0		30 600
Kapitalforhøyelse ProTromsø AS	3 600	3 600	0	0	0,0 %	4 000
Etablering av samisk-hus stiftelseskaptal	0	0	0	0		333
Aksjer Aurora kino AS	0	0	0	0		2 645
Aksjer Jordobservasjon Tromsø AS (500 á 100,-)	300	300	300	0	0,0 %	0
Aksjer Grøtsund industripark	2 000	2 000	0	0	0,0 %	0

Årsmelding 2024

Prosjektnavn (tall i hele tusen kroner)	Regnskap 2024	Rev. budsjett 2024	Oppr budsjett 2024	Avvik	Avvik i %	Regnskap 2023
EK-tilskudd KLP	2 028	2 028	1 900	0	0,0 %	1 762
Kjøp av aksjer Arnestedet Eiendom AS	0	0	0	0		6 000
Pensjonskassen - kapitaltilskudd	12 441	12 450	14 200	9	0,1 %	11 932
Investeringer i aksjer og andeler i selskaper	20 369	20 378	16 400	9	0,0 %	57 272
				0		
Utlån egne midler				0		
Utlån Arnestedet Eiendom AS	36 000	0	0	-36 000		0
Utlån Alheim Stadion II AS	0	0	0	0		55
Utlån Tromsø Brann og Redning KF	3 406	4 985	12 200	1 579	31,7 %	8 706
Utlån Tromsø Havn KF	0	0	0	0		20 186
Utlån Tromsøbolig KF	10 315	85 600	85 600	75 285	88,0 %	44 154
Utlån av egne midler	49 721	181 170	97 800	40 864	22,56 %	73 102

Investeringsregnskapet - status pr. prosjekt

Se eget vedlegg.

VÅRE TJENESTEOMRÅDER

16. Barnehage

Tjenesteområdebeskrivelse

Kommunen har eieransvaret for de kommunale barnehagene som barnehageeier, samt ansvar for alle barnehager gjennom myndighetsoppgaver hjemlet i barnehageloven.

Kommunen har ansvar for å gi barnehagetilbud til alle barn som fyller ett år innen utgangen av november i søknadsåret. Tilbudet skal være i tråd med gjeldende lovverk og nasjonale- og lokale føringer. Barnehagemyndigheten har blant annet som oppgave å påse at alle barnehager drives i samsvar med gjeldende lov og regelverk. Kommunen har også ansvar for forvaltning av offentlig tilskudd til private barnehager.

Oppvekst- og utdanningsutvalget har gitt føringer for sektoren gjennom blant annet *Kvalitetsutviklingsplanen for barnehage og skole 2021–2025 «Du og jeg og vi to – VI VIL!»*. Denne planen fungerer som det overordnede styringsdokumentet for de kommunale barnehagene og gir retning for utviklingen av det pedagogiske arbeidet i hver enkelt barnehage. Planverket skal revideres i 2025, og den nye planen vil gjelde for perioden 2026–2030.

Tromsø kommune har totalt 84 barnehager, fordelt på 34 kommunale og 50 private. Av de 34 kommunale barnehagene er 27 lokalisert i Tromsø by, mens 7 ligger i distriktet. I tillegg er det to åpne barnehager. I løpet av 2024 la tre private barnehager ned driften.

Per siste [BASIL-rapportering](#) 15. desember 2024 var det totalt 3773 barn i barnehage i Tromsø kommune. Omtrent 60 prosent av barna går i private barnehager og 40 prosent i kommunale barnehager. Fire kommunale barnehager har særskilt tilrettelagt barnehagedrift. Det er styrket barnehage for barn med nedsatt funksjonsevne, barnehage for samiske barn, barnehage med samiske baser og mottaks-baser for flyktninger.

Oppfølging av strategier

Strategi	Statusbeskrivelse
Arbeide for en inkluderende barnehage og skole med god opplæring, som sikrer barn og unge kompetanse for fremtiden	Viktige resultater og innsatser: - I 2024 var det et sterkt fokus på å videreutvikle og sikre høy kvalitet i barnehagetilbudet. Arbeidet med å nå målene i Kvalitetsutviklingsplanen for barnehage og skole 2021–2025 ble organisert gjennom strukturen «Tromsbarnehagen i utvikling», i samarbeid med Læringsmiljøsentret i Stavanger. - Gjennom arbeidet med Omni-modellen har kommunen tatt viktige steg for å sikre at lovkravene om et trygt og godt barnehagemiljø er innarbeidet og fulgt opp. Veilederen «Et trygt og godt barnehagemiljø», ble revidert i 2024, og fungerer som et oppslagsverk og et praktisk verktøy for å støtte ansatte og ledelsen i barnehagene i arbeidet med å skape et godt barnehagemiljø.

	• I 2024 ble kommunens planverk og veiledere for barnehage- og skole-hjem-samarbeid utarbeidet som en støtte for å styrke kvaliteten i samarbeidet mellom aktørene. Disse veilederne klargjør forventninger og roller mellom barnehage, skole og hjem, og legger til rette for at alle parter samarbeider til barnets beste. • På oppdrag fra kontrollutvalget i Tromsø kommune gjennomførte KomRev NORD en forvaltningsrevisjon med fokus på kvaliteten i barnehagene. Kommunalrevisjonen ble ferdigstilt oktober 2024. Der pekes det på blant annet at kommunen oppfyller i stor grad kravene til bemanning og kompetanse i barnehagene. Likevel er det noen utfordringer knyttet til rekruttering, sykefravær og vikarbruk. Samarbeidet mellom barnehagene og PPT fungerer godt, med et tydelig rammeverk og tiltak som støtter barn med spesialpedagogiske behov. Dette jobber vi med: • Det er etablert klare retningslinjer for overganger og sammenhenger i opplæringsløpet gjennom "Plan for overgang og sammenheng mellom barnehage, skole og skolefritidsordning (SFO)." I 2024 startet kommunen arbeidet med å revidere planen. Planen forventes ferdigstilt i løpet av våren 2025. Revideringen er en del av kommunens satsing på å sikre gode og helhetlige overganger for barna. • Det er igangsatt arbeid med å utarbeide en helhetlig plan for det samiske barnehage- og skoletilbudet. Planen skal sikre at samiske barn og unge får mulighet til å utvikle sitt språk og sin kultur, i samsvar med kommunens målsettinger. Planen forventes ferdigstilt våren 2025. • Omni-strukturen har vært en viktig ressurs for å sikre et trygt og godt barnehagemiljø. Barnehagene vil fortsatt ha tilgang til bistand gjennom faglig støtte, veiledning og systematisk kompetanseheving, noe som bidrar til å opprettholde og videreutvikle kvaliteten i det pedagogiske arbeidet. • Det er igangsatt et arbeid for å styrke digital kompetanse i barnehagene. Utvalgte ressurspersoner ved hver enhet sikrer prioritering av fagområdet. Det er behov for videre arbeid med å sikre at barnehagene får tilgang til relevante og oppdaterte digitale verktøy, slik at rammeplanens intensjoner og nasjonale føringer etterleves. I dette arbeidet vil det legges til rette for at både ansatte og barn har tilgang til moderne og hensiktsmessig utstyr og materiell.
Arbeide systematisk for å gi barn og unge like muligheter, med fokus på	Viktige resultater og innsatser: • I 2024 startet arbeidet med å anskaffe et nytt oppvekstadministrativt system (OAS) for å forbedre

tverrfaglig hjelp og tidlig innsats	administrasjonen av barnehager, skoler og SFO. Prosessen har fulgte en strukturert tidsplan. Systemet vil tas i bruk i forbindelse med opptaket for 2026. • Barnehagene har ressursteam som jobber systematisk for å identifisere og følge opp barn med behov for ekstra støtte. Arbeidet er forankret i tiltaksplanene fra Bedre tverrfaglig innsats (BTI), som sikrer en helhetlig og koordinert innsats på tvers av fagområder. • Flere barnehager er involvert i "Se Meg" – en modell for tidlig innsats og tverrfaglig samarbeid. Det er i tillegg igangsatt rekruttering av nye deltakere til modellen. • Mange kommunale barnehagene har ICDP-veiledere (International Child Development Program). ICDP-veiledning har til hensikt å styrke samspillet mellom ansatte og barn. ICDP brukes også i foreldreveiledning for å øke bevisstheten om hvordan samspill påvirker barnas emosjonelle og sosiale utvikling. Dette jobber vi med • Det ble i 2024 gjennomført internkontroll på hvordan kommunen følger opp barnehagelovens §31, rett til spesialpedagogisk hjelp. Internkontrollgjennomgangen medfører at kommunen må revidere og utbedre enkelt rutiner og dokumenter. Dette vil bli gjort i 2025. • Antallet vedtak om spesialpedagogisk hjelp og tilrettelagte barnehagetilbud har økt de siste årene, både når det gjelder antall barn og omfanget av tjenestene. Denne økningen har medført høyere kostnader knyttet til ressurstildeling i barnehagene. Økningen i barnehagerammen i 2023 bidro til å dekke det økte behovet også i 2024. I 2025 vil det fokuseres på flere tiltak for å møte de økende behovene for spesialpedagogisk hjelp og tilrettelagt barnehagetilbud. Tiltak vil blant annet være økt samarbeid med eksterne fagpersoner, styrkning av kompetanse i barnehagene og kontinuerlig evaluering av ressursfordeling. • Kommunen har mottatt midler fra Statsforvalteren til å delta i satsingen <i>Kompetanseløftet for spesialpedagogikk og inkluderende praksis</i>. Målet er å styrke kompetansen i barnehagene, slik at de bedre kan gi tidlig hjelp og riktig støtte til barn. Deltakelsen skal gi økt handlingsrom for tjenesteutvikling, både for å forebygge og gi hjelp til barn og familier med omfattende utfordringer. Kompetanseløftet iverksettes blant annet gjennom <i>Tromsøbarnehagen i utvikling</i>, samt gjennom kompetanseheving på fagdager, fagfredager, fagkvarter og personalmøter.
Arbeide systematisk med medarbeidermedvirkning,	Viktige resultat og innsatser:

helse- miljø- og sikkerhet og organisasjons- og lederutvikling	• Et overordnet fokus i 2024 har vært ansattes nærvær på arbeidsplassen. Kommunen har bidratt til at ledere fikk god kjennskap til nærværarbeid og regelverket for oppfølging av sykemeldte i 2024. • Rekruttering til ledige barnehagelærerstillinger er fortsatt en utfordring, med få eller ingen søkere til utlyste stillinger til kommunens barnehager. Tromsø kommune har iverksatt arbeid med å utvikle både kortsiktige og langsiktige tiltak for å rekruttere og beholde personale. Fremover vil kommunen fortsette å styrke innsatsen for å sikre et tilstrekkelig antall kvalifiserte medarbeidere, blant annet gjennom ulike rekrutteringstiltak, kompetanseutvikling og oppfølging av eksisterende ansatte. • Kommunen har tilrettelagt for muligheter for kompetanseheving for ansatte innenfor gitte økonomiske rammer, blant annet ved å tilrettelegge for at flere ansatte på sikt vil kvalifisere seg til barnehagelærerstillinger. • Kommunen er i gang med å øke andelen pedagoger i barnehagene ved hjelp av midlene som ble tildelt gjennom statsbudsjettet i 2022. Dette arbeidet innebærer at stillinger som i dag besittes av assistenter eller fagarbeidere gradvis erstattes av barnehagelærere i takt med naturlig avgang. Målet er å styrke den pedagogiske kvaliteten og sikre at barnehagene oppfyller kravene til pedagognormen. Dette jobber vi med: • Et overordnet fokus fremover vil være ansattes nærvær på arbeidsplassen. Tromsø kommune vil sikre at ledere får god kjennskap til nærværarbeid og regelverket for oppfølging av sykemeldte. Flere barnehager har allerede gjennomført kurs i rolleforståelse og partssamarbeid, gjennom IA-bransjeprogrammet for barnehage, i tett samarbeid med NAV Arbeidslivssenter. Resultat viser en liten reduksjon i sykefraværet fra 2023-2024. • I HMS-arbeidet vil det være et økt fokus på å melde og håndtere avvik. Dette innebærer at alle ansatte blir oppfordret til å rapportere avvik på en enkel og effektiv måte, og at det settes tydelige rutiner for oppfølging. Barnehagene har gjennomført opplæring i avviksbehandling for ledere og ansatte.
Bidra til utvikling og verdiskaping gjennom prosjekter og partnerskap med næringsliv, forskning og offentlige aktører	Viktige resultater og innsatser: • Gjennom ReKomp har kommunen mottatt midler fra statsforvalteren som er benyttet til barnehagebasert kompetanseutvikling for å styrke den pedagogiske praksisen. Ordningen har forutsatt et tett samarbeid med universitet- eller høgskolesektoren, og kommunen har i 2024 lagt opp til

	kompetanseutvikling i samarbeid med Universitetet i Stavanger og Læringsmiljøsentret. Dette arbeidet har blitt gjennomført gjennom strukturer i <i>Tromsøbarnehagen i utvikling</i> Dette jobber vi med: I det kommende året vil arbeidet med den regionale ordningen for kompetanseutvikling (ReKomp) videreføres gjennom <i>Tromsøbarnehagen i utvikling</i>, med mål om å styrke kompetansen i barnehagene.
Forvalte økonomien i tråd med vedtatte handlingsregler for å ivareta det økonomiske handlingsrommet over tid	Viktige resultat og innsatser: - Som tidligere år var barnehagekapasiteten i 2024 større enn etterspørselen. Usikre prognoser vedrørende barnetallet i kommunen gjør at det fortsatt er utfordrende å dimensjonere sektoren. Som et ledd i å etterstrebe riktig kapasitet ble enkelte baser i kommunale barnehager også holdt stengt høsten 2024. Dette jobber vi med: - Med mål om en helhetlig, langsiktig og bærekraftig struktur for barnehager og skoler igangsatte kommunen et arbeid med ny barnehage- og skolestruktur i 2024. Dette arbeidet forventes ferdigstilt vårhalvåret 2025.
Gi barn og unge trygge møteplasser, som fremmer opplevelsen av fellesskap og tilhørighet	Viktige resultat og innsatser: - Gjennom strukturer i <i>Tromsøbarnehagen i utvikling</i> er det jobbet lokalt i hver barnehage for å skape et trygt og godt barnehagemiljø. Det er gjennomført felles kompetanseheving i lærende nettverk, og barnehagene har samarbeidet tett i faglige nettverk, hvor ansatte har delt erfaringer, reflektert sammen og utviklet nye pedagogiske metoder. - Veileder for ivaretagelse av barnehagelovens kapittel 8 ble utarbeidet i 2023. Arbeidet med veilederen har inkludert en grundig gjennomgang av lovens krav og hvordan disse kan etterleves i barnehagepraksis. Veilederen ble utviklet i samarbeid med fagpersoner og ledere fra ulike barnehager, for å sikre at den er praktisk og anvendbar i hverdagen. I 2024 ble veilederen implementert, med opplæring av ansatte og evaluering av hvordan den best kan tas i bruk i barnehagene. Dette jobber vi med

	• Det er behov for å rette fokus mot rekruttering til samisk barnehage, samt rekruttering av barnehagelærere til kommunal barnehagesektor for å øke andelen barnehagelærere i tråd med nasjonale og lokale mål. Gjennom målrettede rekrutteringstiltak og kompetanseheving vil kommunen gjennomføre nødvendige tiltak for å sikre at både samisk barnehage og den kommunale barnehagesektoren kan møte fremtidens behov for kvalifiserte barnehagelærere. • Gjennom Omni-modellen er kommunen godt i gang med å sikre at lovkrav blir innarbeidet og fulgt opp i barnehagene. For det kommende året vil fokuset være på å styrke den faglige støtten og veiledningen, samt gjennomføre systematisk kompetanseheving for barnehageansatte. Dette vil være avgjørende for at kravene i lovverket etterleves på en effektiv og bærekraftig måte.
Tilrettelegge for at barn og unge kan påvirke egen hverdag og fremtid	Viktige resultater og innsatser: • Som tidligere år ble det også i 2024 arbeidet med å videreutvikle robuste strukturer, strategier og systemer for å sikre aktiv medvirkning fra både foreldre og barn i beslutningsprosesser. Barns medvirkning er integrert som et mål i årsplanene for alle barnehagene. • Som en del av arbeidet med å sikre at styringsdokumenter på barnehagefeltet er i tråd med barns rettigheter, er det utarbeides felles prinsipper for barnehage-hjem samarbeid, samt felles interne rutiner for en trygg og god oppstart i barnehagen. Dette jobber vi med: • I saksbehandling har det kontinuerlig vært et fokus på barns beste vurdering. Dette innebærer at alle beslutninger, tiltak og prosesser vurderes ut fra hva som er til det beste for barnet, både på kort og lang sikt. I tillegg er det lagt vekt på å sikre at barnets stemme blir hørt, og at deres behov og rettigheter blir ivaretatt på en helhetlig måte. I det kommende året vil dette fortsatt være et like viktig innsatsområde, med fokus på kontinuerlig forbedring av prosessene og ytterligere styrking av kompetansen på området.
Videreutvikle en kultur for læring, deling og tverrsektorielt samarbeid	Viktige resultat og innsatser: • Modellen Bedre tverrfaglig innsats (BTI) har blitt videreutviklet gjennom tverrfaglig samarbeid. Det er lagt vekt på samarbeid på alle nivåer og i ulike samarbeidsfora, som fagnettverk og

	eksterne kompetansemiljøer, for å sikre at ny kunnskap skapes, deles og benyttes i praksis. Dette jobber vi med: I 2025 vil arbeidet med modellen Bedre tverrfaglig innsats (BTI) fortsette å utvikles gjennom tverrfaglig samarbeid. Det vil fortsatt legges vekt på samarbeid på alle nivåer og i ulike samarbeidsfora, som fagnettverk og eksterne kompetansemiljøer, for å sikre at ny kunnskap skapes, deles og benyttes i praksis. Barnehagene vil videreutvikle møtearenaer for felles refleksjon og vurdering, og styrke samarbeidet på tvers av nivåer og fagområder. I tillegg vil implementeringen av Omni-modellen bidra til å ivareta og systematisere dette arbeidet.
--	--

Status økonomi

Beløp i 1000

Ansvarsramme	Regnskap 2023	Regnskap 2024	Oppr. bud. 2024	Rev. bud. 2024	Avvik i kr	Avvik i %
Sum	757 408	792 685	787 894	792 483	-202	0,0 %

Kommentar til status økonomi

For ansvarsramme barnehage ble resultatet et merforbruk på 0,2 millioner kroner (0,03 %).

Barnehagerammen ble i 2024 redusert med 0,5 millioner kroner på bakgrunn av forventet mindreforbruk meldt i rapporteringen per oktober. Reell besparelse ble litt mindre enn forventet, noe som er årsaken til merforbruket ved årets slutt.

KOSTRA Nøkkeltall

	Tromsø 2023	Tromsø 2024
Produktivitet		
Barn i barnehage (antall)	3 811	3 773
Dekningsgrad		
Andel minoritetsspråklige barn i barnehage i forhold til innvandrerbarn 1-5 år ekskl. utvalgte la (B)	78,7 %	80,1 %
Antall barnehager	89	86
Kommune Barnehager (antall)	36	36
Privat Barnehager (antall)	53	50
Kvalitet		

Årsmelding 2024

Andel barnehagelærere i prosent av grunnbemanningen (prosent)	41,6 %	42,0 %
---	--------	--------

Status økonomiplan tiltak

Rammeendringer i handlingsprogrammet

Beløp i 1000

Tiltak	Ramme	Regnskap	Avvik	Status	Risiko	Beskrivelse
Tiltak fra forrige handlingsprogram						
Gratis barnehageplass fra tredje barn i familien fra 1. august 2023	400	400	0	Ferdig	✓	Tiltaket er implementert
Sum	400	400	0			
Nye tiltak						
Rekruttere og beholde ansatte i barnehagene	600	0	600	Ikke startet	!	På grunn av den økonomiske situasjonen i kommunen og tiltak om stillingsstopp er dette tiltaket stoppet. Det rekrutteres ikke barnehagelærerstudenter på topp i 2024.
Kompensasjon for forventet økt etterspørsel for barnehageplasser - endring i kontantstøtten	1 000	1 000	0	Ferdig	✓	Tiltak er implementert
Kompensasjon for redusert maksimal foreldrebetaling	15 000	22 200	-7 200	Ferdig	✓	I statsbudsjettet for 2024 ble kommunen tildelt 22,2 millioner kroner for å dekke merkostnaden for redusert makspris (foreldrebetaling). Barnehagerammen fikk kun tilført 15 millioner kroner, og dermed er 7,2 millioner av påløpte kostnader ikke kompensert.
Sum	16 600	23 200	-6 600			
Sum tiltak	17 000	23 600	-6 600			

Status politiske vedtak

Politiske vedtak

"-" vises der det ikke er registrert data

Oppdrag	Beskrivelse	Status	Statusbeskrivelse
Rekruttering og stabilisering av barnehageansatte	Adm. bes iverksette de foreslåtte tiltakene for å rekruttere og stabilisere personell i barnehagene og underveis i budsjettåret gi tilbakemelding på effekt av tiltaket. Det forutsettes at rekrutteringsstillingene kommer i tillegg til ordinær bemanning i de aktuelle barnehagene.	Ikke startet	På grunn av den økonomiske situasjonen i kommunen og tiltak om å holde stillinger vakant er dette tiltaket stoppet. Det rekrutteres ikke barnehagelærerstudenter på topp i 2024.

Årsmelding 2024

Oppdrag	Beskrivelse	Status	Statusbeskrivelse
Supplerende opptak i barnehage	Administrasjonen bes utrede hvordan vi kan utvide ordningen med supplerende opptak til å gjelde alle barn, uansett når på året de er født. Ordningen skal utredes i tide til å kunne innføre minst to opptak i året fra og med 2025. Målet med ordningen er å tilby alle ettåringer i Tromsø kommune barnehageplass i sitt nærområde. Frem til ordningen er innført skal kommunen ha en fast kontaktperson tilgjengelig for familier med ettåringer som ikke har fått barnehageplass, som kan gi veiledning om eventuelle barnehager som har ledig kapasitet.	Iht. plan	Saksutredning er i arbeid, leveres 4. kvartal.
Økt grunnbemanning barnehage	Administrasjonen bes komme tilbake med en sak om å gjennomføre et prosjekt med økt grunnbemanning på en enhet for å måle og evaluere tiltaket om det gir mer kvalitet, mindre sykefravær og mindre vikarbruk.	Ferdig	Sak ang dette er levert i juni 24. Utvalget tok saken til orientering

17. Skole

Tjenesteområdebeskrivelse

Tromsø kommune har ansvar for å tilby et skoletilbud til alle elever i tråd med gjeldende lovverk og nasjonale læreplaner. Den nye opplæringsloven, vedtatt i 2023 og iverksatt i 2024, innebærer endringer som krever oppdatering og revisjon av retningslinjer og rutiner på flere områder.

Utdanningsdirektoratet har utviklet retningslinjer og veiledningsmateriell for en rekke ulike fagområder som sektoren retter seg etter. Stortinget har vedtatt normer for lærertetthet, og det foreligger også bestemmelser for fag- og timefordeling som styrer organiseringen av skolehverdagen. Oppvekst- og utdanningsutvalget har i tillegg gitt føringer for skolesektoren gjennom bl.a. *Kvalitetsutviklingsplanen for barnehage og skole 2021-2025 – «Du og jeg og vi to – VI VIL!»*. Kvalitetsutviklingsplanen er skolens overordnede styringsdokument som viser retning for utvikling av det pedagogiske arbeidet i den enkelte skole. Planverket skal revideres i 2025, og den nye planen vil gjelde for perioden 2026–2030.

Grunnskolen i Tromsø består av 37 skoler fordelt på 35 enheter, inkludert Læring gjennom arbeid (LGA). I tillegg til dette gir Voksenopplæringen deler av sitt tilbud knyttet til opplæring på grunnskolens område. Det var 7763 elever i grunnskolen per siste GSI-rapportering i oktober 2024.

Oppfølging av strategier

Strategi	Statusbeskrivelse
Arbeide for en inkluderende barnehage og skole med god opplæring, som sikrer barn og unge kompetanse for framtiden	Viktige resultater og innsatser: - Et viktig resultat i 2024 har vært arbeidet med å tilpasse praksis til ny opplæringslov, som vektlegger tidlig innsats og inkludering fremfor spesialundervisning utenfor fellesskapet. Skolene må nå dokumentere hvordan intensiv opplæring er tilrettelagt i forkant av et nytt skoleår, slik at tiltak kan iverksettes raskt etter behovsavdekking. «I tråd med planen <i>Se meg, lik meg, lær meg</i> er målet å redusere spesialundervisning ved å styrke tidlig og tilrettelagt hjelp innenfor fellesskapet, slik at flere elever får nødvendig støtte i ordinær opplæring og et bedre grunnlag for mestring. For å støtte en mer inkluderende praksis er det utarbeidet en kommunal veileder for <i>Tilpasset opplæring og individuell tilrettelegging</i>, som erstatter den tidligere veilederen for spesialundervisning. Veilederen skal revideres våren 2025 i tråd med nye føringer fra Utdanningsdirektoratet.» - Tall fra elevundersøkelsen viser at andelen elever i Tromsøskolen som opplever mobbing fortsetter å øke. Nasjonale tall viser samme trend. Det er i 2024 gjennomført kurs og foredragsrekker basert på Omni-modellen, som er implementert hos ansatte i skolene, elever og foresatte.

	• I tråd med regjeringens vedtak innførte Tromsø kommune høsten 2024 gratis halvdagsplass i SFO for 3. trinn. • Funn fra Ungdataundersøkelsen 2021 har vært grunnlaget for arbeidet i Folkehelseprosjektet. Som en del av dette har 300 lærere i 2023 fullført kurset <i>Oppmerksom på selvmordstanker</i>, og 70 skoleansatte har gjennomført fordypningskurset <i>Førstehjelp ved selvmordsfare</i>. Tiltaket er videreført i 2024 og er nå obligatorisk for alle nyansatte i Tromsøskolen. Dette jobber vi med: • I kalenderåret 2024 hadde 463 elever bekymringsfullt skolefravær, en alvorlig situasjon for den enkelte elev. Årsakene er ofte sammensatte og involverer både skole og eksterne faktorer. Den nye opplæringsloven pålegger skolene å følge opp elevenes fravær, og en veileder for ufrivillig skolefravær ferdigstilles våren 2025. • Implementeringen av ny opplæringslov styrker overgangen fra individuelle særrettigheter til fellesskapsløsninger. PPT er tettere på skolene og bidrar til kollektive tiltak, mens ansatte og foresatte veiledes i ny praksis med vekt på tidlige tiltak innenfor fellesskapet. • Høsten 2023 ble sosiallærere/miljøterapeuter innført i ungdomsskolene, en ordning som både elever og ansatte vurderer som vellykket. Det er vedtatt en lignende ordning med sosiallærere på barnetrinnet fra høsten 2025. Dette er ett av flere tiltak for å motvirke mobbing og utenforskap. • Den store tilstrømmingen av ukrainske elever i 2022 førte til økt behov for språkstøtte og faglig bistand i ordinære klasserom da de overgikk til ordinær opplæring i 2023–2024. Flyktning-ankomsten utløste også en betydelig økning i lærertimer til særskilt språkopplæring. Siden 2022 har antallet nyankomne elever vært lavere enn forventet, noe som har redusert behovet for innføringstilbud. Dette har medført at kommunen har og vil utvikle innføringstilbud ved enkelte skoler.
Arbeide systematisk med medarbeidermedvirkning, helse- miljø- og sikkerhet og organisasjons- og lederutvikling	Viktige resultater og innsatser: • Mentorordningen for nyansatte rektorer ble iverksatt høsten 2024. Ordningen er en lederstøtte hvor nye rektorer kan få støtte av erfarne rektorer. Dette er et grep i det å rekruttere og beholde skoleledere. • Det er opprettet en møteplass mellom seksjonsledere for skole og voksenopplæring og alle foreldreutvalg. I tillegg er det etablert et møteforum hvor seksjonsledere

	og utvalgte enhetsledere i skolen deltar. Her drøftes dagsaktuelle saker for å sikre god informasjonsflyt og samordning. • I 2024 startet arbeidet med å anskaffe et nytt oppvekstadministrativt system (OAS) for å forbedre administrasjonen av barnehager, skoler og SFO. Prosessen har fulgt en strukturert tidsplan. Systemet vil tas i bruk i 2026. Dette jobber vi med: • Den nye opplæringsloven innebærer endringer i beskrivelsen og innholdet om skoleregler og skoledemokrati. Ny kommunal forskrift vil sendes ut på høring i løpet av vårhalvåret 2025. Før høringen vil alle ansatte, elevrådslærere, elevråd og lærere fått muligheten til å delta aktivt i arbeidet. • Skolesektoren står overfor utfordringer med rekruttering og stabilitet. Dette gjelder spesielt i rektor- og lærerstillinger, samt SFO-assistenter. Rekrutteringen av samisklærere utgjør en spesielt stor utfordring. I kommunestyresak 98/23 om rekruttering og stabilisering ble det vedtatt tiltak for å adressere dette. I 2024 vedtok kommunestyret å dekke fagarbeiderutdanning for assistenter i skolen. For samisklærere er det innført rekrutteringsstøtte og/eller redusert undervisningsplikt fra neste skoleår, noe som gir mer tid til å forberede samisk læremateriell og følge opp elever i risikozonen for å slutte med samisk språkopplæring. • Rapporten «Rigging av morgendagens seksjon skole» (2022) peker på behovet for å gi rektor et reelt handlingsrom for pedagogisk ledelse i et komplekst utfordringsbilde. Et foreslått tiltak er å vurdere alternative ledelsesmodeller for Tromsøskolen. På bakgrunn av det utredes nå mulighetene for å overføre dagens fagledere fra kap. 4 til kap. 3.4.3, og endre stillingstittel til avdelingsledere, i samarbeid med HTV og andre ressurspersoner i kommunen. • Kommunestyret vedtok i sak 93/24, å utrede muligheten for å overføre oppgaver fra skoleeiernivået til enhetslederne for å sikre økt autonomi og selvbestemmelse. Utredningen skal politisk behandles mars 2025.
Forvalte økonomien i tråd med vedtatte handlingsregler for å ivareta det økonomiske handlingsrommet over tid	Viktige resultater og innsatser: • Kommunestyret vedtok i sak 40/24 å legge ned Sjursnes skole, med virkning fra 31.07.2024. Bakgrunnen for nedleggelsen er elevnedgang. Elevene i Sjursnes

	skolekrets vil fra og med skoleåret 2024/2025 tilhøre Ramfjord skole som nærscole. Dette jobber vi med: • Skolestrukturen i Tromsø preges av stor ulikhet i elevtall og geografisk spredning. Minste skole har 11 elever (Kattfjord), mens største skole har 477 elever (Sommerlyst). KOSTRA-tallene viser at Tromsø har færre elever per skole enn ASSS-kommunene. Flere skoler sliter med kapasitet og bygningsforhold, og tiltak er nødvendige for å møte lovkrav. Arbeidet med skolebehovsplanen ble startet i 2024 og sendes på høring i februar 2025, med politisk behandling våren 2025. • KOSTRA-tallene viser at Tromsø kommune fortsatt står overfor utfordringer knyttet til både omfang og fordeling av spesialundervisning. Blant ASSS-kommunene har Tromsø den høyeste andelen elever med spesialundervisning. Andelen har økt fra 2021 til 2024. I 2024 mottok 9,2 % av elevene spesialundervisning. I 2025 vil det arbeides videre med denne problemstillingen for å sikre en mer målrettet og effektiv tilnærming. Som en del av implementeringen av ny opplæringslov, samt oppfølging av kontrollutvalgets vedtak etter kommunerevisjonens rapport (2023), vil dette være et prioritert område.
Motivere innbyggere til å ta bevisste klimavalg	Viktige resultater og innsatser: • Elever i Tromsøskolen har fått opplæring i klima og miljø for å ta bærekraftige klimavalg, med fokus på bevissthet rundt klimaendringer, miljøvennlig livsstil og ansvarlig ressursbruk. Opplæringen omfatter både teori og praktiske tiltak, og har som mål å styrke elevenes evne til å ta informerte valg som bidrar til en mer bærekraftig fremtid. Dette jobber vi med: • Som en videreføring av arbeidet gjort i 2024, vil Tromsøskolen i 2025 fokusere ytterligere på bærekraftige tiltak i hverdagen. Elevene vil fortsatt arbeide med sortering av søppel, gjenbruk av klær og leker, kollektiv transport og utlån av utstyr og bøker. Målet er å forsterke bevisstheten rundt bærekraftige valg og integrere disse praksisene i skolens daglige rutiner, slik at elevene blir mer ansvarlige for miljøet og får konkrete verktøy for å leve mer bærekraftig.

Tilrettelegge for at barn og unge kan påvirke egen hverdag og framtid	Viktige resultater og innsatser: - Ungdommens og barnas kommunestyre ble gjennomført i 2024, hvor barn og unge fikk muligheten til å engasjere seg i politiske prosesser, diskutere viktige samfunnsspørsmål og fremme sine synspunkter. Dette jobber vi med: - Skoleeier startet i 2024 en prosess der alle elever i Tromsøskolen får mulighet til å uttale seg om skolestruktur, skoleregler og skoledemokrati. Alle elever fra 1. til 10. trinn skal gis mulighet å gi innspill saker som berører de. Skolene er viktige arenaer for å samle elevenes synspunkter, som vil hjelpe oss å prioritere deres behov i det videre arbeidet. Erfaringene fra dette arbeidet vil bidra til å forbedre kommunens medvirkningsprosesser i fremtiden.
---	--

Status økonomi

Beløp i 1000

Ansvarsramme	Regnskap		Oppr. Rev. bud.		Avvik i kr	Avvik i %
	2023	2024 bud.	2024	2024		
Sum	996 870	1 022 570	966 771	1 014 239	-8 331	-0,8 %

Kommentar til status økonomi

For ansvarsramme skole viser årsregnskapet et merforbruk på 8,3 millioner kroner (0,8 %).

Skolene hadde et samlet merforbruk på 33 millioner kroner, etter fradrag for ikke fordelte styrkingsmidler som var lagt på sentralt ansvar. Dette er i tråd med det som ble rapportert i tertialrapport 1. Merforbruket til de ordinære skolene på 25 millioner er i hovedsak knyttet til lovpålagt krav om lærernorm, lovfestet rett til individuell tilrettelagt opplæring (spesialundervisning) og særskilte behov tilknyttet enkeltelever. Merforbruket for Voksenopplæringa på 8 millioner kroner skyldes kostnader til husleie som enheten ikke hadde fått budsjettmidler til.

For å redusere avviket, ble det gjort en rekke tiltak i 2024 som til sammen ga en effekt på 24,7 millioner kroner:

- Tiltak som er nevnt i tertialrapport 2 med til sammen 9,9 millioner kroner
 - Tilskudd Vitensenteret – 0,6 millioner kroner
 - Sosiallærere i barneskolen – 2,3 millioner kroner
 - Beholde og rekruttere samisklærere – 0,6 millioner kroner
 - Søkbare midler skolehager - 0,5 millioner kroner
 - Styrke tospråklig fagopplæring - 2 millioner kroner

- Sparte kommunale midler til trykte læremidler på grunn av at vi fikk tilskudd fra staten på 3,9 millioner kroner
- Lavere refusjonskostnader til andre kommuner og private skoler, samt høyere refusjonsinntekter fra andre kommuner, fylkeskommunen og IMDI på til sammen 6,6 millioner kroner
- Mindreforbruk på ordningen gratis kjernetid SFO 3. trinn med 5,4 millioner kroner
- Styrking tildelt i forbindelse med behandling av rapporteringen per oktober 2024, hvor skolerammen ble tilført til sammen 2,8 millioner kroner i styrking for å ikke gjennomføre foreslått tiltak om å avvikle søskenmoderasjon på tvers og deler av tiltaket rekruttering samisklærere.

Årsresultatet for skolerammen er en forbedring på 15,5 millioner kroner i forhold til det som var rapportert i tertialrapport 2-2024.

KOSTRA Nøkkeltall

	Tromsø 2023	Tromsø 2024
Dekningsgrad		
Andel elever i grunnskolen som får spesialundervisning	9,2 %	9,7 %
Andel elever i grunnskolen som får spesialundervisning, 1.-4. trinn	6,3 %	6,4 %
Andel elever i grunnskolen som får spesialundervisning, 5.-7. trinn	11,8 %	11,7 %
Andel elever i grunnskolen som får spesialundervisning, 8.-10. trinn	10,2 %	11,8 %
Kvalitet		
Andel undervisning gitt av undervisningspersonale med godkjent utdanning	95,5	
Nasjonale prøver 5. trinn: Lesing, mestringsnivå 1	26,4	
Nasjonale prøver 5. trinn: Regning, mestringsnivå 1	25,5	
Nasjonale prøver 8. trinn: Lesing, mestringsnivå 1	11,3	
Nasjonale prøver 8. trinn: Regning, mestringsnivå 1	11,6	
Grunnlagsdata (Nivå 3)		
Antall elever	8 412	
Antall elever i kommunal SFO	2 491	2 569

Status økonomiplan tiltak

Rammeendringer i handlingsprogrammet

Beløp i 1000

Tiltak	Ramme	Regnskap	Avvik	Status	Risiko	Beskrivelse
Tiltak fra forrige handlingsprogram						
Tre nye miljøterapeutstillinger i ungdomsskolen	1 500	1 500	0	Ferdig		

Årsmelding 2024

Tiltak	Ramme	Regnskap	Avvik	Status	Risiko	Beskrivelse
Sum	1 500	1 500	0			
Nye tiltak						
Beholde og rekruttere samisklærere	800	0	800	Ikke startet	!	Utsatt ut 2024 pga økonomisk situasjon
Økt antall flyktninger - Styrke tospråklig fagopplæring	2 000	0	2 000	Ikke startet	!	Utsatt ut 2024 pga økonomisk situasjon
Sosiallærere på barnetrinn	2 300	0	2 300	Ikke startet	!	Utsatt ut 2024 pga økonomisk situasjon
Sum	5 100	0	5 100			
Politisk vedtak						
Overføring fra drift til investering	-5 400	-5 400	0	Ferdig	✓	Trekket ble reversert i tertialrapport 1 - 2024
Sum	-5 400	-5 400	0			
Sum tiltak	1 200	-3 900	5 100			

Status politiske vedtak

Politiske vedtak

"-" vises der det ikke er registrert data

Oppdrag	Beskrivelse	Status	Statusbeskrivelse
Gratis skolemat	Administrasjonen bes legge frem en sak om gratis skolemat i Tromsøskolen. Saken skal inneholde et investeringsbudsjett, driftsbudsjett og skal skille mellom barne- og ungdomsskole slik at man kan vurdere en gradvis eller delvis innføring. Saken skal også utrede ulike alternativer på servering, med både et enkelt måltid og et alternativ med varmmat. Erfaringer fra de skoler som har hatt forsøksprosjekt må tas med i utredningen. Administrasjonen bes også vurdere om dette kan gjennomføres som en nasjonal pilot og, sammen med ordfører, gå i dialog med aktuelle nasjonale myndigheter om et slikt pilotprosjekt.	Iht. plan	Gratis skolefrokost ved to skoler ble avvirket sommeren 2024 på grunn av innsparinger.
Vitensenteret	Gjennom Vitensenteret vil vi stimulere til forskning og økt nysgjerrighet blant barn og unge. Administrasjonen bes komme tilbake med en sak om samarbeid mellom Tromsø kommune og Nordnorsk Vitensenter.	Ikke startet	Utsatt inn til videre pga økonomisk situasjon

18. Barn og familie

Tjenesteområdebeskrivelse

Det er et mål for Tromsø kommune at barn og unge skal være i sentrum av våre tjenester. Barne- og familietjenestene ivaretar tverrfaglige tjenestetilbudet for barn og unge fra 0-23 år i kommunen. Tidlig innsats, bedre samordning og tverrfaglig samhandling på alle nivå er avgjørende for å sikre at barn og unge får rett hjelp til rett tid. Dette innebærer et styrket samarbeid mellom skole, barnehage, helse- og omsorgstjenester, barnevern og andre relevante aktører.

Området består av tjenestene Ressurssenteret for barn og unge, FACT-Ung team, Barneverntjenesten, Forebyggende helsetjenester, PP-tjenesten (PPT) og Tverrfaglig ressurs. Tverrfaglig ressurs omfatter fysioterapi- og ergoterapitjenester for barn 0-18 år, Miljøtjenesten for barn og unge, Utekontakten, Lavterskelteamet og Tildelingskontoret for barn og unge 0-23 år. Forebyggende helsetjenester omfatter svangerskaps- og barselomsorg, samt helsestasjons- og skolehelsetjenester. I tillegg består enheten av et psykologteam og et overvektsteam, som bidrar til å styrke det helsefremmende og forebyggende arbeidet for barn, unge og familier.

Tjenestene er regulert gjennom opplæringsloven og lov om tjenester etter helse- og omsorgstjenesteloven. Kommunestyret har i tillegg gitt føringer for sektoren gjennom bl.a. strategisk oppvekstplan 2019—2026; «Vil du være lamme».

Oppfølging av strategier

Strategi	Statusbeskrivelse
Arbeide systematisk for å gi barn og unge like muligheter, med fokus på tverrfaglig hjelp og tidlig innsats	Viktige resultater og innsatser: - Nye fagsystemer og digitalisering har ført til at PPT har utviklet ventelister og fått kontroll på digitaliseringen av post, arkiv og fagprogramvare. Forebyggende helsetjenester har implementert elektroniske resepter og benytter nå en informasjonskanal fra Helsenorge. Denne kanalen gir barn, unge og foresatte informasjon om tilgjengelige tilbud og hva de kan forvente fra tjenestene. - Arbeidet med ICDP (International Child Development Program) har vært rettet mot å utvikle foreldrestøtte som et lavterskeltilbud, slik at familier enkelt kan få veiledning og støtte i foreldrerollen. - Fase 2 – etablering av seksjon barn og familie har arbeidet for en mer helhetlig samhandling og organisering. Felles fagmøter mellom saksbehandlerne i tildelingskontoret for barn og familie og i avdeling for helse- og omsorg har styrket samarbeidet. I tillegg er det etablert et

	felles møteforum på ledernivå mellom seksjon barn og familie og avdeling for helse og omsorg, med fokus på samhandling og forvaltning av helsetjenester for barn og unge • Det økte samarbeidet mellom forvaltningen av tjenestetilbudet og Miljøtjenesten for barn og unge har resultert i mer målrettede og hensiktsmessige tjenester for denne gruppen. • Nasjonalt forløp for barnevern er iverksatt. Tjenester fra ulike enheter i seksjonen er involvert i tverrfaglig helsekartlegging. • I løpet av året har det blitt etablert nye foreldreveiledningstiltak for å støtte foresatte i deres omsorgsrolle. På helsestasjonen tilbys nå gruppetilbud for foreldre til 18 måneder gamle barn, med fokus på temaer som regulering og grensesetting. I tillegg er tiltaket "Helsefremmende tiltak knyttet til foreldrerollen og psykisk uhelse hos barn og foreldre" igangsatt, med særlig vekt på å støtte minoritetsspråklige familier. Disse tiltakene skal bidra til å styrke foreldrenes kompetanse og forebygge utfordringer knyttet til barns trivsel og utvikling. Dette jobber vi med: • Kommunen skal ferdigstille og implementere samarbeidsavtale mellom barnevern og helse for å sikre bedre tverrfaglig innsats. • Det skal utredes muligheter for å etablere flere tjenestetilbud og undervisning i grupper for å møte behovene til barn og unge. • Kommunen skal arbeide videre for å styrke samarbeidet mellom avdelingene for å sikre bærekraftige og forutsigbare helse- og omsorgstjenester for barn og unge, med fokus på langsiktig planlegging og tverrfaglig samarbeid. Dette arbeidet vil være en kontinuerlig prosess for å møte fremtidige behov. • Kommunestyret vedtok i sak 95/24 plan for forebygging av omsorgssvikt og adferdsvansker «Trygg oppvekst». I forbindelse med implementeringen av planverket skal samarbeidet mellom tjenestene for barn og unge tydeliggjøres og styrkes. • Re-implementeringen av modellen for bedre tverrfaglig innsats (BTI) ble igangsatt i 2024. Målet med modellen er å styrke samarbeidet mellom ulike faggrupper for å bedre støtte barn og unge.
--	--

	Dette arbeidet er forventet ferdigstilt i løpet av 2025. • Det skal jobbes videre med å avklare driften av Ressurssenteret i 2025. I 2024 ble bemanningen redusert fra 3 til 1 ansatt. Ressurssenteret sikrer at lovpålagte oppgaver som koordinerende enhet for barn og unge i aldersgruppen 0-23 år blir ivaretatt. Arbeidet med å tilpasse ressursene for å møte disse oppgavene vil pågå i 2025. • Arbeidet med inntak i FACT Ung skal fortsette, samtidig som muligheten for å utvide kapasiteten vurderes for å møte det økende behovet. Dette vil være et fokus fremover.
Arbeide systematisk med medarbeidermedvirkning, helse- miljø- og sikkerhet og organisasjons- og lederutvikling	Viktige resultater og innsatser: • For 2024 har systematisk innsats for å styrke trivsel og samarbeid internt i tjenesten, samt målrettet fokus på nærvær og tiltak i "Plan for stabilisering og rekruttering av ansatte", har bidratt til redusert turnover og økt rekruttering. • Omorganisering av arbeidsoppgaver og tjenester har forbedret arbeidsflyten og redusert arbeidsbelastningen for enkelte. I noen enheter har dette ført til økt innsats på universelt nivå. • Samarbeidet på tvers av enhetene er styrket gjennom et felles lederutviklingsprogram, hvor lederne har tilegnet seg felles strategier, med fokus på tverrfaglig samhandling og relasjonell kapasitet. • Barneverntjenesten har implementert egentilsyn på undersøkelsesarbeidet i samarbeid med Statsforvalteren, samt egenrevisjon av fosterhjems- og meldingsarbeidet for å sikre kvalitet og etterlevelse av gjeldende retningslinjer. Dette jobber vi med: • Det skal jobbes med å sikre riktig oppfølging av ny opplæringslov for å ivareta forpliktelser og barn og unges rettigheter. • Tjenestene skal arbeide målrettet med oppfølging og tiltak basert på resultatene fra 10-faktorundersøkelsen for å styrke arbeidsmiljø, trivsel og organisasjonsutvikling. • Tjenestene skal jobbe kontinuerlig med HMS i tråd med enhetenes handlingsplaner for å sikre et trygt og helsefremmende arbeidsmiljø, forebygge skader og sykefravær, samt fremme trivsel og effektivitet blant ansatte.

	• Det skal utarbeides en overordnet HMS-plan for seksjon barn og familie, som skal legge føringer for et helsefremmende og trygt arbeidsmiljø. Planen skal sikre systematisk oppfølging av HMS-arbeidet, forebygge arbeidsrelaterte skader og sykefravær, samt bidra til økt trivsel og effektivitet i tjenesten. • I det kommende året skal det opprettholdes et sterkt fokus på kvalitetsutvikling gjennom systematisk forbedringsarbeid, kompetanseheving og evaluering av tjenestene, samt sikre tett og god lederoppfølging for å styrke faglig utvikling. • I 2024 er det arbeidet med planlegging og tilrettelegging for samlokalisering og samorganisering av tjenester for barn og unge innen psykisk helse. Dette inkluderer kartlegging av behov, utvikling av samarbeidsmodeller og organisatoriske tilpasninger. Målet er å iverksette tiltakene i 2025.
Gi rask, rett og lett tilgjengelig hjelp med tyngde på tidlig innsats for å styrke den enkeltes livsmestring	Viktige resultater og innsatser: • Barnekoordinatorne er godt etablert og spiller en sentral rolle i å sikre helhetlig og tverrfaglig oppfølging av barn med sammensatte behov. De koordinerer samarbeidet mellom ulike tjenester, bistår familier med veiledning og tilrettelegging, samt sørger for at nødvendige tiltak blir iverksatt og fulgt opp i tråd med barnets beste. • Barneverntjenesten igangsetter undersøkelser tidlig for raskt å avklare barns omsorgssituasjon, slik at nødvendig hjelp kan iverksettes til rett tid. • Prosjektet «Ungt utenforskap – Uttaførr» er igangsatt med fokus på forebygging og reduksjon av utenforskap. Det gjennomføres i samarbeid med aktører innen rus- og kriminalitetsforebyggende arbeid og har som mål å styrke samhandlingen mellom innbyggere, frivillig sektor, næringsliv og kommunen. • Ulike tjenester i seksjonen har aktivt bidratt til prosjektet «The Village» gjennom tverrfaglig samarbeid, kompetansedeling og tilrettelegging av tiltak som styrker fellesskap og støttenettverk for barn, unge og familier. • Gjennom prosjektet «Barn som pårørende» er følgende tiltak iverksatt: ○ Gjennomføring av lærings- og mestringstilbud for barn og foreldre, inkludert PIP-klubben.

	○ Opplæring i barneperspektivsamtalet for ansatte i helse- og oppvekstsektoren. ○ Opprettelse av en prosjektstilling som koordinator for «Barn som pårørende». Dette jobber vi med: • Vi vil fortsette arbeidet med omorganiseringen i PPT for å sikre at fagpersoner bruker mer tid på veiledning og støtte til barnehager og skoler. Målet er at barn og unge får raskere hjelp, og at antall henvisninger i enkeltsaker reduseres ytterligere. • Vi vil videreutvikle samarbeidet mellom skolehelsetjenesten og seksjon for kultur for å sikre at opplevelseskort og aktivitetsmidler når enda flere barn og unge, slik at de får økt tilgang til fritidsaktiviteter. • Tjenestene skal fortsatt ha et tydelig fokus på vurderinger av barnets beste i arbeidet med barn, unge og deres familier, gjennom systematisk kartlegging, tverrfaglig samarbeid og brukermedvirkning. Dette for å sikre helhetlige og tilpassede tiltak. • Vi vil fortsette arbeidet med re-implementeringen av BTI-modellen for å styrke barn og unges rettigheter i tråd med FNs barnekonvensjon, med fokus på bedre samhandling og tidlig innsats på tvers av tjenester. • Kommunen skal samarbeide med ASSS-nettverket for å utvikle mer treffsikre prognoser og planlegge tiltak basert på aktuelle data og trender i de største kommunene. • Vi vil videreføre arbeidet med «Barn som pårørende» i 2025, med fokus på å etablere gruppetilbudet SMIL for barn i alderen 8–13 år og opprette en SMIL-koordinator for å sikre god organisering og oppfølging av tilbudet. • «The Village» skal videreutvikles gjennom styrket tverrfaglig samarbeid, økt kompetansedeling og målrettet tilrettelegging av tiltak det kommende året.
Tilrettelegge for at barn og unge kan påvirke egen hverdag og framtid	Viktige resultater og innsatser: • Seksjonen deltar aktivt i prosjektet «Nye mønstre», som har fokus på tidlig innsats og forebygging for sårbare barn og familier, gjennom involvering av flere tjenester.

	• Det er utarbeidet gode rutiner og systemer for å sikre medvirkning fra både barn og foresatte, med særlig fokus på vurderinger av barnets beste i alle beslutninger og tiltak. • Barneverntjenesten har hatt fokus på å styrke barn og unges medvirkning i alle faser av en barnevernssak. • Gjennom samarbeid med KS og Barneombudet har kommunen etablert gode rutiner for å sikre at barnets stemme blir hørt i alle saker som angår dem, samt for å gjennomføre grundige vurderinger av barnets beste. • Gjennom «Åpen dør» har skolehelsetjenesten og helsestasjonen for ungdom gitt barn og unge muligheten til å oppsøke helsehjelp på eget initiativ. Dette jobber vi med: • Vi vil fortsette arbeidet med å møte barn, ungdom og deres familier der de er. Ved å styrke oppsøkende tjenester og tilstedeværelse på deres arenaer, skal vi sikre at barn og unge får nødvendig støtte og oppfølging i sitt daglige miljø. • For å sikre medvirkning i alle stadier av en barnevernssak, planlegges flere opplæringsmoduler for ansatte innen det juridiske fagfeltet, i samarbeid med kommuneadvokaten. • Tverrfaglig ressurs vil i løpet av det kommende året arbeide med å etablere et brukerråd for barn og unge, for å styrke deres medvirkning og innflytelse i utformingen av tjenester som berører dem.
--	---

Status økonomi

Beløp i 1000

Ansvarsramme	Regnskap 2023	Regnskap 2024	Oppr. bud. 2024	Rev. bud. 2024	Avvik i kr	Avvik i %
Sum	376 793	403 452	386 768	387 025	-16 427	-4,2 %

Kommentar til status økonomi

For ansvarsramme barn og familie ble resultatet et merforbruk på 16,4 millioner kroner ved årets slutt (4,2 %).

Barn- og familierammen ble i løpet av 2024 redusert med totalt 5,4 millioner kroner på bakgrunn av rapportert mindreforbruk. I utgangspunktet lå det an til balanse på denne rammen etter disse budsjettjusteringene. Det gjøres for øvrig oppmerksom på at disse budsjettjusteringene kun gjaldt for 2024.

Årsaken til merforbruket ved årets slutt er å finne i barnevernstjenesten, hvor det ble et merforbruk på 17,3 millioner kroner. Det ble for denne enheten rapportert om balanse ved årets slutt i tertialrapport 2-2024 og i økonomirapporten pr. oktober. Det viser seg at økonomirapporteringen i barnevernstjenesten ikke har vært korrekt i løpet av året.

I handlingsprogrammet for 2022-2025 ble det vedtatt at husleiebudsjetten til barneverntjenesten skulle trekkes ut fra april 2022, da det var planlagt at enheten skulle flytte inn i et kommunalt bygg (Mellomveien 110). Flytteprosessen ble forsinket. I handlingsprogram 2023-2026 ble rammen derfor tilført 5 millioner kroner i 2023 for å dekke husleieutgiftene, med utgangspunkt i at enheten da skulle være på plass i kommunalt bygg fra 2024.

Flyttingen ble ikke gjennomført i 2024, men det lå an til at husleieutgiftene i 2024 ville dekkes innenfor rammen gjennom innsparinger på øvrige områder. Dette lot seg ikke realisere, og i tillegg er det økte utgifter i tjenesten pga. nødvendig innleie av vikarer samt kostnadskrevende klientsaker, som det heller ikke ble rapportert om i løpet av året.

På øvrige tjenester innenfor denne rammen førte vakante stillinger hos Fact Ung og Ressurssenter til et mindreforbruk på 0,7 millioner kroner. Det var også mindreforbruk innenfor forebyggende helsetjenester på 2,4 millioner kroner, som i hovedsak skyldes effekt av innkjøpsstopp og vakanser, samt høyere sykelønnsrefusjoner enn budsjettet på grunn av høyt sykefravær. Mindreforbruket her motsvares av et merforbruk innenfor miljøtjenester til barn og unge på 2,2 millioner kroner. Dette avviket ble ikke rapportert i løpet av året. Det har vært et økende behov for tjenester, som ikke har vært mulig å løse innenfor rammen uten å komme i konflikt med forsvarlighetskravet i helse- og omsorgstjenesteloven.

KOSTRA Nøkkeltall

	Tromsø 2023	Tromsø 2024
Produktivitet		
Andel undersøkelser med behandlingstid innen 3 måneder	96,0 %	95,0 %
Grunnlagsdata (Nivå 3)		
0-17 år Tiltak fosterhjem Barn med barnevernstiltak per 31.12. (antall)	101	91
Undersøkelser i alt (0-24 år)	695	614

Status økonomiplantiltak

Rammeendringer i handlingsprogrammet

Beløp i 1000

Tiltak	Ramme	Regnskap	Avvik	Status	Risiko	Beskrivelse
Tiltak fra forrige handlingsprogram						

Årsmelding 2024

Tiltak	Ramme	Regnskap	Avvik	Status	Risiko	Beskrivelse
Styrking skolehelsetjenesten	1 000	1 000	0	Ferdig	✓	
Sum	1 000	1 000	0			
Nye tiltak						
Videreføring av tiltak - Psykhjelpen	800	800	0	Ferdig	✓	
Tiltak for stabilisering og rekruttering av ansatte i barneverntjenesten	1 600	1 600	0	Ferdig	✓	
Styrke bemanning i PPT	1 700	1 700	0	Ferdig	✓	
Jordmorstillinger	1 700	1 700	0	Ferdig	✓	
Sum	5 800	5 800	0			
Sum tiltak	6 800	6 800	0			

Status politiske vedtak

Politiske vedtak

"-" vises der det ikke er registrert data

Oppdrag	Beskrivelse	Status	Statusbeskrivelse
Jordmortjenesten	Administrasjonen bes utrede hvordan kommunen kan samarbeide med UNN om styrking av jordmortjenesten og motvirke bemanningskrisen i fødsels- og barselsomsorgen, for eksempel gjennom hus-/hyttemodell i tråd med helsepersonellkommisjonens anbefalinger. Det bør også utredes om dette kan gjennomføres som et pilotprosjekt med ekstern finansiering. Arbeidet skal skje i tett kontakt med fagforeningene.	Ferdig	Saksutredning er startet opp. Politisk sak utarbeides og det er opprettet dialog med UNN.
Psykologer i bydeler	Administrasjonen bes utarbeide en sak der det vurderes en psykolog ordning i bydelene eller tilknytt fastlegekontor. Saken må inneholde økonomiske og administrative konsekvenser.	Forsinket	Saksutredningen har startet opp, men er forsinket.

19. Kultur

Tjenesteområdebeskrivelse

Rammen består av Kulturskolen, Bibliotek og byarkiv, Kulturarena, Fritid, og Tvibit, samt faggruppen Kulturutvikling. Kulta er organisert sammen med Kulturskolen, Alfheim aktivitetssenter med Fritid. Kulturarena består av Kulturhuset, Rådstua teaterhus og Gáisi – samisk språksenter.

Kommunens kulturoppgaver og samfunnsoppdrag er nedfelt i kulturloven, bibliotekloven, arkivloven, stedsnavnloven og opplæringsloven, samt *Kommuneplanens samfunnsdel* og *Kommunedelplan for kultur*. Kommunestyret har i tillegg gitt føringer for sektoren gjennom bl.a. *Strategisk oppvekstplan 2019- 2026*, «Vil du være lamme».

Kommunens hovedinnsatsområder er deltakersamfunnet, tidlig innsats, like muligheter, lave terskler, mestring og inkludering. Samtidig har vi utfordringer knyttet til distriktsutvikling, tilbud for et økende antall eldre, og en tettere oppfølging av profesjonelle kulturutøvere.

Oppfølging av strategier

Strategi	Statusbeskrivelse
Sikre at alle barn og unge kan delta i fritids-, kultur- og idrettsaktiviteter	Viktige resultater og innsatser: - Tromsø kommune har gjennomført prosjektet «Hær e æ» – for økt kulturell deltakelse for barn og unge – i samarbeid med Hålogaland Teater, Samfunnsløftet og skolene. - Opplevelseskortet ble styrket. Flere fikk mulighet til å delta i kultur- og fritidsaktiviteter. - Turbo, Norges største utstyrsbase, satte utlånsrekord i 2024 - enda flere fikk tilgang til friluftss- og sportsutstyr. Dette jobber vi med: - Kommunen skal fortsette å styrke og utvide Norges utstyrsbasen Turbo. - Det kommende året skal det arbeides med gjenåpning av stengte fritidsklubber og en generell styrking av fritidstilbudet for barn og unge. - Arbeidet med utredning av Den kulturelle skolesekken i Tromsø videreføres, med fokus på modell, organisering og målsetninger i lys av reduserte statlige midler og endret fordelingsnøkkel.

Eksperimentere med, og utvikle nye måter å involvere innbyggere i prosesser og beslutninger i kommunen	Viktige resultater og innsatser; • Etter en omfattende medvirkningsprosess («Kulturdialoger») ble Kommunedelplan for kultur 2024 – 2032 med tilhørende kunnskapsgrunnlag vedtatt kommunestyret 13.11.2024. Planen har tre hovedmål: Styrket kulturell infrastruktur, Økt deltakelse og mangfold i kulturlivet, og Attraktivt og relevant kultursentrum i den arktiske regionen. Dette jobber vi med: • Tromsø kommune, med enhet Tvibit i spissen, ble i november utnevnt til European Youth Capital 2026. Prosjektet, som er kommunens hovedsatsing på ung medvirkning, vil videreutvikles. • Utviklingen av temaplan mot rasisme og diskriminering er en sentral del av kommunens satsing på mangfold, likeverd og inkludering. • Kommunedelplan for kultur 2024–2032 er en viktig del av kommunens satsing på kulturutvikling og tilgjengelighet.
Fremme et variert og profesjonelt kunst- og kulturliv som avspeiler mangfoldet i den arktiske regionen	Viktige resultater og innsatser: • Orienteringssak til MIKS-utvalget 26.11.2024 om «Kulturøkonomi i Tromsø – ringvirkninger av kommunale tilskudd» • Enhet for bibliotek og byarkiv har gjenopptatt arbeidet med arkiv- og lokalhistorieformidling til publikum. Dette jobber vi med: • Kunst i byrommene er en viktig del av Tromsø som et arktisk forbilde. Kunsten er med på å bidra til opplevelser, refleksjon, aktivitet og gode møteplasser. Vi fortsetter samarbeidet med øvrige seksjoner i kommunen for å realisere dette i byrommene våre. • Kommunen skal jobbe med utvikling av nye kulturarenaer, herunder «Kulturkvartalet». • Muségata 2 (Kunstnernes hus) vil fortsette å være et innsatsområde i 2024. • Kommunen skal jobbe med nytt tilbygg til Rådstua teaterhus.
Være pådriver for å videreutvikle samisk språk, kultur og kompetanse	Viktige resultater og innsatser:

	• Tromsø kommune sendte i mars 2024 en høringsuttalelse til Stortinget om rapporten Sannhet og forsoning, som en del av arbeidet med oppfølging og anerkjennelse av fornorskingspolitikkenes konsekvenser. • I oktober 2024 gjennomførte Tromsø kommune en evaluering av samarbeidsavtalen med Sametinget for å vurdere måloppnåelse og videreutvikling av samarbeidet. Dette jobber vi med: • Kommunen skal følge opp handlingsplanen for samarbeidsavtalen med Sametinget og revidere den for perioden 2026–2029. • Kommunen skal formidle samiske kulturminner i Tromsdalen gjennom kartlegging og formidling av dalens samiske historie. Som en del av dette arbeidet planlegges det oppføring av en gamle på Dalheim. • Det kommende året skal arbeidet med revisjon av handlingsplanen for samarbeidsavtalen med Sametinget for perioden 2026–2029 gjennomføres.
Rette tyngden av kommunale nyinvesteringer slik at de bidrar til velfungerende lokalsentre	Viktige resultater og innsatser: • Tromsø kommune har trygget sambrukslokaler i nye Kvaløysletta skole. Dette jobber vi med: • Kommunen skal sikre at den nye skolen i Tromsdalen blir bygd med sambrukslokaler for kultur, idrett og frivillighet, og at den kunstneriske utsmykningen kommer med på et tidlig stadium. På den måten sikrer vi fullt ut kunstnernes potensiale.
Arbeide systematisk for å gi barn og unge like muligheter, med fokus på tverrfaglig hjelp og tidlig innsats	Viktige resultat og innsatser: • Prosjektet Forebygging av ungt utenforskap er gjennomført for å øke forståelsen og kunnskapen om hvordan ungt utenforskap kan forebygges og reduseres i kommunen. Dette jobber vi med: • Kommunen skal videreutvikle og styrke U16 og «Grab» – prosjekt for egenorganisert aktivitet.

	Forskningsprosjektet CYPRO (The Coordinated Youth Project) publiserer i 2025 sine første rapporter fra følgeforskningen på U16 (Enhet for fritid).
Fremme folkehelse gjennom tiltak som kommer levekårsutsatte grupper særlig til gode	Viktige resultater og innsatser: - Handlingsplanen for kjønns- og seksualitetsmangfold 2024–2027 ble vedtatt i kommunestyret 22.05.2024 og sikrer tiltak for økt inkludering, likeverd og trygghet for personer med ulik kjønnsidentitet og seksuell orientering. Dette jobber vi med: - Kommunen skal utarbeide temaplan <i>Plan mot rasisme og diskriminering</i> i tråd med kommunestyresak 168/23. - Kommunen skal videreutvikle prosjekt “Samskaping av iHus” (tidl. Internasjonalt hus), og jobbe med hvordan vi best mulig kan møte kartlagte behov hos den internasjonale befolkningen i Tromsø, i tråd med vedtak i sak 109/24.

Status økonomi

Beløp i 1000

Ansvarsramme	Regnskap 2023	Regnskap 2024	Oppr. bud. 2024	Rev. bud. 2024	Avvik i kr	Avvik i %
Sum	142 358	143 736	153 992	148 451	4 716	3,2 %

Kommentar til status økonomi

For kulturrammen ble resultatet et mindreforbruk på 4,7 millioner kroner (3,2 %). Resultatet ble bedre enn rapportert i løpet av året. Ut fra årsprognosen siste økonomirapport til kommunestyret og budsjettjusteringene der, lå det an til at rammen ville gå i balanse.

Resultatet skyldes i hovedsak større effekt av innsparingstiltakene enn forventet, blant annet gjennom å holde stillinger vakante, ikke gjøre utbetalinger for gjenværende søkbare tilskuddsordninger og redusere driftskostnader.

Kulturrammen ble i 2024 redusert med totalt 7,3 millioner kroner på bakgrunn av forventet mindreforbruk meldt i rapporteringen per august og oktober. Disse budsjettjusteringene ble kun gjort for 2024, og påvirker ikke 2025-budsjettet. I tillegg til gjennomføring av planlagte innsparingstiltak, har det vært gjort ytterligere tiltak som bidro til et bedre resultat ved årets slutt. Konsekvensene av innsparingstiltakene er utsettelse av innkjøp til vedlikehold, reduserte tjenester, kutt i eksterne midler og stopp i ordninger for søkbare tilskudd.

KOSTRA Nøkkeltall

	Tromsø 2023	Tromsø 2024
Dekningsgrad		
Andel barn i gr.skolealder på venteliste til komm musikk- og kulturskole, av barn i alderen 6-15 år	2,3 %	3,0 %
Kvalitet		
Besøk i folkebibliotek per innbygger	5,5	6,4
Besøk per kinoforestilling	28,0	23,4
Grunnlagsdata (Nivå 3)		
Alle typer arrangement (antall)	902	1 051
Andre fysiske medier Bestand (antall)	19 496	19 284
Andre fysiske medier Omløpshastighet (antall)	0,1	0,1
Besøk i folkebibliotek, totalt antall besøk	435 453	506 491
Deltakere på alle arrangementer (antall)	20 504	23 229
Fysiske medier Bestand (antall)	247 170	243 522
Fysiske medier Omløpshastighet (antall)	0,8	0,9
Årsverk i alt folkebibliotek	26,6	25,7

Status økonomiplan tiltak

Rammeendringer i handlingsprogrammet

Beløp i 1000

Tiltak	Ramme	Regnskap	Avvik	Status	Risiko	Beskrivelse
Nye tiltak						
Turbo styrkes med 1 stilling (Fritid)	700	700	0	Ferdig	✓	Ny ansatt tilsatt.
Sum	700	700	0			
Politisk vedtak						
Fast driftsstøtte Rimfrost produksjoner	250	250	0	Ferdig	✓	
Aktivitetsmidler U16	500	500	0	Ferdig	✓	
Tilskuddsordning samisk og kvensk kunst og kultur	500	155	345	Ferdig	✓	Midlene for videre utdeling er fryst.
Solidaritetsfond og aktivitetsguide	1 000	1 000	0	Ferdig	✓	Midlene er ikke ment brukt innen kultur - midlene flyttes til Bymiljø(idrett) i tertialrapport 1.
Sum	2 250	1 905	345			
Sum tiltak	2 950	2 605	345			

Status politiske vedtak

Politiske vedtak

"-" vises der det ikke er registrert data

Oppdrag	Beskrivelse	Status	Statusbeskrivelse
Mekkeverksted for ungdom (fritid)	Oppstart for mekkeverksted utsettes med et år. Kommunedirektøren bes om å starte vurdering av ulike lokasjoner og samarbeidspartnere i 2024.	Ikke startet	Reduksjon i rammen til Kultur jf. kommunestyrevedtak desember(HAP 2024-2028) gjør at tilbudet ikke er finansiert og starter ikke.
Ny tilskuddsordning samisk og kvensk kunst og kultur	Sannhet- og forsoningsrapporten om fornorskingen av samer, kvener og skogfinner, viser tydelig det offentliges ansvar i å fremme samisk og kvensk kultur og språk. Å opprette en egen tilskuddsordning for aktiviteter og tiltak for nettopp å synliggjøre, fremme og/eller utvikle samisk og/eller kvensk språk og kultur, vil være en fin start på dette arbeidet, som Tromsø kommune bør ta lederskap i, all den tid vi er den byen med størst samisk befolkning.	Iht. plan	Arbeidet ble utsettes som følge av krav om mindreforbruk, og ordningen avvikles jf. kommunestyrevedtak des. 2024 (HAP)
Rimfrost produksjoner	Rimfrost produksjoner er en prisbelønnet teater-ensemble som gjennom fast driftstøtte fra Tromsø kommune kan søke nasjonal driftstøtte. Kvaliteten til ensemblet er høyt. Forslaget om fast driftstøtte er i tråd med Romssa erklæringa der vi slår fast at vi skal arbeide for bedre rammevilkår for den profesjonelle kulturnæringen.	Ferdig	
Turbo lager	Midlene skal gå til å oppgradere lagerfasiliteter for Turbo.	Forsinket	Behovsmelding leveres vår 2025
Ungdomsklubber	Tromsø kommune Administrasjonen bes komme tilbake med en sak der det vurderes om det er mest hensiktsmessig å utvide åpningstider i eksisterende ungdomsklubber eller åpne nye i Tromsdalen eller Hamna. Kultur Administrasjonen bes komme tilbake med en sak der det vurderes om det er mest hensiktsmessig å utvide åpningstider i	Ferdig	Administrasjonen vurderer at det er mest hensiktsmessig å utvide åpningstider i eksisterende ungdomsklubber enn å åpne nye i Tromsdalen eller Hamna. Vi ser at ungdommer besøker fritidsarenaer i hele Tromsø og dermed er mobile. Administrasjonen mener at mer åpningstid i eksisterende ungdomsklubber enn opprettelse av flere ungdomsklubber vil på kort sikt kunne gi økt kvalitet på tilbudene i dag. Det er også utfordrende å finne egnede

Årsmelding 2024

Oppdrag	Beskrivelse	Status	Statusbeskrivelse
	eksisterende ungdomsklubber eller åpne nye i Tromsdalen eller Hamna.		lokaler til ungdomsklubber pr.d.d. Strukturmelding for fritidsklubber vil bli lagt frem på et senere tidspunkt.

20. Helse- og omsorgstjenester

Tjenesteområdebeskrivelse

Tromsø kommune har innenfor helse og omsorg ansvar for:

- Institusjonstjenester i form av langtidsplasser, korttidsplasser og barneboliger
- Hjemmebaserte tjenester i form av praktisk bistand, BPA og helsehjelp
- Pårørendestøtte i form av veiledning, omsorgsstønning og avlastning
- Fritids- og dagaktivitetstilbud til ulike målgrupper
- Habilitering- og rehabiliteringstjenester, allmennlegetjeneste og legevakt.

Kommunen yter tjenester til innbyggere i alle aldersgrupper.

I 2024 besto tjenesteområdet av fire seksjoner. Det var seksjon for hjemmetjenester med fem enheter, seksjon for helsetjenester bestående av Helsehuset, Tromsø legevakt og allmennlegetjenesten, seksjon for sykehjem med seks enheter inkludert sentralkjøkkenet og seksjon for habilitering med fire enheter.

Tildeling av helse- og omsorgstjenester er organisert fire ulike forvaltningskontor som er plassert organisatorisk i de ulike.

Store økonomiske utfordringer, mangel på egnede helsebygg- og boliger, endringer i befolkningssammensetningen, økte behov for helse- og omsorgstjenester både blant yngre og eldre og utfordringer med rekruttering av nødvendig helse- og omsorgspersonell har vært det mest krevende også i 2024. Tromsø kommune jobber med å innrette tjenesten for å møte vekst i antall eldre og økt behov for helse- og omsorgstjenester i alle aldersgrupper, parallelt med reduksjon i tilgangen på personell og en stram økonomi.

Oppfølging av strategier

Strategi	Statusbeskrivelse
Ha helhetlig styring som sikrer at drifts- og utviklingsoppgaver sees i sammenheng og at langsiktige mål følges opp i underliggende planer	For å kunne møte framtidens komplekse utfordringer - og samfunnsoppdrag har helse-og omsorg igangsatt mange endrings- og forbedringstiltak. Det har vært nødvendig å jobbe med endringer på en planmessig og systematisk måte med tydelige strategier og mål, samt treffsikre tiltak. Viktige resultater og innsatser: • Det har vært gjennomført økonomiske analyse som grunnlag for framtidig ressursinnsats i deler av tjenesten. Ett eksempel er sammenligning av institusjonstjenesten mellom Tromsø og Kristiansand kommuner. • Det er igangsatt arbeid med utarbeidelse av helhetlig og langsiktig strategi for helse- og omsorg som skal til politisk behandling våren 2025.

	• Det har vært arbeidet med å utarbeide tjenestekatalog som gjøres tilgjengelig for innbyggere, ansatt og samarbeidsparter på kommunens hjemmeside • Der er etablert HMS- og kvalitetsutvalg i alle seksjoner og på avdelingsnivå • Kvalitetsplan for helse og omsorg er revidert • Sentralkjøkken har innført nytt datasystem for matdistribusjon-/levering Dette jobber vi med: • Utarbeide handlingsplan på bakgrunn av Helhetlig strategi for helse- og omsorg • Utarbeide informasjons-/kommunikasjonsstrategi for å redusere forventningsgapet • Revidere tjenestebeskrivelsene og utarbeide tydeligere tildelingskriterier for tjenestetildeling • Gjennomføre brukerundersøkelser • Utvikle dashbord som gir ledere kontinuerlig oppdatert styringsinformasjon • HMS-arbeidet videreutvikles og intensiveres, herunder oppfølging av resultat fra 10-faktor undersøkelsen.
Beholde, utvikle og rekruttere kompetente medarbeidere og ledere, som speiler mangfoldet av innbyggere i Tromsø kommune	Tilstrekkelig og kompetent personell er avgjørende for at kommunen skal kunne tilby helse- og velferdstjenester av god kvalitet. Knapphet på personell gjør det nødvendig å benytte personellet og deres kompetanse mye mer effektivt enn før. Viktige resultater og innsatser: • Styrke lederkompetansen gjennom månedlige ledersamling • Oppfølging av "Tiltak for stabilisering og rekruttering av personell i Helse- og omsorg i Tromsø kommune". Tiltakene er evaluert og justert. • Rolle, myndighet og ansvar til kommuneoverlege/samfunnsmedisinske funksjoner er utredet og oppgaver er tydeligere definert. • Sak om fastlegeordningen er evaluert og tiltak justert • Gode rekrutteringsprosesser på legestillinger har ført til stabile legetjenester. Legedekningen på Tromsø legevakt er bedret og på Helsehuset er status tilnærmet full legedekning uten bruk av vikarbyrå • Alle ALIS-forløp følges opp av adm. i allmennlegetjenesten som er styrket i 2024 med en rådgiver i 100 % stilling og 20 % legestilling. Kvaliteten på ALIS forløp er klart forbedret. • Samarbeid med forskningsfeltet er styrket, herunder ansettelse av 2 offentlige phd-kandidater

	• Det er opprettet en stilling knyttet til håndtering av vold og trusler • Farmasøyter i hjemmetjenesten og sykehjem har ført til økt kvalitet og redusert risiko for feilbruk av legemidler • Klinisk ernæringsfysiolog(er) har bidratt til å øke kunnskapen om ernæring hos ansatte i hjemmetjenesten, og bidrar til bedre ernæringsstatus blant innbyggerne. • Satsning på samarbeid mellom kommunen og UNN med fokus på bedre pasientforløp for brukere av kommunen og spesialisthelsetjenesten, - på bakgrunn av ansøkte samhandlingsmidler. Dette jobber vi med: • Følge opp revidert utgave av "Tiltak for stabilisering og rekruttering og stabilisering av personell" • Motivere flere til å starte på bachelor i sykepleie-/vernepleie eller helsefagutdanning • Utarbeide og følge opp kompetanseplaner i alle seksjoner, fra grunnopplæring til videre-/masterutdanning • Fortsatt satsning på KlinObsKommune Helse- og omsorgstjenesten gjennomgår store endringer i forbindelse med den økonomiske utfordringen kommunen står overfor. De ansatte har vist stor fleksibilitetsvilje og alle bidrar, selv om det har ført til en mer krevende prioritering av oppgaver. Det blir særlig viktig å ivareta og jobbe med arbeidsmiljøet i periode med omfattende omstillingsprosesser. Det må være fokus også i 2025.
Forvalte økonomien i tråd med vedtatte handlingsregler, for å ivareta det økonomiske handlingsrommet over tid	Avdelingen har jobbet med å kunne benytte personellressurser på tvers av enheter og seksjoner. I tillegg har det vært igangsatt tiltak for å redusere bemanning i institusjonstjenesten og i tjenestetilbudet til de under 67 år. Dette fordi Tromsø kommune ligger høyt i enhetskostnad sammenlignet med andre kommuner både i og utenfor ASSS-nettverket. Viktige resultater og innsatser: • Bedre samordning og reduksjon i antall årsverk på natt • Forslag til tiltak for å kunne ta tilbake private kjøp er i liten grad gjennomført, hverken Finnhalvvegen eller oppgradering av Kroken er iverksatt. Ett privat kjøp er tatt tilbake til Jadevegen sykehjem. Ytterligere 3 private kjøp er gjennomført i 2024 grunnet mangel på egnede boliger • Etablert e-helse avdeling der alle ressurser innen fagområdet er samorganisert

	• Helse- og omsorgstilbudet til barn er overført fra hjemmetjenesten til Trudvang barnebolig og er samordnet med tilbudet etablert i barneboligen • Myndighet, ansvar og roller mellom forvaltningskontor og utøvende tjeneste er tydeliggjort • Kartleggings- og ressursfordelingsmodellen er gjennomført i Seksjon for habilitering. Bemanning i turnus er redusert med 36 årsverk fra 2023 - 2024. • Seksjon for helsetjenester har redusert bruk av vikarbyrå med ca. 50 mill. kr sammenliknet med 2023, og har tatt ned driften tilsvarende 10 mill. kr på Helsehuset. • Nedgang i kostnader til kjøp av vikartjenester. Dette skyldes en systematisk og god rekruttering blant annet ved Kvaløysletta sykehjem, Helsehuset og Legevakta. Det har ikke vært behov for bruk av vikarbyrå ved bruk av vikarer i fastlegehjemler. Dette har gitt en besparelse på ca. 2 millioner i 2024. • Utarbeidet nye årsturnuser på bakgrunn av bevilget budsjett 2025 i alle seksjoner, - innebærer reduksjon i bemanningsplaner. • Gjennomført ny konkurranse BPA-, begrenset antall leverandører fra 16 til 7. Timepris vil bli redusert når eksisterende oppsagte kontrakter utløper i 2025/26 • Opprettet 50 % BPA-kontakt for å styrke samhandlingen og forvaltningen av BPA-ordningen Dette jobber vi med: • Utnytte responscenterets kapasitet til å "serve" alle seksjoner, - særlig på natt • Avklare organisering av tjenestetildeling av helse- og omsorgstjenester på tvers av AHO og AOUC • Etablering av flere samlokaliserte tilrettelagte boliger for å kunne ta tilbake private enetiltak. • Samordne og effektivisere oppgaver til merkantile ressurser i alle seksjoner • Innføre turnusgenerator, reorganisere og redusere antall ressursbasekonsulenter • Etablere 3-partsavtale i tildelingsprosess, - mellom tjenestemottakere, dens nettverk og kommunen. • Samordning av Helsehuset og Tromsø Legevakt for å få på plass en felles ledelse og administrasjon.
Tilrettelegge for trygge og stabile bomiljø med variert boligsammensetning, for eie og leie i alle livsfaser	For vanskeligstilte på boligmarkedet må det være tilstrekkelig bredde og kapasitet i tilbud av utleieboliger (velferdsboliger), seniorboliger, boliger nært tjenestebase, boliger med heldøgns omsorg, og differensierte plasser i institusjon. Et mangfold av boliger og tjenestetilbud bidrar til mer tilpassede og egnede bolig

	for innbyggerne, samt ønsket dreining til mindre kostnadskrevende tjenestetilbud og institusjonsplasser Viktige resultater og innsatser: • Oppstart drift av 20 avlastningsplasser i Inga Sparboes veg. Institusjonsavlastning for hjemmeboende er viktig pårørendestøtte for å nå målet om at flere skal bo lenger hjemme. • Bygging av 8 omsorgsboliger i Nordlyset og 8 boliger i Bo i Nord/Kroken • Prosjektering Kvaløya Bo- og velferdssenter, innflytting 2030 Dette jobber vi med: • Ferdigstillelse av oppgradering av Kveldrovegen, Sommeren, Ryllikvegen, 2025 • Prosjektering av 8 omsorgsboliger i Ryavegen, innflytting 2026 • Innflytting i boliger i Kroken (BoNord) og Nordlyset, ferdigstilles i 2025 • Planlegge videre bruk av 5. etg. Seminaret • Evaluere og justere boligplaner
Gi rask, rett og lett tilgjengelig hjelp med tyngde på tidlig innsats for å styrke den enkeltes livsmestring	En bærekraftig utvikling må ha fokus både på å redusere presset på helse- og velferdstjenester, men også på helsefremming, mestring og trivsel blant innbyggerne. Tjenestetilbudene må utvikles slik at vi møter den enkeltes behov ut ifra LEON-prinsippet, - det skal gis nødvendig hjelp med en forsvarlig standard. Tjenestetildelingen vil bevege seg bort fra mottakerperspektiv og over på lavterskeltilbud og trening først, deretter tilbud med bruk av velferdsteknologi og til sist nøkterne tjenester. Viktige resultater og innsatser: • Nytt legekontor åpnet i desember. Dette betyr at vi kan tilby fastlege til hele befolkningen i Tromsø kommune. • PAS (Positiv Atferdsstøtte) er innført i Seksjon for habilitering. Det er et faglige rammeverket som har høyt fokus på brukerens selvbestemmelse. Ansatte som har påbegynt «Mitt Livs ABC» og gjennomført VID-utdannelsen («Atferd som utfordrer») er betydelig mer fokuser på brukerens selvbestemmelse. • Etablert dagaktivitetstilbud på Havtun, Brensholmen. Et unikt tilbud, hvor frivilligheten og kommunen sammen skaper gode tilbud til innbyggerne basert på samhold, aktiviteter, sosiale møteplasser og felles måltider.

	• Opprettet Møteplassen dagsenter for yngre med demens. Et lavterskeltiltaket som gir pårørendestøtte i form av avlastning, og som sørger for en meningsfull hverdag for deltakerne. • “Mestring i hjemmet” er utbredt i hele Seksjon for hjemmetjenester. Tverrfaglig kartlegging og tiltak for alle brukere med fokus på egenmestring, trening og rehabilitering. • Utviklet tverrfaglig kartleggingsmodell ved tildeling av BPA, - skal bidra til økt treffsikkerhet av tjenestetilbud • Videreutviklet Hukommelsesteam og forebyggende tjenester. Målet er å komme tidlig inn i forløpene, sørge for gode overganger og oppfølging underveis. Sterk økning av behov i befolkningen. • Forbedret planlegging og gjennomføring av influensa- og coronavaksinering enn tidligere år. • Frisklivssentralen er startet opp med Restart-prosjektet. Dette prosjektet videreføres i 2025. Dette jobber vi med • Etablere to nye legehjemler ved nystartet legekantor. Det vil i løpet av 2025 sikre en ønsket overkapasitet på fastleger. Det vil kunne avlaste Tromsø legevakt med å ivareta pasienter som ikke har fastlege i kommunen. • Utvide dagsenterkapasitet i Seksjon for hjemmetjenester og arbeids-/aktivitetstilbud i Seksjon for Habilitering • Fortsette strategien og implementeringen av PAS som faglig rammeverk. Det vil ta flere år. • Evaluere vedtak til tjenestemottakere under 67 år og sammenligne nivå på tjenestetildeling med 1 - 3 utvalgte kommuner • Innføre praksis med evaluering av vedtak hvert halvår/år. • Oppstart av Sydspissen, et samordnet tilbud med fokus på tidlig innsats og frivillighet • Utvikle støttekontakttjenesten, - flere tilrettelagte fritidstilbud i form av gruppeaktivitet • Utvikle et fleksibelt og differensiert avlastningstilbud som treffer ulike behov, - dette ved å bruke ressurser som allerede benyttes annerledes • Utvide bruken av velferdsteknologi for å gi innbyggere og ansatte større mestring og selvråderett. • Få på plass digital innbyggerdialog og digital søknadsprosess. • Anskaffe EPJ (Elektrisk pasientjournal) • Implementere PLL (Pasientens legemiddelliste)
--	---

Status økonomi

Beløp i 1000

Ansvarsramme	Regnskap 2023	Regnskap 2024	Oppr. bud. 2024	Rev. bud. 2024	Avvik i kr	Avvik i %
Sum	1 993 666	2 119 990	1 959 062	2 042 229	-77 761	-3,8 %

Kommentar til status økonomi

Regnskapet for 2024 viste et merforbruk på 77,8 millioner kroner (3,8 %). Budsjettavviket ble 0,5 mill. kr høyere enn forventet i rapportering pr. oktober.

Merforbruket besto av:

- 22,9 millioner kroner i merforbruk knyttet til utskrivningsklare pasienter (somatikk). Budsjettavviket ble 2 mill. kr lavere enn i rapportering pr. oktober.
- 5 millioner kroner i merforbruk på grunn av branntekniske mangler ved Otium bo- og velferdssenter. Budsjettavviket ble 1 mill. kr lavere enn i rapportering pr. oktober.
- Merforbruk på 2,1 millioner kroner på grunn av branntekniske mangler i omsorgsboliger. Budsjettavviket ble 0,2 mill. kr lavere enn i rapportering pr. oktober.
- Merforbruk på 9,7 millioner kroner på grunn av økte utgifter til brukerstyrt personlig assistanse (BPA). Budsjettavviket ble 0,6 mill. kr høyere enn i rapportering pr. oktober.
- Merforbruk på 17,3 millioner kroner på grunn av akutte behov for omfattende helse- og omsorgstjenester til nye tjenestemottakere. Budsjettavviket ble 0,9 mill. kr høyere enn i rapportering pr. oktober.
- 13,8 mill. kr i merforbruk på grunn av utgifter til ekstrahjelp, overtid og kjøp av vikartjenester. Budsjettavviket ble 3,2 mill. kr høyere enn i rapportering pr. oktober.
- 7 millioner kroner i mindreinntekt som følge av endringer i ordning for refusjon av utgifter til særlig ressurskrevende helse- og omsorgstjenester. Budsjettavviket ble 1 mill. kr lavere enn i rapportering pr. oktober.

KOSTRA Nøkkeltall

	Tromsø 2023	Tromsø 2024
Prioritet		
Netto driftsutgifter til omsorgstjenester i prosent av kommunens samlede netto drifts (prosent)	34,8 %	35,3 %
Produktivitet		
Korrigerte brutto driftsutgifter, institusjon, pr. kommunal plass *)	2 005 855	1 924 563
Utgifter per beboerdøgn i institusjon	6 157	6 342
Dekningsgrad		
Andel innbyggere 67-79 år med dagaktivitetstilbud (prosent)	0,8 %	0,8 %
Andel innbyggere 80 år og over som bruker hjemmetjenester (prosent)	27,3 %	26,8 %
Andel innbyggere 80 år og over som er beboere på institusjon	11,5 %	9,9 %

Årsmelding 2024

Mottakere av hjemmetjenester, pr. 1000 innbyggere 0-66 år (B)	18	18
Mottakere av hjemmetjenester, pr. 1000 innbyggere 67-79 år (B)	66	67
Mottakere av hjemmetjenester, pr. 1000 innbyggere 80 år og over (B)	273	268
Pasienter på fastlegeliste per kapasitet i prosent (B)	103,6	97,6
Plasser i institusjon i prosent av innbyggere 80 år over (B)	17,9 %	17,3 %
Årsverk av fysioterapeuter pr. 10 000 innbyggere. Funksjon 241 (B)	7,9	8,8
Kvalitet		
Andel brukerrettede årsverk i omsorgstjenesten m/ helsefagutdanning (prosent)	89,7 %	89,0 %
Gjennomsnittlig listelengde	995,0	921,0
Sykepleiere med spes./vd. utd.	0,40	0,30
Avtalte årsverk per 10 000 innbyggere (årsverk)		
Vernepleier Avtalte årsverk per 10 000 innbyggere (årsverk)	9,60	9,30
Årsverk per bruker av omsorgstjenester (årsverk)	1,58	1,59
Grunnlagsdata (Nivå 3)		
Gjennomsnittlig antall tildelte timer i uken, hjemmetjenestebrukere 0-66 år (antall)	20,60	19,70
Gjennomsnittlig antall tildelte timer i uken, hjemmetjenestebrukere 67 år og over (antall)	4,00	4,40
Gjennomsnittlig antall tildelte timer i uken, totalt	13,20	12,80
Tidsbegrenset opphold - gjennomsnittlig antall døgn per opphold (antall)	32,3	35,1

*) Inflasjonsjustert med deflator

Status økonomiplan tiltak

Rammeendringer i handlingsprogrammet

Beløp i 1000

Tiltak	Ramme	Regnskap	Avvik	Status	Risiko	Beskrivelse
Nye tiltak						
Farmasøyten i hjemmetjenesten, utvidelse	2 000	2 455	-455	I arbeid	✓	Satsningen på farmasøyt kompetanse i hjemmetjenesteenhetene går som planlagt.
Mestring i hjemmet, utvidelse til Kvaløya og Fastlandet	2 500	3 750	-1 250	I arbeid	✓	Utbredning av Mestring i hjemmet til Kvaløya og Fastlandet går som planlagt.
Etablering av enetiltak	2 600	2 600	0	Ferdig	✓	Gjennomført.
To nye dagsenter for eldre, utvidelse av eksisterende tilbud	4 500	9 000	-4 500	I arbeid	✓	2 nye dagsentertilbud er opprettet.

Årsmelding 2024

Tiltak	Ramme	Regnskap	Avvik	Status	Risiko	Beskrivelse
Generell styrkning av hjemmetjenesteenhetene pga demografiendringer	8 000	7 500	500	I arbeid	✓	Styrkning av hjemmetjenesteenhetene følger planen.
Kjøp av helse- og omsorgstjenester - private kjøp	10 000	10 000	0	I arbeid	✓	
Sum	29 600	35 305	-5 705			
Politisk vedtak						
Overføring fra drift til investering	-5 400	-4 960	-440	I arbeid	✓	4,4 mill. kr av budsjettkuttet ble reversert i Tertialrapport 1 - 2024
Sum	-5 400	-4 960	-440			
Sum tiltak	24 200	30 345	-6 145			

Status politiske vedtak

Politiske vedtak

"-" vises der det ikke er registrert data

Oppdrag	Beskrivelse	Status	Statusbeskrivelse
Livsglede for eldre	I løpet av 2024 skal minst ett sykehjem i Tromsø kommune sertifiseres til Livsglede for eldre.	Iht. plan	Livsglede sykehjem er ikke igangsatt i 2024. Det har imidlertid vært dialog med stiftelsen Livsglede for eldre og det skal avholdes nytt møte mars 2025 for å se på mulig samarbeid videre.
Økt grunnbemanning helse	Administrasjonen bes komme tilbake med en sak om å gjennomføre et prosjekt med økt grunnbemanning på en enhet for å måle og evaluere tiltaket om det gir mer kvalitet, mindre sykefravær og mindre vikarbruk.	Ikke startet	Ikke gjennomført da det ikke finnes driftsmidler til øke grunnbemanningen. Det er derimot igangsatt tiltak for å redusere grunnbemanningen.

21. Velferd, arbeid og inkludering

Tjenesteområdebeskrivelse

Rammen omfatter tjenestene innenfor velferd, arbeid og inkludering og består av krisesenteret for Tromsø og omegn, flyktningtjenesten, NAV, boligkontoret og enhet for psykisk helse og rus. Integrering av flyktninger, krisesentertjenester, oppfølging av arbeidsledige, sosiale tjenester innenfor bolig, inntekt og arbeid, og oppfølging innenfor rus- og psykisk helsefeltet er de viktigste områdene. Innenfor rus- og psykisk helsefeltet tilbys det tjenester på de fleste av trinnene i omsorgstrappa, fra lavterskeltjenester til boligjenester med heldøgns omsorg.

Tjenestene skal bidra til at vanskeligstilte får økt sin konkurransekraft i samfunnet, og at den enkelte kan komme seg inn i arbeidslivet, på boligmarkedet, i utdanningsinstitusjonene og kunne oppsøke helsevesenet ved behov.

Oppfølging av strategier

Strategi	Statusbeskrivelse
Tilrettelegge for trygge og stabile bomiljø med variert boligsammensetting, for eie og leie i alle livsfaser	- For å bedre ivareta vanskeligstilte på boligmarked med ny boligorganisering er det etablert et tverrgående Ressursteam bolig, som har som mål å ivareta de som ikke lar seg løse gjennom ordinær saksbehandling. Erfaringer fra teamet vil inngå i videre plan for "ei dør inn" for boligspørsmål. Ny boligsosial lov er under implementering og det vil jobbes videre med i 2025. - Boligmangelen er stor i til alle grupper i Tromsø kommune og preger tjenestene sterkt: - Antall utskrivningsklare pasienter fra UNN er økende grunnet mangel på differensierte boliger. - Antall husstander i midlertidig bolig øker, nye grupper søker om akutt bosted og særlig øker antall barnefamilier. 165 husstander fikk vedtak om midlertidig bolig i 2024, og mange bor lengre enn 3 mnd., som er den maksimale anbefalte botiden. - Krisesenteret fylles opp fordi det ikke er boliger som de kan flytte til. - Uhensiktsmessig plassering av beboere med ulike diagnoser i boligjenestene fører til uro og økt behov for bemanning. - Etterspørsel etter tjenester innenfor psykisk lidelser og avhengighet er økende, særlig kan det se ut som at sykdomstrykket hos innbyggerne er større, særlig der kombinasjonen av psykisk lidelse og/eller

	rus og somatisk lidelse er fremtredende. Differensierte boligtilbud og rekruttering av personell er de største utfordringene tjenesten står overfor. • Utvikling av differensierte boliger pågår. Det er nå avklart tre tomter for tilsammen 8 småhus, og plan for naboskapsarbeid er under utvikling. Behovsplan for midlertidige boliger leveres i februar 2025 til Sentral investeringsgruppe. I samarbeid med UNN utarbeides det plan for etablering av institusjonsplasser for personer med psykiske lidelser.
Gi rask, rett og lett tilgjengelig hjelp med tyngde på tidlig innsats for å styrke den enkeltes livsmestring	• Seksjonen har hatt særlig fokus på barns situasjon når familien har tjenester. Tiltak som er fulgt opp er barneperspektivsamtaler hos NAV, deltakelse i prosjektet Barn som pårørende, foreldreveiledning hos Flyktningtjenesten og etablering og etablering av familiekoordinatorer "Nye mønstre". • Lavterskeltilbud innenfor psykisk helse og rus er under utvikling og med tett samarbeid med aktivitetstilbud og frivillig sektor. 400 - 500 innbyggere benyttet seg av lavterskeltjenestene. • Sydspissen vil være klar for innflytting i løpet av mars 2025 og gi tilbud om et bredt spekter av lavterskeltilbud. • Oppfølging av boligsøkere for tidlig innsats og bred bruk av startlån for at flere skal kunne eie egen bolig. I 2024 fikk 132 husstander kjøpt bolig ved hjelp av startlån, herav 62 % barnefamilier. • Kommunen bosatte 458 flyktninger i 2024, nær 90 % fra Ukraina. Det er rekord i antall bosettinger på et år. De siste tre årene har kommunen bosatt 1304 flyktninger, hvor omlag 90 % er ukrainere. • Integrering av barnefamilier med flyktningbakgrunn i skole, fritidsaktiviteter og nærmiljø følges opp av miljøteamet hos Flyktningtjenesten. • Familiekoordinatorene i "Nye mønstre" følger nå opp 26 familier med tilsammen 68 barn, målet er at med vedtatt økt bemanning i 2025 vil 40 familier få oppfølging.
Legge til rette for sosial inkludering og reduksjon av ulikheter i samfunnet ved at alle innbyggere har et arbeid å gå til.	• Arbeid og utdanning er viktig for å utjevne forskjeller. Seksjonen jobber for at flere går over fra ytelser til arbeid og utdanning og har lyktes særlig bra med overgang til arbeid fra introduksjonsprogrammet for flyktninger.

	• 70,4 % av de som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2024 gikk over i arbeid eller utdanning. • Økning av mottakere av sosialhjelp er bekymringsfull, særlig at flere unge mottar ytelse. Økningen i antall mottakere av sosialhjelp er på 34 % fra 2022 til 2024 og 9 % fra 2023 til 2024. Det skyldes i hovedsak økt bosetting av flyktninger. • NAV har innført ungdomsgaranti og følger ungdom tettere enn tidligere. Unge mottakere av sosialhjelp økte med 11,5 % fra 2023 til 2024.
--	--

Status økonomi

Beløp i 1000

Ansvarsramme	Regnskap 2023	Regnskap 2024	Oppr. bud. 2024	Rev. bud. 2024	Avvik i kr	Avvik i %
Sum	554 551	600 839	583 196	577 862	-22 976	-4,0 %

Kommentar til status økonomi

Regnskapet for 2024 viser et merforbruk på 23 millioner kroner (4 %).

Merforbruket skyldes at utgiftene til blant annet økonomisk sosialhjelp og utskrivningsklare pasienter innen psykiatri ble betydelig høyere enn budsjettet.

Budsjettavviket ble 6,8 millioner kroner høyere enn forventet i rapportering pr. oktober, og forklares med at utgiftene til nevnte saker ble høyere enn estimert i den rapporten.

KOSTRA Nøkkeltall

	Tromsø 2023	Tromsø 2024
Prioritet		
Netto driftsutgifter til sosialtjenesten i prosent av samlede netto driftsutgifter (B)	6,4 %	6,9 %
Netto driftsutgifter til sosialtjenesten pr. innbygger 20-66 år (B) *) **)	8 715	9 492
Netto driftsutgifter til økonomisk sosialhjelp pr innbygger 20-66 år (B) *) **)	2 709	3 183
Dekningsgrad		
Andel mottakere med sosialhjelp som hovedinntektskilde (B)	28,2 %	25,4 %
Andelen sosialhjelpsmottakere i forhold til innbyggere i alderen 18-66 år (B) **)	4,0 %	4,4 %

Årsmelding 2024

Gjennomsnittlig stønadslengde for mottakere med sosialhjelp som hovedinntekt (måneder)	5,3	6,0
Mottakere av kvalifiseringsstønad per 1000 innbyggere 20-66 år (B) **)	3,3	3,0

*) Inflasjonsjustert med deflator

**) Justert for utgiftsbehov

Status økonomiplan tiltak

Rammeendringer i handlingsprogrammet

Beløp i 1000

Tiltak	Ramme	Regnskap	Avvik	Status	Risiko	Beskrivelse
Nye tiltak						
Kompensasjon for økte sosialhjelpsatser	3 700	3 700	0	I arbeid	✓	Statens satser for sosialhjelp er innarbeidet i rutine hos NAV.
Økte utgifter til flyktninger ved fortsatt høy bosetting	7 150	7 150	0	I arbeid	✓	Bosetting av flyktninger følger planen for å bosette 450 flyktninger i 2024.
Sum	10 850	10 850	0			
Politisk vedtak						
Crux	200	200	0	Ferdig	✓	Gjennomført.
Kompensasjon for økte sosialhjelpsatser	3 700	3 700	0	I arbeid	✓	Statens satser for sosialhjelp er innarbeidet i rutine hos NAV.
Sum	3 900	3 900	0			
Sum tiltak	14 750	14 750	0			

Status politiske vedtak

Politiske vedtak

"-" vises der det ikke er registrert data

Oppdrag	Beskrivelse	Status	Statusbeskrivelse
Alternative reaksjonsformer rus	Administrasjonen bes utrede et pilotprosjekt med alternative reaksjonsformer, tilgang til helsehjelp for rusavhengige og tilby rusmiddelanalyse.	Ikke startet	Administrasjonen har ikke klart å prioritere dette tiltaket i 2024 på grunn av andre presserende oppgaver. Dette vil bli satt i arbeid første kvartal 2025.
Fribeløp for sosialhjelpssatser	Administrasjonen bes utrede konsekvenser og kostnader forbundet med innføring av fribeløp 3000 kr for sosialhjelpssatser.	Iht. plan	Utredning levert pr. epost til hasteutvalg. Avventer videre tilbakemelding om fremdrift fra utvalget.

Årsmelding 2024

Oppdrag	Beskrivelse	Status	Statusbeskrivelse
	Det ønskes at man i denne sammenhengen ser på hvordan handlingsrommet til rådgivere ved NAV blir endret. Vurderinger om det kan være mulig å søke eksterne prosjektmidler til ordningen er ønskelig. Utredningen skal være tilgjengelig i tide til behandlingen av første tertialrapport.		

22. Infrastruktur, samfunnsutvikling og miljø

Tjenesteområdebeskrivelse

Ansvarsrammen infrastruktur, samfunnsutvikling og miljø omfatter tjenester og oppgaver innen areal-, by- og samfunnsplanlegging, behandling av reguleringsplaner, bygge- og delesaksbehandling, forvaltning av kommunens grunneiendommer samt planlegging, utbygging, drift og forvaltning av kommunal infrastruktur knyttet til blant annet veg, park og friluft, vann, avløp og kommunale bygg.

Tromsø kommune skal sikre at bygg og boliger er trygge og gode oppholdssteder for innbyggerne våre, og vi skal tilrettelegge for at alle innbyggerne har god tilgang på idretts- og uteaktiviteter. Boområder og bydeler skal utvikles med gode parker, uterom og møteplasser, og innbyggerne skal sikres nærhet til friområder og natur. Kommunen skal sikre at innbyggerne får trygt og godt drikkevann, at avløpsvannet håndteres til det beste for miljøet og at overvannet håndteres på en måte som ivaretar sikkerheten for eiendommer og innbyggere. Vi skal arbeide for god luftkvalitet og sikre god fremkommelighet på vegene, enten du skal reise med bil, buss, sykle eller gå.

Oppfølging av strategier

Strategi	Statusbeskrivelse
Utvikle et lavutslippssamfunn gjennom kunnskapsbaserte tiltak	Viktige resultater og innsatser: - Vi har sett oss nødt til å nedprioritere forebyggende vedlikehold av kommunens eiendommer og infrastruktur grunnet kommunens økonomiske situasjon. - Vi har i flere investeringsprosjekter benyttet elektriske, utslippsfrie maskiner og utstyr, eksempelvis i prosjektet Storgata Nord. - No-Dig-metoder (fornyelse og etablering av vann- og avløpsledninger med ingen eller minimal graving) vurderes nå alltid ved fornyelse av vann- avløpsnettet. - Endring i intern organisering av arbeidet med Tenk Tromsø fører til en høyere og mer effektiv investeringstakt som bidrar til å sikre nullvekst i personbiltrafikken. - Innført miljøledelse v/Miljøfyrtårn i Tromsø kommune. Dette jobber vi med: - Arbeidet med ny revisjon av kommuneplanens arealdel og videre oppfølging av denne i øvrig planlegging og byggesaksbehandling bringer oss nærmere en bærekraftig arealbruk, hvor transformasjon og gjenbruk av arealer er viktige forutsetninger for at vi skal nå våre klima- og miljømål.

	• Kommunedelplan for klima, miljø og energi, som skal presentere tiltak som svarer på hvordan vi best bevarer naturmangfoldet, når kommunens klimamål, tilpasser oss fremtidens klima, og sikrer trygg energitilgang til alle. • Å minimere brudd på statlige målekrav for svevestøv, gjennom blant annet forsterket helårlig kosting og renhold. • Kartlegging av forurensing på angitte skytebaner i kommunen. • Kommunedelplan for naturmangfold. • Forberede implementering av EUs avløpsdirektiv.
Jobbe med samfunnssikkerhet på tvers av sektorer for å redusere risiko for tap av liv eller skade på helse, miljø og materielle verdier	Viktige resultater og innsatser: • Vi har bygget opp en samhandlingsgruppe for mobilitet bestående av alle de store vegeierne i kommunen, blålys-etatene og Vegtrafikksentralen. • Ferdigstilt prosjektene i Røstbakken VAO og Mortensnes del 3. Dette jobber vi med: • Revisjon av kommunedelplan for vann og avløp, og kommunedelplan for overvann vil være viktig i kommende periode. • Forberede implementering av nytt avløpsdirektiv. • Damsikkerhetsprosjektene er påbegynt, og vil pågå i hele kommende handlingsprogramperiode.
Tilrettelegge for sirkulærøkonomi gjennom redusert forbruk, økt deling og gjenbruk Vurdere transformasjon og gjenbruk av bebygde arealer før nye utbyggingsarealer tas i bruk	Viktige resultater og innsatser: • Vi har i løpet av 2024 arbeidet godt med å identifisere og unytte mulighetsrom for mer effektiv og strategisk bruk av tilgjengelige arealer, for på denne måten å samordne tjenester samtidig som vi avslutter leieforhold og i økende grad tar i bruk egen bygningsmasse. Dette jobber vi med: • Vi arbeider med tilstandskartlegging av kommunale bygg. I 2024 ble det totalt kartlagt 10 bygg, og vi har en målsetting om prioritere dette arbeidet ved å øke antallet kartlagte bygg betydelig i 2025. • En større grad av grundige alternativstudier i bygge- og anleggsprosjekter vil hjelpe oss med å finne gode løsninger som gir økonomisk gevinst, spesielt i forhold

	til prosesser rundt gjenbruk. Alternativstudiene vil avdekke hvorvidt det finnes arealer i eksisterende kommunale bygg som kan benyttes fremfor å bygge nye bygg.
Ha et helsefremmende perspektiv og en tverrsektoriell innsats for å styrke folkehelsen	Viktige resultater og innsatser: • Ny kulturmiljøplan ble vedtatt i 2024. Det var en viktig milepæl og planen inneholder et godt kunnskapsgrunnlag og gode strategier for hvordan vi skal ta vare på Tromsøs identitet, vår historie og viktige kulturminner. Planen gir oss mer kompetanse om hvordan vi har blitt et tyngdepunkt i nord, en arktisk hovedstad, og hvordan særlig sentrum har blitt vår viktigste møteplass. I alt fra gateløp, byrom og parker er kulturmiljøplanen et viktig og godt kunnskapsgrunnlag og verktøy for videre utvikling. • Vi har overtatt 20 omsorgsboliger og en base i Inga Sparboes veg. • Friluftstoalettene på Charlottenlund og Telegrafbukta er ferdigstilt og tilgjengelig for alle som benytter seg av noen av Tromsøs fineste og mest tilrettelagte friområder. • Ny turveg i Hamnafjæra er etablert for å sikre bedre tilgjengelighet til området slik at flest mulig har mulighet til å nyte gode naturopplevelser i bydelen. • Vi har i 2024 støttet frivilligheten, lag og foreninger innen idrett og friluftsliv med 2,3 millioner kroner for å sikre aktive nærmiljø og engasjement for omgivelsene. • Flere viktige saker innen idrettsfaget har blitt behandlet i løpet av året, blant annet kommersiell bruk av kommunale anlegg, reklame i idrettsanlegg og fjerning av gebyrer for leie av kommunale idrettsanlegg. • Arbeidet med Tromsøhallen har også hatt god fremdrift. Behovsmelding og konseptvalgutredning (KVU) er vedtatt, og forprosjektfasen er nå i gang. Samtidig har kommunestyret besluttet at fotballkretsen skal gå videre med planlegging av ny storhall for fotball på Elveneset. Dette jobber vi med: • Et omfattende arbeid med å etablere helhetlige rutiner for HMS-arbeid og kontroll av kommunale lekeplasser. • Oppgraderinger av eksisterende idrettsanlegg.

	2024 har vært preget av økt turisme, noe som har ført til økt press på utfartsparkeringene og toalettene ved kommunens populære utfartsområder. Dette er en problemstilling vi må jobbe videre med i 2025, med mål om å løse de interessekonfliktene som oppstår.
Utvikle eksisterende og nye næringsarealer med henblikk på sambruk, samlokalisering, god arealutnyttelse og redusert transportbehov	Viktige resultater og innsatser: - Vi har prioritert å fase ut dyre kontrakter på innleide bygg, og planlegge tilrettelegging for bruk av egne, kommunalt eide bygg. Dette jobber vi med: - I arbeidet med Tenk Tromsø jobber vi for at arealbruken også skal sikre redusert transportbehov og øke den sosiale bærekraften gjennom å utvikle senterområder og møteplasser. - Vi arbeider med regulering av næringsareal på Langnes, herunder Ringvegen Næringspark og Vestre Mortensnes
Innføre nye løsninger og arbeidsmåter med mål om en bedre hverdag for innbyggerne og medarbeiderne	Viktige resultater og innsatser: - Tromsø kommune har anskaffet et nytt og bedre system FDV-system for våre bygg, som er under implementering. Systemet vil bidra til å bedre oversikten og hjelpe oss i vårt arbeid med å redusere vedlikeholdsetterslepet. Samtidig vil vi få bedre oversikt og oppfølging i arbeidet med utleie av kommunal grunn. - Bruk av KI har gradvis blitt tatt i bruk i forbindelse med kartlegging av motstrid i kontraktsdokumenter og tilbudsgrunnlag i utbyggingsprosjekter. Dette arbeidet styrkes og videreføres i 2025. Dette jobber vi med: - Identifisere områder og arbeidsoppgaver som kan effektiviseres ved bruk av KI, innenfor gjeldende retningslinjer.
Videreutvikle en kultur for læring, deling og tverrsektorielt samarbeid	Viktige resultater og innsatser: Vi har revidert nåværende investeringsreglement, og tar sikte på å få dette vedtatt politisk i 1. halvår av 2025. Det reviderte reglementet, med tilhørende

Beholde, utvikle og rekruttere kompetente medarbeidere og ledere, som speiler mangfoldet av innbyggere i Tromsø kommune	veiledere som er under utarbeidelse vil tilrettelegg for økt kompetanse innenfor prosjektutvikling, prosjektstyring, prosjektutførelse og evaluering for sikre at vi blir en mer lærende organisasjon. Dette jobber vi med: • Å beholde, utvikle og rekruttere er utfordrende i en virkelighet hvor Tromsø kommune er nødt til å være økonomisk sparsom. Vi ser derfor at det i tiden som kommer vil være desto viktigere at våre ledere følger opp sine ansatte, og gjør sitt beste for å tilrettelegge for trygghet og utvikling i den grad det er mulig med begrensede ressurser. Vi ønsker å øke fokuset på personalarbeid generelt, vi identifiserer og tar i bruk digitale læringsarenaer i større grad og vi ser på muligheten for økt bruk av KI, spesielt på områder med rutinearbeid og tidkrevende arbeidsoppgaver.
Ha helhetlig styring som sikrer at drifts- og utviklingsoppgaver sees i sammenheng og at langsiktige mål følges opp i underliggende planer	Dette jobber vi med: • Vi arbeider med å tilpasse driften i tråd med endrede økonomiske rammer, gjennom flere pågående og kommende prosesser. Eksempelvis gjennom å styre ressursbruk til prioriterte oppgaver, i tråd med lederbeslutninger og økonomisk handlingsrom. Dette forbedringsarbeidet skal også føre til raskere og bedre saksbehandling. • Vi arbeider med å identifisere områder hvor arbeidsoppgaver kan flyttes og deles mellom faggrupper, enheter, seksjoner og avdelinger. • Vi jobber for å oppnå et bærekraftig Tromsø gjennom revisjoner og forvaltning av to av kommunens viktigste planer; Kommuneplanens arealdel (KPA) og Klima- miljø- og energiplan (KME). Begge disse planene skal være med på å sikre at kommunens tre samfunns mål; sosial bærekraft, klima- og miljømessig bærekraft og økonomisk bærekraft ivaretas innenfor overordnet lovverk og retningslinjer, samt øvrige kommunale strategier og planer. En god og kontinuerlig forvaltning av disse dokumentene skal bidra til en utvikling av Tromsø kommune i riktig retning.

Status økonomi

Beløp i 1000

Ansvarsramme	Regnskap 2023	Regnskap 2024	Oppr. bud. 2024	Rev. bud. 2024	Avvik i kr	Avvik i %
Sum	562 532	545 221	533 363	556 869	11 647	2,1 %

Kommentar til status økonomi

Regnskapet for 2024 viste et mindreforbruk på 11,7 millioner kroner. Mindreforbruket utgjør 2,1 % av budsjettet.

Resultatet ble betydelig bedre enn rapportert i løpet av året. Prognosen i siste økonomirapport i 2024 var et merforbruk på 31,5 millioner kroner.

Det var i 2024 krevende å styre aktiviteten i kommunens vinterdrift innenfor budsjettet, på grunn av stor utgiftsvekst med betydelig prisvekst i snøbrøytingskontrakter. Dette medførte et merforbruk på 21,6 millioner kroner. Det jobbes aktivt for å redusere driftsutgiftene, noe som har gitt og også fremover vil gi besparelser på flere områder, som for eksempel overtidsutgifter.

Årsakene til at resultatet samlet sett for rammen ble positivt til tross for merforbruket innen vinterdrift er at det ble større effekt av innsparingstiltak enn det som ble forutsatt i nevnte økonomirapport, blant annet knyttet til innkjøpsstopp. I tillegg ble planlagt vedlikeholdsaktivitet i stor grad satt på vent og budsjettmidler ble stående ubrukt, uten at dette fullt ble synliggjort i økonomirapportene i løpet av året.

I 2023 avdekket Tromsø kommune store og alvorlige mangler ved brannsikkerheten ved Otium sykehjem. Dette medførte et omfattende arbeid både for å kartlegge og dokumentere avvikene for på den måten å få de utbedret. Som følge av de alvorlige avvikene var det nødvendig å gjennomføre en rekke tiltak av midlertidig karakter i 2023 og 2024 for å sikre videre drift på Otium mens utbedringsarbeidet pågikk, blant annet ekstra bemanning og vektere for å sikre at beboere kunne evakueres ved en brann. Tromsø kommune inngikk helt på slutten av 2024 et forlik med entreprenør Econor, som ga kommunen en inntekt på 4 millioner kroner. Det var ikke tatt høyde for de økonomiske konsekvensene av forliket i rapporteringen i løpet av året, og dette bidrar derfor til å forklare mindreforbruket på rammen.

Videre er det mindreforbruk på en del områder som det ikke ble rapportert om i løpet av året, blant annet ubrukte midler i Fremtidsfondet og andre tilskuddsordninger. Innenfor vann og avløp ble resultatet 4 millioner kroner bedre enn budsjettet. På eiendom endte det med et mindreforbruk på 3,9 millioner kroner, noe mer enn rapportert i løpet av året. Mindreforbruket skyldes ekstraordinære inntekter knyttet til salg av strøkslekeplassrettigheter, merinntekter fra utleie av kommunal grunn, vakanser og innkjøpsstopp.

KOSTRA Nøkkeltall

	Tromsø 2023	Tromsø 2024
Prioritet		
Andel av energikostnader i komm. eiendomsforv. brukt på fjernvarme, konsern	27,0 %	0,0 %
Produktivitet		
Formålsbygg, kommune Areal per bruker (m2)	4,5	4,4
Herav energikostnader til administrasjonslokaler per kvadratmeter, administrasjonslokaler, konsern *)	307	330
Herav energikostnader til førskolelokaler per kvadratmeter, konsern *)	230	207
Netto utgift per kvm, formålsbygg samlet (B)	1 480	1 550
Utgifter til vedlikeholdsaktiviteter Formålsbygg, kommune Utgifter per kvadratmeter bygg (kr) *)	84,7	55,1
Utgifter til vedlikeholdsaktiviteter i kommunal eiendomsforvaltning per kvadratmeter (B) *)	85	55
Utgifter til vedlikeholdsaktiviteter, administrasjonslokaler per kvadratmeter (B) *)	65	67
Utgifter til vedlikeholdsaktiviteter, førskolelokaler per kvadratmeter (B) *)	219	221
Utgifter til vedlikeholdsaktiviteter, institusjonslokaler per kvadratmeter (B) *)	88	60
Utgifter til vedlikeholdsaktiviteter, kommunale kulturbygg per kvadratmeter (B) *)	33	26
Utgifter til vedlikeholdsaktiviteter, skolelokaler per kvadratmeter (B) *)	90	48
Dekningsgrad		
Andel fornyet kommunalt ledningsnett, gjennomsnitt for siste tre år (prosent)	0,3 %	0,5 %
Andel km tilrettelagt for syklende i prosent av alle kommunale veier (prosent)	8,7 %	8,7 %
Kvalitet		
Lengde tilrettelagt for syklende som kommunen har ansvaret for (km)	34	34
Økonomi		
Korrigerte brutto driftsutgifter (302) bygge- delings- og seksjoneringsarbeid	22 824	23 464
Grunnlagsdata (Nivå 3)		
Antall meter nytt kommunalt ledningsnett (m)	1 206	2 219
Antall meter utskiftet/rehabilitert kommunalt ledningsnett (m)	1 012	2 022
Byggesaker med tilsyn (antall)	23	48

Årsmelding 2024

Byggesaksgebyr for oppføring av enebolig (kr) *)	26 027	31 125
Energikostnader for kommunal eiendomsforvaltning , konsern *)	62 066	51 515
Tilsyn i ikke omsøkte byggesaker for byggevirkksomhet som er søknadspliktige (antall)	5	28
Andre nøkkeltall		
Netto driftsutgifter (302) Bygge- delings- og seksjoneringsarbeid *)	8 979	5 050

*) Inflasjonsjustert med deflator

Status økonomiplan tiltak

Rammeendringer i handlingsprogrammet

Beløp i 1000

Tiltak Politisk vedtak	Ramme	Regnskap	Avvik	Status	Risiko	Beskrivelse
Kartleggingsmidler skytebane	300	250	50	Ferdig	✓	Administrasjonen er i gang med en orienterende miljøteknisk grunnundersøkelse på Tromsdalen skytebane,. Det er utarbeidet et utkast til konkurransegrunnlag. Planen utlysing av konkurranse i løpet av mai.
Auke støtte til utviklingslaga	400	400	0	Ferdig	✓	Seksjon for næring og bærekraft har en plan for dette i løpet av 2024.
Naturmangfoldplan	900	883	17	I arbeid	✓	Utarbeidelsen av kommunedelplan for naturmangfold er igangsatt, og det nedsettes nå en intern arbeidsgruppe. Planprogrammet ble utarbeidet i 2024 og lagt ut til offentlig ettersyn etter behandling i MIKS-utvalget 24.09.24. Planprogrammet ble lagt ut på seks ukers høring med frist for innlevering av innspill og merknader 06.11.24. Foreslått planprogram med endringer etter offentlig høring skal opp til politisk behandling i januar 2025. Planforslag anslås å vedtas i 2025. Ferdig plan skal omhandle

Årsmelding 2024

Tiltak	Ramme	Regnskap	Avvik	Status	Risiko	Beskrivelse
						naturmangfoldet i Tromsø kommune, både på land og i vann. Den skal inneholde kunnskapsdel og handlingsplan med tiltak. Tromsø kommune har søkt og fått innvilget midler på kr 400 000 fra Miljødirektoratet til kartlegging av naturområder.
Sum	1 600	1 533	67			
Nye tiltak						
FDV midler Byggdrift Sommerlystvegen omsorgsboliger	1 000	1 000	0	I arbeid	✓	Midlene er tatt i bruk, og boligene er i drift som planlagt.
FDV midler Byggdrift Mellomvegen 110	6 000	6 000	0	I arbeid	✓	Midlene er tatt i bruk, og boligene er i drift som planlagt.
Sum	7 000	7 000	0			
Sum tiltak	8 600	8 533	67			

Status politiske vedtak

Politiske vedtak

"-" vises der det ikke er registrert data

Oppdrag	Beskrivelse	Status	Statusbeskrivelse
Lys turveg Kroken	Prosjektet omfatter etablering av lys i deler av Kroken lysløype.	Iht. plan	Gjennomført detaljprosjektering i 2024. Prosjektet er overført og inngår i prosjektporteføljen til Tenk Tromsø.
Naturmangfoldsplan	Midlene avsettes til igangsetting av kommunedelplan for naturmangfold. Denne planen er uavhengig av kommunedelplan for klima, miljø og energi og startes opp så snart som mulig.	Iht. plan	Utarbeidelsen av kommunedelplan for naturmangfold er igangsatt, og det nedsettes nå en intern arbeidsgruppe. Planprogrammet ble utarbeidet i 2024 og lagt ut til offentlig ettersyn etter behandling i MIKS-utvalget 24.09.24. Planprogrammet ble lagt ut på seks ukers høring med frist for innlevering av innspill og merknader 06.11.24. Foreslått planprogram med endringer etter offentlig høring skal opp til politisk behandling i januar 2025. Planforslag anslås å vedtas i 2025. Ferdig plan skal omhandle naturmangfoldet i Tromsø kommune, både på land og i vann. Den skal inneholde kunnskapsdel og handlingsplan med tiltak. Tromsø kommune har søkt og fått innvilget midler på kr 400 000 fra

Årsmelding 2024

Oppdrag	Beskrivelse	Status	Statusbeskrivelse
			Miljødirektoratet til kartlegging av naturområder.
Offentlige toaletter	Tromsø kommune må sørge for at det etablerte offentlige toalettet på Sommarøy/Brensholmen kommer i drift fra januar 2024.	Ferdig	Det er per i dag to offentlige toaletter på Brensholmen/Sommarøya som er i drift.
Parker, nærmiljøtiltak, friluftstiltak	Kommunedirektørens kutt reverseres. I 2024 avsettes 3 millioner til Parker, nærmiljøtiltak, friluftstiltak, deretter 5 millioner. Manglende 2 millioner for 2024 avsettes til egen budsjettpost "belysning av turveg i Kroken".	Ferdig	Prosjektet inngår i rapportering for investeringsprosjekter.
Snøskjerming	Tromsø kommune må gå i dialog med Troms fylkeskommune og sikre at det blir snøskjerming ved tunnelinnslaget ved Sørskartunellen.	Ferdig	Dette gjelder snøskjerming ved tunnelinnslaget i Finnvikdalen. Denne veien er en fylkesveg, og Tromsø kommune har hatt dialog med fylkeskommunen om saken.
Utfartsparkering	Svært mange av Tromsøs distrikter trenger utfartsparkering. Kommunedirektøren bes utarbeide en plan for etablering av utfartsparkeringer med tidspunkt for oppstart av arbeidet. Planen fremmes for kommunestyret til behandling i løpet av våren 2024.	Ferdig	
Utfartsparkering	Utfartsparkeringen på strekningen Kvaløyvågen – Kibergnes har mye besøk av busser med nordlysturister på vinterstid. Det er derfor viktig at slike strekninger, inkludert denne, blir brøytet slik at man unngår farlige situasjoner og ulykker.	Ferdig	

23. Kirker og gravlunder

Tjenesteområdebeskrivelse

Ansvarsrammen består av driftstilskudd til Tromsø kirkelige fellesråd.

Fellesrådet er en sammenslutning av de ni menighetene i Tromsø kommune og er et eget rettssubjekt. Fellesrådet skal også være økonomisk-administrativ støtte for menighetene i fellesrådets virkeområde, og forvalter kirkebyggene, kapeller og gravlundene i kommunen samt byens krematorium.

Status økonomi

Beløp i 1000

Ansvarsramme	Regnskap 2023	Regnskap 2024	Oppr. bud. 2024	Rev. bud. 2024	Avvik i kr i %
Sum	36 653	41 375	38 206	39 506	-1 869 -4,7 %

Kommentar til status økonomi

Regnskapet for denne ansvarsrammen viser et avvik på 1,87 millioner kroner. Dette avviket er kun av teknisk karakter og er ikke reelt, ettersom tilskudd fra Husbanken på 1,86 millioner kroner i tråd med kommunale regnskapsregler er regnskapsført under Andre generelle driftsinntekter i [bevilgningsoversikt drift](#), og ikke under kirkerammen. Budsjettet for dette tilskuddet er derimot ved en feil lagt i bevilgningsoversikt pr. ansvarsramme, under 8000 Kirker og gravlunder.

Det er derfor ikke budsjettavvik knyttet til dette området i 2024.

Kort om *økonomisk resultat i Tromsø kirkelige fellesråd*

Tromsø kirkelige fellesråd har i løpet av 2024 gjennomført justeringer for å komme i økonomisk balanse. Krevende lønnsoppgjør, prisvekst og renteøkninger har gitt driftsmessige utfordringer. Fellesrådet tok tidlig i året tak i utfordringene og fikk gjennom tøffe tiltak, og justerte ned aktivitetsnivået i tråd med de økonomiske rammene. En viktig årsak til at dette ble gjennomført var et utvidet og godt samarbeid med den statlig finansierte kirkedriften, økte konsertinntekter og at gravlunds- og krematorievirksomheten drives til selvkost.

KOSTRA Nøkkeltall

	Tromsø 2023	Tromsø 2024
Prioritet		
Netto driftsutgifter per innbygger (390) den norske kirke (B) *) **)	283	314
Netto driftsutgifter per innbygger (392) andre religiøse formål (B) *) **)	0	0

Årsmelding 2024

Netto driftsutgifter per innbygger (393) gravplasser og krematori er (B) **)	218	215
Netto driftsutgifter til funksjon 390,393 pr. innbygger i kroner *)	501	529
Sysselsatte i årsverk lønnet av kirkelige fellesråd pr. 1000 innbygger	0,58	0,63
Dekningsgrad		
Medlem og tilhørige i Dnk i prosent av antall innbyggere (B)	65,3 %	64,2 %
Medlemmer i tros- og livssynssamfunn utenfor Den norske kirke i prosent av antall innbyggere	0,0 %	
Grunnlagsdata (Nivå 3)		
Antall sysselsatte i bispedømmer (presteskap)	52	51
Antall sysselsatte i kirkelige fellesråd	73	71
Antall sysselsatte i sokn		6
Døpte	427	414
Lederkurs for unge i alder 13-30 år, antall deltakere	150	98

*) Inflasjonsjustert med deflator

**) Justert for utgiftsbehov

24. Demokratisk styring

Tjenesteområdebeskrivelse

Ansvarsrammen demokratisk styring omfatter utgifter til kommunestyrets virksomhet og andre politiske råd og utvalg under kommunestyret, herunder drift av formannskap, utvalg og råd. Utgifter knyttet til ordfører og politisk ledelse, og kommunerevisjonen hører også til her.

Kommunedirektøren har som en av sine viktige oppgaver å sette de folkevalgte i stand til å utøve sin rolle. Godt samarbeid med kommunestyret og andre folkevalgte organer gir grunnlag for god samhandling gjennom hele kommunevalgperioden. Derfor må vi bidra til å styrke de folkevalgtes rolleforståelse og systemforståelse gjennom tilgjengelige verktøy, videreutvikle gode rutiner og strukturer knyttet til politiske møter og legge til rette for dialog og samhandling der det er relevant.

Ordfører, varaordfører, utvalgsledere og formannskapet er viktige for representasjon og kommunens vertskapsrolle. Tromsø kommune ønsker å styrke sin rolle som vertskap for byens forsknings- og utdanningsinstitusjoner, nasjonale og internasjonale organisasjoner, næringsliv og arrangementer. Vi skal bidra til å posisjonere landsdelen lokalt og internasjonalt i samarbeid med regionens aktører, og vi skal delta i internasjonalt samarbeid for å bygge kompetanse, styrke nettverk og få tilgang til utviklingsressurser.

Status økonomi

Beløp i 1000

Ansvarsramme	Regnskap 2023	Regnskap 2024	Oppr. bud. 2024	Rev. bud. 2024	Avvik i kr	Avvik i %
Sum	27 527	30 320	28 876	29 088	-1 231	-4,2 %

Kommentar til status økonomi

På dette området endte det med et merforbruk på 1,2 millioner kroner. Avviket skyldes endringer i den politiske organiseringen, med flere medlemmer i ulike utvalg. Godtgjørelser har økt i løpet av året og det har påløpt engangsutgifter til de folkevalgte som til sammen utgjør 500 000 kroner til bruk av egen PC. I tillegg er det høyere utgifter enn budsjettert til arrangementer og reiser.

25. Organisasjon, ledelse og styring

Tjenesteområdebeskrivelse

Rammen omfatter administrativ stab og administrative støttetjenester samt kommuneadvokat.

Stabens viktigste oppgaver er å bidra til helhetlig organisasjonsutvikling, blant annet innen økonomistyring, virksomhetsstyring, rekruttering, sykefravær og HMS, ledelse, digitalisering, IT-drift og arkiv. Staben har også ansvar for tverrsektorielle planer og strategier. I tillegg bidrar staben med driftsstøtte for å bidra til mest mulig effektiv drift og tilby gode administrative tjenester til kommunens mange ansatte og tjenesteområder.

Staben jobber internt i egen organisasjon, med samhandling mellom politikk og administrasjon, og også utad mot sentrale samarbeidspartnere innen blant annet næringsliv, med kommunikasjon, valg, innbyggerdeltakelse/innbyggermedvirkning med mer.

Oppfølging av strategier

Igjennom handlingsprogrammet for 2024-2027 hadde Tromsø kommune en plan om å oppnå mer enn vi gjorde i året før. Vi hadde lagt konkrete planer og forbedringsinitiativ, som vi på flere områder har fulgt opp på en god måte, men andre områder har vi måttet nedprioritere. Det svake regnskapsresultatet i 2023 medførte at en del planlagte oppgaver i 2024 måtte utsettes. Konkret har vi fulgt opp handlingsprogrammet på følgende måte:

Strategi	Statusbeskrivelse
Sikre reell medvirkning og bred involvering av innbyggere og folkevalgte i kommunens planarbeid	Viktige resultater og innsatser: - Forslag til ny organisering og oppfølging av bydelsråd/utviklingslag er vedtatt. - Vi har videreutviklet og jobbet med å involvere barn og unge i handlingsprogramprosessen, og har rettet fokus på ungdomsrådets rolle i prosessen. Både i forkant av kommunedirektørens forslag, men også i behandlingen av saken. - Gjennom 2024 har vi etablert kvartalsvise samhandlingsmøter med ledere og nestledere i hovedutvalg og rådgivende organer. Fokus i møtene er møteledelse, kommunelovens regler og praktiske problemstillinger. - Strømming av møter i folkevalgte organer tilfredsstiller nå regelverk og krav om universell utforming. - Vi har jobbet med en ny innsynsløsning i 2024. Kontrakt er i ferd med å inngås.

	• Planlegging for valg 2025 har vært viktig mot slutten av 2024. Konkrete aktiviteter har vært å kartlegge valglokaler og vurdere disse i henhold til nye krav for universell utforming, ressursplanlegging, og helhetlig planlegging og risikovurdering av gjennomføringen av valget 2025. Dette jobber med: • Vi ønsker videre at medvirkningen og samhandlingen med innbyggere skal bygges videre på varige strukturer og samarbeid. Et konkret tiltak vil være å få med innspill fra barnas og ungdommens kommunestyre inn i sentrale styringsdokumenter som handlingsprogrammet. • Vi viderefører arbeidet med å få på plass en digital plattform for publisering av relevant informasjon til våre folkevalgte. Det er forventet å komme på plass våren 2025. • Vi skal jobbe videre med å legge til rette for besøk av skoleklasser på rådhuset – det skal lages grunnpakker for slike besøk og tilbudet skal publiseres på våre nettsider. • Vi skal videreutvikle rutiner knyttet til administrativ bistand for ordfører og vi skal fullføre arbeidet med å få på plass rutiner knyttet til vertskapsrolle og større arrangementer
Ha helhetlig styring som sikrer at drifts - og utviklingsoppgaver sees i sammenheng og at langsiktige mål følges opp i underliggende planer	Viktige resultater og innsatser: • Utarbeidelse av ny kommunal planstrategi 2024 - 2027, som ble vedtatt av kommunestyret i juni 2024 • Utviklet strukturer, retningslinjer og grunnlag for planer, inkludert planoversikt for de kommende fire neste årene. • Videreutviklet system for oppfølging og rapportering av politiske saker og vedtak. I løpet av 2024 er det levert to saker om vedtaksoppfølging. • I 2024 startet vi med kvartalsvise møter for oppfølging av saker som skal til politisk behandling. Fokus er særlig på veiledning av saksbehandlere til innhold og oppfølging av saker.

	• I 2024 har vi levert viktige styrende dokumenter og utviklet prosessene rundt disse; Handlingsprogram 2025-2028, årsmelding 2023, tertialrapport 1-24 og 2-24. • Tid og ressurser til å videreutvikle bærekraftsarbeidet i Tromsø kommune. Herunder indikatorer, prioriteringskriterier, felles (prosjekt)metodikk og rammeverk, samt samhandling internt og eksternt. • Prosesstøtte og gjennomføring planarbeid for helhetlig plan for helse, velferd og omsorg. • Gjennomført opplæring og veiledning for medarbeidere knyttet til virksomhetsstyring, internkontroll, risikovurdering, rapportering, anskaffelsesregelverket med mer. Dette jobber vi med: • Vi har startet med å etablere et system for å få oversikt over saker som skal til politiske behandling fremover i tid. Dette er et prosjekt som krever at hele organisasjonen er med og arbeidet vil fortsette i 2025. • Påstartet innføring av nytt oppdragshåndteringsverktøy 110-sentralen • Kommunen må innføre et nytt system for regnskap, innkjøp, personaloppfølging og ressursplanlegging (ERP-system) ettersom leverandøren slutter å levere støtte i dagens løsning. Det er et svært omfattende arbeid å implementere et nytt ERP-system, da vi i praksis må videreføre arbeidsoppgaver og rutiner knytte til dagens system, samtidig som det gjennomføres opplæring, etableres strukturer og rutiner i det nye systemet, nødvendig testing og overføring av data. Det er mange som vil måtte bidra inn i overgangen og implementeringen i løpet av 2025.
Drive kunnskapsbasert utvikling gjennom systematisk bruk av forskning, analyse og samskapingsmetoder	Viktige resultater og innsatser: • Vi har i løpet av 2024 startet et løp for å bli enda med kunnskapsdrevet. Et viktig steg i den retningen er å styrke fagmiljøene ved HR med en analyserådgiver. Dette skal gi oss bedre oversikt og kapasitet til å utnytte verdien som ligger i våre egne data og bidra til at våre

	beslutninger er enda mer knyttet til kunnskap enn tidligere.
Beholde, utvikle og rekruttere kompetente medarbeidere og ledere, som speiler mangfoldet av innbyggere i Tromsø kommune	Viktige resultater og innsatser: - I løpet av 2024 ble det forsøkt rekruttert nøkkelpersonell til sentrale stillinger innenfor digitalisering, virksomhetsarkitektur og IT-utvikling. Av 5 stillinger ble ingen besatt. En av årsakene er at Tromsø kommune ikke kan tilby konkurransedyktige betingelser som blant annet lønn, da det innenfor denne sektoren ligger det langt over hva Tromsø kommune kan tilby. Dette gjør at for de overnevnte områdene så er Tromsø kommune nødt til å finne andre løsninger for å løse oppgaver. Dette jobber vi med: - Flere av enhetene i staben står i en krevende ressursituasjon og mangel på arbeidskraft sett opp mot de oppgavene staben er forventet å bidra med til daglige drift og utvikling. Stabene har ansvar for flere viktige områder, og er både faglig rådgiver og pådriver i en rekke funksjoner. Å beholde, videreutvikle og rekruttere kritisk kompetanse vil være en utfordring fremover. Det er allerede i dag krevende å prioritere tid og ressurser til nødvendig faglig oppdatering og kompetanseutvikling for stabens medarbeidere. - Det er forholdsvis stor turnover på flere av enhetene i stabene.
Arbeide systematisk med medarbeidermedvirkning, helse- miljø- og sikkerhet og organisasjons- og lederutvikling	Viktige resultater og innsatser: - Det er utviklet mange veiledere, lagt til rette for nettverk, både for ansatte i ulike faggrupper og for ledere. Dette gjør at informasjonen lettere når ut til de som skal ha den, og nettverkene fungerer godt etter intensjonen. Dette jobber vi med: - På grunn av den pågående omstillingen og utskiftninger innenfor dette fagområdet har det vært avsatt mindre ressurser til gjennomføring av aktiviteter og utviklingsarbeid.

	Gjeldende regelverk, rutiner og prosedyrer blir oppdatert fortløpende.
Ha en forsvarlig internkontroll som sikrer at vi har orden i eget hus og at uønskete hendelser unngås	Viktige resultater og innsatser: - Vi har implementert og startet å ta i bruk nytt verktøy for personvern. - Innsynsrutiner har blitt revidert. - Staben har bidratt med risikovurderinger, samt utarbeidet mal- og støtteverktøy for risikovurdering. - Vi har oppnådd en god oversikt over arkivsituasjonen i Tromsø kommune og utviklet en handlingsplan for videre arbeid. - Anskaffelsen av Attensi, en spillbasert simulering for opplæring i Public360, markerer et viktig skritt for å sikre nødvendig kompetanse i kommunen. Løsningen planlegges rullet ut i 2025. - Systemansvarlig for Public360 og digitale arkiv, er overført til enhet for arkiv. Dette har bidratt til en større nærhet og praktiske problemstillinger løses mer effektivt. Dette jobber vi med: - Intensjonen for 2024 var å innarbeide internkontroll og risikostyring som en del av virksomhetsplanleggingen på alle nivåer i organisasjonen, samt sikre kontinuerlig fokus og oppfølging i styringslinjen. Dette arbeidet m.m. ble betydelig påvirket av ressursituasjonen i fagmiljøet (høy turnover og kompetansetap). Situasjonen ser ut til å vedvare og den kommer til å ha en innvirkning på både prioriteringer og ambisjonsnivå i 2025. - Arbeidet med implementering av saksbehandlingsverktøyet Public 360 er i gang på flere nye enheter og vil fortsette i 2025. - Alvorlige avvik etter tilsyn fra Arkivverket er fortsatt ikke lukket. Det vil ta tid å få dette arbeidet slutført på grunn av manglende ressurser og kompetanse. - Det er store etterslep både på analoge og digitale arkiver, noe som krever omfattende innsats for å rette opp.

	Et sentralt styringsdokument som tydelig definerer oppgaver, roller og myndighet på arkivområdet, må vedtas og gjøres kjent i hele kommunen. Dette vil legge grunnlaget for en mer strukturert og effektiv håndtering av arkivarbeidet. Videre vil implementeringen av handlingsplanen, utrulling av Attensi som opplæringsverktøy, og ferdigstillelsen av den nye innsynsløsningen være avgjørende steg mot å etablere en mer robust og fremtidsrettet arkivtjeneste.
Samarbeide tettere med forskning og næringsliv for å utvikle og ta i bruk klimasmarte løsninger som gir konkurransefortrinn	Viktige resultater og innsatser: For hver anskaffelse er det vurdert hvordan vi kan ivareta lokale leverandører.
Stille miljø- og etiske krav i anskaffelser og legge dette til grunn for intern og ekstern samskaping	Viktige resultater og innsatser: Utarbeide intern rutine for ivaretagelse av klima og miljø i anskaffelser. Arbeidet videreutvikles i dialog med markedet.
Videreutvikle en kultur for læring, deling og tverrsektorielt samarbeid	Viktige resultater og innsatser: - Opprettet HR-forum for økt læring, deling og tverrsektorielt samarbeid innenfor fagområdet. - Planforum ble opprettet sent i 2023, men har vært viktig i arbeidet med å koordinere og lage ny planstrategi i 2024. Videre skal det bidra til økt samarbeid og kvalitet i planarbeidet i kommunen.

Status økonomi

Beløp i 1000

Ansvarsramme	Regnskap 2023	Regnskap 2024	Oppr. bud. 2024	Rev. bud. 2024	Avvik i kr	Avvik i %
Sum	329 521	321 196	335 340	320 684	-511	-0,2 %

Kommentar til status økonomi

På ansvarsramme 9100 Organisasjon, ledelse og styring ble det et merforbruk på 0,5 millioner kroner ved årets slutt. Avviket utgjør 0,2 % av budsjettet.

Det ble høyere utgifter enn budsjettet innenfor IT (lisensutgifter), som motsvares av mindreforbruk i øvrige deler av budsjettet på denne ansvarsrammen.

Med utgangspunkt i den siste økonomirapporten i 2024 (oktober) lå det an til balanse på denne ansvarsrammen, men det endte altså med et merforbruk på 0,5 millioner kroner. Det ble ikke like stor effekt av innsparingstiltakene som forutsatt i oktoberrapporten.

Status politiske vedtak

Politiske vedtak

"-" vises der det ikke er registrert data

Oppdrag	Beskrivelse	Status	Statusbeskrivelse
Bolig til alle	Tromsø kommune gjennomfører et forsøk med ikke-kommersielt boligprosjekt. Boligene skal ikke selges til vanlig markedspris. Tilbudet skal være rettet inn mot folk som ikke kommer seg inn på boligmarkedet på andre måter. Det må lages retningslinjer som sørger for at boligene forblir ikke-kommersielle, og at prisøkninga ikke skal være større enn konsumprisindeksen.	Ikke startet	
CRPD	I Romssa-erklæringen slås det fast at man ønsker å implementere FN-konvensjonen om rettighetene til personer med nedsatt funksjonsevne (CRPD). Dette prinsippet bør reflekteres tydelig i sentrale styringsdokumenter, inkludert kommunale handlingsprogram.	Iht. plan	Det jobbes med å inkludere prinsippene og tydeliggjøre dette i strategiske og overordnede planer som handlingsprogrammet. Spesielt rettes det et fokus på å lage universelt utformede dokumenter og nettsider.
Fagopplæring	Kommunestyret ber om at det blir sett i verk eit prosjekt for at så mange som mogleg som er tilsette i Tromsø kommune og som er ufaglærte får tilbod om kvalifisering til fagbrev.	Ferdig	Enhet for fagopplæring har i lang tid bistått voksne ansatte som ønsker kvalifisering til fagbrev. Det er imidlertid de siste 2 årene man har lyktes å opprette større grupper av ansatte, bla. 26 deltakere fra Helse- omsorg, hvorav 10 med minoritetsbakgrunn med eget norskopplegg. Det har også vært gjennomført kurs for 10 ansatte i Fagrent med ekstra norskopplæring. Menn i helse-prosjektet har hatt teoriopplæring og påfølgende lærlingkontrakter siden 2022. Enheten har som mål å intensivere innsatsen for voksne med tanke på gjennomføring til fagbrev.
Grønnegata 103	Kommunestyret ber administrasjonen innen tertialrapport I 2024 legge frem en sak der det utredes fordeler og ulemper samt økonomiske konsekvenser ved å overta eierskapet av Grønnegata 103.	Forsinket	Saken må ses i sammenheng med kommunestyrets verbalforslag i k-sak 175/24; «Stiftelsen kommunale boliger Kommunestyret ber om ei utgreiing av

Årsmelding 2024

Oppdrag	Beskrivelse	Status	Statusbeskrivelse
			<i>fordelar og utfordringar med ei eventuell kommunal overtaking av stiftinga i tråd med den moglegheita og i god tid innafor den fristen som vart fastsett av Stortinget for ei slik endring»</i>
			Dersom det skulle bli aktuelt å kjøpe bygget må dette innarbeides i kommende handlingsprogram.

26. Sentralt budsjettområde

Tjenesteområdebeskrivelse

Ansvarsrammen Sentralt budsjettområde består av diverse sentrale utgifter og inntekter, herunder:

- Tilleggsbevilgninger knyttet til lønnsoppgjøret, som er midler som fordeles ut på rammene i løpet av budsjettåret. Budsjettreduksjoner på sentralt budsjettområde i løpet av året fra opprinnelig budsjett til siste revidert budsjett må derfor sees i sammenheng med tilsvarende budsjettøkninger på øvrige ansvarsrammer.
- Pensjonskostnader: årets premieavvik og amortisering av tidligere års premieavvik, felleskostnader pensjon og premiefond.
- Husleieutgifter til enkelte lokasjoner (pt. Strandgata 41 og Strandveien 8)
- Formannskapetets disposisjonskonto (midler som fordeles til ulike formål etter vedtak i formannskapet).
- Overføringer til/fra kommunale foretak (KF)
- Kapitaltilskudd til turnhallen, Lerøyhallen og TUIL arena

Status økonomi

Beløp i 1000

Ansvarsramme	Regnskap 2023	Regnskap 2024	Oppr. bud. 2024	Rev. bud. 2024	Avvik i kr	Avvik i %
Sum	-191 185	-138 362	-30 670	-159 101	-20 739	-13,0 %

Kommentar til status økonomi

Resultatet for ansvarsramme 9200 Sentralt budsjettområde ble et **merforbruk på 20,7 millioner kroner**. Budsjettavviket utgjør 13 %. Årsakene til avviket er som følger:

Lønnsoppgjør 2024

Forventet årslønnsvekst i 2024 var i utgangspunktet på 4,9 %, men anslaget ble i revidert nasjonalbudsjett 2024 oppjustert til 5,2 % i tråd med oppgjøret i frontfaget.

Det ble i handlingsprogram 2024-2027 og opprinnelig budsjett 2024 satt av 145 millioner kroner til å dekke lønnsoppgjøret i 2024. Budsjettet ble i løpet av året justert ned til 136 millioner kroner. Årsaken til denne nedjusteringen var at budsjetteringen av lønnsoppgjøret tok utgangspunkt i et antall årsverk/stillinger som er høyere enn det faktiske antallet som inngår i lønnsoppgjøret, for eksempel lønn i vakante stillinger.

Effekten av lønnsoppgjøret i de ulike kapitlene i hovedtariffavtalen i 2024 ble 131,3 millioner kroner. I tillegg til dette ble basistilskudd til fastleger og fysioterapeuter justert opp med totalt 10,7 millioner kroner, hvor 6,3 millioner gjelder justering for 2023 som ikke var gjennomført budsjettmessig. Det var ved en inkurie ikke satt av midler tilstrekkelig med midler til dette.

Samlet sett ble derfor utgiftene på dette området 142 millioner kroner i 2024, 6 millioner kroner mer enn budsjettet.

Pensjon

Pensjonskostnadene på sentralt område ble 5 millioner kroner høyere enn budsjettet, og er knyttet til at det positive premieavviket endte lavere enn budsjettet. Et positivt premieavvik fremkommer som en inntekt i kommunens budsjett og regnskap, slik at det ble en mindreinntekt på dette området.

Premieavviket oppstår når årets pensjonspremie (betalt premie) til pensjonsselskapet er større eller mindre enn den beregnede netto pensjonskostnaden, som gjøres etter regler fastsatt av Kommunal- og distriktsdepartementet. Dersom pensjonspremien er større enn den beregnede pensjonskostnaden, vil det bli et positivt premieavvik i kommunens regnskap.

Overføring Tromsø Havn KF

Det ble for 2024 budsjettet med en overføring fra Tromsø Havn KF på 24 millioner kroner.

Tromsø havn KF vedtok 31. oktober 2024 å betale et ekstraordinært utbytte til Tromsø kommune (kommunekassen) på 13,88 millioner kroner basert på reduserte låneavdrag i 2024 og aktivering av advokatkostnader ved en rettsvist knyttet til en kai. Videre vedtok havnestyret 27. desember 2024 en overføring på 5 millioner kroner.

Til sammen er det dermed overført 18,88 millioner kroner fra Tromsø havn KF til kommunekassen, som er 5,12 millioner kroner mindre enn budsjettet.

Husleie

På sentralt budsjettområde ligger det innsparingstiltak i form av reduserte husleieutgifter for kommunen samlet. Dette tiltaket ble lagt inn i handlingsprogrammet, men har ikke blitt realisert som forutsatt, og derfor er det et negativt avvik på 4 millioner kroner. Dette avviket ble noe høyere enn rapportert i siste økonomirapport (oktober, da avviket ble oppgitt til 1,9 millioner kroner). Årsaken til dette er at etter at Voksenopplæringen flyttet til Mellomvegen 110 høsten 2024, ble gjenstående husleie for Strandgata 41 belastet sentralt budsjettområde i stedet for på skolerammen.

27. Interkommunalt politisk råd

Tjenesteområdebeskrivelse

Tromsøregionens interkommunale politiske råd (IPR) består av kommunene Balsfjord, Karlsøy, Lyngen, Storfjord og Tromsø. Sammen skal kommunene skape samfunns- og næringsutvikling i regionen, samt utøve felles politisk påvirkning som tjener regionens utvikling. Tromsøregionen IPR ble dannet januar 2022, og er et interkommunalt samarbeid forankret i kommuneloven § 18.

Tromsøregionen IPR består av et representantskap, styre, kommunedirektørutvalg og sekretariatet. Representantskapet, som er rådets øverst organ, består av ordfører, varaordfører og en representant fra kommunestyret fra hver av deltagerkommunene. Representantskapet har møte en gang i året og fastsetter budsjett, godkjenner regnskap og kan gjøre endringer i samarbeidsavtalen. Styret, eller selve rådet består av de 5 ordførerne i deltagerkommunene. Rådet velger selv leder og nestleder. Det er også et arbeidsutvalg (AU) bestående av leder, nestleder, en kommunedirektør og daglig leder. Kommunedirektører/rådmenn har møte- og talerett i rådsmøtene og deltar på alle møter. Administrasjonen i Tromsøregionen IPR bestod i 2024 av daglig leder Mats Hegg Jacobsen og prosjektleder jernbane, Maren Iren Gåre Bakkevoll.

Økonomien i Tromsøregionen IPR er basert på innskudd fra deltagerkommunene. Økonomimodellen som er vedtatt i konstituerende møte fastslår at utgifter i rådet skal dekkes etter en modell der 60 % av fordeles likt/fast mellom kommunene og 40 % fordeles etter innbyggerantall pr. 01.01. det året som gjelder.

Tromsøregionen IPR gjennomførte 5 møter i 2024, hvorav ett var representantskapsmøte. Noen av saken som er jobbet med gjennom 2024 er regionalt beredskapsråd, omorganisering i Helse Nord, NTP/jernbane, strategiplanen for rådet ble vedtatt, toromsvektavtale og nasjonalt snøskredsenter i Lyngen.

Vedrørende nasjonalt snøskredsenter i Lyngen arrangerte Tromsøregionen IPR møte i Lyngen med næringsminister Cecilie Myrseth om mulighet for at senteret kunne komme på statsbudsjettet. Søknad om dette er nå sendt Nærings- og fiskeridepartementet. Dette er ett eksempel på godt samarbeid i regionen for samlet utvikling.

Status økonomi

Beløp i 1000

Ansvarsramme	Regnskap 2023	Regnskap 2024	Oppr. bud. 2024	Rev. bud. 2024	Avvik i kr	Avvik i %
Sum	0	931	0	605	-327	-54,0 %

Kommentar til status økonomi

Resultatet for ansvarsramme 9300 Interkommunalt politisk råd ble et merforbruk på 0,3 millioner kroner. Budsjettavviket utgjør 54 %.

Avviket på 0,3 millioner skyldes at representantskapet i Tromsøregionen IPR i møtet 06.06.24 vedtok det samlede budsjett i rådet til 2 millioner. Dette er opp fra 1,3 millioner i 2023 som lå til grunn for Tromsø kommunes opprinnelige budsjett for 2024. Denne økningen har ikke blitt justert for i kommunens budsjett for 2024.

Kommunestyret vedtok i sak 166/23 samarbeidsavtalen for Tromsøregionens IPR. Rådet var tidligere plassert organisatorisk og budsjettmessig under ansvarsramme 9100 Organisasjon, ledelse og styring. I henhold til samarbeidsavtalen skal ikke rådet utarbeide eget årsbudsjett, årsregnskap og årsberetning i henhold til unntaksregelen i § 8-3 i budsjett og regnskapsforskriften. Fra § 8-4 i samme forskrift skal den økonomiske rammen for rådet vises i kontorkommunens årsbudsjett som en egen bevilgning i bevilgningsoversiktene etter budsjett- og regnskapsforskriften §§ 5-4 og 5-5. I tertialrapport 1-2024 ble derfor ansvarsramme 9300 Interkommunalt politisk råd opprettet. Opprinnelig budsjett 2024 for ansvarsrammen er derfor 0.

Vedlegg: Status investeringsprosjekter (eget dokument)